I

حديقة النجاة سر ٢١
ترجمۀ معدّل الصلات

٦٧٧

Mikrofilm Arşivi
No. 1047

١٠٧٦

بسم الله الرحمن الرحيم

فاذكروني بالطاعة والعبادة اذكركم بالثواب

فاذكروني بالتذلل اذكركم بالتفضل

فاذكروني بالمعذرة اذكركم بالمغفرة

فاذكروني بالاخلاص اذكركم بالخلاص

فاذكروني بالاعتراف بالخطايا اذكركم بالبدل والعطايا

فاذكروني على وجه الارض اذكركم وانتم تحت الارض

فاذكروني بالمجاهدة اذكركم بالمشاهدة

فاذكروني بنسيان غيري اذكركم بكشف الحجاب عن وجهي

واشكروا لي ولا تكفرون

فانه من اطاع الله فقد شكره ومن عصاه فقد كفره

III

تعريف الحمد والمدح والفرق بينهما ٢	افضل الاعمال الصلوة ٥	انواع الكفر اربعة ٦	اول من صلى الصلوات من الانبياء ٨	للصلوة ظاهر وباطن ٨
قلب المؤمن عرش الله ٩	بيان الحديث القدسي ٩	حديث لا يسعني ارضي ولا سمائي ١٠	معنى الحلول ١٠	لكل ركن من الاركان سر خفي ١٠
حديث شريف حبب الي من دنياكم ثلث ١٣	اول ما يحاسب العبد الصلوة ١٣	معنى كلمة طوبى ١٣	لفظ الصلوة والسلام ١٤	تفسير آية كريمة ان الله وملائكته يصلون ١٤
وجوب الصلوة على النبي في كل مرة ١٤	فضائل الصلوة على النبي عليه السلام ١٤	قصة الحية وتكلمها ١٥	الاختلاف في فضيلة الصلوات ١٩	الامر بالمعروف والنهي عن المنكر ١٩
معنى الانهماك ١٩	معنى كلمة غيا ٢١	معنى لفظ خلف وسوء ٢١	بيان الاجماع ومعناه ١٩	المميتات وخضوع وخشوع ١٩
معنى سجود وحرف ٢١	المقدمة ٢٢	تفسير تعديل الاركان ٢٢	تعريف القومة والجلسة ٢٢	مناقب امام مطرزي صاحب مغرب اللغة ٢٢
تفسير لفظ محكم ٢٣	الاختلاف في فرضية التعديل ٢٣	بيان لفظ شيء ٢٤	الاختلاف بين شارح صدر الشريعة والوقاية ٢٦	تفسير انتقال ٢٧
كيفية الركوع والسجود ٢٧	بيان تغليب عمرين وقمرين ٢٨	تفسير لفظ ادناه في قوله ثم دنا وهو ادناه ٢٩	مناقب امام زيلعي ومصنفاته ٣٠	اقوال الفقهاء في تعديل الاركان ٣٠
الركوع والسجود ٣٠	تسكين الجوارح في الصلوة ٣٠	سبب تخصيص الاسامي في الركوع والسجود ٣٠	مناقب امام كرخي وحكايته ٣٢	مناقب ابن هشام ٣٣
بيان شيخ ابراهيم شارح ملتقى الابحر ٣٣	ولادة ابي اليسر ووفاته ٣٥	مناقب الامام السرخسي ٣٥	مناقب امام سرخسي ثاني ٣٥	الفرض لا يتبدل بالتكرر ٣٦
الاعادة تجب بالترك عمدا ٣٦	معنى الاحتساب ٣٧	حديث شريف ان الله لا ينظر الى صوركم ٣٨	رفع الرأس في الركوع والسجود ٣٨	الانتقال ٣٩
الشيء اذا قرب شيء يأخذ حكمه ٣٩	بيان تكرار السجدة ٣٩	مناقب امام حسن قدوري ٤٠	القومة في الجلسة والطمأنينة فيهما ٤١	مناقب ائمة اربعة واساميهم ٤٣
اصحاب السنن اربعة ٤٦	مناقب ابو داود وابن ماجه ونسائي وترمذي ٤٦	مناقب امام بخاري ٤٨	سبب زوال الصحابة ٤٨	عدد احاديث البخاري ٤٩
امتحان البخاري مع اهل بغداد ٤٩	وقعة البخاري مع الامير المزبور ٥٠	تمني الموت لضر دنيوي جائز ٥١	مناقب مسلم وما فعلني [illegible] ٥٢	الغرض عبادة غير الحكم المقدر ٥٣

مناقب امام قاضيخان ٥٥	خبر واحد ٥٨	خبر متواتر ٥٨	خبر مشهور ٥٨	المطلب ٥٩
الفرض ثابت بدليل قطعي ٦٠	لفظ الواقع ٦٢	انواع الواجبات ٦٣	حكاية غزالة مع الحجاج ٦٤	معنى تعديل الصلوة ٦٥
حديث شريف ارجع فصل ٦٦	مناقب ابو هريرة ٦٧	مناقب براء بن عازب ٦٩	بيان فتح ري ٧١	السكينة والوقار والاستكانة ٧٣
لغة لفظ نقر ومعناه ٧٢	مناقب عمرو بن العاص ٧٤	مناقب خالد بن الوليد ٧٤	دعاء لدفع ضرر السم ٧٥	محاربة خالد مع هرمز ٧٥
من ترك التعديل على غير ملة محمد عليه السلام ٧٦	اسوأ السراق سارق الصلوة ٧٦	كيفية السرقة في الصلوة ٧٦	مناقب نعمان ٧٦	مناقب امام اصفهاني ٧٩
مناقب حضرت علي كرم الله وجهه ٧٩	سادات اصحابه ٨٠	اول من اسلم في الاسلام ٨٠	حلاوة علي رضي الله عنه وكيفية شهادته ٨١	نظر الله تعالى الى الصلوة عبده ٨٢
مناقب انس بن مالك ٨٣	مناقب مالك بن حويرث ٨٤	فضيلة آية الكرسي ٨٦	اعراب حديث لا ينفع ذا الجد ومعناه ٨٦	العمل الصالح لا يوصل صاحبه الى الجنة ٨٧
طبقات الموحدين اربعة ٨٧	مناقب ابي سعيد ٨٨	معنى التصويب ٨٩	معنى افتراش السبع والاقعاء ٨٩	انساب شريف رسول الكريم صلى الله عليه وسلم ٩٠
عدد اولو العزم وتفضيله ٩٠	آفات تارك الصلوة بالتوبة ٩١	سبب نزول آية كريمة ولا تقربوا الصلوة ٩٣	تاريخ وفات امير البخاري ومناقبه ٩٣	انواع السكر وفيه تحرير الامير الموصل اليه ٩٤
معنى الاصلاح وفيه حديث ٩٥	مناقب خواجكان نقشبندية واتصالها الى رسول الله عليه السلام ٩٥	نسب امير بخاري ٩٥	معاملة الامير بخاري مع الشيخ فاضلي ونزوله الى قسطنطينة ٩٨	الآية الاولى ابراء الصغر ١٠٢

الثانية ايراث البغض ١٠٣	الثالثة اضاعة حقوق الناس ١٠٣	الرابعة ايجاب الانكار ١٠٣	بيان علماء الآخرة ١٠٣	تعريف العدالة ١٠٣	الخامسة اظهار المعصية كل يوم حرجات
السادسة سبب الاعادة ١٠٥	السابعة المرتب على غير وليه محمد ١٠٥	الثامنة صحة الطلاق البارع ١٥٠	التاسعة الحرمان نظر الله ١٠٥	العاشر كون الصلوة جدعاء ١٠٥	الحادي عشر عدم قبول الصلوة ١٠٥
الثاني عشر ضرب الوجه بالصلوة ١٠٦	الثالث عشر سوء الادب ١٠٦	تعاقب الملائكة ١٠٧	لرسول الله سبع صفات ١٠٩	الرابع عشر الخسران ١٠٩	تصوير الفساد في الصلوة ١١١
الفرق بين الباطل والفاسد ١١١	الخامس عشر كون الصلوة سببا للعذاب الاعمى ١١١	مناقب عبد الله بن قرط ١١٢	السادس عشر كونه عاصيا ١١٢	السابع عشر اقتداء الجاهل ١١٤	حسن سنة سيئة ١١٤
من ابتدع بدعة ضلالة ١١٤	اقسام البدع واصحابها ١١٥	بيان الفرق الضالة ١١٥	حديث شريف ان بني اسرائيل ١١٥	مناقب جرير ١١٦	مناقب حذيفة ١١٦
الثامن عشر كونه سببا لمسابقة الامام ١١٧	معنى المسابقة ١١٧	التاسع عشر كونه سببا لانسانية الادكار ١١٧	العشرون لزوم اعادة الاعمال المكروهة ١١٨	اللحن حرام ١١٨	معنى الادماج ١١٨
تسبيح وتحميد وتكبير ١١٩	بيان اهون شرب ١١٩	سجود النجم والشجر ١١٩	جريان الشمس والقمر ١٢١	تكلم الايدي والارجل ١٢١	اسناد فعل الحكم الى الله ١٢١
سبب اشهاد الليل والنهار ١٢٢	الحادي والعشرون اسخاط خالقه ١٢٢	الثاني والعشرون نزع عدوه ١٢٢	الثالث والعشرون بعده من الجنة ١٢٣	الرابع والعشرون بعده من جهنم ١٢٣	الخامس والعشرون جفاء من حب ١٢٣
السادس والعشرون تجنيس نفسه ١٢٢	السابع والعشرون ايذاء الحفظة ١٢٢	الثامن والعشرون ايذاء النبي ١٢٢	التاسع والعشرون اشهاد الارض والسماء ١٢٢	الثلثون الخيانة لجميع الخلائق ١٢٢	معنى الهوى واعلاله ١٢٢
معنى الضم ١٢٤	وجوب متابعة الامام ١٢٦	بيان المسبوق واللاحق ١٢٨	مناقشة امام ابو يوسف مع زفر ١٣٠	تأخير الامام والمؤذن في الصلوة ١٣٠	بيان وضع السترة في الصحراء ١٣٠
دفع رسول الله المار ١٣٠	حديث شريف صدر عن ابن يوسف ١٣٠	تكبيرة الافتتاح ومعناه ١٣٠	ايام التشريق قال الكتب مجتبيا ١٣٠	تفسير ماهن ١٣٠	مناقب امام زفر ١٣٠
تحويل الامام وجهه الى الجماعة ١٣١	حرمة الجماعة برجح ١٣٢	معنى سمع الله لمن حمده ١٣٢	كون الامام في اعلى مكان ١٣٢	معنى الانحراف ولحنه ١٣٦	معنى المبادرة ١٤٠
جواز المسابقة للامام ١٤٠	معنى انت اخذ بناصيتها ١٤٠	المسح معنى [illegible] للامام السابقة ١٤١	سنى صف ١٤٢	لغة تراصوا ١٤٢	تسوية الصفوف على الامام سنة ١٤٢
معنى الخلل ١٤٣	نوع السكينة والوقار ١٤٣	نزول الرحمة الى الصفوف ١٤٣	مناقب ابو موسى الاشعري ١٤٤	افضل المواضع ١٤٤	مناقب امام النخعي ١٤٥
المقارنة ما لا يستقيم والتراص ١٤٥	الفرق بين الخلل والاختلاف ١٤٥	صفوف الملائكة عند ربهم ١٤٧	حديث شريف خياركم [illegible] ١٤٧	عدم قبول دعاء تارك الصلوة ١٥٠	مناقب عالم احمد وابن عمر ١٥٠
الاستهام الاقتراع ١٥١	الفرق بين القرعة وكيفيتها ١٥١	نوع قادسية ١٥٢	مناقب سعد بن ابي وقاص ١٥٢	خير صفوف الرجال ١٥٢	عدم جواز حضور النساء الى الجماعة ١٥٢
مناقب شيخ الكمال الدين ١٥٥	عصاة المؤمنين [illegible] ١٥٥	المساجد الملهمة ١٥٧	مناقب عائشة الصديقة رضي الله عنها ١٥٧	معنى الحذف ١٥٨	سبب تسمية الشيطان بالخنام ١٥٩
مناقب ابن عباس ١٥٩	اصحاب سنة ١٥٩	لغة خطف وخطف ١٦٠	مناقب ابو امامة ١٦١	بيان اوان الاحلام ١٦٢	معنى النداح ١٦٢

IV

مناقب نعمان بن بشير ١٦٣	التسوية عند الجمهور سنة ١٦٥	اقامة الصف من حسن الصلوة ١٦٦	كلمة الاثر وماثور ١٦٦	حد داخلي ١٦٦	حد خارجي ١٦٦
تصوير الحسن في الاقوال ١٦٧	تعارض الحديثين ١٦٧	المراجعة الى الاجماع ١٦٧	المحدثات البدعية ١٦٧	حسن لعينه حسن لغيره ١٦٨	مناقب حضرت عمر رضي الله عنه ١٦٩

مناقب عثمان ١٦٩

معنى الالتفات ١٧٠

تم الفهرس ٥ بعونه تعالى ٥

1

وقف السلطان ابن السلطان السلطان الغازي محمود خان

١٥٢٨

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Fatih
Yeni Kayıt No.
Eski Kayıt No. 1528

T. C.
İSTANBUL
Fatih Kütüphanesi
SAYI K. 1622

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

لله الحمد قبل کل کلام ∘ بصفات الجلال والاکرام
حمد او تاج تارک سخن است ∘ صدر هر نامهٔ نو و کهن است
جواهر رخشان حمد و ثنا که اعراض اغراض و ریادن
طاهر و پاک ∘ و درر لمعان شکر بی ریا که مصقلهٔ صدق
و صفا ایله مجلی و تابناک اوله ∘ اول خداوندکار علیم
و علام ∘ و واقف ضمایر و افهام ∘ چراغ افروز زاویهٔ عالم
حکمت آموز علم الانسان ما لم یعلم ∘ رافع قبهٔ جامع افلاک
باسط بساط معبد خاک ∘ معمر عمارات عالم مخمر طینت آدم
منشی نامهٔ جمیع صور ∘ کاتب خامهٔ قضا و قدر المحرره
بو بنا اول شهنشاه عمارت تدبیر ∘ بو یاین خوان الکینه نعمتیدر
اولدر اول خوان ارض سفره ∘ تا که هر شخصه ایرشه بهره
خاص و عام اکجون ایلدی اولدی نعما ∘ که صدور سفرهٔ سینهٔ شاه و گدا
جل جلاله ∘ و عم علی العالمین نواله ∘ حضرتلرینک درگاه
اقدس ∘ و بارگاه مقدسلرینه ∘ و درود و عمیم الورود
بی نهایه ∘ و تحیات معدود بلا غایه ∘ اول مولانای
اعظم ∘ سلطان بارگاه بنی آدم ∘ رونق افزای بهارستان

زینت

Süleymaniye

زینت آرای گلشن شرع مبین ∘ سردار جملهٔ انبیا ∘ سردار
سبحان الذی اسری ∘ مظهر مضمون آیت کریمهٔ فاوحی الی عبده
ما اوحی ∘ و هو بالافق الاعلی ∘ ثم دنی فتدلی ∘ فکان قاب قوسین
او ادنی ∘ پیشوای کل ∘ و رهنمای سبل ∘ محبوب حق ∘ و مطلوب
مطلق ∘ فاتحهٔ نسخهٔ دین ∘ خاتمهٔ سلسلهٔ مرسلین ∘ اخضر برج شرف
کاینات ∘ گوهر درج صدف کاینات ∘ یا رب علی سید خیر
عبادک ∘ صل بصلوة تکافی بودادک ∘ و جعله شفیقی
و شفیعی مرادی ∘ و جعل املی فی عملی محض مرادک ∘ حبیب خدا
مهر سپهر اصفیا ∘ محمد مصطفی علیه من الصلوة ما هو الاوفی
حضرتلرینک مرقد منورلری ∘ و مشهد معطرلرینه ابدا او لنور
و تحفهٔ نقبهٔ سلام و پیام ∘ آل و اولاد کرام ∘ و اصحاب ذوی الاحترام
خصوصا چار الیس شریف مسند دین ∘ چار طاق سرای شرع مبین
اولان چار یار گزین ∘ حضرتلرینک مراقد علیه و مشاهد
جلیلهلرینه نثار و ایثار اولنور که ∘ روی زمینده اقامت
صلوة ∘ و ایتای زکوة ∘ و امر بالمعروف ∘ و نهی عن المنکر ایله
تمکین قلندیلر ∘ رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ∘ و نفعنا الله
بشفاعتهم الکبری ∘ بو عبد فقیر کثیر التقصیر ∘ سید ابراهیم بن محمد
الحقیر ∘ هجرت نبویه ∘ علیه افضل التحیه نک ∘ بیک التمش اوج
تاریخنده ∘ سریر سلطنت شرفیاب بولدوغی پادشاه
گیتی پناه ∘ ستاره سپاه ∘ گردون رخش ∘ جهانبخش
مملکت دار ∘ معدلت مدار ∘ عالی قدر ∘ اعالی افزار

ثوابت قدم • کواکب حشم • خورشید پیکر • جمشید لشکر •
حلیم خلق • سلیم خلقت • محمد نصر • قیصر قهر صدیق
صفت • عمر صولت • عثمان عفت • علی عصمت •
سلطان البرین والبحرین • خادم الحرمین الشریفین •
السلطان ابن السلطان • السلطان الغازی محمد خان
ابن السلطان ابرهیم خان • ابن السلطان احمد خان • وهو النتیجة
الثامن عشر • من سلاطین الزمان • من آل عثمان خان •
لازالت سماء السلطنة السامیة مستنیرة بنجوم صعوده الی
انقراض الدوران • عظم الله قدر جلاله • ونور العالم ببدر
جماله • اید الله عنفوان عمره • وابد عنوان عمره • لازال
لواؤه منشورا • ومازال جنوده منصورا • ولقد اوجب الله
علینا الاطاعة وعلیکم • لقوله تعالی اطیعوا الله واطیعوا
الرسول واولوا الامر منکم • ما هبت من صولته الزوابع
فی دیار العجم • والنصر جنوده بحرمة سید الامم • فمازال اعداؤه
منهزما وما نجا من الالم • نصر من الله وفتح قریب • یهب لنا
من عطایاک هذا • فامنن یا واهب النعم • بمحمد وآله وصحبه
سید الحرم • حضرتلرینک زمان عدالتلرینده ولایت
روم ایلینده واقع قصبهٔ برغوس حماها الله عن الدروس
مسند نشین حکومت شریعت غرا اولدوغم ایام وشهورده
نتیجهٔ عجز وقصور • وقلت البضاعة الله شرح وترجمه سنه مبادرت
اولنان رسالهٔ مقبوله ومرغوبه که ولایت اناطولیده

برکی

الغرنقیم العینی .. وسقیها الحیوة
منه

آبهت الحجرت
منه

3

برکی قصبه سنده نشو ونما بولوب کوسترن ازویه عزلت
وصدر نشین صحاری قناعت • جامع الفضایل الانسیة
حاوی الخصایل القدسیة • قطب العارفین • وفخر الواصلین
مرحوم ومغفور له محمد افندی که قصبهٔ مزبوره یه نسبت واضافت الیه
برکلی محمد افندی دیو معروف ومشهوردر • رحمة الله علیه رحمة واسعة
اول عماد دین • وحبل متین • وافضل اعمال • ونور ونجاة
ومطفی نیران • وفارق کفر وایمان • اولان صلوات خمسه نک
رکوع وسجود وقومه وجلسه وتعدیل ارکان وطمانینت
وانتقال وسنن وواجباتی بیاننده تالیف وتصنیف
ومعدل الصلوة دیو تسمیه بیوردقلری رسالهٔ مذکوره یه
نایل اولوب استنساخ اولندقده ایچنده مندرج اولان
مسایله دره • ومندمج اولان احادیث شریفه وارده یه
کماینبغی اطلاع ونکاتنه وصول اولندقده حاصل اولان شوق
وسروری تحریر الفاظ وعبارات اغبرکافی دکلدر • نتایج علمیه الکثر
مجالس ومحافلده مسایل مذکوره دن افاده اولنندقجه صلوات
خمسه نک کماهو حقها اقامت • وسنن وواجباتی رعایت
مراد ایدن طالبین وراغبین اثنای افاده ده متن متبینی
مذکورک قرات وتحصیلنه هوسناک اولنلرک لسان عربیده
اولماغله صعب المنال • وغرط اجمالندن حل اشکال ممکن اولمیان
اکثرلری لسانه ترجمه اولنوب صنعقادن اولمغله
بغیر تعلیم استفاده یه قادر اولوب صلوات خمسه وجه مسنون

[illegible]

من غمز ازاره واطراف اكامه اى جهد لعمل صالح يريد الاقبال عليه بكليته منه

اوزره اقامت ودخوصوص ومأمور اولنان اوزره اتيانه قدرت
حصل اولسه هر قرائت دستفاده اولنديغجه بحث دعا
اولوب اجر جزيله نائل اولمالكوزدن اشتباه يوقدر ديو
طلب والتماس ايتديكلرينه بناءً فقير بيبضاعت دخى تشمير ساق
ايدوب متن مذكوري تركى ايله ترجمه وتحرير وعباراتي
تقريباً الى الحفظ تخفيف ايله تصوير وبسط كلامدن تنبيهي
محافظه وادا مرامده اغراضنى والفاظنك لغات وضمايري
ارجاع وايراد ايلدوكى احاديث شريفه نك معاني شريفه سنى
ايضاح وتسطيرينى ملاحظه ايدوب تا ذنبا تعبير عبارت مآلنى
استيعاب اولا كلام دررباريني تقطيع بولدوغى محله دليل
تحرير وبعده شرح وترجمه سنه شروع ايتمك اوزره بدا
اولنوب حسبة لله العلي العظيم وطلباً لمرضاة ربه الرحيم
يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم
شرح معهوده مباشرت وحديقة النجاة في ترجمة معدل
الصلوة ديو تسميه اولندى پس بو اوراقه ناظر اولان
اعيان واكابر واخوان وخلاندن مرحمة جنابلرندن
رجا اولنور كه منظنه خلل اولان محل مهما امكن حسن تأويل ايله
توجيه وغير محل وجيه ترادركه ايله خطادن مبرا اولنه
والا ظهور بولان وجه قصور عظاري عفو ايله معذور
طوتله فان العبد لا يخلوا من العيب وعند الله علم الحق
لا ريب قوله الحمد لله الذي امر عباده باقامة

الصلوة

الصلوة وتعديلها وجعلها رأس الدين وعروة الاسلام
وافضل اعمالها فصل مولى اليه تغمده الله بغفرانه ابتداده
تسميه ايله حمد بينينى جمع ايلدى كه كل امر ذى بال لم يبدأ فيه ببسم الله
فهو ابتر حديث شريفنه اقتدا ادن اولورى زيرا كتب شرعيه نك تصنيفنه
ويرجمه سنه شروع ايلسه ايله تسميه وتحميد وتنزيه وتصليه واستعانه
معارفدن المنجه تمام اولوب كمالن بولمز الحجوز مصنفلين اوائل
تصانيفنده فعل محذوف تقدير ايدرلر كه معنى قولوا بسم الله والحمد لله
ديمكدر اولوب الحمد لله فعل محذوفك مقول قولى اولور حمد
حق تعالى حضرتلرى فضايل وفواضلده يعنى ياكولات ومشروبادن
وساير نعم ظاهره دن توللرينه احسان ايتدوكى نعمت وغيريدن جميل
اختيارى اوزره ثنايه ديرلر مدح حمدك خلافيدر كه مطلق جميل
اوزره ثنايه ديرلر كرك اختيارى اولسون كرك اضطرارى
اولسون زيرا حمدت زيداً على علمه وكرمه ديتيلور اما حمدته
على حسنه دينلمز بل مدحته ديتيلور مثال اول در حمد زيدك
ذاتنده موجود اولان علم وكرمه اولمش اولور كه فعل
باريدر اما مثال ثانيده زيدك حسننه فعل بارى تعالى ايله
اختيارى دكل اضطراريدر بو تقديرجه حمد ايله مدحك
بيننده عموم وخصوص واردر حمد آلت اعتبار ايله خاص در
زيرا حمد اولماز الا لسان ايله اولور مدح اولماز الا نعمت
مقابله سنده اولور تفصيلى ايكيسى اخواندر ديمشلر زيرا
ايكسنك دخى مورد لساندر اما شكر بونك خلافيدر

الثناء الاتيان بما يدل على فضل الغير

تعريف الحمد والمدح

الترجمة بالتخ تفسير لسان بغيره يقال ترجم كلامه اذا فسره بلسان آخر ومنه الترجمان وجمعه التراجم [illegible] منه

شکر ید
شکر لسان
شکر قلب

شکرک مورد نک ملثه یه عمومی واردر یعنی قولا وعملا واعتقادا
ننه کیم قاضی بیضاوی تفسیر شریفنده سوره فاتحه نک تفسیری
ابتداسنده شکرک بو وجه عمومنی بو بیت ایله ایراد ایلمشدر که
تبرکا بو محله تحریر و مناسبه ما اولمغله تسطیر اولندی بیت
افادتکم النعماء منی ثلثة ٭ یدی ولسانی والضمیر المحجبا
بیتک معناسی حق تعالینک نعمتلری بندن اوچ نسنه اوزرینه
افاده ایدر اول اوچ شی ایدر ال و دل و ضمیر محجبدر یدک
شکری ولی نعمتی اچون استعمال ایله مکافاتدر دلک شکری
نشر محامد ایدوب اول نعمت اوزرینه ثنا ایتمکدر
وضمیر محجب قلبه دیرلر قلبک شکری حق تعالی حضرتلرینه
محبت و بر نعمت بوقدر کر الا انک معطیسی الله تعالیدر
دیو اعتقاد ایتمکدر بیتده مذکور ضمیری محجب ایله توصیف
ایلدی قلبک ظاهر و باطنه اشارتدر اولندی عقیده اولنوری
حمدک رفعی ابتدائیت اوزره در لله خبری در اصل نصب در
لکن قرائت شاذه وجهی اوزره نصبدر رفعه عدول دن
مقصود نصب حدوث و زواله و رفع دوام و ثبات
دلالتنه دلالت ایدر که حمدک عمومنه و دخی الله تعالی
اچون دوام و ثبات دلالته دلالت ایتسون اچوندر
لام تعریفک دخی دخولی اکه دالدر لام جنس اچوندر
یعنی جنس حمد من الازل الی الابد ذاتی جانب کان
اول خالق متعال اچوندر و دخی لام استحقاق اچوندر یعنی حمده الله

دمشدر بو تقدیر جمعنی ج

5

تحلیه

اشتقاق اقام

تعریف براعة استهلال

غیر مستحق بوقدر ٭ الذی لفظ اللهک صفتیدر امر عبادده کی
ضمیر بارز ایله ضمیر مستکن لفظة الله راجعدر ٭ باقامة الصلوة
امرک مفعولیدر ٭ وتعدیلها نصب ایله باقامة الصلوه نک
معطوفیدر ٭ مأمور بهم اقامت و تعدیل اولمش اولور
حق تعالی حضرتلرینک اقیموا الصلوة قول شریفنده اولان
صیغه امر وجوب اچوندر اقامت صلوتک ارکانینی
تعدیل و حفظدر اشتقاقی اقام العود اذا قومه وسوّاه
دن در یعنی بر اغاجک اعوجاجنی ازاله ایدوب طوغری
دیمکدر بو محلده بطریق المجاز تسویه ابدان و اجسام
مراد اولنمشدر بر طریقله که مصلی صلوته قائم اولدقده
قیام تام ایتمشدر ٭ مرحوم مومی الیه وتعدیلها لفظنده
براعة استهلال قصد ایتمشدر ٭ براعة استهلال اولدر که
مصنف اولا نسخه کتابنک دیباجه سنده ادل کتاب
فنی فنه متعلق اولدیغی بر لفظ ایله اشارت ایتمشدر
رساله مزبوره ده تحریر اولنان مسایلک جمیعسی صلوتک
تعدیل ارکان و طمانینت و قومه و جلسه و سایر
فرایض و سنن و واجبات و مستحباتنه متعلق مسایل
ذکر اولنمشدر ٭ و دخی بو رساله نک اسمی معدل
الصلوة دیو تسمیه سبوردقلری اکا اشارتدر ٭ وجعلها
لفظی امر لفظنه معطوفدر ٭ وضمیر صلوته راجعدر اس الدین
لفظی جعلهانک مفعولیدر ٭ وعروة الاسلام دخی رکن الدین

لقطه معطوفدر • وافضل اعمالها دخی عروة الاسلام یه
معطوفدر • یعنی الله تعالی عبادینه اقامت صلوة ایله امر
ایلدی و دخی اول صلوتی رأس دین و عروه اسلام قیلدی و دخی
افضل اعمال قیلدی صلوتی رأس دین و عروه اسلامه تشبیه ایلدی
زیرا دینده موضع صلوة جسدده رأس منزله سنده در که
جسد بلا رأس قائم و دائم اولمدوغی کبی دین دخی صلوتسز قائم
اولماز نته کیم لا دین لمن لا صلوة له دیدی • عروه ترکیبه یاردم ایتمک
قولپینه دیرلر صلوة اسلامک عروه سیدر دیمک اولور
بو صلوتی اقامت ایدنلر عروه اسلامه تشبث ایتمش
اولورلر که انک ایچون انقطاع یوقدر نته کیم قرآن
عظیم الشانده ومن یستمسک بالعروة الوثقی لا انفصام
لها والله سمیع علیم بیورلمشدر • و افضل اعمال اولدوغنه
دخی دلیل بودر که برکون حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضور شریفلرینه بر آدم کلوب یا رسول الله افضل
اعمال نه در دیو سؤال ایلدکده حضرت رسول علیه السلام افضل
الاعمال الصلوة دیو جواب بیورمشلردر و مصابیحده
بر حدیث آخرده ای الاعمال افضل دیو سؤال اولندقده
جوابلرنده القیام فی الصلوة بیورلمشدر • بو حدیث شریف تعدیل
ارکان و طمأنینه اشارت واردر • فاضل مولی
رحمه الله بغفرانه کتابنک ابتداسنده الحمد لله الذی امر عباده
باقامة الصلوة وتعدیلها دیو بیوردی انی تعدیلرا امدی یره لازم

لا دین لمن لا صلوة له

افضل الاعمال الصلوة

واجب اولان بو محلده اقامت و تعدیلیه مأمور
اولدوغمز صلوتک فریضه محکمه اولمسی و شرطلری
وارکانی بلمکدر تفصیل ایدهلم که ضعفادن اولانلر
مستفید و منتفع اولالر اولا صلوات خمسه فریضه
محکمه در بر طایفه و اعذارده نه بر عذر ایله ترکی ممکن
دکلدر نص قاطع ایله ثابتدر انکار ایدن کافر اولور
نعوذ بالله تعالی بو کفر کفر انکاردر نته کیم تاریخ خمیس صاحبی
معالم التنزیلدن کفرک درت نوع اوزرینه اولمسنی
تحریر ایتمشدر نوع اول کفر انکاردر ایکنجیسی کفر جحودی
اوچنجیسی کفر نفاقی دردنجیسی کفر عنادی دردر کفر انکار
اولدر که الله تعالی حضرتلرینی نه قلبی ایله بیله و نه لسانی ایله
اقرار ایلیه و کفر جحود اولدر که الله تعالی قلبی ایله بیله
لکن لسانی ایله اقرار ایلمیه بو نوع ابلیس و یهودک
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم کفرلری قبیلندن
اولمشدر ولورکه نته کیم حق جل و علا فلما جاءهم ما عرفوا به
بیورمشلردر ای جحدوا و کفر نفاق اولدر که الله تعالی
قلبی ایله بیله و لسانی ایله دخی اقرار ایلیه لکن تدین
ایتمیه و مطیع و منقاد اولمیه بو نوع دخی ابو طالبک
کفری قبیلندن اولمشدر ولورکه نته کیم ابو طالب دیمشدر
ولقد علمت بان دین محمد • من خیر ادیان البریة دینا •
لولا الملامة او حذار مسبة • لوجدتنی سمحا بذاک مبینا •

انواع الکفر اربعة

کفر انکار

کفر جحود

کفر عناد

کفر نفاق

ودعوتني دعرفت انك ناصح • ولقد صدقت وكنت فينا امينا
بو ذكر اولنان زرتشت نوعك جملەسی برابردر الله تعالی
حضرتلری بونلرك اصحابنی بو كفرلرندن وفات ایلدكلری
صورتده مغفرت ایلمز نعوذ بالله منها • وثانیا صلوة الجنازه
اونك ایكی فرض صحیحه واردر التیسی صلوتە دخولدن اول
موجوددر كه صلوتك شرایطیدر و التیسی دخی نفس صلوة
الجنازه موجوددر كه صلوتك اركانیدر قبل دخول الصلوة
اولان فرضلرك بری حدثدن طهارت و ایكنجیسی
انجاسدن جمیع اعضا واندامنی طهارتدر و اوچنجی ستر
عورتدر و دردنجیسی استقبال قبله در و بشنجیسی وقت و التنجیسی
نیت در و بونلرك جملەسی آیات قرآنیه و احادیث
نبویه ایله ثابت اولمشدر كه حدثدن طهارت لا صلوة
الا بطهور حدیث شریفی ایله و ستر عورت خذوا زینتكم
عند كل مسجد آیت كریمەسیله یعنی البسوا ثیابكم عند كل
صلوة و استقبال قبله فول وجهك شطر المسجد الحرام
یعنی جانب المسجد الحرام و وقت دخی ان الصلوة كانت
علی المؤمنین كتابا موقوتا یعنی فرضا موقتا آیت كریمەسیله
و نیت انما الاعمال بالنیات حدیث شریفی ایله ثابت
اولمشدر و نفس صلوتده اولان التی فرضلرك بری تحریمه در
یعنی تكبیره افتتاح و ایكنجیسی قیام و اوچنجیسی قرائت و دردنجیسی
ركوع و بشنجیسی سجود و التنجیسی قعده اخیره در بمقدار التشهد

خذوا زینتكم • ثیابكم لستر عورتكم عند كل
مسجد لطواف او صلوة • و من السنة
ان یاخذ الرجل احسن هیئته
للصلوة • و فیه دلیل
علی وجوب ستر
العورة فی الصلوة
قاضی
فوائد

قال الله تعالی عز وجل فی سورة البقرة فول وجهك
شطر المسجد الحرام الآیة قال صاحب الكشاف
و من شبهه ذكر المسجد الحرام دون الكعبة دلیل
علی ان الواجب مراعاة الجهة دون العین
اقول هذه الدلالة انما تتم لو وجدنا دعلا ما علی ذكر لفظ الشطر وعدم لا علی مسجد الحرام فتامل
بكشف كشف الحال • لابن صدر الدین

٧

تعدددر تكبیره افتتاح تحریمها التكبیر حدیث شریفی
و قیام قوموا لله قانتین آیت كریمەسیله یعنی صلوا لله قائمین
دیمكدر و قرائت فاقرؤا ما تیسر من القرآن آیت كریمەسی
و ركوع اركعوا مع الراكعین • و سجود واسجدوا آیت كریمەسیله
و قعده اخیره اذا رفع رأسه عن السجدة و قعد فیه قدر
التشهد فقد تمت صلوته حدیث شریفی ایله ثابت و متحقق
اولمشدر • و مصلینك صلوتدن كندو فعلی ایله خروجی دخی
امام اعظم نفس صلوة الجنازه اولان فرض ستەدن عد ایتمشلردر
بو قول اوزره امام اعظم قتنده اون ایكی فرض اولور بو ذكر
اولنان شرطلردن بر شرط ترك اولنسه اگر صلوة الجنازه
قضا ممكن اولورسه ایله ممكن اولمزسه فاسد اولور دیو خلاصه ده
و كتب فروعك جمیعنده بویلجه تحقیق و تصریح اولنمشدر
دخی زیاده تفصیل مراد ایدن محلنه مراجعت ایلسون
بو ذكر اولنان فرض ستەیه شهر و عدد مقدم صلوات خمسه
فریضه محكمه اولمسی نص قاطع ایله ثابت اولدوغی لكن بش
وقت اولمسی حضرت قرآن عظیمه سوره روم ده فسبحان الله
حین تمسون و حین تصبحون و له الحمد فی السموات والارض
و حین تظهرون آیت كریمەسی اشارت واردر ابن عباس
رضی الله عنه حضرتلری آیت مذكوره صلوات خمسه یی
جامعه در تمسون ایله صلوة مغرب و صلوة عشا
و تصبحون ایله صلوة فجر و عشیا ایله صلوة عصر و تظهرون ایله

خصت التكبیرة الاولی بالتحریمة لانها تحرم الاشیاء المباحة قبل الشروع بخلاف سایر التكبیرات
كافی

نمازك بش وقت اولدوغنك حكمتی

و نمازك بش وقت اولمسنك بر حكمتی دخی بودر كه حق تعالی
حبیبی محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم حضرتلرینك
نورینی جمیع اشیادن مقدم طاوس شكلنده
خلق ایدوب بیاض انجودن حجاب الحمدده
قویوب سجده ایتدی اوزره وضع ایلیوب
اول طاوس اول یقین اغاجی اوستنده
یتمش بیك ییل تسبیح و تهلیل ایتدكدنصكره
حق تعالی انك وجهنه حیات آینه سن
مقابله ایدوب طاوس دخی اول آینەیه
نظر ایتدكده جمالنی خوب صورتله كوردكده
جناب اللهدن استحیادن بش كره سجده قیلدی
اول بش سجده یره بش وقت نماز اولدی
منه

صلوة ظهر مراد اولنمشدر دیو بیورمشلردر اول آیت کریمه
بو محلده تحریر و قاضی بیضاوی دخی کلامی آخر آیته والحمد
تماما بالمشدر قوله فسبحان الله الخ اخبار فی معنی الامر بتنزیه
تعالی والثناء علیه فی هذه الاوقات التی تظهر فیها قدرته وتجدد
فیها نعمته او دلالة علی ان ما یحدث فیها من الشواهد الناطقة
بتنزهه واستحقاقه الحمد ممن له تمییز من اهل السموات والارض وتخصیص
التسبیح بالمساء والصباح لان آثار القدرة والعظمة فیهما اظهر
وتخصیص الحمد بالعشی الذی هو آخر النهار من عشی العین اذا نقص
نورها والظهیرة التی هی وسطه لان تجدد النعم فیها اکثر ویجوز
ان یکون عشیا معطوفا علی حین تمسون وقوله وله الحمد
فی السموات والارض اعتراضا وعن ابن عباس ان الآیة جامعة
للصلوات تمسون صلوة المغرب والعشاء وتصبحون صلوة
الفجر وعشیا صلوة العصر وتظهرون صلوة الظهر ولذلک زعم
الحسن انها مدنیة لانه کان یقول کان الواجب بمکة رکعتین
فی ای وقت اتفقت انما فرضت الخمس بالمدینة والاکثر علی انها
فرضت بمکة . تم القاضی فی سورة الروم . وابراهیم حلبی دخی منیة
المصلی شرحنده بو وجها اوزره تحقیق ایتمشدر قوله فسبحان الله
ای سبحوا الله فی هذه الاوقات والمراد صلوا علی ما روی عن ابن عباس
رضی الله عنه انه قیل له هل تجد ذکر صلوة الخمس فی القرآن قال نعم
وتلا هذه الآیة تمسون صلوة المغرب والعشاء وتصبحون صلوة
الفجر وعشیا صلوة العصر وحین تظهرون صلوة الظهر قوله عشیا

هذه الآیة جامعة للصلوات الخمسة

ای فی اوقات العشی والاظهار

عطف علی اخبار لکن لا بطعد علی هذا المعنی وجه ارتباط لا قبله . سعدی افندی

ورتب علیه حدیث المعراج . سعدی افندی

متعلق بقوله حین تمسون وله الحمد فی السموات والارض اعتراض بینهما
ومعناه ان علی الممیزین کلهم من اهل السموات والارض ان یحمدوه کذا
فی الکشاف انتهی کلامه . انفا ذکر اولنان صلوات خمسه بزه فرض اولندوغی
مقدم انبیاء سالفه دن بر مقوله سبب اولمشدر وشیخی بودر بو محلده
مناسب اولمغله نقل ایدهلم شیخ قوام الدین کاکی رحمه الله علیه بدایه
شرحنده ابو الفضل دن نقل ایدوب بیوررلر که اول ایکی رکعت صلوة
فجری تطوعا قیلان آدم علیه السلام در حقیقتده هبوط ایلدکده
جمیع دنیا مظلم اولوب حالا دنیا وما فیها کندویه کورنمدکده
اول حالده عظیم خوف مستولی اولوب بعده فجر طلوع ایلدکده شکرا
لله تعالی تطوعا ایکی رکعت نماز قیلوب رکعت اولی ظلمت لیلدن
نجات و رکعت ثانیه ضوء نهار رجوع وعودت ایلدوکی اجلیچون
اولمش اولدی که صلوة فجرک ایکی اولمسنه سبب و حکمت بودر
بعده بزه فرض اولدی و بعد الزوال صلوة ظهری قیلان ابرهیم علیه السلام
حضرت اسمعیلی ذبح ایله مأمور اولدقده طرف حقدن فدا ارسال اولندقده
اول وقت واقع اولمغین درت رکعت نماز قیلدیلر رکعت اولی
اسمعیلک ذبحدن نجاتی ایچون رکعت ثانیه نزول فدا رکعت ثالثه
حضرت حق طرفندن قد صدقت الرؤیا خطابیله مخاطب اولدقده
حق رضاسی اجلی ایچون و رکعت رابعه اسمعیلک ذبحه
صبر وتحملی اجلی ایچون اولمش اولدی که مجموعی درت رکعت
اولدی امدی بزه فرض اولدی و صلوة عصری یونس علیه السلام
قیلدی بطن حوتدن نجات وقتی اول دفعه مصادف اولمغله

اول من صلی العشاء الآخرة من الانبیاء

اول من صلی الفجر آدم علیه السلام

اول من صلی الظهر ابرهیم علیه السلام

والعصر یونس علیه السلام

تو بوری متعول اولوب

خزینة العلماء وزبدة الفقهاء نام کتابده
مسطوردر که صلوة ظهری اول
قیلان داود پیغمبر در حق تعالی
نور وصفوه توبه سنی مقبول
ایلدوکیچون شکرانه قیلدیلر
منه

ینه کتاب مزبورده صلوة عصری اول
قیلان سلیمان پیغمبردر حق تعالی
ملکنی رد ایلدوکیچون شکرا لله
قیلدیلر دیو مسطوردر
منه

منه

كيفيت صلوة الوتر يا اتو نماز ندر صكره وتر نمازيني قيلمانه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم در مجانكه سعادتله معراجه
عزيمت بيورد قلريله اول يار شفيق ابو بكر صديق رضي الله عنه حضرتلرى وصيت ايلدوب يا رسول الله عرشي كوردكده
بوشيدة عاجزلر اچون بر ركعت نماز قيلوب حضرت رب الارباب دن رحمت طلب ايدهسن ديمش ايدي سلطان كونين دخي
عرشه نيلين وارد قلرنده بو وصيتي خاطر همايون كتوروب نمچون بر ركعت قيلوب سلام ويردكده مقدم جبريل امين
عليه السلام وصيتي فراموش ايتمك دندكه اول كان كرم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلري نماز قيلوب بر ركعت دخي قيلوب
تشهدي تمام ايتدكلرنده جبريل عليه السلام يا محمد شوق ايله حضرتلري اچون بر ركعت دخي قيلاسن ديوا مر ايلدي ديرلركه بر ركعت دخي
ملمعه ما لقوت فاتحه وضم سورة ايتدوكي

والمؤمن عليه السلام
كبي احوال جهنمي عيانا كورمك
مدهوش اولوب الكري بوشاندي
حالا جبريل امين ذات كوثر دن
مبارك يوزلرينه صو ويروب دفع دهشت ايتدكلرنده تكبير
ايدوب قنوت ايتدرلر اول ركعتي دخي اتمام ايدرلر
پس بو اوچ ركعت نمازك ابتداسي كه كمند وحكمتلر در
اول ركعت سنت در ايكنجي ركعت ابو بكر اچون
تكمله در اول ركعت واجب در اوچنجي ركعت
جناب باري اچون تكمله در اول فرض در

مستلحه

هر ركعتي درت ظلماتك هر بري مقابلهسنده شكرا اوقنمغ
اولوري وصلوة مغرب يعيسي عليه السلام قيلدي حق جل وعلا
طرفندن انت قلت للناس اتخذوني وامي الهين من دون الله
آيت كريمهسيله مخاطب اولدقده بو خطاب غروب وقتنده
واقع اولمغله اول وقتده اوچ ركعت نماز قيلدي بر ركعت اولي
كندو نفسندن الوهيتي نفي ركعت ثانيه والدهسندن كذلك الوهيتي
نفي ركعت ثالثه الوهيتي الله تعالى يه اثبات اچون ايدي والمثل اولدي
بو دخي بزه فرض اولدي وصلوة عشايي موسى عليه السلام قيلدي
مدين شهرندن خروج ايتدكلرنده طريقي ضايع ايلديب اول اهلنك
حضرت موسى درت غم ايله مغموم اولوب بري ضلال طريق
اولديغي وبري قرنداشي هارونه غمي وبري دشمني فرعونه وبري
اولاد واهلي غمي بعده حضرت الله طريقه هدايت ايدوب
نجات ويردكده اول حالده شاكر اوادي يا موسى صل ابتغا
تطوعا كانداشي ايله مشرف اولدقده اول وقتده درت ركعت قيلدي
بو دخي بزه فرض اولدي انتهى كلام الشيخ قوام الدين الكاكي رحمة الله
عليه رحمة واسعة • وجواهر فقه صاحبي طاهر بن اسلام بن قاسم
الانصاري رحمة الله عليه كتابنده شويله بيان ايتديكه الصلوة
ظاهرا وباطنا ديو بيورلر بو تركيبك معناسي وصلوة الجمعه
ظاهر وباطن تصوري نحو درلو التصوف تفصيل وبيان
بيورلر بو محله مناسب اولمغله بو عبد فقير بو محلي الحاح
ايله اوراقه درج وتركيك ايله ظاهر وباطن تصوري ابحاج

المعنى وجع
طلوع الفجر
المذكوره

والعشاء موسى عليه السلام
[illegible]

ان اما بعث ان دكت وكا فبكت انى حامع
وبين حبكت ولكنا النظر على عدوكم صحيح

للصلوة ظاهر وباطن

قيل قد صلى بعد الزوال ابرهيم عليه السلام حين امر بذبح الولد فصلى اربع ركعات الاولى شكرا لنعمة
غم الولد والثانية لنزول الفداء والثالثة لرضاء الله تعالى حين نودي قد صدقت الرؤيا والرابعة
لصبر ولده وكان ذلك منه تطوعا وقد فرض علينا وقيل اول من صلى العصر يونس عليه السلام حين
انجاه الله تعالى من اربع ظلمات ظلمة الذلة وظلمة الليل وظلمة الماء وظلمة بطن الحوت فصلى شكرا تطوعا
وامرنا بها وقيل اول من صلى المغرب تطوعا عيسى
عليه السلام حين خطاب ءانت قلت لا انه وكان
ذلك بعد غروب الشمس فالاولى لنفي الالوهية
عن نفسه والثانية لنفيها عن والدته والثالثة
لاثباتها لله تعالى وقيل اول من صلى العشاء موسى
عليه السلام حين خرج من مدين وضل الطريق وكان
في غم زوجته وهارون وفرعون واولاده فلما
انجاه الله تعالى من هذه الاربع فنودي بانك بالواد المقدس
صلى اربعا تطوعا وامرنا بذلك من ذخيرة العقبى في كتاب الصلوة

مراد ايكيلين تحرير وتسطير اولنديغي تركيب مذكورك معناسي تحقيق
صلوة اچون ظاهر وباطن وار در ظاهري صلوات خمسه تعديل اركان
محافظه ايله اقامت دركه بر شيئك طريقه ايله قشري
منزلهسنده اولور وباطني مراقبه وجمع همت وحضور
قلب ودخي الله تعالى يه توجه تام ايله مداومت
بو صورتده ظاهر ايله باطن مظروف ايله لب منزلهسنده در
ومقصود اولان بودر وبونك نظيري انسانده دخي
موجود در زيرا انسان اچون دخي ظاهر وباطني قلب
ظاهر احكام شريعت محلي وباطن اسرار طريقت محلي
ودخي انسان قلبي ايله انساندر بو خصوصي ايله دكل
نتكيم ديلمشدر • بيت • اقبل على القلب واستكمل فضائله
فانك بالقلب لا بالجسم انسان • ودخي انسان ولقد
كرمنا بني آدم قول شريفي ايله مخاطب ومشرف بكرم
اولمشدر يعني بباطنه لا بظاهره ديمكدر زيرا قلب مشغول
خطابك محليدر كه سائر حيوانات اندن متميز اولور
بو تقدير جه قالب لب ايله قشر منزلهسنده تنزيل اولنور ودخي
قلبه لب تسميه اولنديغي زيرا مقصود اولان اولدر جوز
ولوز دخي بونلرك امثالي كبي بونلر دن مقصود اولان اللبي در
قشري دكلدر لكن انسانه وصول عسير اولمازا الا كه قشر ايله
اولور اما الجوع تفسيره فنا حيث ايلين كمسنهلر قالبي تربيه سنه
مشغول اولور مثلي جوز ايله اوينايان صبي كبي قشر ايله

باطني ودرر ظاهري كوز طبي قالب در

انما سمي الانسان انسانا لانه نسي عهد الله تعالى يعني
ترك وقيل ماخوذ من الانس لانهم يانسون باجناسهم
وقيل يعني ظهر لانهم ظاهر لا يستترون
ولذلك سموا البشر كما سمي الجن
جنا لاستتارهم • حاشيه مفتاح

وجه تسميه القلب بالقلب

9

مأنوس اولوب انواع حیرت وصفوت ایله تزیین
ایلر ولیکن بندن غافل اولورسنکیم حق جل وعلا حضرتلری
کلام قدیمنده دوفای عظیمنده بیورورلرکه انما الحیوة الدنیا
لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال
والاولاد اندن برکیمسنه چیقدقدن مرادلرب ایدوکنی ادراک
ایلمیه اول کیمسنه حقیقتا قشری کبی ایله لبه واصل
اولامز یعنی بیلمز اول لب که قلبدر ورب العالمینک
عرشیدر نتکیم حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری حق جل وعلا حضرتلرندن بطریق الحکایه
والالهام نقل ایدوب بیورورلرکه حق تعالی بیورمشدرکه
لا یسعنی ارضی ولا سمائی وانما یسعنی قلب عبدی المؤمن
بو حدیث حدیث قدسیدر حدیث قدسی اکا دیرلرکه حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک حق تعالی حضرتلری طرفندن
الهام ویاخود واقعه لرنده اخذ ایتدکلرینی صکره کندو
عبارتلری ایله امتنه خبر ویرلر دیدر تفتازانی معلوم اولور
الحدیث القدسی ما اخبره الله به بالالهام او بالمنام
فاخبر رسول الله صلی الله علیه وسلم ذلک المعنی
بعبارة نفسه فالقرآن مفضل علیه لان لفظه منزل ایضا
کما قال الله تعالی فاذا قرأناه فاتبع قرآنه یعنی اذا انزلنا
علیک القرآن وقراه جبریل فاحفظه وعلمه الناس
من ابن الملک شرح اشاره حدیث مذکورک معناسی

قلب المؤمن عرش الله ٥

قال الشیخ الاکبر فما وسع السماء جلال ربی
ولکن کان فی قلب العبید منه

تعریف الحدیث القدسی ٥

عنای

عنای معنوی شرحنده بو وجهله تحریر اولنمشدرکه حق سبحانه
وتعالی بیورورلرکه بنم خلق ایلدوکم سموات وارضلرم
بکا ظرف ومکان اولمازلر بکا کفایت ایلمز یعنی بن
نازل اولمق مراد ایدرسم عظمتم ایله انلره صغمام لکن
بر مؤمن قولمک قلبنه صغارم بیورورلر حق جل وعلا
حضرتلرینک قلب مؤمنه دخول وحلولک معناسی
بودرکه چونکه بر عبد مؤمنک قلبنده معرفة الله
اوله کأنه حق تعالی حضرتلری اول قلبه حلول ایتمش
اولور حلول دیمکدن مراد حلول جسمانی ایله
مشهور ومعهود اولان حلول دکلدر مثلا قمرک
صو ایچنده حلول وانعکاسی کبی ودخی آیینه یه ناظر
اولان کیمسنه نک شکلنک حلول وانعکاسی کبی
اندرمز بو محلده حلولدن مراد تجلی وقربت معناسنه در
وقربیت دخی قطع مسافه طریقیله دکلدر بلکه قرب
رحمتدر تونک دخی معناسی قرب رحمت که
بر عبد مؤمنک قلبنده حاصل اوله انک ایچون
حق وجه اکتساب صفات حاصل اولور همان بو
قربیت ایله اکتساب صفات حصولی دخی نیجه بلکز
مثلا حدیدک آتشه قربیتی کبی نتکیم بعض عارفلر
دیمشلردر **بیت** جنون اذا ما نال اتحاد معاشق
وافکر فطر المرء لیس یبدو فالجمر یوضح فی الحدید فیعتدی

لا یسعنی ارضی الحدیث ٥

معنی الحلول ٥

تا زاد و ذاک معاین و مشهود • فاذا تجلی عن مکان و صال لها
فالنار نار والحدید حدید • انتهی تحقیق الحدیث المزبور فی هذا
المقام • العلم عند الله الملک العلام • امدی بو تحقیقاتدن صکره
حال بو منوال اوزره اولیجق پس جهد و سعی ایله که ظاهرکی
و نفسکی مجاهدت و ریاضت ایله کسر ایله یعنی نفسک مقصودی
شیئه مخالفت ایله مطلوبنی ویرمه و اشتها و مرادی
ایلدوکی شیدن محروم ایله بو بیله ایدرسک تا حق سبحانه
تعالی دنیا و آخرتده معزز و مکرم و مستعد اولورسن
ولقد کرمنا بنی آدم آیت کریمه سنک مضمون
شریفنه مظهر و سعادت دارینه واصل و نائل
اولورسن و دخی صلوات خمسه نک ارکاننک
هر برر کسنده بر سر خفی واردر که اول سر صلوتنک
تکمیل ارکان الصلوة سر خفی
حقیقتنه اشارتدر شرائط [illegible] ایله ارکان
صلوتدن عند اولی الالباب والابصار مراد
و مقصود اولنان بو ذکر اولنان اسراردر که مصلی
وجودی حقیقتیدر و مصلینک اعضاسندن هر
بر عضوی بر نکته خفیه یه اشارت و دلالت ایدر که
مثلا شرائط صلوتدن بری که استقبال قبله در
بو قبله یه استقباله حق تعالی حضرتی مطلوب
اولوب ماسوادن اعراض و جناب باری
درگاهنه قربت و مناجات طلب ایتمک

مقصد

مقصد ایلمه توجهه اشارت و تکبیر افتتاح ایلمه اللرینی قالدروب
دنیادن بیر بیمی رفعه اشارت و صاغ الی صول الی اوزرینه
وضع ایتمه مالک حضورینه عبودیتک رسمی و حق
تعالی دن غیریه محبتدن قلبی حفظه اشارت
و دلالت واردر و قیام و رکوع و سجودده دخی قیام
خصایص انساندن و رکوع خصایص حیواندن و سجود
خصایص نباتدن اولدوغنه دلالت واردر نته کیم
حق جل و علا قرآن عظیم الشان و فرقان جلیل البرهانده
والنجم والشجر یسجدان بیورمشلردر ذکر اولنان نکات
خفیه دن مصلینک هر بر عضوینه خضوعا حاصلدن
مصلی ایچون دنیوی و اخروی فواید عظیمه واردر مثلا
تذلل ایله قیام انسانیده مصلینک تکبر و تجبر خسراندن
تخلیصه وسیله واردر و رکوع حیوانیده کسر قلب و اذا تحمل ایتدکیده
اولان مرده بر نیل واردر و سجود نباتیده فلاح ابدی و فوز سرمدی
اولان خشوع ایله فوز بولمق واردر که الله دلالت ایدر نته کیم حرف
عظیمه قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلوتهم خاشعون بیورلمشدر خشوع
اثنیه مقام عبودیته عروج ایده جک الکلی دردر
آیات حابلرندن خلاصه و حال حقه وصوله اشارت و دلالت
واردر و تحیاته جراسم تحفه ثنا ایله حضرت جناب رب العالمینه
رجوعه اشارت و دلالت واردر و سلامده مشاقی دارینده سلامته
صاغ جانبنه سلام ویرمه نعیم جنانه دعوت ایدنلر کمسنه یه اجابت

وصول جانبنه سلامتله لذات وشهواته دعوت
ايدنلره اجابت ايتمويب سلامتله اشارت ودلالت
وارد در نته كيم واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما
بيورلدى بو ذكر اولنان اسرار ير اسرار خفيه در كه بونلرك نهايتنه
هركسنه مطلع اولماز ومرتبه سنه واصل اولماز الا اولوا
الالباب مطلع وواصل اولورلر بو محل تطويل كلامه باعث
اولوردي بو قدر ايله اكتفا اولندى نسأل الله تصفية الباطن
عن الادناس البشرية النفسانية والتطافة بمياه التوبة
والانابة الى الحضرة الابدية والايقاظ عن نومة الغرور والغفلة
والتحفظ عن اتباع الهوى والضلالة واهدنا الصراط المستقيم
والنهج القويم انه هو الوهاب الكريم وبالناس رؤف
رحيم قوله ونورا ونجاة ومفتاحا ومعطي الكثيرا
وبرهانا وميزانا وفارقا بين الكفر والايمان وعمادا
واساسا وقرة عين الحبيب ونورا لفظي قرة عين
الحبيب لفظنه وارنجه جمله سي ركن الدين لفظنه معطوفدر
يعني دخي صلوتي حق تعالى نور ونجات قيلدى نور ضيا
معناسنه در جمعي انوار كلور كشفافي انار الشي اي اضاء ديمكدر
ونجات رستكارلق خلاصه ديرلر ودخي مفتاح قيلدى ومعطي
نيران قيلدى ديمك اولور كه صلوتي اقامت ايدنلره
جميع مكاره دنيويه دن خلاص واخرتده مطهر الطاف
ومقارن رحمت رب العالمين اولدوغي مفتاح فتح و
دخول

قوله وقرة عين الحبيب يعبر بها عن المسرة ورؤية
ما يحبه الانسان انما قيل ذلك لان عينه تقر
ببلوغ امنيته فلا يستشرف لشيء فيكون
مشتقا من القرار وقيل ماخوذ من القر بالضم وهو
البرد اي ان عينه باردة لسرورها وبعدم تقلقها
قال الاصمعي اقر الله عينه اي ابرد دمعه
لان دمعة الفرح باردة ودمعة الحزن حارة
قال الراوي ارادت بقرة عين النبي صلى الله
عليه وسلم فاطمة ولفظة لا زائدة ولهذا
نظائر مشهورة وقيل انها نافية
وانه محذوف اي لا شيء غيرها
وهو قرة عينه لا غير الكرة
منها والاعلم من الكرماني
شرح البخاري

وقال ابراهيم الحلبي في شرح منية المصلي عن النبي عليه السلام ذكر الصلوة يوما فقال من حافظ عليها كانت له نورا وبرهانا ونجاة
يوم القيمة ومن لم يحافظ عليها لم يكن له نور ولا برهان ولا نجاة وكان يوم القيمة مع فرعون وهامان وقارون
من الشرح المزبور

الت اولديغي كبي جميع امور مشكله سي فتح اولوب من غير مشقة
سهولت ايله وصل واهوال اخرتدن نار جحيمي دخي اطفا ايدجيدر
وبرهان حجت معناسنه در برهان اكه ديرلر كه مدعى دعواسي
تصويره اني مرادي اوزره اثبات ايدر يعني صلوة مؤمنلرك
ايمانته برهان قوى در وميزان وزن اولنه جق شيئك آلتي سميدر
ديمك اولور كه حق جل وعلا صلوتي ميزان قيلدى
صلوتي اقامت ايدنلره اخرتده جميع اعمالي
اوزرينه تثقيل اوله زيرا حديث شريفده كلمشدر كه لو كانت
الدنيا تزن عند الله تعدل اوتيدي جناح بعوضة اكر دنيا
عند الله وزن اولنسه سيوري سينكك قنادى ايله معادل
ومساوي اولورايدي بونده فهم اولنديكه صلوة جميع دنيا ايله
وزن اولنسه دنيا وما فيها اكا عديل ومساوي
اولمنيه ودخي كفر ايله ايمان بيني فرق ايدجي قيلدى
في الحقيقة الست خطابي ايله مخاطب ومشرف
اسلام ايله مشرف اولانلر مؤمن وموحد تخصيص اولانلر
كافر ومشرك ايله برابر اولورمي ودخي عماد واساس
قيلدى يعني عماد واساسي اولمسه اكا بيت
اطلاقي صحيح اولماز ايمدي صلوة دين واسلامك
عماد واساسي در دين واسلام بيته تشبيه
اولنمشدر صلوة انك عمادي در نته كيم خيمه عمود
اقامتي ايله قائمه وسقوطي ايله ساقطه اولديغي

له جناح بعوضة يضرب به المثل في القلة والصغر
وحقيقته كما يضرب بمثقال ذرة وفي حديث
لو كانت الدنيا تزن عند الله جناح بعوضة
ما سقى الكافر منها شربة ماء
مختار القلوب في الكتب ٢٢

وفيه استعارة مكنية
كما لا يخفى م

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم حبب الي من دنياكم ثلث الطيب والنساء وقرة عيني في الصلوة وقال ابو بكر رضي الله عنه حبب الي من دنياكم
ثلث النظر الى وجه رسول الله وانفاق مالي على رسول الله وقال عمر رضي الله عنه حبب الي
من دنياكم ثلث الامر بالمعروف والنهي عن المنكر والثوب الخلق وقال عثمان رضي الله عنه اشباع الجيعان وتلاوة
القران وكسوة العريان وقال علي رضي الله عنه حبب الي الخدمة للضيف والصوم في الصيف والضرب بالسيف
وقال حسن رضي الله عنه حبب الي القيام في الليل وصدق الكلام وعبادة الرحمن وقال سلمه الجنة بالله وحب
الفقراء لاجل الله والشهادة في سبيل الله
وقال حمزة بن عبد المطلب حبب الي الوفاء
بالعهد واداء الامانة ولزوم الجماعة وقال
عائشة رضي الله عنها حبب الي تكريم الوالدين
وكسب الحلال والتجنب عن الحرام وقالت فاطمة
رضي الله عنها الشفقة بالايتام والارامل
والاحسان الى الجار والرحمة للاطفال
والضعفاء وقال ميكائيل حبب الي عين باكي
ولسان ذاكر وقلب خاشع وقال اسرافيل
العامل العالم والزاهد الصابر ونصرة العاجز
وقال عزرائيل حبب الي التوكل على الله والرضا
بقضاء الله والاطاعة لامر الله وقال جبرائيل
ارشاد المضلين ومؤانسة الغرباء العاصين
ومعاونة اهل العيال المعسرين ثم قال الله تعالى
في شانه وعمم مؤالته كشف الكروب وعفو الذنوب
وستر العيوب
من زوائد العيم

كبي ور رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم
بعده سكت وكلم حضرتلرينك الصلوة عماد
الدين فمن اقامها فقد اقام الدين ومن تركها فقد هدم
الدين وحديث اخر لكل شيء علم وعلم الايمان
الصلوة حديث شريفلرندن بو معنى فهم اولنور
وده صلوة سائر عباداتدن رتبه تقديم ورجحان مشهوردر
وجه اول اول عبادتدر كه مشروع عبادتدن غرض نفس شريفه فضايل
ايله رذايل نفسانيه دن تخليه در بو خود مطلب اعلادر وبر وجه
دخي بو صلوه سائر عبادات بدنيه وكمالات انسانيه
انا سبيدر يعني انده مشغوللردر انكچون تقديم وجب اولور زيرا حضرت
رسول عليه السلام الصلوة عماد الدين دير بو تسميه مشهوردر
ودخي اسلام ايله كفرك بيني فارق ترك صلوة دردير بويلر
قوللر وقرة عيني الحبيب يعني دخي صلوه قرة عين حبيب قيلدي قرة
كوزك اكچنده اولان كوچك دائره كه مر كيجه بيك وير لرا اكا دير لر
حدقه شونك دائره سنه دير لر سنه كهنه محتار صحاح صاحبي حدقه
العين سواد نا الاعظم ديو تحقيق وتصريح ايتمشدر يعني ديمك
اولور كه حدقه على اعز اعضاده اولان عضو در رابع
اولوب اول حقيقتده جميع اعضا اوزرينه اعز واشرف
اولديغي حق تعالى حضرتلري دخي صلوات خمسه يي سائر
عبادات اوزرينه واكمل اختياره قرة عين منابه سنه
قيلدي ومعين حبيبه تخصيصدن مراد مقصود يعني

قال النبي عليه السلام حبب الي من دنياكم ثلث الطيب والنساء وقرة عيني في الصلوة فلما سمع ابو بكر رضي الله عنه هذا الكلام
قام فقال حبب الي من دنياكم ثلث النظر اليكم وانفاق مالي لكم والجلوس بين يديكم وقال عمر رضي الله عنه حبب الي
من دنياكم ثلث النظر الى اولياء الله والتبري الى اعداء الله والحفظ لحدود الله وقال عثمان رضي الله عنه حبب الي
من دنياكم ثلث افشاء السلام واطعام الطعام والصلوة بالليل والناس نيام وقال علي حبب الي من دنياكم ثلث
الضرب بالسيف والصوم بالصيف
والاكرام بالضيف وبعده جاء جبرائيل عليه السلام
فقال يا محمد حبب الي من دنياكم ثلث ارشاد
الضالين وامانة الخائنين ومؤانسة كلام رب
العالمين فلما قال جبرائيل غاب ساعة فجاء
بعد ساعة فقال يا محمد ان الله يقرئك
السلام ويقول حبب الي من دنياكم
باعبادي ثلث دمع العاصين
وعذر المذنبين واجابة المضطرين
من شرح المصابيح

يعني ثلث الحديث

حبيبي محمد مصطفى عليه السلام سائر انبياء كرام الجمله اول جهة علي
منزلت سنيه قيلدي كبي دنيه قرة كوز روشن اولنور اولور حوف
عيناً بقرة ديلور بو معنى دو سنه صلوة خمسه يي سائر عبادات اوزرينه
روشنلك كوز قيلدي دخي حديث شريفده ايراد اولدي حبيب اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلري بيوردي كه حبب الي من دنياكم ثلث الطيب والنساء
وقرة عيني في الصلوة بو حديث شريف بعضه شراح في حق معنا لريندر مشهوردر
بو فقير وحقير بعضي رتبه بيانه ايله حضرت رسول اكرم تعداد بيور
تعداد ايتمك مراد شريف اولوب الطيب والنساء وقرة عيني في الصلوة
بيوردقلري قاضي بيضاوي سوره آل عمرانده دخي ذكر اولنان نظم
شريفي تفسيرنده بو حديثي استشهاد ايراد ايتمشدر بعض محشيلر
وقرة عيني في الصلوة طيب ونسا يه معطوف ذكر ايتدلر الطيب والنساء
اموردنيا دندر وصلوة امور اخرتدندر امر اخروي امور دنيا اوزرينه
عطف مناسب اولمدي اوجه ايله حكم ايتمشدر موقوف عليه ظن ايتمشلردر
اما تعبير قرة عيني دو كه قرة ايله كوزدن نازل اولان موضع
مراد ايتمشلر ايله البحار دنيا به مشابهت اولمغله عطف ايدر
اوجه بودر ديمشلر ودخي تفصيل مراد اولنور محلنده مراجعت السنة
قوله واول ما يحاسب به العبد كفارة الذنوب وخطر الاحكام وفاء
الخطايا واول ما فرض واخر ما يبقى ▪ مطولدر ثم طوبى ثم طوبى
لمن لم يتكاسل وقت ▪ ودخي في حق صلوة يوم قيامتده محاسبة
اولنه دكي جميع عباداتك اولي وعبادتك اصلي دكي ذنوبك
مكفري وجميع عالك خير لو سه وخطا ياك محوايدجي قيلدي

عاملسانة ادرته فاقتضى ونور وعظم الصلوة

فالحكمة في قوله صلى الله عليه وسلم وجعلت قرة عيني في الصلوة
ولم يجعلها في غيرها من العبادات الجواكل
عبادة دون الصلوة تكون للنفس
فيها حظ فوق الصوم فوق قصد النوم
والتجارة وغيرهما وكذا
في الحج وغيره اما في الصلوة
فهي بين الرب والعبد
فاذا احرم العبد
فقد خلا مع
الرب جل جلاله
منه

قوله يحاسب بصيغة المجهول مفرده حسب على صدر معنى
الغد والمراد عد اعمال عباده من الخير
للمجازاة روي ان الله تعالى يحاسب
الخلق قدر حلب شاة وفي رواية بمقدار
لمحة وقيل معناه انه تعالى يشكر
لهم النعمة ويحاسب الخلق
وعلى هذا النوع السريع في قوله
سريع الحساب يعني الوجه
الوجه الاول
اولى في نسخة

شکر ایتمکه سببدر لغنه اولان نهرجاریدن هرکون بش کره غسل ایدن
اولکمسنه کبی نه ورزن بر شی باقی قالور حرامدن کیجه و کوندوزده
صلوات خمسه اقامت ایدنلرده دخی خطایادن بر شی باقی قالماز
و لفظ اول مرد دخی اکا عطف اولانلر بوقدار روحی رسول الثقلین
معطوفلردر دخی عباده موحص اولان عبادتک اعلا اعلی عند
المولا فی فلان اعمالک آخر قیلین نطوبی قولی اخر تیه وارجح
دیمک اولورکه نجات الا بحکم لکث یعنی لا ده ذکرا و لطوبی حتی
حضرت رسول الثقلین افضل اعمال قیلدوغی صلوات خمسه بحمد
بهوجعه هاری ایله اقامت ایدن کمسنه لره ثمرات دنیه ده
اولسون یا خود طوبی ایچاجنتده بر شجر معهودک اسمیدر
یعنی معنای اول او دخی دخی ومعنای ثانی اودر اول
شجر مبارک کیمه تعلق شمول کمسنه لرایچون ونیاده دخیره ایدکی
ایدرو انک حسبیله الله تعالی به تقرب تحصیل ایلیه وانلر
اسباب عبت تمام المتش اولر اول مقوله کمسه لره مخصوص
اولوره لطف سعادته نایل اولنلر جوبان الغاس معروف
اولکه استحسان ایدر لفظ طوبی بشارتده وعدا کو موضوعدر
عرب بو لفظ بشارت محلنده استعمال ایدر اثم نکم سحقا
و ویل لفظلری وعید ایچون موضوعدر اولکه مصیبت وخسارت
محلنده استعمال ایدرکلری کبی **قوله** والصلوة والسلام علی
افضل رسله محمد صبح عدلها وسوانا بلا منکر واله وصحبه
الذین مکنوا فی الارض فاقاموا الصلوة واتوا الزکوة

کلمه طوبی عند النحویین فعلی من الطیب قلبت یاؤه
واوا لانضمام ما قبلها ومعناها اطیب
العیش وقیل طوبی ای الخیر وقیل
الاعتبة وقیل طوبی اسم الجنة
بالهندیة وقیل طوبی
شجرة فی الجنة

قوله فی تقرب عن کرکر فانکر و ماکده
فالعقد و الحکم ای الاحکام
بالتوکل فی تقدیر الشیء

14

والصلوة علی نبیه فان قیل لم ذکر کلمة علی فی مقام الدعاء له مع انه تستعمل فی الدعاء علیه کقولک
الشیطان لعنه الله علیه قلنا کلمة علی کبرا بمعنی النزول کقولک رحمة الله علیه ای نزول رحمة الله موقعا علیه کیهن 12
بمعنی النزول ای نزول الصلوة والسلام وان قیل ان النبی صلی الله علیه وسلم مغفور ومعصوم فای فی رجع فایدة الصلوة
فلنا یجوز ان یکون راجعة الی المصلی والیه السلام ایضا فان رجوعها الی المصلی ظاهر لقوله علیه السلام من صلی علی مرة
صلی الله علیه عشر مرات واما الی النبی علیه السلام فان الدرجات عند الله غیر متناهیة فیزید درجته بالصلوة

وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر فخلف من بعدهم خلف اضاعوا
الصلوة واتبعوا الشهوات اخارجوا من عباءتها بل ترکوا منها کل الشی
والواجبات والصلوة الحمد لله قولنه معطوفدر الف لامی استغراق
جنس ایچوندر معناسی لغوبلی الله تعالی دن رحمت وملائکه دن استغفار ومؤمنلردن
خیر ایله دعادر و شرعده شرایط وارکانک اجتماع عندنده دخی کیجه و
اوقات مخصوصه وافعال معلومه ایله عبد مکلفک اوزرینه فرض و
اولنان بش وقت نماز کر یاده و نقصاندن قبول ایلمز اندن عبارتدر
والکحید یو محلده صلوتدن مراد حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
جانبنه دنیاو اخرتده تعظیم طلب ایتمکدر تفصیلده دخی لغوبدر اللهم
حضرتلرندن رسول اکرم مومنلرن درسلامتله دعا طلب ایدکدر
علیه والسلام قولی صلوتک عطف تفسیر اولنور دخی اکر لام لامت
ایدر والصلوة یه معطوفدر کذلک لام استغراق ایچوندر سلام
لغتده سلامت ودخی جمیع عیوب وآفاتدن بری اولمغه در اما
اصطلاحده دنیاده واخرتده زحمت ومشقت وبلادن خلاص و
ایمن اولمغه در بو محلده سؤال وار دیرلر که صلوتیه مخصوص
وسلام حیه خصوصه و تحیه صلوتک تعریف حضرت رسول حقنده صحیح
سلامک عدم اختصاص کوریمور بو محلده حضرت رسول اکرمه تخصیص
اولمنی کوریمور دیوالکه اسارت دارد خصوصیتی حق تعالینک کل
نفس ذائقة الموت آیت کریمه سی وجهیله خصوصیتی المؤمنون
لا یموتون حدیث شریفی ایله اولمش اولور علی افضل رسله محمد
جمله دن یعنی الله تعالی دن رحمت وسلامت اول افضل رسل اکرم

لغة الصلوة والسلام

قوله علی افضل رسله اختار لفظ علی دون اللام مع انه
تجارله لا للدعاء بمعنی الدعاء معنی النزول ای نزول
الرحمة ... ای اختار لفظ علی دون اللام

حبيبي محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم ذريتنه الدسوننه كم حق سبحانه وتعالى ذات
عظمت وكبرياسي ايله كندولر صلوة ايدوب وملائكه دخي بر عبادتنه دخي امر
ايلديكه كلام قديمنده ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا
عليه وسلموا تسليما اي ادعوا الله بنزول الرحمة وادعوه بالسلام عن جميع العيوب
والآفات ديمكدر آيت كريمه مذكوره سوره احزابده در يعني حق تعالى وملائكه
كرام صلوة وسلامك اتفاقا واردر تعريفلرى اودر كه حبيب اكرم حضرتنه
رحمت ودعا وملائكه فعلرى تعالى ايلدكلرينه صكره مؤمن قوللرينه دخي صلوة
وسلام ايلك ديو امر ايلديلر بو جهتدن صلوتك معناسي مجازيسي هر دو المؤمنين
ذكر سبق ايدن معنالرده هر برسي حضرت الجونر فرد حقيقي اولدكه ملائكه
كرام حضرت رسولي خير وصلاح امر ايله ذكر ايتكله عنايت ودعا
شرف وتعظيم شاننه اهتمام ايدرلر بونلر انا الله تعالى دخي رحمت
وملائكه دخي دعا واستغفار ايله حاصل اولور قوله تعالى يا ايها الذين آمنوا
الخ يعني اي بنم مؤمن قوللرم بن الذات عظمتم ايله حبيبم محمد مصطفى
صلوة ايدرم وملائكم دخي انك موجود اولدن خير وصلاح ايله
صلوة وسلام ايتمكله اعتنا وشرفني اظهار وشانني تعظيم ايله اهتمام ايدرلر
سز دخي اندكي اعتنا ايلك وسز خود اعتنايه دخي اولى سز كه آخرتده
شفاعتنه محتاجسز قوله صلوا عليه وسلموا تسليما يعني اللهم صل على
محمد وسلم ديو صلوة وسلامي چوق چوق ذكر وتكرار ايلك تا كه ثواب كرام
مطلقا حضرت رسول عليه السلام صلوتك وجوب اولمسنه دليل در بعضيلر
حضرتني ذكر اولندقده مجلسده بركره البته حمد ايدوب ذكر ايدن سنكر دخي
اولور بعضيلر في العمر مرة وجوب اولمسنه ذهاب اولمشلردر زيرا حضرت

تفسير آيت كريمه ان الله وملائكته يصلون على النبي الخ

وجوب الصلوة على النبي كلما ذكر

بو رشدده

بو رشدده ذكر بر كمسه‌نك يانيده ذكر اولنسه اول كمسه‌يه كاه صلوات
كتورمسه حق تعالى اول كمسه‌يي جنتدن ابعاد وجهنمه ادخال
ايليه ديني بو رشده ذكر حق تعالى يانك ايكي ملك موكل ايلمشدر تحانه
بر مسلم يانيده اسمم ذكر اولندقده بكا صلوات اول ايكي ملك حق تعالى
سكا مغفرت ايليه ديو دعا ايلديلر كه حق تعالى ودخي ملائكه بونلرك ملككه
دعاسنه آمين ديو جواب ويره‌لر وعكسي صورتنه دخي دعا ايدر عليه
الله كلرينه كولك آمين ديره‌لر الى يوم القيام اول ايكي ملك
بو حيثيته وزره حضرت رسوله صلوات كتورنه مغفرت ايله دعا
وجناب باري وملائكه كرام دخي آمين ديرلر وعكسي صورتنه كولك
آمين ديرلر امدي بو يعني معلوم اولدكه حبيب اكرم حضرتنه
صلوات كتورنه مرتبه لطف وكرم وكتورميننه غضب
وسخط وارد در بر كمسه يه اولملكه دعا عليه ايتدكلرينه حق
باري وملائكه كرام آمين ديرلر اول كمسه نك حالي فعلي مشكل
اولور حق تعالى حضرتلرندن تضرع ايدرز كه اول سلطان انبيا
بر مجلسده ذكر اولندقده لسانمز صلواته تعجيل ايدوب
تكاسل وتهاون طريقيله عدم اتيانندن حفظ وحراست ايليه
امين ودخي حضرت صلوات كتورمنك فضائلنده بر نبذه ذكر اولنه
اشيخ المنتخب الكافي نام كتابده مسطوردركه جابر بن
عبد الله الانصاري رضي الله عنه روايت ايدر كه بر كون حضرت
رسول عليه السلام صلوة ظهري كلوب اداي سنت الفرض ايدوب بر
خفيلري نزع ايدر واول حالده كنديلره بر حية عظيمة ساقطه
اولدقده حضرت سعيد ديدكه يا حبيبي سنك الجونه حرمت بو تعظيم

فضائل الصلوة على النبي عليه السلام

كتوزه مو

ومن فضائل الصلوة على النبي عليه الصلوة والسلام كما انه
ما روي ان النبي [illegible] قال ان جبرئيل [illegible] فقال يا محمد
[illegible] عليه [illegible] اللهم صل على محمد
[illegible] وصل على محمد [illegible]
[illegible] كما ينبغي الصلوة عليه
بالصلوة عليه [illegible]

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لو ان عبدا جاء يوم القيمة بحسنات
اهل الدنيا ولم يكن معها الصلوة ردت عليه حسناته ولم يقبل
منه وروي عن ابي هريرة رحمه الله ان رأس [illegible] شجرة كصنوبر الشام
عرضها كعرض السموات والارض فيها اثمار من نور
واوراق من نور وعلى كل ورقة مكتوب لا اله الا الله
محمد رسول الله فقال الله تعالى يا محمد فقال محمد عليه السلام لبيك
فقال يا رب اجعل لي نصيبا قال الله تعالى ان احببته فاكثر
الصلوة على محمد فانه لا نصيب لاحد فيها الا لمن يكثر الصلوة عليه
[illegible] المستطرف

قصة الحية

یعنی بنم سایر انبیا اوزرینه شرفم وجمیع عالمه مبعوث اولدیغم
بلمزمیسین نحوی بوبله بر ادبانه وطنع ایدوب قصد ضرر ایلدکت
دیو بیوردقلرنده حق تعالی انطقنا الله الذی انطق کل شیء فحواسنجه جنه
مذکوره‌یی انطاق ایدوب مقابله‌ده یا رسول الله سنک رایحه طیبه‌کی
استشمام ایلدم و اول حالده نکالنوم غلبه ایلدی دیو جواب ویردکده
حضرت وحی سن نه معقوله مخلوقسن و نه طایفه‌دنسن دیدکلرینه بن
رئیس الجانم بنم تحت یدیمده بیک خیمه عظیمه وار در انلرک رئیسی
فیجان سنک انشکدن مدت آخرینه انتقال ایلدی اول مقدار حیات ایله
قبرینه وارورم اگر سنک رایحه‌کی اولکمنه بولورسم غیر توقف
رجوع ایدرم اگر عکسی ظهور ایدرسه انک تکرار برابرلریله یوم قیامته دکین
اول مقبوره عذاب ایدرز دیدکده حضرت وحی اول رایحه‌یی نیجه بولورسز دیدکلرینه
سکا صلوات چوق چوق کتورمکدر البته اول صلوتک رایحه‌سی انلره
یاقیدر انی استشمام ایدرز دیو جواب ویروب غایب اولدی وصف جنه
دخی بیورمشلردر یوم قیامتده بنم یوزومی اوچ کمسنه کورمز بری والدینه
عقوق ایلینلردر ایکنجی دخی بنم سنتمی ترک ایدنلردر اوچنجی یانلرنده
بن ذکر اولندم بکا صلوات کتورمینلردر دیو بیورمشلردر حضرت ابی السعود
علیه رحمة الودود دخی آیت کریمه‌نک تفسیرنده بیوررلرکه لایق ودائم
اولان رسول اکرم حضرتلرینک علو شاننی وشرف منزلتنی اظهار
وتوقیر وتعظیمنی مستلزم وجانلرینه جنابلرینه مقتضی اولان بودرکه
هربار ایلدکت ذکر شریفی واسم شریفی لسانه جاری اوله صلوات کتوره‌لر
نمازک جنبده تشهددن صکره صلوات دعا ایله خارج صلوتده اولان
صلواتک بیننده فرق وار در نمازده اولان دعا بو در اللهم صل

تکلم الجنة للنبی علیه السلام

الفرق بین صلوة التشهد وبین خارجه

16

علی محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید اما
خارج صلوتده اللهم صل علی محمد وسلم دیمکدر افضل صلوات
تنقیدنده اختلاف وار در بعضیلر اللهم صل علی سیدنا محمد النبی الامی وعلی
آله وصحبه وسلم وبعضیلر اللهم صل علی سیدنا محمد وآله وصحبه وسلم وبعضیلر
اللهم صل علی محمد وآله وصحبه وسلم دیمشلردر اما اصح اولان اکثیردر وسایر
انبیا عظامه یعنی صلوات کتورمکلک جایزدر لکن طریق التبعیه‌در قوله
خیر قوم عملها وسوانا ملا اشکر محمدک صفتیدر یعنی آنلره محمد کبی ذکری
سبق ایدن صلوات حمده خیر تعبیر وانکا تعبیرلرکاه وتنسو
ایران وسنن ووجبات وآداب ومستحبات نماز وشوامل ونسوده حرف
وحضور قلب ایله ادا ایدن تبرکت صبر ایوسی قوله وآله وصحبه عطف الفصل
رسله معطوفدر یعنی صلوة وسلام آل وصحبی اوزرینه ولیسوا الذین
قوله آل وصحبک صفتیدر یعنی انلر آل واصحابکه اوزرینه عملیده قلندیلر
واقامت صلوة وایتاء زکوة وامر بالمعروف ونهی عن المنکر ایلدیلر اصل آل
اهل ایدی زیرا تصغیری اهیل کلور یا همزه به ابدال اولنوب آل
اولدی بعده همزه‌نک سکوننده وما قبلنک انفتاحنده الف اولور بتمامه
معلومه لا مرتبه ولنوب آل اولدی وصحب صاحبک جمعیدر رکب
راکبک جمعی اولدیغی کبی آل دوج وجهله اوزرینه اطلاق اولنور
برنده جند واتباع وقوم فقتنده شرف مراد اولنور نیتکم آل
فرعون دنیمراد لوبودر و برنده همان نفس مراد اولنور نیتکم آل
هرون دنیمراد الحق نفسهادر وبرنده دخی کشنک اهل بیتی مراد
اولنور کما آل محمد کبی نحن فیه‌ده مراد اولنان بودر وبعضیلر اشرف مخصوص
قلندی آل حضرت محمد صلی الله علیه وسلمک اهل بیتنه مخصوص وصحب

اختلاف فی افضلیة الصلوات

لفظ الاهل آل

لفظ اطلاق آل

صحبت شریفه‌لریله مشرف اولوب اول سعادته نائل اولنلره مخصوصدر
هر وجهله عموم وخصوص واردر ابوبکر وعمر وعثمان وعلی بونلر صحبت
وآل نبی دخی دیلورلر ومعاذ بن جبل وبلال حضرتلرینه انجق صحبت دیلورلر آل دکلدر
وزین العابدین وزید وجعفر صادق حضرتلری الندر صحبتدن
دکلدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین متنده مرور ایدن امر بالمعروف ونهی
عن المنکردن مراد نه در وبونلرک معنالری ونه مقوله کمسنه‌لره واجبدر
آنی بیان ایدیلم امام مستغفری بویله دیمشلر که معروف الله تعالینک امرینه طاعت
ودخی تقرب الی الله ومخلوقینه نفع بودر ذکر اولنورسه ایلمک ورضاء
اللهه موافق عمل ایتمک بونلرک اجمعیدر وبو مجموعه شمولی واردر منکر
بو ذکر اولنان افعال واقوالک ضدیدر تعبیر دیمشلر که معروف
مطلق حضرت رسوله اتباعدر ومنکر کتاب وسنت واجماع امته
مخالف عمل دردر بونلر علی سبیل الکفایه فرضدر فرض اولدیغی الله
تعالینک ولتکن منکم امة یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف وینهون
عن المنکر قول شریفیله ثابتدر آیت کریمه‌نک معناسی سزدن کلیکز بر
امت اولمک کرک امر بالمعروف ایلمک ونهی عن المنکر ایلمک دیمکدر که
بو معنی منکم ده اولان من لفظی تبیین ایچوندر دیین کمسنه‌لرک قوللری
اوزره اما من لفظی تبعیض ایچوندر دین قوللر اوزره معنی بویله
دیمک اولور کرک سزلرک امتک بعضیسنده تا اولکه انلر امر بالمعروف
ونهی عن المنکر ایلیه‌لر بو ایکی وجهدن کیف ما کان بونه وجوبه دلالت
ایدر اما فرض کفایه اولمسی منصوص اولانه الله تعالینک امرینه امتثال
ونهیندن اجتناب بدر بو آیته بعضک مباشرتیله باقیلرندن ساقط اولور
بونلرک حکمی امر بالمعروف هر حاج وجهله اذا تین در بر وجهی بودر که امر اولنان کمسنه‌نک

اکبر رأیی اکر شول منکره نهی ایدرسم منکردن قالب اولور لایکنه قبول
ایدوب نهی ایله منتهی ولمجتنبی جزم ایدرسه وزرینه واجب اولور
ترکی ایله آثم اولور حاکر اکبر رأیی خلافی اولورسه مقابله‌ده شتم
وکسر عرض ایله جکلرینه جازم اولورسه ترکی افضلدر اکر نهی صورتنده
اول کمسنه‌لر بنه عداوت واقع اولماینه کورلکه جازم اولورسه
بو صورتده دخی ترکی افضلدر واکر نهی ایدرسه کندویی ضرب
ایده جکلرینه جازم واکرک ضربنه صبر وتحمله قادر اولوب
آخره شکایت ایتمیه جکلرینه عالم ایسه باکی یوقدر بو آینه مجاهد علی و
کار بور اللهم تقنعنا بامعالهم واکر نهی ایلدوکی صورتده قبول
ایتمیه جکلرینی بیلسه ولکن ضرب وشتملرندن خوف ایتمزایسه بو صورتده
مخیردر دیلرسه نهی ایدر دیلرسه ترک ایدر اما نهی افضلدر منکر
ولو نهی دخی ید ایله ولسان ایله وقلب ایله اولور ید ایله امرا
ولسان ایله علمایه وقلب ایله ضعفا وعوام ناسه کوره در بو
قول امام زندوستینک اختیار ایلدوکیدر ومصححیه باب
الامر بالمعروف ده ابوسعید خدریدن روایت ایدرکه قال قال النبی
علیه السلام من رأی منکم منکرا فلیغیره بیده فان لم یستطع
فبلسانه فان لم یستطع فبقلبه وذلک اضعف الایمان دیو مرویدر
اما بعض صحابه‌دن مرویدرکه بر کمسنه بر منکر کوروب کنده بو اوج شیئله
نهیده قادر اولمزایسه اوج کره اللهم ان هذا منکر دیه اول دخی واجب
اولکه اداء ایتمش اولور قوله فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة
واتبعوا الشهوات الایه شمدی بعض رسوم مرسمک ایلنیه در فاصل

تفصیل امر المعروف وکیفیته

معروف

منکر

نهی المنکر فرض کفایه در

وقوله تعالی کنتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر منه

من رأی منکم منکرا الحدیث

یعنی ضعیف فعل اهل الایمان منه

قال الامام ابو اللیث السمرقندی رحمه الله الامر بالمعروف یکون علی اربعة اوجه فاولها مقصودیون من البلاء اما الاول لا تعلیم العالم علی سبیل الهدی والشرایع بالمعروف وینهون عن المنکر ... علی تعلیم القرآن والعلم ... مستورا ... الاولی منه

الم

موجی البته آیت مذکوره‌یی بطریق الاقتباس بو مقامه سیاق
و سباق حسبیله انسب والیق اولمغین ایراد ایلدیلر ننه کیم حق
جل و علا سوره مذکوره‌ده بو آیتدن اول حبیبی محمد مصطفی صلی الله
علیه و سلم حضرتلرینه انبیاء سالفه‌دن زکریا و مریم و یحیی و عیسی
و ابرهیم و اسحق و یعقوب و موسی و اسمعیل و ادریس صلوات
الله علی نبینا و علیهم اجمعین حضراتی ایله اولان معامله‌لری که حضرت زکریاده
یا زکریا انا نبشرک بغلام اسمه یحیی لم نجعل له من قبل سمیا آیت
کریمه‌سی ایله و حضرت مریمی و اذکر فی الکتاب مریم اذ انتبذت
من اهلها مکانا شرقیا ایله و حضرت یحیایی یا یحیی خذ الکتاب
بقوة و اتیناه الحکم صبیا و حضرت عیسی‌یی ذلک عیسی ابن مریم
قول الحق الذی فیه یمترون آیت کریمه‌سی ایله و حضرت ابرهیمی
و اذکر فی الکتاب ابرهیم انه کان صدیقا نبیا ایله و حضرت
اسحق و یعقوبی و وهبنا له اسحق و یعقوب و کلا جعلنا نبیا ایله
و حضرت موسی‌یی و اذکر فی الکتاب موسی انه کان مخلصا
و کان رسولا نبیا ایله و حضرت اسمعیلی و اذکر فی الکتاب اسمعیل
انه کان صادق الوعد و کان رسولا نبیا ایله و حضرت ادریسی
و اذکر فی الکتاب ادریس انه کان صدیقا نبیا و رفعناه
مکانا علیا آیت کریمه‌سی ایله تذکر اولنان انبیاء عظامک
هر برینک شاننه لایق و مناقب و صفات حمیده‌لرینی خبر
ویروب حکایه بیوردقلری آیات کریمه ذیلنده بو آیت کریمه‌یی
تعقیب ایلمشدر یعنی ذکر اولنان انبیاء عظام حق تعالی

حضرتلرینه مع علو مراتبهم و شرف انسابهم خشیت و ننه مرتبه انقیاد
و اطاعت و امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایدوب اول مقاملرده
بر بری مقامات علیه و درجات رفیعه احراز ایتدیلر ایسه انلرک عقبنده
بر قوم سوء کلدیلر که انلر صلوتی اضاعت و شهواته تابع اولدیلر ایمدی ایله
دخی آیت کریمه‌ده فسوف یلقون غیا مضمونننه مظهر اولدیلر الا
شول کمسنه مظهر الطاف الهیه اولور که الله تعالیه توبه و ایمان
کتوروب و عمل صالح اشلدیلر ننه کیم دخی آیت کریمه‌ده الا من تاب
و آمن و عمل صالحا فاولئک یدخلون الجنة و لا یظلمون شیئا بیورلدی
بو آیت کریمه دلالت ایدر که فخلف من بعدهم خلف آیت کریمه‌سی آخرینه
وارنجه کفره حقنده نازل اوله یعنی فاصل مؤمن الیه ذکر ایلدوکی آل
و اصحاب و تابعین و تبع تابعین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین امر بالمعروف
و نهی عن المنکر ایدوب صلوة و زکوتی و سایر عبادتی اتیان ایله
و فعلیه نه مرتبه اقامت و مأمور اولدقلری اوزره رعایت ایلدیلر ایسه
انلرک عقبنجه مکانلرینه بر خلف سوء یعنی بر یره خز قوم و طایفه
کلدیلر که صلوتی اضاعت ایدوب شهواته تابع اولدیلر یعنی صلوتی
ترک و شرب خمر و منکراتی استحلال و کبایرده انهماک یعنی ارتکاب
کبایره خیر مبالات مغناء و دخی ابنیه عالیه و البسه فاخره
اشتغال ایلدیلر قاضی بیضاوی اضاعتی ترک و یاخود اوقاتندن
تأخیر ایله تفسیر ایلمشدر دخی زیاده تفصیل مراد ایدنلر قاضی‌یه نظر ایلسون
خلف لامک سکونیله بر طاقم منفعت و کون بعیده برلرینه کلوب انلرک اثرینی
کیتمیی طایفه‌یه دیرلر ننه کیم خلف سوء دیرلر اما خلف لامک تحریکیله بونک
خلافیدر خلف صدق دیرلر قوم صالحه اطلاق اولنور خارج غوما

عمر آدم علیه السلام ٩٣	المعمرین رحمة الله علیه	عمر نوح علیه السلام ٩٥٠
عمر زکریا علیه السلام ١٣٠	وعمر یحیی علیه السلام ٩٥	وعمر شعیب ٢٤٤
عمر صالح علیه السلام ١٨٠	عمر هود علیه السلام ١٦٥	عمر عیسی علیه السلام ٣٣
وعمر حبیبنا محمد صلی الله علیه وسلم ٦٣	عمر ابراهیم علیه السلام ١٩٥	
عمر یعقوب علیه السلام ١٤٩	عمر اسمعیل علیه السلام ١٣٧	
عمر اسحق علیه السلام ١٨٠	عمر یوسف علیه السلام ١٢٠	
عمر موسی علیه السلام ١٢٣	عمر داود علیه السلام ١٧٠	
عمر سلیمان علیه السلام ١٨٠		

معنی کلمه غیا

غیا قیل هو واد فی النار تستعیذ منه اودیتها
نقل فیه بشر بن نقال الهیصم وقیل تبع اذا ان اکفار
جهنم سمیل الصدیه عن النبی صلی الله علیه وسلم انه
ای کما ب الشفاعه انه فقال فقطا علیه
دلک الصلوة یعود نعم الفقه وکان ما یدرک
مقرر به من اجلها ولایمان فیمن یتبع الکتبه
یوم ۲ سمعها توده
غیا انه لاهمیته جلی

معنی الاضاعه

معنی لفظ خلف

الخلف بالتحریک من الصالحین وبسکونها
من الطالحین من اعلام الذوق
من تفسیر القرطبی

فاعاطفه دربانافيه در اضاعوا الصلوة يه معطوفدر يعني طايفه
مذكوره اضاعت صلوة واتباع شهوات ادرخ مسلكي كا يعوقتها
رعايت ايتميوب بلكه سنن وواجباتني ترك ايليدبلر وحق رعايتها ده كه
حق لفظنك اضافتي مبالغه در تقدير رعايتها فيها حقا خالصا لوجه الله
ديمكدر يعني صلوتك شرائط واركاني وجميع سنن وواجباتني حق رعايتله
رعايت ايلمديلر ورعايت لفظنك حي ضميره اضافتي بطريق الاتساع در
بل تركوا ده بل اضراب ايچوندر معطوف عليه ترك معنى اولسون تركت
موجب وسنوي بو جمله معطوف عليه منفي در يا جابي بكر بل جاءه فتسلمتدر
بو مثال ايكي معنايه محتمل در برى بل ماجاءني خالد وبرى بل جاءني خالد
مانحن فيه مثال اول قبيلندندر يعني اركان صلوتي رعايت ايلمديلر بلكه
سنن وواجباتي ترك ايلديلر سننك جمعيدر وسنت الكه ديرلركه
اني صلوة الخمسه اتيانله مثاب اوله وترك ايلدوكي صورتده صلوتي
كراهة تنزيهيه ايله مكروه اوله ودنيا رجعتي اوله معاقب ايدلميه دوجي
خير وشرده اتباع اولنانه طريقت مرضيه در عبارتدر كه بدعتك مقابلي
يعني حضرت رسول عليه السلامدن صكره بواكليه قرائنه عزيمة نقل وضبط
اولنيوب كلامه طريقتيدر وواجب الكه ديرلر كه تركيله صلوة فاسده اولميه
اگر صلوة الخمسه اولان واجباتدن بروجهي سهوا ترك ايليه سجده سهو لازم
اولور اگر عمدا ترك ايليه صلوتي صحيحه اولور ولكن نقصانا اوزره اولور
اعاده لازم اولور تعمدا ايتدوكي صورتده فاسق اولور آثم اولماز وواجبك
حكمي عملا فرض كبيدر فعلنده ثواب تركنده عقاب اوله وجاحدي الكفار
اولنماز تاركي فاسق اولور قوله لاسيما الطمانينة في الجلسة والقومة
اجمعوا على تركها لاسيما كلمه استشنادر الطمانينة فعل محذوفك

بيان بل للاضراب

سنت

واجب

19

مفعوليدر يعني طايفه مذكوره صلوات مذكوره نك حق رعايتي
رعايت ايتمدكلرندن ماعدا جلسه وقومه ده طمانينتي دخي ترك ايلديلر
اجماع برامر مشترك اوزرينه ناسك اجتماعنه ديرلر ولكن بو محلده
اجمعوا الطريق المجاز عزموا معناسنه در طمانينتك اشتقاقي
اطمينان ندر اطمأن اطمينانا وطمانينة اي سكن فهو مطمئن يعني ركوع
وسجود وانتقالاتده بر وجهله سكون وخضوع وخشوع اوزره اولا كه جميع
مستويه ومطمئنه اوله جواهر فقه صاحبي طاهر بن اسلام بن قاسم الانصاري
رحمه الله عليه البيضه تحفه الفقها ومنيه المفتي دن نقل ايدوب بويورلركه
قوله تعالى عز وجل قد افلح المؤمنون الذين هم في صلوتهم خاشعون آيت
كريمه سي حبيب اكرم حضرتلرينه نازل اولدقده ابو طلحه حضرتلري يا رسول الله
خشوع ندر ديو سوال ايتدكده حضرت رسول اكرم عليه السلام
بويورديلركه خشوع مصلينك منتهاي نظري موضع سجودده وركوعده
قدمينك ظهرينه وسجودده بورننك اوجنه وقعده ده فخذينه
وسلام وبردكده اوموزلرينه اولمقدر ديو سواله جواب بويوريلر اللهم اجعلنا
من زمرة هولاء اي شعر الذين يصلون على هذه الهيئة
بحرمة من نزل عليه الآية الكريمة المذكورة قوله الا من عصمه الله
تعالى والاكثر منهم تركوها رأسا اي اكثرهم لا يرفعون لها رأسا
وبعضهم لا يتمون الركوع والسجود كاملا تمامه لم تنقل لهم اتمام الركوع
والسجود فيستحقان تحقاما تحقا لمن كانت له تعضا وحرقا الا
من عصمه الله تعالى جملة اضاعوا الصلوة دن استثنادر يعني الفا
بيانه اولنان طايفه افعال مذكوره ايله متصف اولوبلر

بيان الاجماع

معنى الاطمينان

معنى الخشوع

[illegible]

[illegible]

معنی العصمة

الا شول کسنه‌لر اولمه‌یلر که انلره تابع اولمه‌یلر حق سبحانه وتعالی
حضرتلری انلری لطف وکرمندن حفظ وطریق ضلالته سلوکدن
منع ایدوب معصوم ایتدیکندن ویا قیلدی عصمت منع وحفظ
معناسنه‌در العصمة المنع والعصمة ایضا الحفظ محل
مذکوره بو ایکی معنی دخی مناسبدر استثنا استثنای متصلدر
جاءنی رجال الا زیدا قبیلندندر یعنی فعلوا هذه المنکرات
الا من عصمه الله تعالی لفظ من مفرد اللفظ مجموع المعنی‌در
اکر راجع اولان ضمیر مفرد لفظ اعتبار ایله‌در معنی اعتبار ایله
دکلدر نته کیم الا من تاب وعمل صالحا آیت کریمه‌سنده
واقع اولان من کبی لفظ من‌دن مراد ومقصود اولان
شخص واحد دکلدر فعل مذکوری اشلیندک جمیعنه
شمولی واردر حق تعالی حضرتلری جل جلاله کمال کرم ولطفندن
جمیع امت محمدی فرندن اشلدیلر وبر بعضیلری اضاعت صلوة واتباع
شهواتدن حفظ وعصمت ایدوب مستثنی زمره‌سنه ادخال
ومستثنی منه زمره‌سندن اخراج ولیعاذ بالله تعالی بحرمة
سید المرسلین وسید الاولین والآخرین واکثرهم
هم ضمیری خلف لفظنه راجعدر یعنی انلرک اکثری رکوع
وسجودی ترک اثناء یعنی ابتدا ترک ایلدیلر نته کیم کس
انلری کورورسن که رکوع وسجودده باشلرینی قالدررلر
وانلردن بعضیسی رکوع وسجودلری دخی اتمام ایتمزلر شول
مرتبه طریق ضلالته تعدی ایلدیلر وسالک اولدیلر که

کانه

کانه انلر اکون رکوع وسجودی اتمام ایلک دیلممش
وآداب خطاب مستطاب ایله حتی خطب اولمشلر الموا الرکوع
والسجود مجموعی لم یبق لهم قولنک معمول قولیدر یعنی الموا الرکوع
امری انلره دیلممش قوله فسحقا اخرجیه وارتخه بونک
معناسی واعرابی بالاده بیان اولمشدر فا فا تعقیبیه‌در سحق
رحمتدن بعید اولمغه دیرلر یعنی بو خسران وبو ضلالت
وبعد عن الرحمة اول کسنه‌لر اوزرینه اولسونکه انلر
لمانیتی ترک وخطاب مذکور ایله مخاطب اولمیوب
صلوات خمسه‌یی وجه مشروع اوزره اتمام ایتموب نقصان
وخوف اوزره قیلدیلر نقصانک معنای لغویسی بر شینک
اصلی باقی اوله لکن منافعی نقصان اوزره اوله بتمامه
ادا اولنمیه اشتقاقی نقص الرجل نقصانا دندر ای لم یتم
مراده دیمکدر وخوفک معناسی بر مقدار لکن بو محلده
استعاره اولنمشدر اما سنده مبالغات ایدوب کذب
وسرقه‌سی اولوب رکوع وسجودی اتمام ایتمامش
اوله اول مقوله‌لر بو بیتک مصراع اولنک مضمونه مندرج
اولان وعیده مظهر اولالر قوله ولما کانت هذه
البلیة الجمة العظیمة طارئة فی البلاد وشاعت بین العباد
وسادتی القضاة فعلها لترک الانکار الواجب
علیها اخذتنی الغیرة وحرکتنی الحمیة ای الکتب رسالة
ابین فیها ادلة الوجوب وآفات الترک لیکون

والسجود
معنی السحق
معنی النقصان
معنی الخوف
وصیبة

لهذا المنكر خال الراضين ويكون نصيحة مني لعامة المسلمين
ووسيلة الى رب العالمين وذخرا الى يوم الدين
فاضل موما اليه تغمده الله بغفرانه متن مذكوره كلنجه
صلوات خمسه نك تعديل اركاني وسنن وواجباتي وفضائلي
وتعديلها بو وجهله اوزره ادا ايدنلر دنيا وآخرتده مرتبه اجور جليله يه
نائللرينه ونقصان اوزره ادا ايدوب بلكه سنن وواجباتي
وتعديل اركاني بر لوبرينه رعايت ايتمينلر دنيا واخرتده مرتبه
آفات عظيمه ايله مصاب اولاجقلريني بيان بيورديلر ايسه رساله
مذكوره نك سبب تاليفنه شروع ايدوب بيورديلركه دفعا كه صلوات
صلوات خمسه وجه مسنون اوزره ادا ايتيوب ترك سنن وواجبات
وعدم اتيان ركوع وسجود بلكه بونلري ترك ايدوب ونوم معقوله
منكرات وافعال قبيحه بليه اليمه ومصيبت عظيمه اولوب بلاد اسلاميه
ده رويلي العباد شايع اولوب انلرينه لازم اولدوغي جهتي ترك
ايدكلرندن ماعدا بو افعاله دخي راضي اولانلر فاعلي ايله برابر
اولديلر ايسه غيرت حميت اخذ وتحريك ايلديكه بر رساله
تحرير ايليم كه انجنده ذكري سبق ايدن افعال صلوتك وجوبينه
اولانلري بيلدي وبونلري ترك ايدنلره طرف حقدن اصابت
ايلين آفاتي بيان ايليم زيرا بونلري بيان وتحرير وتعليم
وتقرير اتيمز ايسه بو ذكر اولنان منكره راضيلردن
اولمش اولورم بو منكري كوروب منع ايتيوب راضي
اولنلر زمره سنده نفسمي اخراج والعياد اتمكه غريب ودجي

بندن

بندن عامه مسلمين ومسلماته نصيحت وبو رساله نك
تاليفي جناب رب العالمينك لطفنه وسيله وذخر آخرت
اولمق ايچون مباشرت ايلدم قوله وقد وقع الي في هذا الشان
اشارة ممن لا ابا عن نفي مخالفته ولا يمكن الا موافقته فشمرت
عن جد واجتهاد وتوكلت على رب العباد ورتبتها على مقدمة
في تفسير تعديل الاركان والقومة والجلسة واقوال الفقهاء
فيها ولتعيين المذهب المختار ومطلب في ادلته من الكتاب
والسنة وتنبيه في آفات الترك فاضل موما اليه تغمده الله بغفرانه
بو رساله نك تحريرينه باعث وبادي نه اولدي يعني بيان بيورمق
مراد شريفلري اولوب بيورديلركه تحقيقا بو رساله نك
تحريرينه بر كمسنه دن بكا اشارت اولديكه اول كمسنه يه
قطعا موافقتدن غيري طاقت وقدرتم اولميوب مخالفت
ممكن اولمديغي ايله جد واجتهاد ايله تشمير ساق وجناب رب
العالمينه توكل واول اشارت وامره امتثال وتوفيق
ايدوب تحريرينه شروع ودرت شي اوزرينه ترتيب
وجمع ايلدمكه اولكيسي صلوات خمسه اولان تعديل اركان
وقومه وجلسه تفسيرلرينه واكه متعلق اولان مسائل نادره
واحاديث نبويه في تحرير ايدوب اكه مقدمه تسميه ايلدم
ايكنجيسي كذلك تعديل اركانده اولان فقهانك اقوالني
ومذهب مختارينه ايدوكيني تعيين وتحرير ايدوب اكه
اقوال فقها ديو تسميه ايلدم اوچنجيسي تعديل اركانك خصوصنده

کتاب وسنتدن استنباط واستدلال اولنان دلیللری وتعلیلری بیان ایدر
اکر مطلب بو رشیه ایلدم دردنجیسی تعدیل ارکان وقومه وجلسه‌یی
ترک ایلین کمسنه‌لره طرف حقدن اصابت ایدن آفاتی بیان
ایدوب بونلره مناسب ولعله الکه تنبیه وبورشیه ایلدم اللهم
اهدنا الی طریق مستقیم وجعلنا محفوظین من الآفات
النازله فی حق من ترکوها من طرف الرب الرحیم وقد وقع
واو ابتدائیه در اشارة لفظی وقع نک فاعلیدر والی لفظی
مفعولیدر ولفظ ممن وقع لفظنه متعلقدر متثمرت فی تعقیبه‌در
وتوکلت الکه معطوفدر قوله ثم لما رأیت منکرین
آخرین مسابقة الامام فی افعال الصلوة وترک سنن
الصف زدت خاتمة فی بیان وجوب المتابعة وسنن
الصف وبالله التوفیق ● ومنه التسدید والتحقیق
فاضل مومی الیه تغمده الله بغفرانه بو رساله‌یی ذکر سبق ایدن
وجه اوزره ترتیب ایتدکدنصکره بعض یرلرکه بو ذکر اولنانلردن
ماعدا امامه اقتدا ایدن کمسنه‌لرده ایکی منکر دخی کوردم بری
افعال صلوتده مسابقت یعنی رکوع وسجودده امامدن
مقدم رفع رأس ایدوب وقومه وجلسه دخی موقت
اهتیوب تقدیم وتأخیر وبری دخی سنن صفدر ابتداجی
ترک ایلدکلرینی کوردم انلره امامه متابعتک وسنن صفک
وجوبن بیان ایتمک ایچون بر خاتمه دخی زیاده وردی حق سبحانه
وتعالی حضرتنه اعتماد وتوکل ایدوب بو رساله‌یه الحاق ایتدم

[illegible]

التسدید السنی المحلة الموفق للسداد
وهو الصواب والقصد من القول
والعمل ورجل مسدد ای
کان یعمل بالصواب والقصد
من الکرمانی شرح
البخاری
م

توفیقی

قوله وما توفیقی الا بالله هو غرابت اضافة المصدر الی مفعوله العام علی عام الفاعل والموفق
مصدر توفیق المبنی للمفعول لان المصدر مرفوع ای وما کونی موفقا الا بالله تعالی
الا بمعونته وهدایته والمعنی الا بتوفیق الله واختصار الامر علی سعته منه

22

توفیقی رفیق یعنی جمیع افعالمی طاعت ورضاسنه موافق قیلمغه
ایچون استعانه ایدر ومنه التسدید والتحقیق الله تعالی حضرتندندر
مسابقة الامام جمله‌سی مبتدا محذوفک خبریدر
وترک سنن الصف اکا معطوفدر بو دخی کذلک
مبتدا محذوفک خبریدر الاول مسابقة الامام
والثانی ترک سنن الصف دیمکدر زدت کلامنک
جوابیدر قوله المقدمة اشمل ما قیل فی تفسیر تعدیل
الارکان واظهره ما ذکره الامام المطرزی فی المغرب
وعول علیه فی التاتارخانیة وهو تسکین الجوارح
فی الرکوع والسجود والقومة فیهما والقعدة بین السجدتین
المقدمة که لام عهد ایچوندر فاضل مومی الیه تغمده الله
بغفرانه القا بیانده تحریر دیو رساله‌لی ترقیم ایتدی
اوزرینه ترتیب ایدرک اول ترتیبلری تعداد ایتمکه شروع
ایتدیلر انده معهود ومسطور اولان درت شیئک اولکیسی
بو مقدمه دیمکدر دیمک اولور بو مقدمه تعدیل ارکانک تفسیرینه
تحریر وتسطیر اولنان اختلافات وتعدیل ارکان
حقنده اولان اقوالک اشمل واظهری امام مطرزی
مغرب اللغه‌ده ذکر وتحقیق ایلدوکیدر تاتارخانیه‌ده
دخی تحریر اولنان تفسیر اوزرینه اعتماد اولنمشدر یعنی
تاتارخانیه صاحبی بو تفسیره اعتماد ایلدیکه اول تفسیر
وهو قوله تسکین لفظنه وارنجه‌دک معنی دیمکدر

[illegible]

تعدیل ارکان

قومه

جلسه

اولور که یعنی تعدیل ارکاندن مراد مصلی رکوع و سجودده
و بونلر بیننده اولان قومه ده و دخی سجدتین بیننده
اولان جلسه ده جمیع جوارحنی یرلرینه تسکین و تمکین ایلیه که
اعضاسندن بر عضوک تحرکی حس اولنمیه قومه رکوعله
سجده بیننده اوره جق محلده تسبیحه مقداری طورمغه دیرلر و جلسه
دخی کذلک سجدتین بیننده اولان محلده تسبیحه
مقداری اوتورمغه دیرلر المقدمة لفظی آخرینه وارنجه جملا
دفوعده مبتدانک خبریدر الاول منها المقدمة و تمکیدر
و عوّل لفظنده اولان ضمیر مستکن مؤلفه راجعدر
مغرب اللغه مؤلفی مزبور امام مطرزینک اسمی ناصر بن ابی المکارم
عبد السید بن علی ابو الفتح المطرزیدر لقبی برهان الدیندر
امام زمخشرینک خلیفه سی اولمشدر ولادتی هجرتک
بشیوز اوتوز التی سنه سنده خوارزم ولایتنده جرجان
نام قصبه ده واقع اولوب طایفهٔ معتزله نک رئیسی و علم فقه
و علم لغتده عصرینک فریدی اولمش ایدی مغرب اللغه ایله
مسمی کتابی و مقامات شرح ایضاحی تألیف ایلمشدر
و عین مهمله ایله معرب اسمیله مسمی مفصل تألیفی دخی واردر
امام ذهبی و ابن خلکان تاریخلرنده ذکر و بیان ایلمشلردر که
علم ادبده تصانیفی و اشعار کثیره سی فی جوقدر و مختصر
اصلاح منطقی دخی مزبور تألیف ایلمشدر و علم نحوده مشهور
و معروف اولان مصباح ایله مسمی مقدمه نک تألیفی ایلمشدر

التعویل الاعتماد منه

مناقب امام مطرزی و تألیفاته

ولادت مزبور سنه ٥٣٦

اولوب طالب علم اولانه مستفید اوله
بعد قراءة النحو سعادتمندی
اسباب علم نحوده اوقودقدن صحـ

هجرتك

وفات مزبور سنه ٦١٠

سن مزبور ٧٤

هجرتک التیوز اون سنه سی جمادی الاولی سی عاشرنده
وفات ایلمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة قوله ولقرب
منه ما ذکره فی الاختیار وهو الطمأنینة فی الرکوع والسجود
واتمام القیام من الرکوع والقعدة بین السجدتین
ولقرب قولی عوّل لفظنه معطوفدر یعنی و تقرب اولورکه تاتارخانیه
صاحبی امام مطرزی مغرب اللغه ده تعدیل ارکانی تعریف و تفسیر ایلدوکی
تفسیره اعتماد ایلدی و اختیار صاحبی دخی کتابنده ذکر ایلدوکی تفسیر
تفسیر سابقه قریبدر اول تفسیر رکوع و سجودده طمأنینت و رکوعده
اولان قیامی و سجدتین بیننده اولان قعده یی اتمامدر بو تقدیرجه تاتارخانیه
صاحبی ایله اختیار صاحبینک تعدیل ارکان حقنده ایتدکلری
تفسیرلری موافقت کلیه مقرر اولوب انجق عبارتلری
عبارتلرینه تغایر ایدوب معناده متحدلردر قوله وهذان المحملان
فی الشمول فیحمل المحتمل علیهما کعبارة شرح مجمع البحرین
لمصنفه حیث قال وقال ابو یوسف رحمه الله تعالی تعدیل ارکان
الصلوة وهو الطمأنینة فی الرکوع والسجود وکذا اتمام القیام
بینهما واتمام القعدة بین السجدتین فرض تبطل الصلوة بترکه
وبه قال الشافعی وعبارة صدر الشریعة حیث قال فی شرح قول
تاج الشریعة فی عد واجبات الصلوة وتعدیل الارکان خلافا لابی
یوسف والشافعی فانه فرض عندهما وهو الاطمینان فی الرکوع
وکذا فی السجود وقدره بمقدار تسبیحة وکذا الاطمینان بین الرکوع
والسجود وبین السجدتین فصل موهم الیه بعده ابن العز انه

القعود

حضرتلری تعدیل ارکان و طمانینت حقنده و تفسیرنده واقع
اولان اقوال مختلفه نک اشملی و اظهری امام مطرزی ایله
تاتارخانیه صاحبی تحقیق ایتدکلری قوللری اتفاقاً تحریر و تقریر
بیوردیلر اثبته تفسیرین مذکورینی تأکید و تأبید ایدوب
بیوردیلرکه بو ایکی تفسیر بشمولنه محکمدر یعنی تعدیل ارکان
حقنده تحریر اولنان سایر تفسیرلر بونلری نسخ اید و علم اصولده
محکم نسخ و تبدیل قبول ایتمین شیئه دیرلر نتقارن بنا محکم
ای مأمون عن الانفصال یعنی نقض و انفصالدن مأمون بنا به
بنا محکم دیرلر بو محلده دخی تعدیل ارکان حقنده تحریر اولنان
بو ایکی تفسیر نسخ و تبدیل قبول ایتمز دیمکدر ابله اولنجه سایر
محتملات اقوال بو ایکی تفسیر اوزرینه حمل اولنور مجمع البحرین
شارحی عبد اللطیف بن عبد العزیز ابن الملک عبارتلرنکی که
شارح مزبور فصل فی صفة الصلوة ده بیوردیلرکه امام ابو حنیفه حضرتلری
بیوردیلرکه تعدیل ارکان صلوة رکوع و سجودده طمانینتدر و بو
ایکیسی مینیده اولان قیام و سجدتین مینیده و قعدهٔ اخیره دخی
تعدیل ارکاندندر و امام ابو یوسف رحمة الله علیه قتنده تعدیل ارکان
یعنی طمانینت فرضدر ترکیله صلوة باطل اولور دیو بیوردیلر و امام
ابو یوسف حضرتلرینک بو قوللرینه امام شافعی حضرتلری دخی ذاهب
اولمشلردر و صدر الشریعه ص حنبلی دخی عبارتلرنکی که و اجبات
صلوتی عد ایتدوکی محلده تعدیل ارکانی واجباتدن اولدیغی اوزره
عد ایدوب بعده خلافاً لابی یوسف و الشافعی فانه فرض عندهما

تفسیر لفظ محکم

اختلاف الائمة فی فرضیة تعدیل الارکان

قوللری ایله استثنا و استدراک ایلمشلردر یعنی دیمک اولور که
تعدیل ارکان امام اعظم ایله امام محمد قتلرنده واجبات صلوتدن
اما امام ابو یوسف ایله امام شافعی قتلرنده فرضدر قوله تا
الطمینان یعنی تعدیل ارکان اطمیناندر بودخی رکوع و سجودده
تسبیحه مقداری تقدیر اولنمشدر فاضل موما الیه متن ده
و هذا محکمان فی الشمول دیو بیورمشلردر محکمک معناسی
نسخ و تبدیل احتمالی شیئه دیدکلرینی اتفاقاً حقیقت اوزره تحریر
اولنوب لکن شفا صدر و برهجک قدر تحقیق اولنمش ایدی
شارح جامع الاسرارنده تفصیل و بیان اولنمشدر
بعض مرتبه بیان ایدهلم اولا محکم افعال بابندندر اسم مفعولدر اسنخ
معناسنده در نتقال احکم ای اتسع یعنی تسحدن مقصد ایله اراده
اولنان معنا بالمنع ایدر بو بنادن معلوم اولدیکه محکم نسخ
قبول ایلمز دیمکدر بو معنی عامهٔ اصحابمزک قوللریدر اما
بعضیلر نسخه غیر قابل اولمسی شرط دکلدر الحق و جه و جهده
تحمل اوله اما صحیح اولان اولکیدر زیرا بونک ماخذی
اصلا نسخ قبول ایتمین شیئه دلالت ایتمیدر که بناء
محکم ای مأمون عن الانقصاص دیمکدر بعضیلر احکمت فلانا
ای منعته دن مشتقدر دیمشلر حکم بو تقدیرجه نسخ وارد
اولان شیئدن منع ایدر دیمکدر نسخ احتمالی دخی ذ ایتدوه
معنی الحیون اولا که اصلا تبدیل قبول ایلمیه بونک مثالی
حق سبحانه و تعالی جل جلاله حضرتلرینک وجودنه و صفاتنه

در رکوع و سجود تسبیحه سه بار مقدار اطمینان ... تسبیح مقدار العلوم اولدیغنده

دلالت ایدر ایات کریمه کبی بوکه حکم لعینه دیرلر کا
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک فرمایشی صیغه
وحیک انقطاعی اکون اوله که بوکه حکم لغیره دیرلر حق تعالی نک
واحل الله البیع وحرم الربوا آیت کریمه سی کبی که بو آیت
ظاهر ونصک نظیریدر زیرا بیعک اباحتنه بو آیت
کریمه ظاهردر تفرقه سیاقنه نصدر زیرا سوق کلام اهل
التفرقه در آیت کریمه نک سیاقی دلالتیله که قبل آیت
مذکورده قالوا انما البیع مثل الربوا ابیورلمشدر ودخی فسجد
الملائکة کلهم اجمعون آیت کریمه سی مفسرک مثالیدر بو نص
شریف ملائکه نک سجودینه ظاهردر لکن تخصیصه احتمال وذو تبعیض
اراده اولنمق واردر که کلهم قول شریفیله کیدرلک اول احتمال
مندفع ومنقطع اولور اولادنجه نص اولوردی لکن بو صورتده تاویله احتمال
واردر اجمعون قول شریفی ایله کیدرلک اول احتمال دخی منقطع
اولور ایدی بو تقدیرجه مفسر اولور مفسرک حکمی علی طریق القطع
نسخ احتمالی ایله بیله عملا واجب اولمقدر ومحکمک مثالی
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک ان الله بکل شیء علیم
قول شریفیدر بو صفات النسخ وتبدیل قبول ایلمز انتهی تحقیق
ما وجد فی الشرح المزبور ان الله بکل شیء علیم نص شریفنده
اولان لفظ شیء حقنده مفسرون واصحاب شروح
فنی چوق تفصیل وتحقیق ایتمشلردر موجود ومعدومدن
عبارت اولمسنه قیل وقال ایتدکلری موضع کوریلوب اصح مذهب

انتهى ان ما اورده شارح جامع الاسرار

اینه

25

بیان لفظ شیء

ونزیله کلام تو هر نیه دکه قرار ویرمشدر بوقدر مناسبت ایله بعض
مرتبه بیان ایده لم نص شریفده اولان لفظ شیء موجوددن
عبارتدر وموجود دخی جمیع مکوناتی شاملدر اسمیدر کرک
اول شیء عرض اولسون کرک جوهر اولسون که خارجده
وجودی اوله شرح مواقفده اذا تعلق ارادة الله تعالى على شیء
یکون ذلک الشیء واجب الوجود قولی دخی بوکه دلالت ایدرکه
بر شیئک وجودی واجب اوله یعنی عدمدن ایجاد
وابداع امر شریفی اوله اول شیء همان فی غیر تاخیر وجوده
کلوب وجودی واجب اولور ودخی یکون ذلک الشیء
واجب الوجود قولی مطاعک مطیعه امرینک قوت
تاثیرینه تمثیلدر یعنی مطیعک فی غیر تاخیر وتوقف
وجودینه ومطاعک دخی غیره افتقار الی الغیر ایجاد
وابداعنه دلالت واردر ایدی شیء لفظنک موجودات
مکوناتدن ومعدوماتدن وجودی واجب اولانک جملهسنه
شمولی واردر بونلردن عبارت اولمش اولدی ما کلام
بو اولدیکه حق سبحانه وتعالی حضرتلری موجودات مکوناتده
وجودی واجب اولوب ابداعه قابل اولانی ومعدوماتده
دخی کذلک وجودی واجب اولوب ابداعه قابل وغیر
قابل اولانک جملهسنه عالمدر وعلم شریفی محیطدر دیمک
اولور هذا ما تیسر لی فی هذا المقام والله اعلم بحقیقة المرام
شیئک حجی اشتقاقی کلوب علی غیر القیاس قولک اقوال

شیء لفظنک اشتقاقی وتعریفی

دمحبك اصحابه

رثونک اثواب کلدوکی کبی لبواءام کشاینک رأیی در
امابو مذهبک ظاهری ایکی جهتدن فی الفنی کوریلور بری تعدد علته
صرفدن منع ایتمیسی زیرا اشیاء افعال وزنی اوزرینه
اولنجه بونده صرفدن منع ایدر علتت موجود دکلدر
لکن نحویون فعلاء یه تشبیها غیر منصرف دیرلر
بر تقدیر جمع علت تانیث ولزوم تانیث اکنجی جهتی جمعی
اشیاوی اوله افعال اسماء افعلا وزنی اوزره جمعلنم
اما خلیل وسیبویه بونلر اشیاء دردیلر فعلاء حمراء
کبی لام الفعلنه اولان همزه یی فاء الفعلنه تقدیم ایلدکت
اشیاء اولدی زیرا ایکی همزه نک مابیننه الف ممدوده
اجتماعی کرییه کوردیلر وزنی لفعاء اولدی و بر مذهب
اوزره شینک اصلی شیئ در فیعل وزنی اوزرینه
بین تخفیف اولندیغی کبی بو دخی تخفیف اولندی بعده
افعلاء وزنی اوزره جمعلندی بیین ابنیاء وزنی
اوزره جمعلندیغی کبی بعده اشیاء ده لام الفعل حذف
اولندی کراهتندن اولوری و اشیانک نظیری اسماء در
بونک جمعی سمو در بو اسما جمع اولدقده صونرنده منصرف
اولور همزه بونده واودن بدلدر زیرا اصلی سماو در
واو الفه قلب اولنور ماقبلی مفتوح اولدوغندن اولوری
بعده الف همزه یه قلب اولنور التقاء ساکنین حذرا اولوری
اسماء اولدی اما اشیاده که الف الف تانیثدن بدلدر

حمرا

شارحی متن وقایه اولیه صدر الشریعه وکتابلرنه اهل فقه اولادی ایله در

حمراء ده کبی بو بیله اولنجه صرفدن منع اولنور اسمادن
دکل مگر کیم اشما اسم مراه اوله غیر منصرف اولور شهابر آت
شاذ در استعماله دکل بودخی اسماء یه قیاسا غیر منصرف در
استدی تحقیق لفظ بتی ° وقایه صاحبنک و مؤلفنک اسمی محمود
بن صدر الشریعه در لقبی برهان الشریعه در شارحنک اسمی
عبید الله بن مسعود بن تاج الشریعه در و بو تاج الشریعه نک
اسمی عمر در بو محلده اکثر ناس خطا ایدوب وقایه
مؤلفی لقبی تاج الشریعه در دیو زعم ایدرلر حواشی مضیئه
نسطر اولناها اوزره تحقیق ایتدیلم که ناسنک زعم و خطاسی
مندفع اولوب صحیح معلوملری اوله اتفاقهم بر اولسادن
اوزره وقایه نک مؤلفنک اسمی محمود بن صدر
الشریعه در لقبی برهان الشریعه در شارحنک اسمی عبید الله
بن مسعود بن تاج الشریعه در و بونک اسمی عمر در
برهان الشریعه وقایه نک مؤلفی و اناسی طرفندن
اولان صدر الشریعه نک جدی در تاج الشریعه نک
جدی دکلدر بو تاج الشریعه برهان الشریعه نک باباسی
طرفندن جدی در وقایه نک خطبه سنده صدر الشریعه نک
قولی ایله الفهاجدی واقع اولمشدر بو جدی لفظندن
زعم ایدرلر که باباسی طرفندن جدی اولان تاج الشریعه
اوله بو بیله دکلدر تاج الشریعه هدایه نک شارحی
وقایه نک مصنفنک عذری در وصلاح و ایضاح

محمود بن صدر الشريعة لعله برهان الشريعة مولف كتاب الوقاية شرحها ولده عبيد الله بن مسعود بن تاج الشريعة وختصرها ايضا لعدم خطها
وبرهان الشريعة هو مؤلف الوقاية وجد صدر الشريعة فانه جده من جانب ابيه وقد اخطأ من زعم ان مؤلف الوقاية تاج الشريعة واما
وقع فيه بلفظ صدر الشريعة انها جدي فزعم انه جده من ابيه وهو تاج الشريعة وقد صرح في خطبة الوقاية ان لقبه برهان الشريعة وتاج الشريعة شارح
الهداية غير مصنف الوقاية ٭ عبد الحليم الشهير بخواجه زاده

وفي تعليقات صاحب الاصلاح والايضاح ان صاحب الوقاية
هو تاج الشريعة فنذكره بهذا العنوان في كل محل وليس كذلك
فان اسم صاحب الوقاية محمود ولقبه برهان الشريعة واسم
تاج الشريعة عمر وهما اخوان وابنا صدر الشريعة الاعظم
وصاحب شرح الوقاية صدر الشريعة الثاني وهو عبيد الله بن
مسعود وتاج الشريعة الاول تاج الشريعة جده من قبل الاب
وبرهان الشريعة جده من قبل الام وهذا الذي ذكرنا مع كونه
مبينا في بعض الكتب علم التفصيل مفهوم من بعض كلام صدر الشريعة
في ديباجة شرح الوقاية ٭ للشيخ الامام قاضي زاده
افندي الحصري

صاحب وقایه‌نک صاحبی تاج الشریعه اولمسی زعم ایدوب
هر محلده بو عنوان ایله ذکر ایلدوکی خطادر بو بابده دکلدر
تفصیل مقام بودر که وقایه صاحبی محموددر لقبی برهان
الشریعه‌در و تاج الشریعه‌نک اسمی عمردر بونلرک
ایکیسی قرنداشلردر و دخی تاج الشریعه اعظمک
اوغللریدر و دخی وقایه صاحبی صدر الشریعه ثانینک
جدلریدر تاج الشریعه من قبل الاب جدیدر
و برهان الشریعه من قبل الام جدیدر و صدر الشریعه
ثانی عبید الله بن مسعود بن تاج الشریعه‌در رحمهم الله
تعالی علیهم اجمعین **قوله** فان قیل الرکوع والسجود
رکنان فیکون الطمأنینة فیهما من تعدیل الارکان
ولیس القومة والجلسة رکنان فکیف تعد الطمأنینة
فیهما من تعدیل الارکان قلنا الانتقال رکن بالاتفاق
وکذا رفع الرأس فی بعض الروایات علی ما یجیء
فیکون تعدیلا لهما ویمکن ان یکون من باب التغلیب
او ینظر فی التسمیة الی مذهب ابی یوسف والشافعی
رحمهما الله تعالی فان القومة والجلسة رکنان
عندهما والمراد بالقومة القیام بین الرکوع
والسجود وبالجلسة الجلوس بین السجدتین
فصل یومی الیه بقوله الله یغفر انه تعدیل ارکان
امام یوسف رحمه الله تعالی قتنده رکوع وسجودده

طما

تغیر انتقال

طمأنینت اولدوغی اقتضا ایدر بونلر دخی ذکر اولنان
تعبیر و نقللردن بولنان اشبو سؤالی تحریر و تقریر و بعده
بنه جواب ویردکلرینی بیان ایدوب بویورلرکه
سائل سؤال ایلیه که رکوع و سجود ارکان صلوتدن
هر بری مستقل برر رکندر ایله اولنجه رکوع و سجودده
اولان طمأنینت تعدیل ارکان صلوتدن اولمش
اولور قومه و جلسه خود بونلر ارکان صلوتدن
دکللردر ایله اولنجه قومه و جلسه‌ده طمأنینت
کیفیت ایله تعدیل ارکاندن اولور دیو سؤال ایلدکده
اول سائله بو وجه اوزره جواب ویریلورکه
انتقال بلا خلاف رکندر یعنی رکوعدن سجودده
وارنجه ما بیننده اولان قیامه انتقال دیرلر
بونده خلاف یوقدر رکندر بعض روایاته رفع رأس
دخی رکندر دیمشلر اشبو ذکر علی التفصیل ذکر
اولنور بو تقدیرجه انتقال رکوع و سجودده مخصوص
اولنجه بونلر ایچون تعدیل اولمش اولور امدی سؤال
و جوابک مآل و محصلی بو اولدیکه رکوع و سجود
بیننده اولان انتقال رکن و رکوع و سجودده
اولان طمأنینت تعدیل ارکاندن اولنجه قومه
و جلسه‌ده طمأنینت دخی تعدیل ارکاندن و معنی
منافی دکلدر جواب مذکور سؤاله موافق اولمش

كيفية الركوع والسجود

اولمش اولور فصل موصى اليه بتمامه بتعذر بنه سوال
ولنوره بر جواب آخر ایله دخی جواب ویروب
بیورلر که رکوع وسجود رکن اولوب قومه وجلسه
هر بری رکن اولماسی باب تغلیبدن اولمق اوزره جواز امام
ابو یوسف وامام شافعی رحمهما الله تعالی حضرتلرینک مذهبلرینه
اوزره تسمیه ایله کلرینه نظرا اولنوب توجیه اولنمق ممکندر
زیرا قومه وجلسه انلر قتنده رکندر قومه ایله مراد رکوع
وسجود بینده اولان جلوسدر باب تغلیبدن اولمسنک
تفصیلی بودر که رکوعک معنای لغویسی مصلی قرائتدن
فارغ اولدقدنصکره الرینی دیزلرینه اوزرینه استناد
وظهری مستوی اولدوغی حالده حاصل اولان انحنایه دیرلر
وسجودک معناسی اول رکوعدن قائم اولوب جمیع
اعضاسی مستویه اولدقدنصکره جبهه سنی ارض اوزرینه
وضع دیرلر که بونلر رکندر بو هیئتلر حاصل اولماز الا قومه
وجلسه ایله اولور یعنی قومه وجلسه رکوع وسجودده
داخلدر اغلب واشهر اولان رکوع وسجوددر
علی طریق التغلیب رکوع وسجوددن قومه وجلسه
دخی مراد اولنور دیمکدر تغلیب دخی بطریق الحقیقه
اولمق وار و یا خود بطریق المذکوره اولمق
وار مالکن حقیقه جهت اجلی ایکون تغلیب اولنمشدر
قومه رکوعه جلسه سجوده صرف اولندوغی تقدیرجه رکوعلی

بیان تغلیب عمرین وقمرین

28

سجودین لفظینه تغلیب ونظیری رکوع ایله قومه وسجود ایله
جلسه مراد اولنمشدر عمرین وقمرین تغلیبی کبی عمرین دن
ابو بکر وعمر رضی الله عنهما مراد اولنوب ابو بکرین لفظنده
تغلیب اولدوغندن اولوری بطریق التغلیب عمرین دینلوب
حضرت ابی بکر ایله حضرت عمر مراد اولنمشدر قمرینک
تغلیبی ذکورت طریقیله در قمر مذکر شمس مؤنث والمجانس
مذکر مؤنث اوزرینه تغلیب اولنوب قمرین دنیلمشدر
نته کیم امام ابو یوسف حضرتلری جامع الصغیرده عیدان
اجتمعا فی یوم واحد فالاول سنة والثانی فریضة
ولا یترک واحد منهما دیو بیورمشلردر ایکی عیددن مراد یوم
فطرک و یا خود یوم اضحینک یوم جمعه یه مصادف اولمسیدر
بوندن دخی لاجل الخفة تغلیب وارددر صدر الشریعه صاحبی
بو مسئله یی باب صفة صلوة العیدینده مناسبت
وجهیله ایراد ایلمشدر فان قیل ده فا ابتدائیه در
ان حرف شرطدر قیل فعل ماضی مجهولدر فاعلی
تسمیه اولنمایان افعالدندر کتب نحویه ده من اصناف
الفعل المبنی للفاعل والمفعول دیدوکی محلده فاعلی
تسمیه اولنمدوغنه اون وجه بیان اولنمشدر برای اولکلام اختصار
نحو ضرب زید اصله ضرب عمرو زیدا قولیدر مالکن غیبة
فاعل اختصار ایکون ذکر اولنمشدر یعنی فاعل حذف فاعل
دیمکدر تطویل کلامه باعث اولور جوهر طغو جهتی ایله والمسبوق

وشرط لها شروط الجمعة وجوبا واداء
الا الخطبة افاد بهذه العبارة ان صلوة
العیدین واجبة وهو روایة عن ابی حنیفة
وهو الاصح وقد قیل انها سنة عند
علمائنا فان محمدا قال عیدان اجتمعا
فی یوم واحد والاول سنة والثانی فریضة
فاجیب بان محمدا انما سماها سنة لان
وجوبها ثبت بالسنة. صدر الشریعة

المراد من اجتماع العیدین ههنا
کون یوم الفطر او یوم الاضحی فی یوم
الجمعة. ح النهایة

المجرد

ظنی اولنمشدر مراد البابین محل مذکوره مرجعت المسبوق
الرکوع مبتدا والسجود اکا معطوفدر رکنان خبریدر
فیکون ده که فا تعقیبیه در الطمأنینة کان نک اسمیدر فیهما
ضمیری رکوع وسجوده راجعدر من تعدیل الارکان ده من
حرف جردر تعدیل لفظی من ایله مجروردر ارکان لفظنه
مضافدر متعلقی فیکون لفظیدر اعرابده محلی النصب در
یکون نک خبریدر ولیس القومة والجلسة ده واو حالیه در
لیس افعال ناقصه دندر القومة اسمیدر والجلسة اکا معطوفدر
رکنین لیس نک خبریدر فکیف ده که فا شرطیه در کیف
استفهام ایچوندر تعد مجهول فعل مضارعدر الطمأنینة
قایم مقام فاعلیدر فیهما ده که ضمیر رکوع وسجوده راجعدر
یعنی اذا کان القومة والجلسة رکنین فکیف تعد الطمأنینة
فیهما من تعدیل الارکان دیمکدر قلنا لفظی شرط مزبورک
جوابیدر یعنی اجیب للقائل المزبور بهذا الجواب دیمکدر
الرکوع لفظندن آخر سؤاله وارنجه مقول قولدر الاول
مبتدادر رکن خبریدر بلا خلاف رکنه متعلقدر خلاف مصدردر
مضاف الیهی محذوفدر تقدیری اندن عوضدر یعنی بلا اختلاف
احد من احاد الائمة دیمکدر وکذا ده واو عاطفه در کذا اسم
اشارتدر مقدم خبریدر رفع الراس موخر مبتدادر
فی بعض الروایات فی حرف جردر بعض الروایات
جملهسنه مضافدر جار مع مجرور رفع الراس لفظنه

متعلقدر

قوله ثم ان مراد صدر الشریعة بقوله وقدر بمقدار
تسبیحة تقدیر ادناه وقد صرح به الزیلعی حیث قال وادناه
مقدار التسبیحة یقتضی افعل التفضیل من ثلاثی اعنی
اعلی واوسط وسنجی تحقیقه فی المطلب ان شاء الله
تعالی • تفصیل مدعی الیه بتعمله الله بغفرانه بیوررلرکه
بو مذکور اولنان نصک صدر الشریعة صاحبینک
وقدر بمقدار التسبیحة قولنده مرادی اول تسبیحک
ادناسینک تقدیریدر یعنی قومه وجلسهده
مصلینک بر کره سبحان الله دیهجک مقداری
مکث ایتمسیدر زیلعی دخی وادناه مقدار التسبیحة دیو
اشارت ایدوب بو صورتده وادناه لفظی افعل
تفضیل اولمغله بو صیغه ایکی دخی اولمغه دلالت
ایدر که انلرک بری اعلی و بری اوسط اولمق اوزره
تصریح اولنمشدر خلاصه صاحبی ادناه ضمیرینی تسبیحه
ارجاع ایدوب یعنی مسنون اولان تسبیحک ادناسی
اوچ کره دیمکدر زیرا احادیث شریفه تلقی ایله واقع
اولمشدر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جهان
شرکت بریکز رکوع ایله رکوعنده اوچ کره سبحان ربی
العظیم دیه بیورمشلردر بوندنکه ادناه لفظندن مراد
کمال جهتک ادناسیدر دیمش شمس الائمه مبسوطنده ادناه
مراد کمالک ادناسیدر زیرا رکوع وسجود بو ذکرسز دخی جایز اولور

من ثبتین نعم

ربیع فیه ثلثا ان ادنی الحدیث ال ادنی ولکن الحدیث عن عقبة بن عامر
انه قال لما نزلت فسبح باسم ربک العظیم قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
اجعلوها فی رکوعکم ولما نزلت سبح اسم ربک الاعلی قال
اجعلوها فی سجودکم وکره ان ینقص التسبیح عن الثلث اذ ادنی به
زیلعی فی باب صفة الصلوة
منه

تعبیر لفظ ادناه
ح

قوله ادناه ای ادنی الکمال واکمل الکمال ان یزید
سبحان ربی العظیم الی سبع مرات او یقول
اللهم لک رکعت الی آخره
وفی السجود اللهم لک سجدت
الی آخره • مظهر شرح
المصابیح

امّا فرائد صاحبی سیواسی اسمعیل افندی ملتقی یه یازدوغی
شرحنده ادناه ضمیرینی ثلثا لفظنه ارجاع ایدوب
ای الثلاث ادنی ما ثبت من التسبیح فی الرکوع
دیمشدر زیرا اصلا قرائت ایتمه مازی جایز اولور
اما اوچدن ناقص قرائت ایله سنتی ترک ایلمش اولور
اوچ اوزرینه زیاده ایله فضیلتی احراز ایتمش اولور
اندن معد اعادة السنة مستحب اولان وجه مسنونک
ادناسی که اوچدر اوچ کره قرائت ایلمکدر لازمدر بونک
تحقیقی اشبو مطلب دیو تسمیه ایلدوکمز موضعده کلور
یعنی صدر الشریعه صاحبی ایله زیلعینک بو محلده اولان
کلاملرینک معانی بو اولدیکه صدر الشریعه صاحبی دیرکه
مصلی قومه و جلسه ده برکره سبحان الله دیه جک مقداری
مکث ایتمسی البته لازمدر اول مقدار مکث ایتمسه صلوتی
تمام اولماز بلکه اعاده لازم اولور و زیلعی صاحبنک
و ادناه اخرینک دن مرادی یعنی ادناه لفظی اسم
تفضیل اولمغله اول ادنایه اعلی و اوسط لازم اولور
یعنی اوچ کره سبحان الله دیه جک مقداریکه بو تقدیرجه
ادناسی بر اوسطی ایکی اعلیسی اوچ اولور اما لازم
اولان برکره دیه جک مقداری مکثدر ایکی و یاخود
اوچ کره دیه جک مقداری مکثده فضیلت واردر اما ترک ایله
برشی لازم کلمز ماتن ده تقدیر ادناه ده تقدیر لفظی رفع ایله

ان

مناقب امام زیلعی و وفاته

انک جزیدر ● امام زیلعینک اسمی عثمان بن علی بن محجن
موسی فخر الدین ابو عمر الزیلعی در هجرتک سنه یدی یوز بشنده
مصر قاهره یه وارد اولنه درس ویروب و فتوی خدمتنده
اولوب فقه و نحو و فرائضده ید طولاسی اولوب علو مرتبه
مشهور اندیر و کنز الدقائقی شرح ایتمشدر و سنه یدی یوز قرق
اوچ رمضاننده مصرده وفات ایتمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة
مطلب وامّا اقوال الفقهاء فی هذه الاشياء فمحتاجة
الی التفصيل وهو ان ههنا ستة اشياء احدها الركوع
والسجود ولا خلاف ولا شبهة فی ركنيتهما وفرضيتهما
وثانيها تعديلهما الی السكون الخارج حتى تطمئن المفاصل
وقد ذكرنا ادناه ● فاضل مومی الیه تغمده الله بغفرانه بو سوزلرکه
بو مقامه کلنجه تعدیل ارکان و طمانینته متعلق ذکر
ایلدوکمز مسئله ده ائمه فقهانک برقاچ سوزلری واردر
بو جمله لری تفصیله محتاجدر اول تفصیله محتاج اولانلر
التی شیدرکه اولکیسی رکوع و سجوددر بونلرک کیفیت
و فرضیتنده قطعا خلاف یوقدر و شبهه دخی یوقدر
رکن اولمغله ترکنده رکنا من الارکان فوت صلوته
مضمونی ظاهر اولوب بونلرک ترکی ایله صلوتی
فاسد اولور ایکنجیسی بو رکوع و سجودده جمیع جوارحک
تسکیننه دکین تعدیلدر یعنی که مصلینک جمیع مفاصلی
مطمئنه اولوب رکوعنده اوچ کره سبحان ربی العظیم دیو

ظهر بنه الخفاء تام بولنه وسجودده کذلك جبهه سی
یره قویوب بو منوال اوزره سبحان ربی الاعلی ایله بو
تکمیل ایلمیه نه کیم جمیع فقهالر متونلرنده تسبیح ثلثا وهو ادناه
دیو تصریح ایتمشلردر وحدیث شریفده دخی ثلثا وذلك ادناه واقع
اولمشدر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فاذا قال احدکم فی
رکوعه سبحان ربی العظیم ثلثا فقد تم رکوعه وذلك ادناه
بیورمشلردر ودرر غرر محشیسی امام شرنبلالی حاشیه سنده
بیورر لرکه ادنی الفضیلت مراد وکمال معنویسی تحقق اولماسنك
اولماسیدر که اوچدن کمال لغویسی مراد دکلدر زیرا کمال اولان
ایکی عدده دخی جمع اطلاقی تجویز ایتمشلردر ودخی رکوعده
سبحان ربی العظیم وسجودده سبحان ربی الاعلی دینوب
اسمار صفاتیدن اکثری بو ایکی اسمه تخصیصك وجهی بیانی
ایدوب بیورمشلردر که رکوع غایت تواضع وتذلل محلی والمعابر
انك معانی العظیم اسم شریفی اولمق مناسبدر که معنی دیمك
اولور که یا عظیم اولان تکریم بن سنی تنزیه ایدرم دیمك
وذلیل قولوکم عظمت وشوکت سکا مخصوصدر وسجود
دخی غایت محل تسفل وسفله علو مناسب وانك مقابلی
الاعلی اولمق الیقدر لفظا اعلی بو محلده قوت وقدرت
معناسنه اولانه علوك افعل تفضیلی اولان اعلی در
یوخسه حاشا که امکنه دن برمکانه عالی اولمق معناسی
دکلدر وبنه بو ذکر اولنان ایکی اسمك رکوع وسجود

در تخصیص الکلمتین فی الرکوع والسجود

اول اسمالر شرنبلالی دردی دخی علی الترتیب اشعی ده ذکر اولنور ح

الوجه الثانی فی تخصیص الاسمین

تخصیصنك بر وجهی دخی بودرکه حق سبحانه وتعالی طرفندن
فسبح باسم ربك العظیم آیت کریمه سی حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه نازل اولمزدن مقدم رکوعده اللهم لك رکعت دیرلر ایدی
بعده آیت مذکوره نازل اولدقده حضرت رسول علیه السلام اجعلوها
فی رکوعکم دیو امر ایلدیلر وسجودده دخی قبل نزول الآیه اللهم
لك سجدت دیرلر ایدی بعده سبح اسم ربك الاعلی آیتی نازل اولدقده
کذلك حضرت رسول علیه السلام اجعلوها فی سجودکم دیو امر ایلدیلر
بعضیلر آیت ثانیه نك معناسی قل سبحان ربی الاعلی دیمکدر
بو آیت کریمه نازل اولدقده حضرت میکائیل علیه السلام بو اسم
شریفدن حق جل جلاله وعم سلطانه نك عظمت وجلال وکبریاسی
قلبنه خطور ایلدکده مناجات ایلدیکه یا رب العالمین بکا بر قوت
احسان ایله که سنك عظمت وسلطانکی کوروب نظر ایدیم
دیدکده حق جل وعلا حضرت میکائیله اهل سمواتك قوتنی
اعطا واحسان ایلدکده بوندنصکره حضرت میکائیل
هوایه عروج وبش بیك سنه طیران ایدوب بعده مقصوده
نایل اولمش میسم دیو نظر ایلدکده حجاب حالی اوزره وعرشك
نورندن برقنادی محترق اولوب بنه حق تعالیدن قوت
طلب ایلدکده اولکیه قوتك ضعفنی احسان ایلدی بعده
حضرت میکائیل هوایه عروج وطیران ایلدی اون بیك سنه
دخی عروج ایلدکده کذلك نور عرشدن قنادلری محترق وکذلك
حجاب بنه حالی اوزره بوندنصکره بو حالی معاینه ایلدکده

اول وقت سبحه یه واروب سبحان ربی الاعلی دیو
بو تسبیحی ذکر ایلدی و ثنیه جناب باریده بنی مکانه
اعاده ایله دیلودی تا ایلدیکه حق جل و علانیه مکاندن استکان
ایلدی جل جلاله و عم علی العظمته بره و نواله بره وحی بو در
دیمشلر والقا ذکر ... ایدر ادنی لغطفه زراد کمال عفو
که اوقدر بونده ز اکسک ولورسه مکروهدر اکر زیاده ایدرسه
فضیلت واردر و بو دخی اولنان منفرده کوره در اما امام اعظم
زیاده ده لکه زیرا جماعته ملال ویر ... کره اوقیه و تفصیل
درت کره دیمشلر در حاصل کلام جماعتک عنا ... لازمدر کم
حضرت رسول علیه السلام رکوع صلوة فجری معوذتین ایله قلدیلر
بعد الفراغ خفف ایدر و سورة قصیره ایله اکتفا ایلدم وچونکه بو در کم
جماعت ایچنده برصبیتک بکامی استماع ایلدم جایزکه والده سی
مضطربة الحال اوله دیو بیوردیلر بو دلالت ایدر که امامه واجب
اولان جماعتک حالنی رعایت ایلیه اکر امام رکوعده ایکن صوت
نعال استماع ایله اطاله ایلمیه دیمشلر امام اعظم بکره و
بونده امر عظیم واردر که اول فهم اولنور دیو بیورمشلردر اما
بعضیلر اول کلامه کسنه غنی و یا خود امامک معلوم ایله [illegible]
والاعتدار التسبیحه و تسبیحاتی [illegible] بش نوقدر دیمشلر تفصیل
تسبیحی تطویل ایلیه اما اوچدن زیاده ایتمیه دیمشلردر انوره
طاعته اعانت واردر تطویل قراءت دخی بویله در بو ذکر اولنان
مسائل مقدمه رح مصطفی بن زکریا ابن اطوغمش القرامانی

بوجهی

32

بو صحبته امام مرغینانی [illegible] نقل ایتمشدر شبهه سی اولان
محلنده مرحمت المسنون **قوله** وهو رکن عند ابی یوسف
والشافعی رحمهما الله تعالی واما عندهما فسنة علی تخریج الجرجانی
رحمه الله تعالی وواجب علی تخریج الکرخی رحمه الله تعالی کذا فی الهدایة
فاضل مومی الیه تغمده الله بغفرانه حضرتلری اقوال [illegible] تصریح
بیوردیلر اینه تعدیل ارکانک ائمه مجتهدین رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین قتلرنده سنیت و وجوبنده اولان اختلافی
و بیان بنک دلیللرینی بیان ایتمک مراد ایدنور [illegible] کرکه
تعدیل امام ابو یوسف ایله امام شافعی قتلرنده رکندر اما [illegible]
قتلرنده امام جرجانی رحمه الله تعالی تخریجلری اوزره سنتدر
و امام کرخی رحمه الله تعالی تخریجلری اوزره واجبدر هدایه
دخی بویلجه تقریر ایلمشدر ٭ دیو امام کرخی حضرتلرینک
اسمی عبد الله بن الحسن ابو الحسن الکرخی در امام اعظم
حضرتلرینک اصحابینک بیتی ایدی بغداده ریاست
انلره منتهی و جمله بلاده اصحابی منتشر اولوب افاده
و صلوة و صوم و عبادات واما شق اول عصرک زهدی
و فقر و فاقه یه صبر و تحمله و حسنیدی ایدی قاضی ابو القاسم
واسطی بیورمشلردر که امام زبور اخر عمرنده فلج مرضنه مبتلی
اولدقده اصحابی زبورک مرض زبوره [illegible] جهت معیشتی
ضمننکه اوزره اولوب فقر و احتیاجنی مشعر سیف الدوله
اعلام ایچون کتندنک حضر [illegible] مکتوب کوندر دکلرنده

بعده امام خوارزم واقف اولدقده حضر خوارزمه مسائل مشکله و مشکوکه
ترشیحی طلبنه مشغول اکوب صحابه غضب و حضر خوارزم مکتوب
الیه اولان سیف الدوله یه وصل اولدقده جایزه ترشیحی کوستره
دیو ملاحظه ایدوب اول مکتوب مقابله سنه ارسال ایدوجکی
جایزه و عطیه کندویه وصل اولمدیه اول تمنی موتی مشعر
اول انشاد بیوبلجه دعا ایتدی اللهم لا تجعل رزقی الا من حیث
وعدتنی دیو تضرع ایلدکده بر قاچ کون اکچنده دعاسی قرین
اجابت اولوب دار آخرته انتقال ایلدکده صکره خوارزم سیف الدوله لهجرته
مکتوب ایله اوندن بیک درهم عطیه مکتوب کندویه منتقل اولمدیه

اولان خوارزم سیف الدوله دن مکتوب ایله ح

اصحابی دراهم مذکوره یی فقرایه تصدق ایلمشلر در ورع
و تقوا ده سؤال مرتبه ایدیکه اصحابندن ربنه قضا تقلید
اولنه اول لمسنه یی مجلسنده و صحبتندن رد و ابعاد
ایدرایدی دار فنادن دار بقایه انتقالی اوچیوز یکرمی
شعبانی نصفی کیجه سی واقع اولمشدر ابراهیم بن شهاب
وابو عبد الله بن رزام غسل ایدوب و ابو تمام العامی
نمازنی قیلوب نصر و سلطان جراحی زید کنار بعده
مسجدی صحاسنده دفن اولنمشدر و سنی سکسن بشی دانری
رحمة الله علیه رحمة واسعة **قوله** وقال فی النهایة تخرجه قول الجرجانی توجهه
ان هذه طمانینة مشروعة لا کمال رکن فیکون سنة کالطمانینة
فی الانتقال تخرج قول الکرخی هذه طمانینة مشروعة لا کمال
رکن مقصود بنفسه فیکون واجبا قیاسا علی القراءة بخلاف الانتقال

الجرجانی بالضم مدینة فی الجرجانیة
قصبة من بلاد خوارزم معرب
کرکانج و رزم موضع بها
خوارزم و بهذه المدینة قتل
اصله خوار رزم یا خفیف
رزم الی خوار
ح
مختصر قاموس

فانه لیس بمقصود وانما المقصود به مکان رکن آخر نهایه صاحبی کتابنده
تعدیل امام ابو یوسف ایله امام شافعی قتلرنده رکن اولوب امامین قتلرنده
امام جرجانی تخریجی اوزره سنت و امام کرخی تخریجی اوزره واجب
انعاد ذکر اولنان اصطلاحات یعنی امام جرجانی سنت و امام کرخی واجب
دیدکلرینک وجهی و دلیللرینی بیان بیوردقلری محلده فاضل موما الیه
مقام مستطیره تحریر بیوردقلری ذکر اولنور یعنی نهایه صاحبی دیرکه امام
جرجانینک تخریجنک وجهی بودرکه بو تعدیل رکنی اکمال ایچون مشروعه
اولان طمانینت در یعنی تعدیل ارکان صلوة شرعه بر رکنی تکمیل و اتمام ایچون
مشروع قلنمشدر رکوع و سجود و قیام بغیر تعدیل تمام اولمازلر نتیجه الوه
اولان طمانینت کبی که اول سنتدر بو تقدیرجه هر رکنی تکمیل اولنان
شئ سنت اولمش اولور یعنی تکمیل ایچون مشروع اولنان شئ سنت در رکنه کیم محلیه اولان ح
بیان اولنمشدر ایله اولیجه امامینک سنت در رکوع بیوردقلرینک ختام
جرجانینک تخریجلرینک وجهی ظاهر اولمش اولور و امام کرخی
تخریجنک وجهی بو تعدیل بنفسه مقصود اولان رکنی اکمال ایچون
مشروعه اولان طمانینتدر ایله اولیجه بو تعدیل قرائته قیاسله واجب اولور
متن حیثیه ده علی تخریج الکرخی قولی رسنه اولمش اولور زیرا بنفسه مقصود
اولمیان رکنی اکمال ایچون مشروع اولوب انتقاله حاصل اولان طمانینة
سنت و بنفسه مقصود اولان رکنی اکمال ایچون مشروع اولان طمانینه واجب
دیدکلرینک وجهی ظاهر اولمش اولور اما صورت ثانیه ده انتقال بونک خلافیدر
زیرا انتقال بنفسه مقصود دکلدر بلکه بو محله مقصود اولان رکن آخر
اداسی امکانسزدر متن حیثیه فیکون واجبا قیاسا علی القراءة دیدوکنک

وجهی بودر که بو محلده وجب لفظندن فرض مراد اولنوب صلوة الجمعة
قرائت یعنی رکعتین اولیینده قرائت فرض اولدوغی کبی بو تعدیل دخی
فرض معامله سی تام اولان واجباتندن دخی اولور واجبه فرض اطلاقی
اصولیه بحثنده اولنمشدر وهو اختیار فقیه صاحب نفی القراءة فرض فی الرکعتین
الاولیین عینا عندنا حتی لو ترکها فی الاولیین وقرأها فی الاخریین
یکون قضاء عن الاولیین هو الصحیح فی مذهب اصحابنا دیو تصریح
ایلمشدر **قوله** فعلت بالفرق لیظهر التفاوت بین الطمأنینتین
انتهی فاضل مومی الیه سوزلرکه بو تفصیل ایله فرقی بو محلده ایراد
ایلدکلرکه ایکی طمأنینت مینینه اولانك فرقی ظاهر اوله **قوله**
وفی التاتارخانیة وفی الصلوة الاثر عن هشام عن محمد مسئلة تدل
علی ان قول محمد مثل قول ابی یوسف رحمه الله تعالی تاتارخانیه کتاب
صلوتنده هشامدن نقل وارددر که امام محمددن بو تعدیل ارکان
حقنده بر مسئله روایت اولنمشکه امام محمدك تعدیل ارکان حقنده
اولان قوللری کبی اولمه یعنی تعدیل ارکان امام محمد قتنده امام ابو یوسف
تخریجی اوزره سنت وامام کرخی تخریجی اوزره واجب وامام ابو یوسف
رکن دردیمشلرکه بو تعدیل بر روایتده ولنا هشام مسئله المنتخب دلالت
یعنی امام محمدك تعدیل ارکن درر دیو کلامنك وجهی روایت اولنمشدر دیمکدر
زبور هشام حضرتلرینك نسبی هشام بن عروة بن الزبیر بن العوام بن خویلد
بن اسد بن عبد العزی بن قصی القرشی الکبری ابو المنذر در کنیه لری وشیخی
تحفه ده ابا العباس در ... سکسن سنه دنیایه کلوب یوز قرق ایکی
سنه سنده بغدادده منصور زماننده دار آخرته انتقال ایلدیلر باباسنك
اسمی عبد الله بن عمر رضی الله عروه در بونلرك خلافت وامانت وکثرت

دلالت ایدر که امام ابو یوسف حضرتلرینك قوللری ...

مناقب هشام وفاتی

البراعة بالنیح سوید اولمق

علمای مدینه دندر عصرلرینك فریدی ابدی مدینه ده اولان فقهای سبعه نك
بری بودر که بیرنجیسی سعید بن المسیب ایکنجیسی عبید الله بن عبد الله بن عتبة بن
مسعود دردنجیسی قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق دخی بشنجیسی سلیمان
بن یسار التنجیسی خارجه خای معجمه وراء مکسوره وجیم مفتوحه ایله خارجه
بن زید بن ثابت یدنجیسی خلاف وار دیدیلر ابو سلمه در سالم
بعدرلر ابو بکر بن عبد الرحمن بن الحارث بن هشام بعدر معلوم اولدیکه
اولکی اولمسنه شاعرك بو شعری شاهددر مجموعنی بیت والحدیث
جمع المشهور **شعر** فخذهم عبید الله عروة قاسم سعید ابو بکر سلیمان خارجه
سبعیاه حضرتلری در بو حضرتلرك اعلم الناس بحدیث عائشه تعلیمه لری بشردر
بری بودر قاسم بن محمد وعروه وعمره در بو ذکر اولنان کلمات
نخار شرحی کرمانیده مسطوردر انتهی النقل اولمشدر **قوله** وقال
ابن الهمام مثل محمد من ترك الاعتدال فی الرکوع والسجود
وقال انی اخاف ان لا تجوز صلوته وکذا فی الخلاصة وکذا روی عن ابی حنیفه
ذکره فی شرح المنیة الشیخ ابراهیم ابن همام فتح قدیر اولوکتابنده
بیوردیلرکه امام محمد رحمه الله تعالی اعتدالی ترکنده سوال اولنمشدر یعنی قصدا
رکوع وسجودده اعتدالی ترك ایلسه اول کمسنه یه نه لازم اولور دیو سوال ایلدیکده
تحقیقا بن قورقارم که اول مقوله کمسنه نك نمازی جایز اولمیه
دیو بیورمشلردر خلاصه ده دخی بو وجهله ذکر اولنمشدر امام محمدك انی اخاف
کلامندن معلوم اولدیکه اعتدال فرضدر دخی فرضیتی بر وجهله ثابت اولمیه
اعاده سی لازم کلان عباده فرض ترك ایدلمکله اوله ویاخود سنتی ترك
ایدنلر اوله وامام اعظم حضرتلرندن بو وجه اوزره روایت ذکر اولنمشدر

بيان ولادة شيخ ابراهيم الحلبي ووفاته ومناقبه

مراد الملتقى تحلبه مرحمت الملتقى شيخ ابراهيم حلبي حضرتلرينك كنيه‌سي
ابو اسحاق قدر باباسنك اسمي محمد در اسمي ابراهيم در رجال عصرلرندن
علما وفضلا ايچنده معتبر اولوب ملتقى الابحر اسميله مسمى اولان
تأليفنك ديباجه‌سنده ابراهيم بن محمد بن ابراهيم الحلبي ديو سطر تحرير
ايتمشدر كنيتي ايله مذكور والمحبوب اسمي ايله مشهور اولدقلري وجهي
مرتبه‌سي معلوم والتقي بابن الكمال معتبر اولمغله اولكون اسميله معروف ومشهور
ومولفي نسبتيله توصيف كندي ايله احمده مشارك اولانلركه‌سنه ايرلرندن
وحي متميز ومتعود اولمق ايكوندر مدينه حلب‌ده تولد ايتمشدر
وانده نشو ونما بولوب اول عصرك علماسندن اوقوب
بعده مصر قاهره‌يه رحلت ايدوب انده علوم كثيره‌يه واصل
بعده ديار روم‌ه كلوب استانبوله توطن ايدوب ابو الفتح
مرحوم ومغفور له سلطان محمد خان غازي جامع شريفنده امام
وخطيب اولوب ديو بلدن ماعدا ابايد عالمپناه حضرتلري مرحوم
سعدي چلبي بنا ايلدوكي دار القراده علم قراءت وتجويد تدريسي
تفويض ايدوب اول اثناده تصنيفه شروع ايدوب ملتقى الابحري
ومنيه شرحي تأليف ايتمشلردر وشرح منيه صغير وكبيري
واردر الان مؤلفاتي ومصنفاتي بين الناس معتبر اولوب
اماحي دمكله مشهور در طقوز يوز القي التي سنه‌سنده مرحوم اولمشلردر
دستي طقسان يا ايتمشلر رحمه الله عليه رحمة واسعة

قوله وفي الظهيرية قال الامام صدر الاسلام ابو اليسر رحمه الله
تعالى ان من ترك الاعتدال في الركوع والسجود يلزمه

الاعادة

الاعادة وقيل اذا اعاد يكون الفرض الثاني دون الاول
وذكر الشيخ الامام شمس الائمة السرخسي انه يلزمه الاعادة ولم
يتعرض ان الفرض هو الثاني او الاول انتهى فنا واقع ظهيريه‌ده
صدر الاسلام امام ابو اليسر رحمه الله عليه بو مسئله‌ده ركوع‌ده
ركوع وسجود ده اعتدالي ترك ايلسه اعاده لازم اولور واعاده
ايلدوكي صورتده فرض اولان ثاني اولور اول اولمز بعني وقلدوغي
صلوة صحيحه اولوب معتدم قلدوغي غير صحيحه در ديمك اولور
اما شمس الائمه شيخ امام سرخسي بو مسئله‌ده وفتا وارنده كوره
ذكر ايتمشلردر كه اول كمسنه‌يه اعاده لازم اولور ودخي اول
وثانينك فرض ومسمي واولمسي ايكون تعرض ايلمامشلردر
بونك تفصيلي وتحقيق مقام بورده قصد كرده تحرير اولنمشدر
امام ابو اليسر حضرتلرينك اسم شريفلري محمد بن محمد بن حسين بن
عبد الكريم بن موسى بن مجاهد ابو اليسر البزدوي در ماوراء
نهرده عصرلرينك فريدي واول عصر علماسنك شيخ ورئيسي
اولوب غرب وشرقده اصول وفروعده نصانيفنه جلد
وعاليت بو قدر ديو عمر بن محمد نسفي حضرتلري روايت ايلمشلردر
ولادتلري هجرتك درتيوز يكرمي برتاريخنده بخارده
واقع اولوب ووفاتلري نيه بخاراده سنه اربعمائه بونك
درتيوز طقسان اوچ تاريخنده واقع اولمشدر رحمه الله عليه
رحمة واسعة وامام سرخسي حضرتلرينك لقبلري شمس الائمه در
اسم شريفلري محمد بن احمد ابن ابي سهيل ابو بكر السرخسي در

عبد الكبير

ولادة الامام ابو اليسر ووفاته ومناقبه

مناقب الامام السرخسي ولادته ووفاته

اصول فقهده بر مفصل تأليفاتى وار ايكى جلدده شرح كبيرى
شرح اولمشدر شرح مزبورى قويى اچنده محبوس ايكن
تصنيف وتحرير ايتمشلردر بعده اطلاق اولنوب آخر عمرنده
فرغانه شهرينه توجه ايدوب آنده مزبورى امير حسينى كندو
منزلنه قونديروب مزبورك طلبه سى آنده كلوب بولندقلرنده
املا ايدوب مفصل تأليفنى هر قومك دهليزنده برماج كون
الجنده تكميل ايدوب وبنه شهر مزبورده اون درت جلدده
كتاب مبسوطى تأليف ايتمشلردر مع هذا حاجت بالبعده
بر كتابه مطالعه ومراجعت واقع اولمش حتى قويونك
غايتله قعرنده ايدى شيمدى ده كندو املا وقرات ايلدلكه
بوقاروده طلبه سى يازرلر ايدى ومختصر الطحاوى يى دخى
شرح ايلمشدر وعلم اصولده دخى بر مطولاتى اولوب
مصنفاتى قتى چوقدر بيجك لشبور حدود دنه عند ملكات
معتقد اسوه اولمشدر رحمة الله عليه رحمة واسعة امام سرخسى
ايكى در بريسى محمد بن محمد رضى الدين برهان الاسلام
السرخسى در مزبور دخى محيط آدلو بر مفصل كتاب تأليف
ايلمشدر كبيرى ومتوسطى وصغيرى ومختصرى واردر كبيرى
قرق جلدده ومتوسطى اون ايكى جلدده وصغيرى درت
جلدده ومختصرى ايكى جلدده در مدينه حلبده واروب
محمود غزنوى ذهبكه آنده درس ايتمشدر بعده شام
شريفه واروب آنده خاتونيه مدرسه سنده دخى واقف

بن محمد صح

مناقب الامام السرخسى الثانى ح

درس

درس ويرمشدر آندن حالا مشهور وبين الناس متداول
اولان محيط ايكى در بريسى محيط سرخسى در مبسوط صاحبى ذكر
آدلو محقق اولنانزدر وبرى دخى محيط برهانى دركه ثانيا محقق
اولنان در بو ايكيسى بينى فارق مبسوط صاحبى اولان امام
سرخسى دكله مشهوردر بونك محيطى بغدادده قريه مزبوره يه
نسبت ايله دربرى محيط صاحبى دركه لقبى برهان الاسلام
اولمغله لقبنه نسبت ايله در بونك اكثر محيطى واردر رحمة الله عليه
رحمة واسعة **قوله** وقال ابن الهمام ولا اشكال في وجوب
الاعادة اذ الحكم في كل صلاة اديت مع كراهة التحريم تكون
جابرا للاول لان الفرض لا يتكرر وجعله الثاني جابرا يقتضي
عدم سقوطه بالاول وهو لازم ترك الركن لا الواجب
مصلى ركوع وسجودده اعتدالى ترك ايلدوكى صورتده اعاده
ايلدوكى صلوة فرض اولوب صلوة اولى اولمسى حقيقتله اولا
اختلافات ذكر اولنمشدر قدر صكره ابن همام رحمه الله فتح القدير
آدلو كتابنده بويوردلركه اعاده نك وجوبنده شبهه واشكال
يوقدر زيرا هر صلوة كه كراهت تحريميه ايله ادا اولنه
حكم آنك اعاده سى واجب اولمقدر وبو صورتده صكره
قيلدوغى صلوة صلوة اولى يه جابر اولور يعنى اولى
مقامنه قائم اولور زيرا صكره قيلدوغى صلوة فرض
تعدد اولنسه تكرر لازم كلور فرض ايسه تكرر قبول ايلمز
صكره قيلدوغى صلوة اولى مقامنه قائم اولور فرض
ايلك ثانينك اولى ايله ساقط اولمسنى اقتضا ايلر

لا يقبل الفرض التكرار ف

متروك اولان اعتدالدر بو خود واجبدر ركن
دكلدر اعاده ايسه ركني ترك ايله لازم عذر واجبي
ترك ايله دكلدر الحوم ركني ترك ايتمش اولور وجهي دكل
ديو بيورديلر لكن بو محلده بر نكته واردر كه قنيه صاحبي
اول نكته يي تحقيق وايضاح ايتمشدر آني بو فقير دخي بو محلده
ايراد ايدوب تحرير ايدهلم كه بو محل كما هو حقه استخراج
اولنوب اشكال مندفع اوله انفا ذكر سبق ايدن صدر
الاسلام ابو اليسر حصر نحو ان من ترك الاعتدال في الركوع
والسجود يلزمه الاعادة قولنده ساهيا او عمدا قيدي ايله
تقييد ايتموب مطلق بيان ايتمشدر وجهي بودر كه قنيه صاحبي
ديركه اعاده عمدا ترك صورتنده لازم اولور ساهيا ترك ايلسه
سجده سهو لازم اولور زيرا ركوع وسجودده عمدا اولوندن تبيينده
اولان قومه وجلسه ده مشغول مقدار نكته ديرلر كه جميع اعضا
مطمئنه اوله امام اعظم ايله امام محمد قتلرنده واجب اولانده
بودر كه جميع متون واجبات عد ايتدكلري محلده تعديل
الاركان ديو ذكر وتعداد ايتمشلردر اما ماتن مذكور تنديرده
حتى لو ترك شيئا منها ساهيا يلزمه السهو ولو تركها
عمدا يكره اشد الكراهة ويلزمه ان يعيد الصلوة اداء احفها
ديو نقل واردر وودخي مصلينك تركي سقوط ترتيب
حقنده معتبردر يعني صاحب ترتيبك ترتيبي ترك
ايله ساقطا ولور مثلا حجاج مسلمين مكه مكرمه شرفها الله
تعالى يي طواف ايدوب اول شرف وسعادته نايل اولان

لكنه

فقه نكته آوردها العبد الفقير

الاعادة تجب بالترك عمدا وبسجدة السهو بالترك ساهيا ه

صلوة

لكنه يجب الا قضا جنبا طواف الكعبه عاده لازم اولور
لكن معتبر اولان طواف اول اولور ثاني اولمازايله وتخصيص
بو تعليق معلوم اولديكه تارك اعتدال اولان مصلينك
مقدم قيلدوغي صلوة معتبر اولوب حكمه كه صلوة
صلوة اولي يي جابر اولوب فاسده اولمهيجغي فهم اولنور
قوله الاان يقال ان ذلك امتنان من الله تعالى
اذ يحتسب الكامل وان تأخر عن الوقت لما علم سبحانه
انه سيوقعه كما سبق ٭ ابن همام رحمه الله عليه اعتدالي
ترك ايدن مصلينك صلوتنك جواز وعدم جوازنده
واعاده ايلدوكي صورتده صلوة اولي وصلوة ثانيه
فاسده اولوب اولمهيجغنده انفا صدر الاسلام امام
ابو اليسر ذكر ايلدوكي قولي تحرير وتسطير ايتدكلرنده حكمه
اول مقوله كسنه لر بو مثال اوزره علد ووقي صورتده
اداء ما امر واسقاط ما فرض ايتمش اولور لازمي وحالي
نتيجه ودخي بيان مراد نه تعبير اولوب حرف استثنا ايله
استدراك ايدوب بيورديلر كه بو محلده لائق ومناسب
اولان بو يله ديمكدر كه تحقيقا انفا ذكر اولنان مصلي اعاده
ايلدوكي صورتده صلوة ثانيه نك اولي ايله سقوطي
وصلوة ثانيه اولي يه جابر اولمسي بو مرحق سبحانه وتعالى
امتنان ويعني لطف واحسانيدر زيرا حق كامل اولان
احتساب ايدر يعني عاد ايلدوكي صورتده فرضندن

وجهی منا خوا اولورسه صکره قیلدوغی صلوة ایله الله تعالی
قتنده اجرا عتدادا ایدوب خضوع وخشوع ایله
قلبندن حق تعالینک وجه ورضاسنی نیت ایدوب
وحق جل وعلا علام الغیوب وجمیع عبادینک افعال و
ضمایرینه عالم وواقف ایدوکی بیلوب اجر نیت ایدرسه
زمان قریبده کندی اکچون ابتاع ایدر یعنی اول اعاده
ایلدوکی صلوتی فرضه تبدیل ایدر زیرا حق سبحانه وتعالی
بیورمشلردر که من عمل صالحا من ذکر او انثی وهو مؤمن
فلنحیینه حیوة طیبة ولنجزینهم اجرهم باحسن ما کانوا یعملون الایة
حاصل کلام بو اولدیکه اعاده ایلدوکی صلوة اصل فرض مقامنه
قائم اولورمی اولمازمی اگر دخل ونقص اولنمیوب حق تعالی
قتنده اول صلوتی لوجه الله نیت واخرتده اجر اعتداد
ایدوب لطف وکرمنه حواله ایتدکده کرکر عبادینه
ارحم واشفق ولطف واحسانی حد اولیدر واجب الوجود
احتساب بر کمسنه بر فعل محمود جزا اسلوب مقابلسنده
الله تعالی قتنده اجر ملاحظه ایدوب اخرت اکچون ثواب
واجر ادخار ایتمکه در ازمغرب اللغة احتسب عند الله
خیرا اذا قدمه ومعناه اعتده فیما یدخر عند الله ومنه حدیث
ابی بکر رضی الله عنه انی احتسب خطای هذه ای اعتدها
فی سبیل الله وحدیث اخر ومن صام رمضان ایمانا
واحتسابا ای صام وهو یؤمن بالله ورسوله احتسب

صومه عند الله دیو تصریح اولنمشدر اگر خضوع وخشوع ایله
قلبندن لوجه الله اوزره نیت ایدرسه قبول اولنور
زیرا حق تعالی جل جلاله قلبه ناظردر صورته دکل نته کیم حدیث
شریفده ان الله لا ینظر الی صورکم بل ینظر الی قلوبکم وارد
اولمشدر امدی قلب مؤمن موضع نظر رب العالمین الهی
محبت دنیادن وادناس بشریه نفسانیه دن تطهیر وماء
توبه وانابت ایله تنظیف اولنمیه منظر رب العالمین اولماز
مسلم دیو حدیث اولانه اولا قلبنی احداث وادناسدن غسل
وتنظیف بعده ذکر سبق ایدن وجه اوزره ادا ما افترا
ما فرض ایتمک لازم وواجبدر اما نیجه کمسنه لر مخلوقاتک
منظری اولان یوزینی هر کون برقاچ دفعه غسل وتنظیف
ایدوب ممکن اولدوغی مرتبه تزیین ایدرلر که بر کمسنه
بر عیبنه مطلع اولمیه دیو حذر ایدرلر اما اول واجب الوجود
اولان رب العالمینک نظرگاهی اولوب محبت دنیا
وشهوات نفسانیه وفضایح وقبایح ایله مملو ومتلطخ
اولان قلبنی تطهیر وتنظیف ایتمیوب بو حال اوزره ترک
ایدرلر ای منصف ومسترشد اولان اخوان وخلان
وای مصیبا که منظر مخلوق اولان وجهی تطهیره باعث
مطلع اولان کمسنه اندن استکراه وتعییب وتحجر
وطرذ ایتمه سی اکچون اوله تا اول خالق بیچون جل
جلاله حضرتلرینک منظری اولان قلبی تطهیرده اهمال
وتکاسل اوله که جمله مخلوقک خالقی اول اوله تحجر ونظر
وقهر وعقوبته اندن غیری مستحق اولمیه الخ الله

واعمالکم

حدیث مزبورک اویله کی البخاری روایت ایتمشدر
ان کلمه سیله مصدره اولانه
معناسی حدیث نظر الهی یعنی
صور
وخصال حمیده
صور
وضد
وحق تعالی
اول عمله
منقوله

معامله اولنمه لایق ومناسبدر دیو كلدی حق سبحانه وتعالی
جمله امت محمدك وبو عبد فقیرك منظر رب العالمین
اولان قلبلرینی بریئه كنه ولطف وكرمندن اصلاح
واقذار قبایح وفضایحدن تطهیر وتنظیف ایدوب
احكام شریعت واسرار حقیقت واثار طریقت ایله
مرتبط وعلایق وماسوادن منقطع اولوب حجره وطردن (نذن)
حفظ ومصون ایلیه آمین بحرمة سید المرسلین **قوله** والانتهاء
الانتقال منهما وهو ركن ايضا وان كان مقصودا
لغيره اذ لا يتحقق ما بعدهما من الاركان الا به انتقال
اقوال فقهاء تفصیله محتاج التی شیئ واردر بریسی
اولدر كه التی شیئك اوچنجیسی ركوع وسجودده انتقال (در)
بو انتقال ركندر اگر بو انتقال بعدیلك غیری ایچون مقصود
دخی اولورسه زیرا ركوع وسجود دخی صكره اولان شیئ
اركاندن اولمسی متحقق اولماز الا انتقال ایله اولور
انتقال ركوعدن سجوده واریجه ما بینده اولان قیامه
دیرلر كه حلفه اشارت ویمشلر ایدی یعنی ما دامكه
بینهما انتقال اولمیه تعدیل موجود اولماش اولور
ایله اولنجه تعدیل اركاندن اولمشدر اشتباه یوقدر
ركوع وسجوده انتقال ایله تمام اولور دخی متحقق اولنجه
انتقال دخی ركندن اولمش اولور ومتحقق اولور **قوله**
وفي النهاية رفع الرأس منهما فكر قال في التاتارخانية
الروايات اختلفت عن ابي حنيفة رحمه الله ذكر

حنفی الانتقال

بعضها

في بعضها ان رفع الرأس من الركوع والسجود فرض واما العود
الى القيام عند رفع الرأس من الركوع والجلسة بين السجدتين ليس
بفرض وهو قول محمد انتهى اول اشیاء ستهنك دردنجیسی مصلی
ركوع وسجوددن باشنی رفعدر اما تاتارخانیه صاحبی دیر كه امام اعظم
حضرتلرینك بو خصوصده وارد اولان روایات مختلفه در اول روایات
بعضیسنده ركوع وسجوددن باشنی رفع فرض اولدوغی ذكر اولنمشدر
اما مصلینك ركوعدن باشنی رفع قیلسه قیامه عودت ایتمسی دخی
سجدتین بیننده جلسه عودی بونلر فرض دكلدر بو قول امام محمدكدر
دیو تاتارخانیه ده تفصیل اولنمشدر **قوله** وقال في الهداية
وتكلموا في مقدار الرفع والاصح انه اذا كان الى السجود اقرب
لا يجوز لانه يعد ساجدا واذا كان الى الجلوس
اقرب يجوز لانه يعد جالسا فيتحقق الثانية هدایه صاحبی
دیر كه فقها مقدار رفعده تكلم ایلدیلر یعنی مصلی ركوع
وسجودده باشنی نه مقدار رفع ایتمك دكدر كه صلوتی
صحیح اوله بو خصوصده بریر سوز سویلیوب دلیللر
كتوروب عظیم قیل وقال ایتدیلر كلامنك صكره اكثرلر
اتفاق ایتمشلردر كه اصح اقوال اولدر كه مصلی رفع رأس
ایلدوكی وقتده سجوده اقرب اولمق واراولمق واركور ایسه
اگر باشنی قالدرمقله اول مقدار رفع سجوده اقرب ایسه
جایز اولماز یعنی صلوتی صحیح اولماز زیرا بو صورتده خارج
صلوتده اولان كمسنه ناظر اولدقده اول كمسه لی ساجد عد
ایدر اگر جلوسه اقرب ایسه صلوتی جایزه اولور بو صورتده

الشی اذا قرب الی الشی یاخذ حکمه

اول شخص جالس عد اولنور زیرا قاعده اصولیه در که الشی
اذا قرب الی الشی یاخذ حکمه یعنی رکوع وسجوده اقرب
اولدوغی صورتده رکوع وسجودک حکمنی الور ایله اولنجه رکوع
ثانیه متحقق اولور یعنی جلوسه اقرب اولدوغی صورتده صلوتی
صحیحه اولور رفع راسده رخصت شرع بو مقداردر اما
لایق ومناسب اولان بودر که مصلی بو مقدار رفع راس
یا یجوز به الصلوة میدر دکلمیدر بونلری ملاحظه اتمیوب سجده
اولی دن باشنی تکبیر ایله رفع ایلیوب جمیع اعضاسی مستویه
اولوب جلوس تام وبعده تکبیر ایله سجده ثانیه یه وارمقدر وکذا
رفع راس صورتنده کذلک اعضاسی مستویه اولوب قیام تام
اتمکدر بویله ایدرسه فبها ونعمت • دررغرر صاحبی منلا خسرو

بیان تکرر السجده

رحمة الله علیه بو محلده بر سوال ایراد ایدوب واکه جواب ویرمشلردر
سوآل بودر که رکوع وسجودک فرضیتی نص شریف ایله
ثابت اولوب ارکعوا واسجدوا بیورلمشدر امر ایسه تکرار
ایجاب اتمز ایله اولنجه رکوعک دخی تکرری واجب اولمق گرکدر
بو محلده نیچون سجود مکرر اولوب رکوع اولمادی جواب ایدوب
بیورمشلرکه محلنده تحقیق اولنمشدرکه افعال صلوة مجمله در بیانه
مجمل ایسه کاهی حضرت رسول علیه الصلوة والسلامک فعلی ایله
وکاهی قول شریفلری ایله اولور بونده سجودک تکرری فعل
شریفلری ایله اولمشدر نقل متواتر ایله منقول در وتکرارینه
بر وجه دخی بودر که شیطان حضرت ادمه سجده ایله
امر اولندقده تعنت وتکبر ایدوب ایلمدی نته کیم فسجد الملائکه

کلهم الا ابلیس ابی واستکبر بیورلدوغی علیه عبادته ایکی سجده
امر ایلدی سجده اولی بردن خلق اولندوغمزه وثانیه
سی اکا عودت ایده جکمزه رمز واشارت وارددر نته کیم قرآن
عظیم الشانده منها خلقناکم وفیها نعیدکم ومنها نخرجکم تارة
اخری بیورلمشدر صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم ونحن
علی ما قال خالقنا ورازقنا من الشاهدین حوله وقال
فی النهایة فی السجدة رفع الراس لیس برکن وانما الرکن
هو الانتقال لانه لا یمکنه اداء الثانیة الا به ولا یمکنه الانتقال
الی الثانیة الا بعد رفع الراس فیلزمه رفع الراس ضرورة
امکان الانتقال الی غیره حتی لو امکن الانتقال من غیر رفع لوامکنه
الراس بان یسجد علی وسادة فازیلت الوسادة حتی
وقع جبهته علی الارض اجزأه وان لم یوجد الرفع کذا
نهایه صاحبی دیرکه سجده ده رفع راس رکن دکلدر بلکه
رکن اولان انتقالدر زیرا سجده ثانیه نک اداسی ممکن دکلدر
الا بو انتقال ایله ممکن در [redacted] وسجده ثانیه [redacted] انتقال
انه ممکن اولماز الا رفع راس ضرورتیله اولور ایله اولنجه احدیهما
اخری مستلزم اولوب غیره انتقال ممکن اولمق ضرورتی
اجلی ایچون البته رفع راس لازم اولور حتی اگر رفع راسسز
انتقال ممکن اولایدی که مصلینک بر یصدیق اوزرینه سجده
ایدوب اول یصدیق ازاله اولندوغی کبی جبهه سی یره دوشسه
بو مقدار رفع راسه کفایت ایدر صلوتی صحیحه اولور

مختصر قدوری اون ایکی بیک مسائلی مشتملدر دیو اتفاق ایتمشلردر
وعلمای حنفیه مختصر قدوری قارئنه طالبی تبرک ایدرلر ایدی و بر
کمسنه حفظ ایلسه فقر و خلاص اولور و وقتی بر استاد صالحدن تعلم
وعند ختم [illegible] استادی اول کمسنه یه دعا ایلسه اول
کمسنه عدد مسائلی قدر دراهمه مالک اولور دیو تحقیق ایتمشلردر
هیچ نکته و حضور ایتمش اکثر بار تحفه دنیایه طلوب نیه هیچ نکت
در شیوه زیرا حی سکز کسنه عند ملیک مقتدر اسود اولمشدر
رحمة الله علیه رحمة واسعة **قوله** واما رفع الرأس من الركوع والسجود
الی القیام فلیس بفرض وهو الصحیح من مذهبه انتهی وفیها
القضا وفی الحاوی اذا رکع المصلی فلم یرفع رأسه من الرکوع
حتی خر ساجدا وهو ساه یجزیه عن عدة من اصحابنا وعلیه
علیه سجدتا السهو تنبیه تاتارخانیه ده امام اعظم حضرتلرندن روایت
اولنمشکه قیامه وارنجه رکوع وسجودک هر برنده باشنی رفع
فرض دکلدر مذهب امام اعظمده صحیح اولان دخی بودر دیمشلر
وتنبیه تاتارخانیه ده حاوی دن منقول اولدیغی اوزره تسطیر
اولنمشکه مصلی رکوع وقتنده باشنی رکوعدن رفع ایتمیوب
سهو ایدوکی حالده ساجدا دوشوب سجده ایدوب
رفع رأس ایتمسه بو صورتده اصحابمزدن قتی چوق
کمسنه لردن حکایت ونقل اولنمشکه اول کمسنه نک
اوزرینه ایکی سجده سهو واجب اولور سجده نک بریسی رکوعدن
رفع ویری سجده دن رفع ایلمدوکی صورتنده واجب

اکر بوبیت اوزرینه رفع دخی بولنمز ایسه **قوله** قال
الشیخ ابو الحسن القدوری فی التجرید واما الرکوع فالانتقال
الی السجود ممکن من غیر رفع اصلا فلا یجعل رفع الرأس
عنه رکنا انتهی وفی التاتارخانیه عن ابی حنیفة رحمه الله
ان الانتقال فریضة شیخ ابو الحسن قدوری تجرید ادلو
کتابنده بویورر اکه اما الرکوع یعنی رکوع صورتنده سجوده
انتقال و بونلرده رفع رأس رکن اولمنه ادعا ایتمی
بیان ایتمک مرادلری اولوب شرطی متضمن اولان اما تفصیلیه
ابتدا ایتمه قارجانیه ایله تفصیله شروع ایدوب فالانتقال
فی السجود دیو بیورمشلردر یعنی سجوده انتقال رکنی دربو اصلا
من غیر رفع ممکن درحکمی اونجه رکوعدن رفع رأس رکنی قلنمش
اولور اما انتقال فریضه اولمسنه تاتارخانیه ده امام اعظم
حضرتلرندن روایت واردر بیورمشلردر واما الرکوع قوللی
مبتدا فالانتقال فی السجود خبر در ممکن لفظی خبر بعد خبردر
لفظ قدوری مختصر نسخه عبارتلرنا العفیفک اسمی مختصردر
لکن مؤلفی نسبتیله مشهوردر اسمی امام ابو الحسن البغدادی
احمد بن محمد بن جعفر بن حمدان الفقیه الحنفی در بعض
کتبه صاحبی در نسبتنده خلاف واردر تفصیل
دیمشلر که چوملک یاپار و بیع ایدر ایدی اکه منسوبدر و
قدور بغداده بر قریه نک اسمیدر اکه منسوبدر دیمشلر
اما اصح اولان اولیدر مرتبه سی اصحاب ترجیح طبقه سنده در

دلور خر ساجدا دە خر لفظنک معناسی اعلادن اسفله
سقوطه دیرلر نقالر خر ای سقط من الاعلی الی الاسفل بو محلده
همان سجده دن ناشی قالدر یعنی آنده بلا تأخیر سجده یه
وارمقدر وعن عدة من صحابنا قولنده عدة لفظی جماعتدن
عبارتدر یعنی صحابمزدن بر بلوک جماعتدن حکایت اولندی
دیمکدر قوله وخامسها القومة والجلسة وسادسها الطمأنينة
فیهما ای الرکوع ثم الجلسة والطمأنينة فیهما سنة عند ابی حنیفة
ومحمد رحمهما الله وفی الخلاصة والاعتدال فی الانتقال سنة
وفی النهایة انما خلاف الکرخی والجرجانی فی طمأنينة الرکوع و[السجود]
واما الطمأنينة المشروعة فی الانتقال فاتفقا علی انها
سنة ولیست بواجبة علی قول ابی حنیفة ومحمد رحمهما الله تعالی
وخامسها دە کە همین بارز بوقاروده اقوال فقهادە دلان
اشارتنه یە جعدر یعنی اولالرە شینک تشخیصی صلوتده
قومه وجلسەدر بونلرک تعریفلری بوقاروده بیان اولنمشدر
التبجیلی قومه وجلسەدە طمأنینتدر امام زیلعی رحمه الله علیه
بو سنه صکره امام اعظم الله امام محمد رحمهما الله تعالی قتلرنده
جلسەدە طمأنینت ودخی قومەدە طمأنینت بونلرک
هر برینه سنتدر یعنی جلسه وقومەدە هر برینه طمأنینتی ترک
ایلەسنی ترک ایتمش اولور تارک سنت اولانک حالی
معلوم خلاصەدە انتقالده اعتدال بالاتفاق سنتدر دیو
تحقیق اولنمشدر بوقاروده امام کرخی وامام جرجانی رحمهما الله

اختلاف ایتدیلر رکوع وسجودده اولان طمأنینتده ولکن امّا انتقالده
اولان طمأنینت مشروعه سنت اولمسنه بونلرک اتفاق ایتمشلردر
امام محمد الله امام اعظم قتلرنده واجب دکلدر دیو بیوردیلر حاصل
کلام بوادلرکه اقوال فقهادە تفصیلی لازم اولان الکی شینک
تشخیصی قومه وجلسەدر جلسەده طمأنینت سنتدر یعنی حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جلسەده شول مرتبه تسکین جوارح
بیوررلرایدیکه خارج صلوتده اولدقلرینه حضرت رسول اکرمی گورنلر
نسیانمی اخذ ایتدی ظن ایدرلرایدی وقومەده دخی کذلک بویله
ظن ایدرلرایدی وانتقالده فی ادا مرتبه تعدیل ایدرلرایدیکه
ارکان صلوتدن بر رکنه انتقال ایدە حکمنا سنبده دخی تسکین
جوارح ایتدکلرینه ظن بیورایله ظن ایدرلرایدی اتدی حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک ادا ایتدکلری صلوة بو اسلوب
اوزره ایدی بو سنت ایله اوبحق جلسه وقومەده وانتقال
طمأنینت سنت اولمش اولور قوله وفی الظهیریة وعن صحابنا
انه تام ترک قومة الرکوع وفی القنیة وقد شدد القاضی
العبدر فی شرحه فی تعدیل الارکان جمیعا تشدیدا بلیغا
وقال اکل رکن وجب عند ابی حنیفة ومحمد وعند ابی یوسف
والشافعی فرض فیمکث فی الرکوع والسجود وفی القومة والجلسة ویطمئن
کل عضو منه هذا هو الواجب عند ابی حنیفة ومحمد حتی لو ترک
شیئا منها ساهیا یلزمه السهو ولو ترک عامدا یکره اشد الکراهة
ویلزمه اعادة الصلوة ویکون معتبرة فی حق سقوط الترتیب

وكذا لمن طاف جنبا لزمه الاعادة والمعتبر هو الاول او لا
هذا انتهى فتاواى ظهيريه ده اصحابدن روايت اولندى كه
بو وجهله وزره تكرار اولنمشكه مصلى ركوعده قومهنى تركن
ايله آثم اولور ودخى قنيه ده باب فيما يتعلق بالقيام والركوع
والسجود والاذكارده ذكر اولندى كه قاضى صدر الشهيد
وقايه شرحنده تعديل اركانك جميعنه تشديد بليغ ايله شديد
يعنى ترك اهتمام وتعديل اركان حقنده ائمه فقها بيننده اولان
اختلافات وروايات وجوب وفرضيتى حقنده اولان اقوالى
تتبع ومطالعه وكمال مرتبه اقوال صحيحه استخراج واختيار
ومذاهب اولدقلرينى بيان بويورب امام اعظم ايله امام محمد
قتلرنده هر ركنى اكمال واجبدر امام ابو يوسف ايله امام شافعى
قتلرنده فرضدر وجوب وفرضيتى ايله دركه مصلى ركوع
وسجودده ودخى بونلر بيننده اولان قومه ده شول مرتبه
مكث ايليه كه جميع اعضاسى مطمئنه اولوب تسكين جوارح بوله
امام اعظم قتلرنده واجب اولان قدر بودر بو مسئله دركه حضرتلرى كاندر
مصلى ساهيا بر ركنى ترك ايلسه سجده سهو لازم اولور اگر عامدا ١
ترك ايلسه شديد كراهت ايله مكروه اولور اعاده لازم گلور وادا
ايلدوكى صورتده سقوط ترتيب حقنده اولى معتبره اولور
شول كمسنه گبى كه جنبا طواف ايلسه اعاده لازم اولور واعاده
صورتنده معتبر اولان طواف ادا اولور بو نوع معتبره اولان
صلوة اولى اولمش اولور بو قبيل بو مار وهو على التفصيل

اولوره

تحقيق وبيان اولنمشدر تطويل كلامه عبث اولور حوطى
اولنمور تشديدا مبالغا شدد نك مفعول مطلقيدر تبليغا
صفتيدر واكمال كل ركن انتهى لفظنه وارنجه فعل مقدرك
مفعول فيه اوليدر يعنى وقد شدد وقال واكمال كل ركن الخ
ويحكيدر انتقاماتنده مذكور اولان امام اعظم وامام ابو يوسف
وامام محمد وامام شافعى رحمهم الله تعالى نك اسامى ومناقب
وولادت ووفاتلرينى بو قدر مناسبت ومحله بيان وتحرير
ايدهلم زيرا هر شيئك جهلندن علمى يكدر مطالعه ايدنلر منتفع اولالر
اولا امام اعظم حضرتلرينك كنيتلرى ابو حنيفه واسم شريفلرى
نعمان بن ثابت بن طاوس بن هرمز بن هر بل بن نوشروان
العادلدر حضرت على كرم الله وجهه نك آخر عهدنده
دنيايه قدم باصوب وجوده گلدكده باباسى ثابت غزنوى
صغير ايكن حضرت على يه گوتوروب غزنوبه بركت وعلوم نافعه ايله
دعا ايلديلر ورع وتقوا ده شول مرتبه يه بالغ اولمشلردركه
فتاواى ظهيريه ده ابو حنيفه حضرتلرى اوتوز سنه صلوة فجرى
يتسو ابدستى ايله ادا ايتدوكى كبار علما اتفاق ايتدكلرى
مسطوردر وامام موى اليه كعبه مكرمه يه حجه واردقلرنده
مكه نك خدام وبوابنه فتح باب ايچون سؤال ودخوله اذن
مراد ايتدكلرنده مقابلده ديديلر كه سن اذنه محتاج دگلسون
وسنن اول كمسنه يه بو لطف ومعامله اولنمشدر سنك علميله
تقدم ونامسك(؟) سكا اقتداسى ايچون باب كعبه منفتحدر داخل

ولادة امام اعظم
وامام يوسف
وامام محمد وامام
شافعى ومناقبه

اول جوابدا اولنديقنه بعده رجال عمرو بن معدی بن بنیده
قائم اولوب اول حالده ایکی رکعت نمازه نیت ایدوب رکعت
اولی ده نصف قرآنی تلاوت و بعد الرکوع و السجود ثانیه قائم
اولوب رکعت ثانیه ده دخی رجل یسیری اوزرینه نصف اخری
تلاوت و ختم ایلدی بعده سلام ویردکده سوز دیلرکه یا رب العالمین
بو عبد ضعیف سنی حق معرفت ایله بیلدی ولکن کما هو حقه سکا
حق عبادت ایله عبادت ایتمکه قادر اولمادی رجا ایدرمکه
خدمتمک نقصانی عفو و هبه ایله معامله ایلیه دیو مناجات
ایتدکده جانب رب العزتدن ها تفدن بر ندا کلدیکه یا ابا حنیفه
تحقیق سن بنی کما هو حقه بیلدک معرفتک خالص اولدی و ایتدیکک
خدمت و عبادتی مقبولم اولوب قتنده مستحسن اولدی
ایتدی بن سنی بیلدم ورد خی سکا اتباع ایدنلری و سنک
مذهبکده اولانلری یوم قیامته دکین معلوم اولدی دیو بو
ندا ایله مشرف و مکرم اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة و علم
حدیثی دخی صحابه دن بر نیچه لرندن استماع ایتمشلردر ثری
انس بن مالک و بری عبد الله بن انیس و بری عبد الله جزء
الزبیدی و عبد الله بن ابی اوفی و واثلة بن الاسقع و جابر
بن عبد الله و ایکی زنلردن عایشه بنت عجرد در و علم فقه
انتلری حماد بن سلیماندر اندن اخذ و تعلم ایلدیلر
و بو حماد ابراهیم نخعی تلامیذندندر و بو دخی علقمه دن
و قاضی شریحدن اخذ ایلدیلر و بونلر دخی حضرت علی و عمر

و ابن مسعود رضی الله عنهم دن اخذ ایلدیلر و بونلر دخی حضرت
رسول علیه السلامدن اخذ ایلدیلر و امام ابو یوسف حضرتلری
دخی بو حنیفه یو مشلردرکه امام اعظم حضرتلرینک
یا بنی و ایکیمزک فرقی بر شجر کبیرک اغصانی کبیدر سنده
اولان او اقدن بر ورقه صغیره مثابه سنده در و اولی
حضرتلری حکمیله امام ابو یوسف کذلک بو بیله ذکر بیورمشلر
و امام ابو یوسف حضرتلرینک کنیتلری ابو یوسف در اسمی نعقوبدر
یعقوب و بابالری اسمی ابراهیم بن حبیب الانصاریدر و امام محمد
شیبانی حضرتلرینک بابالری اسمی حسن در سلسله سی محمد بن
حسن بن عبد الله بن طاوس بن هرمز ملک بن شیبانی در
بو تقدیرجه خود بو محمد بن حسن ایله امام اعظم بینلرنده قرابت
اولمش اولورکه امام محمدک والده سی امام اعظم حضرتلرینک
همشیره زاده سی اولمش اولور حالبوکه دخی بو بیله منقولدر بعضیلر
دیمشلردرکه ابتدا علمی عبد الله بن مسعود زراعت ایلدی و علقمه
سقی ایلدی و ابراهیم نخعی حصاد ایلدی و حماد دوس ایلدی
و امام اعظم حضرتلری طحن ایلدی و امام ابو یوسف تعجین و امام
محمد تخبیز ایلدی اول کوندن برو الی یومنا هذا اول
خبزدن اکل ایتمکده درلر بو علم شریفی زراعت و حرث
تشبیه دن مقصود مراد اولنان خبز اکل مرتبه سنه کلنجه
نه مقدار کشنه لرک عملنه محتاج اولنه ایمه مذکورین رحمة الله
علیهم اجمعین دخی خدمت ایدوب کتاب اللهدن استنباط

امام ابو یوسف

امام محمد

الدرس بالعقب و الشد بدکوجک سال
دکی زیدسنابی التراب و سنا
ای خفاه فمه منه بالاخد
جمیع ناکل جه
مسلخه

واصول ووجوه‌دن استخراج ایدنلر مسائل بوندن الی هذا الیوم
استماع اولنوب ایلرو والی یوم القیام دخی نقلا عن نقل دائم
وباقی اوله والآن فتوی دخی ائمهٔ ثلثه قوللری اوزرینه‌در
زیرا نبی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک سنتی حسب الدلیل
اتفاقلری هدایت و اختلافلری رحمتدر اولا امام اعظم
قولیله افتا اولنور بعده امام ابو یوسف بعده امام محمد قوللری ایله
بعده امام اعظمک اصحابندن مشایخ کرام قوللری ایله فتوا
اولنور اما امام اعظم بر جانبده و امام ابو یوسف جانب آخرده
اوله مفتی مخیردر دیرلر امام اعظم قولیله دیرلر انگینك
قولیله افتا ایدر اگر امام اعظم ایله امامین بر جانبده
امام اعظم جانبی ترجیح اولنور اگر امامین امام اعظم حضرتلرینه
بر مسئله‌ده اختلاف ایتسه‌لر اول اختلاف اختلاف
عصر و زمان ایله اولسه ظاهر عدالت ایله حکم کبی اول
وقتده امامین قوللری ایله افتا اولنور احوال ناس
متغیر اولدوغندن اولوری و دخی مزارعه و معاملاتده
و بونلرك امثالنده امامین قوللری ایله افتا اولنور
بونلرك غیرینه بعضیلر دیمشلر که مجتهد اولان مفتی
مخیردر رأیی نه‌یه منتهی اولورسه انكله افتا ایدر اما
عبد الله بن مبارك بونده دخی امام اعظم قولیله‌در
دیمش اما عباداتده مطلق فتوی امام اعظم قولیله‌در
امام اعظم امامین دخی مخالف ایتسه‌لر امام اعظم طرفی ترجیح

اولنور

الفتوى اليوم على قول الائمة الثلثة ه

اتفاقهم هدى واختلافهم رحمة

الفتوى في المزارعات والمعاملات على قول ابي يوسف ح

الفتوى في العبادات على قول ابي حنيفة ه

امام اعظم حضرتلرینك وفاتلری هجرتك یوز اللی
سنه‌سنده واقع اولمشدر سنلری دخی تمثیله ایدربو
ابیات تاریخیدر قد ولد النعمان بکوفة من تابع عام
وعاش سبعین وذاق الردی فی مایة من بعد خمسینا
امام شافعی حضرتلرینك اسمی محمد بن ادریس الشافعی
بن السائب بن عبد الله بن عبد یزید بن هاشم بن عبد المطلب
بن عبد مناف در علم فقهی مالك بن انس و محمد بن حسن
بن شیبانی دن و بشر بن غیاث دن اخذ و تعلم ایلدیلر ولادتی
یوز اللی سنه‌سنده واقع اولوب اللی درت سنه معمر
اولوب ایکیوز درت سنه‌سنده جمعه گونی مصر قاهره‌ده دار
البقایه رحلت ایتدکلرنده مدفون اولمشدر وفاتی بو نظم تاریخ ایدر
قد ولد الشافعی ذو الشرفین امام اهل الحجاز والحرمین
فی عام خمسین بعد مایة وفات فی اربع ومائتین وامام
ابو یوسفك وفاتلری هجرتك یوز سکسن ایکی سنه‌سی ربیع الاول
خمیس گیجه‌لی بغدادده واقع اولوب بعضیلر یوز سکسن بر دیمشلر
اول قاضی القضاة اسمیله مخاطب اولان بونلردر و علی الکاشی
بو رتبه‌یه وضع ایلدی واصول فقهی امام اعظم مذهبی اوزره وضع
ایدروب مسائلنی املا و ابو حنیفه‌نك علمنی اقطار ارضه بث
و نشر [illegible] ایلدیلر بونلردر و امام محمدك وفاتلری هجرتك
یوز طقسان ایکی سنه‌سنده ری قصبه‌سنده واقع اولوب سنلری دخی
اللی سکزه بالغ اولمشدر وفاتلری امام کسائینك وفاتی

ثمانینا

ی

وفات امام اعظم سنه ١٥٠

مولد امام شافعی ه

وفات امام شافعی سنه ٢٠٤

وفات امام ابو یوسف

وفات امام ابو یوسف سنه ١٨٢

وفات امام محمد سنه ١٩٢

کونه مصادف اولمشدر جامع کبیر و جامع صغیر و سیر کبیر و
صغیری و آثار و موطا و دخی زیادات جمله‌سی غیر بونلرک جوق کتابلری واردر
رحمة الله علیهم اجمعین ائمه مذکوره‌نک مشایخلری صددندن بیرو
بو مسئله‌یه بو قدر ایله اکتفا اولنمشدرکه المواظبة تنبئ عن الغیر
والقلیل دل علی الکثیر قوله وفی الآثار خانیه وفی شرح
الطحاوی ولو ترک القومة والجلسة جازت صلوته ولکن یکره
اشد الکراهة وقال ابن الهمام فی شرح قول الهدایة ثم
القومة والجلسة سنة عندهما ای باتفاق المشایخ بخلاف
الطمأنینة فیهما سمعت من الخلاف وعند ابی یوسف
فرائض للمواظبة الواقعة بیاناً تاتارخانیه‌ده و دخی شرح
طحاویده اگر مصلی قومه‌یی ترک ایلسه جایزه در لکن اشد
کراهت ایله مکروه اولور دیو تصریح اولنمشدر و دخی ابن همام
هدایه صاحبینک ثم القومة والجلسة سنة عندهما قولنک شرحنده
ای باتفاق المشایخ قولیله تأیید اولنمشدر یعنی قومه و جلسه
امامین قتلرنده سنتدر دیو بیورمشدر دکلری اتفاق مشایخ ایله در
مشایخک اتفاقی دخی بو ایکیسی سنت اولدقلری اوزرینه در اما طمأنینت
بونلرک خلافیدر بونلر سنیده خلافی دریغ استماع و استخراج
ایلدوکم شیئی اوزرینه یعنی طمأنینت سنت دکلدر و امام ابو یوسف
قتنده قومه و جلسه و طمأنینت بونلر فرضدر حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک بونلره مواظبتلری اولدیغی
ایله مواظبت که بیاناً واقعه در یعنی حقنده شبهه یوقدر

حقنده

حقنده آثار صحیحه وارده اولمشدر دیمکدر قوله وان
علمت حال الطمأنینة وینبغی ان تکون القومة والجلسة واجبتین
للمواظبة ولما روی اصحاب السنن الاربعة والدارقطنی
والبیهقی فی حدیث ابن مسعود رضی الله عنه عن النبی صلی الله
علیه وسلم لا تجزی صلوة لا یقیم الرجل ظهره فی الرکوع
والسجود ابن همام رحمة الله علیه هدایه صاحبنک قولنی
ایضاح و بیاننده صکره ذکر اولنان قومه و جلسه‌ده طمأنینتی
کما هو حقه بلمکه طالب و راغب اولان مصلی‌یه وان علمت خطاب
ایله بیلدک الیه یعنی طمأنینتک حالی بیلوب معلومک اولدقده
بوندن صکره لایق اولان اولدرکه بونلری تکرار فهم ایدوب معلومک
اولاکه بو قومه و جلسه واجبلردر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم بونلره مواظبت ایتمشلردر و دخی سنن اربعه صاحبلری
و دارقطنی و بیهقی رحمة الله علیهم اجمعین ابن مسعود حضرتلری طمأنینت
حقنده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن روایت ایتدکلری
حدیث شریفده طمأنینته اولان اشارتدن ایتورلر دیو بیورمشلردر
یعنی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورورلر که صلوة جایز
اولماز الا مصلی اول صلوتی قلدقده رکوع و سجودنده ظهرینی اقامت
ایلمیه یعنی رکوع صورتنده ارقاسنی شول مرتبه مستوی ایلمیه که
بر قدح ایله صو وضع اولنسه بر طرفه میل و انحراف کوسترمیه
و سجود صورتنده کذلک قدح مذکور مستوی اولوب اصلا حرکتی
مشاهده اولنمیه ایمدی بو حدیث شریفدن معلوم اولدیکه
طمأنینت واجب و سنت اولماز زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله

البیهقی بفتح الباء وسکون الیاء وفتح الهاء ه

خطاب ایتمشدر یعنی ح

اشاقی اصحاب سنن اربعه ومناقبهم

علیه وسلم بو بهشت دوزره اداایه رلرایه بز ره دخی لازم اولان

بو بهشت اوزره ادا ایتمکدر سنن اربعه اصحابندن مراد ابو داود

وامام نسائی وابن ماجه وامام ترمذی بونلردر صحیح بخاری وصحیح

مسلم ایله الی امامدر که ایمه کتب سته بونلردر رحمة الله علیهم

اجمعین ذکر اولنان ایمه کتب سته صاحبلرینک اسامی

ونسبت وکنیتلری وولادت ووفاتلری وبعض مناقبلری

ومرتبه لری وتالیفلری بو محلده تفصیل وتحریر مناسب اولمغین

کتب احادیثدن تتبع واخراج اولنوب علی الترتیب

تعبیر وبیان اولنور اولا ابو داود کنیتی در واسمی

ابوداود

سلیمان بن الاشعث بن اسحق بن بشر بن شداد بن عمرو

بن عمران السجستانی در سجستان بصره قربنده بر قریه

اسمیدر ویا روایتده بر شهر مشتمل بر اقلیمک اسمیدر

اکه منسوبدر دیشلردر بو ابو داود حضرت رسول

اکرم صلی الله علیه وسلمک احادیث شریفه سنی حفظ ایدن

حفاظک برسیدر وعلم حدیثی لا یعد ولا یحصی نیچه فحول

مثلا احمد بن حنبل وقتیبه بن سعید ودخی بونلرک امثالی

نیچه کمسنه لردن اخذ وتعلم ایدوب بعده کندولردن دخی ترمذی

ابو علی عبد الله وابو عبد الرحمن واسمعیل الصفار ودخی بونلر

کبی نیچه بیک کمسنه لر اخذ وتعلم ایدیلر وسنن اربعه دیو

تسمیه اولنان دورت نیچه بیوز بیک سنن واحکامی مشتمل اولوب تعظیم

اولنور ایدی دیو کندیلری سویلرلردر که کتاب مذکورده مسطور

بیک احادیث شریفه تخریج وتحریر ایدوب احادیث

مذکوره

مذکوره کتاب مزبور متضمن اولدوغی احادیث انتخاب

ودرت بیک سکز یوز احادیث شریفه جمع ایدوب صحیحنی و

صحیحه مقارن اولنلرینی ذکر ایدوب وترک اولنان احادیث کلیا

احادیثی ذکر ایتمدم دیو بویورمشلردر کتاب مزبور جلیل الشان

وبین العلماء الفخام قوی البرهان وسنن واحکامی محتوی بر

کتاب لطیفدر که علم دینده بونک مثلی بر کتاب تالیف اولنمامشدر

اهل عراق واهل مصر وبلاد مغرب وجمیع اهل امصارک

معتمدی در ابن اعرابی بویورمشلر که بر کمسنه نک یاننده مصحف

شریف ایله کتاب مزبور وصحیحی بر جمع وموجود اولسه

بونلردن غیری بر کتابه ولسنه جمیع علوم دینیه دن بر علمه محتاج اولمغه

واحتیاج لازم کلمز دیو بویورمشلردر هجرتک ایکیوز ایکی سنه سنده

وجوده کلوب سنه ایکیوز یتمش بش سنه سنده بصره شهرنده

عندیلیک عقیدی ثبوت اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة وثانیا

امام نسائی حضرتلرینک اسم شریفلری احمد بن شعیب

بن علی بن بحر بن سنان الحافظ النسائی در نسا فتح نون

وسین مهمله ایله بعده همزه ایله خراسانده بر شهرک اسمیدر اکه

منسوبدر شهر مزبورده محدثیندن لا یعد ولا یحصی نیچه مشایخ

عظام وفضلاء فخام ظهور ایدوب نشو ونما بولمشلردر

امام موحی الیه علم حدیثی قتیبه بن سعید واسحق بن ابراهیم

وابی داود وغیرندن نیچه محدثیندن تعلم واخذ وتعلیم

ایلمشلردر وکندولردن دخی ابو القاسم الطبرانی وابو جعفر

وفات ابو داود سنه ٢٧٥

امام نسائی

الطحاوی

وابو بکر احمد بن اسحق السنی و بونلرک امثالی نیجه کمسنه لر تلمذ و اخذ و تعلم ایتمشلردر ورع و تقوی ده مثلی و ثانیسی یوق ایدی هجرتنک اوچیوز اوچ سنه سنده مکه مکرمه شرفها الله تعالی ده وفات ایتمشلردر بعضیلر دیدیلر که رمله ده واقع اولمشدر دیمشلردر رحمة الله علیه رحمة واسعة

وفات امام نسائی سنه ٣٠٣

مناقب ابن ماجه

وثالثا ابن ماجه حضرتلرینک اسم شریفلری ابو عبد الله محمد بن یزید بن ماجه الحافظ در سنن و تفسیر صاحبیدر هجرتنک ایکیوز یتمش سنه سنده وجوده کلوب بنا او چیوز یتمش سنه عند ملیک مقتدر اسوه اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة

وفات مزبور سنه ٢٩٠

مناقب امام ترمذی

ورابعا امام ترمذی حضرتلرینک اسم شریفلری ابو عیسی محمد بن عیسی بن سعد بن سورة بن موسی ابن الضحاک الترمذی السلمی الحافظ الضریر در عصرینه اولان مشایخ عظامدن قتیبة بن سعید و اسحق بن موسی و محمود بن غیلان و محمد بن المثنی و محمد بن اسمعیل البخاری و دخی بونلرک امثالی مشایخ کبار دن علم حدیث تعلم و اخذ و تلمذ ایدوب بعده کندیلردن دخی قوم کثیر تلمذ و تعلم ایتمشلردر عصرینه زبده سی ندن غیری علم و اورع و افقه یوق ایدی علم حدیثده مصنفاتی اقتی چوقدر و صحیح امام ترمذی دیو مشهور اولان تا لیفی فایده و ترتیب جهتندن احسن مصنفاتندندر و دخی کتاب مذکورده تحریر اولنان ادله و وجوه استدلال و تبیین انواع حدیث صحیح و حسن و غریب

و مجروح و معلل غیری مصنفاتنده یوق ایدی و مشارالیه کتاب مزبوری بعد التصنیف حجاز و عراق و خراسان علماسنه عرض ایدوب کندیلرینی جمله سی استحسان و قبول ایتمشلردر و حتی مشارالیهلر تألیف مزبوری حقنده دیمشلردر که کتاب مرقوم هر کیمسه نک منزلنده موجود اولسه کانه اول کیمسه نک منزلنده بر نبی موجود اولور الکلم بتکلم اولنور دیمشلردر هجرتنک ایکیوز یتمش طقوز سنه سنده عند ملیک مقتدر اسوه اولمشلردر رحمة الله علیه رحمة واسعة

وسایر امصارک علما و فضلاسنه

وفات امام ترمذی ٢٧٩

مناقب امام بخاری

و خامسا صحیح بخاری مؤلفی امام بخاری حضرتلرینک اسم شریفلری محمد بن اسمعیل بن ابراهیم بن المغیرة بن بردزبه الجعفی البخاری در جعفه تمنده ملزمه نک اسمیدر کنیتلری ابو عبد الله در هجرتنک ایکیوز طقسان ایکی سنه سنده بخاراده تولد ایدوب تعبیه جعفه ده نوطن ایتمکله الکه نسبت ایتمشلردر اوان نا شینده علم طالبی جهد و اهتمام ایله تحصیله اقدام ایدی

ابو عبد الله هم

نقل اولنور که بابالری مرحوم اسمعیل پاسک اورع و ازهدی ایدی و انا سی دخی مجابة الدعوة بر خاتون ایدی امام بخاری حضرتلرینه حال صغرنده عمی عارض اولوب بصرلری ذاهب اولمشیدی والده سی مزبوره خاتون حضرت ابراهیم علیه السلامی رؤیا سنده کوروب حضرت ابراهیم مزبوره یه یا فلانه سنک غایت تضرعنه او کثرت دعا و حرقت بکاک سببیله حق جل و علا اوغلوک محمدک بصرینی رد ایدوب عماسی زایل اولدی دیو منامنده تبشیر ایلدیکه لیله مزبوره نک صباحنده بخاری حضرتلرینک عماسی زایل و کالا اول بصیر اولدیلر و هاصغرسنده اون یاشنده احادیث شریفه حفظی ایله ملهم اولوب حفظله مشغول اولمشلردر

سبب زوال عمایه

عده بابامز بو اسمعیل ایله قارنداشی حج بیت الله ایدوب بعد الحج بابالری رجوع
ایلدکده کندوسی مکه مکرمه ده طلب علم ایچون اقامت ایتمشیدر اول وقت اون التی
سنه‌لری اولمش ایکن بعده اندن دخی جمیع امصار اسلامی گشت و گذار
ایدوب علم حدیث طلب و تحصیل ایدرک محمد بن یحیی و احمد بن حنبل و یحیی بن معین و علی
بن المدینی و مکی بن ابراهیم البلخی و دخی بونک امثالی فضلادن نیچه محدثین ایله
ملاقی اولوب علم حدیثی تعلم و اخذ ایتمشدر و کندولردن دخی لا یعد و لا یحصی
کمسنه‌لر تلمذ و تعلم ایتمشلردر و سویلمشلردر که علم حدیثی بیك سکسان
کمسنه‌دن کتابت ایلدم و بو مبارك جامعه‌سی و جمیع علمای محققین و فضلای
مدققین اجماع ایتمشلردر که بخاری حضرتلرینک کتابلری بعد کتاب الله
اصح کتاب بودر دیو بیورمشلردر و کتاب مزبوره درج ایتدکلری
احادیث یدی بیکدن زیاده در دیو اتفاق ایتمشلردر عصرینک علما و فضلاسی
مزبوره غایت تعظیم و نهایت تکریم و اجلال ایله تعظیم ایدرلردی و اول وقت
تعظیملردندر مزبوره ملاقی اولان کمسنه‌لر [illegible] مجلسنه داخل
اولورلردی تا ایاغنی تقبیله عازم و هر بری المراجعه اطیب الحدیث فی علله
و ما اسناد الاسناد دن و [illegible] ایدرلر ایدی
ترمذی و دخی ابو نعیم و محمد بن بشار بو بیورلر که امام مشار الیه بونلرک
افقهی در و حتی [illegible] قدم اشنك زینتی قیلدی و مکه مکرمه علماسی
موحی الیه بونلرک امامیمز و فقیهمزدر و خراسان ابالرینک دخی
فقیهیدر دیرلر ایدی و روی اکثر حدیثه اعلم و حفظ بونلرک غیری کیمسه
یوقدر دیو اتفاق ایتمشلردر و دخی بعضیلر بو حضرته آیة من آیات الله در
دیو طعنه طلوع ایلدی دیمشلردر و ابا حضرتنا احوال کثیره وارد

اصح الكتب بعد كتاب الله تعالى صحيح البخاري

و مالك اولوب جمله‌سنی فقرایه تصدق ایلمشلردر و کندولری رشیدی
اکل ایلمزلر ایدی احیانا ایکی و یا خود اوچ خرما و بادام اکل
ایدرلر ایدی و بر اوج کیجه ده بر ختم شریف تلاوتنی التزام ایدرلر ایدی
و قوت حافظه‌لری دخی کمالده ایدی و کتاب مزبوره التنوز
بیکدن زیاده احادیث شریفه تحریر ایلدم و تحریر مزبوره مکه مکرمه ده
واقع اولمغله احادیث مذکوره دن بر حدیث شریفی تحریر
و سطر کتابه وضع و ثبت ایتمدم الا قبل التحریر مادر زمزمدن
غسل ایلدم و قبله‌یه توجه ایدوب ایکی رکعت نماز قیلدقدنصکره اقتدیه
وارد وجودیمه عالم استغراقه تسلیم و روح رسول الله صلی الله علیه
و سلمدن استمداد ایدردم که حضرت رسول علیه الصلوة و السلام تحمل
ایدوب اول حدیثی بالاذن کندولری سوال ایدرکه بو حدیث
بنده صادر اولدی حدیث صحیحدر دیو بیوردقلرندنصکره تحریر
واقع اولوردی دیو بیورمشلردر و بعضیلر دیمشلرکه تحریر مزبور مدینه
منوره ده واقع اولوب صلوة مزبوره و بو معامله روضه
مطهره ده واقع اولدی دیرلر قول اصح اولدر و جامع صحیحلرنده
جمع ایلدکلری احادیث شریفه‌نک روایتنه ابتدا ایلدکلری
حد و اهتماملرندن بری بودر که بخارا اهالیسندن کوزلك صاحبی
بر کمسنه حضرت رسول علیه السلامدن ملاحدیثی روایت
ایلدی دیو مسموع اولدقده مرحبا توقف ایتمشلردر حال ایدوب
اول محله وارد اولوب اول کمسنه‌نی تجسس و سوال ایدرك مرقوم
بر ترلاده بولوب ملاقی اولدقده شخص مزبورک اول اثناده

وحضرت رسول علیه السلام [illegible]

یختم فی کل ثلثه ایام

عدد احادیث البخاری
٦٠٠٠٠٠ التی یوز بیك

مطلب لطیف

بارکیر فرار ایدوب طوتمق مراد ایلدکده النه بر بوش آت
توربه‌سی الوب آنی طوتمغه مدار و توربه‌نک ایچنده
اربه وار ظنیله صیده رام اولسون دیو بو حیله‌یه شیخ
واقف اولدقده بو شخصه نم اعتمادم یوقدر ادل احادیثک
راویسی اولمغه بونه استعداد یوقدر بو حیله‌یی ارتکاب
ایلدیکی کمنه حضرت رسول علیه السلام افترا ایتدی ماجی
دیو اصلا بیلدی ننه سوال و جواب اولمدین رجوع بیوردی
بخارایه عودت ایتمشلردر و کتاب مزبوری اون التی سنه
ایکن تصنیف ایلدی چوق نقل صحیح ایله منقولدر و بغداده دخی
بر قاچ دفعه واروب دخی اولدقده اهل بغدادک کبار
علماسی مزبوره زیاده تعظیم و توقیر و جهلاسی دخی اعتراض
ایدوب امتحان ایچون متونی تقلیب ایدر یعنی حضرت رسول
رسول علیه السلامدن حدیث روایت ایدنلرک اسملرینی
قلب و تغییر و متوننه اولان مابینی تبدیل ایدرک حضرتنه
افترا ایتدکلرنده امام موعی الیه مزبورلرک مشکلاتی حل ایدوب
تصحیح ایدرلر ایدی و قرآن مخلوقمیدر بو مسئله دخی متکلمین
واردر چو مزبورلر استفسار ایتدکلرنده بو حقده سنلر
فتنه و عداوته مؤدی برودت ظهور ایده جکنه واقف
اولدقده بو اثناده بخاری حضرتلری بغداددن بخارایه
رجوع و مسئله مذکوره‌نک اطمئنه ملاقی اولوب بخارا
در بنه اخذ وعظه صحکه مدت مدیده بخارا ده

صنف البخاري وهو ابن ستة عشر سنة

امتحان اهالي بغداد

مسجد ننه باشه وعظ اوزره ایکن اول ایامده خلفای
عباسیه‌دن شهر بغداد ده امیر اولان خالد بن محمد الذهلی
امام مزبوری تألیف ایلدوکی صحیحینی الوب امیر مزبورک
قصرینه کلوب مسئله مذکوره‌یه جواب ویرسون دیو آدم
ارسال ایدوب دعوت ایلدکده بخاری حضرتلری امتناع
و داعی اولان کسنه‌یه بن بو علمی و کتابمی تذلیل
و تحقیر ایدوب بئس الفقیر بباب الامیر و نعم الامیر
بباب الفقیر مضمونیله عامل اولوب علم شرعی کوتوروب
ابواب امرایه و سائر ناس قپولرینه وارمم مسئله‌یی
تعلم مراد ایدنلر بونه کلسونلر دیو جواب ویردکده
جواب مزبور امیر مزبورک واصل اولدقده امیر مزبور بخاری
حضرتلرینی بخارادن اخراجه امر ایدوب امام موعی الیه
دخی بخارادن خروج ایتدکلرنده اهالی سمرقند بخاری
حضرتلرینی سمرقنده دعوت ایلیوب انلر دخی توجه ایدوب
اثنای طریقده سمرقنده ایکی فرسخ قریب خرتنک نام قریه‌یه
واصل اولدقلرنده اول قصبه‌ده بر کسنه کلوب امیر ایله
اهالی سمرقند بیننده سزک سمرقنده دخولکز سببیله فتنه
عظیمه و عداوت شدیده واقعه اولوب اهالی سمرقند
ایکی فرقه اولوب بر فرقه‌سی دخولکز و فرقه اخری
عدم دخولکز مراد ایدرلر دیو خبر کتوردکده امام موعی الیه
قریه مرقومه‌ده عداوت مذکوره کوره‌لم ننه منجر اولور

دفعه البخاري عن الامير خالد ببغداد

[redacted] دیواقامته نیت ایدوب اول حالده یاتیله محزون
ومضطرب اولوب اول کیجه نصف اللیلده صلوة تهجدی تمام
اولدقده صکره جناب باری عز سلطانه طرفنه دست دعایی
کشاده ایدوب یا رب العالمین بر عبد عاجزم سنک
امرک ایله کتوردیکم قرآن عظیمک استنباط ایتدیکم
حبیبک رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک لسان نعمتی واندک
لسانلرندن صادر اولان احادیث شریفه یی تذلیل وتحریر
ویونلری انکار ایدن قومک قبوللرینه واروب انلرک امرلرینی
سنک امرک اوزرینه تقدیم ایتمکی روا کورمیوب امتثال
ایتدیکم معاملهده بکا بو اذیت بلکه قتلمه عزیمت ایتمشلردر
عالم ورمدی اوداردک اللهم ۞ منتقم دربرادک اللهم ۞
جمله سندن شکایتم سکادر ۞ حال دلکده حکایتم سکادر ۞
سکا صالدم کروه اعدایی ۞ اججم هیچ دهان شکوایی ۞
سن بیلورسن الهی بن بیلمم ۞ بلدکک کبی ویر حکم اسرین ۞
دیو درمدمه ساز وحزین وفزع ایله اللهم ضاقت علی الارض
بما رحبت فاقبضنی الیک بونلری اوقیوب تمنی موت ایلدکده
دعاسی قرین اجابت وهدف اجابته اصابت ایدروب — وفات ایدی
هجرتک ایکیوز اللی التی سنه سنده عید فطرک کیجه سی — تمام اولدیغی ج
صلوة عشا وقتنده واقع اولوب یوم فطرده صلوة
ظهردن صکره قریه مزبورهده دفن اولنشدر وولادتلری یوز
طقسان درت سنه ایدی بو محلده امام کرمانی امام مشار الیهک تمنی

وفات الامام بخاری سنه ٢٥٦

موت

موت ایتمسنه بر سؤال ایراد ایدوب بنه جواب ویرمشدر
سؤال بودرکه امام مشار الیه نه کیفیت ایله تمنی موتی جایز
کوروب بو دعایی اوقدیلر که کندوسی صحیحنده لا یتمنین
احدکم الموت لضر نزل به دیمشدر یعنی سزدن بریکز نازل
اولاجق بر ضرر ایچون تمنی موت ایتمک جایز دکلدر دیمش
ایکن نه وجه ایله تمنی موت ایلدی جواب ویرر که علما وفقها
[redacted] بیورمشلردرکه بو محلده بخاری حضرتلرینک لضر نزل به
ایله مرادلری ضرر دنیوی در بو حسبه ضرر دنیوی دکلدر ضرر
دینی نزولی ایچون تمنی موت جایزدر زیرا دینه خلل فتنه
خوف اولنورسه اما ضرر دنیوی نزولی ایچون جایز دکلدر
دیمشلردر نعم السؤال ونعم الجواب در روایت اولنورکه امام
مشار الیه بغداده کلدکده اهالی بغداددن اصحاب حدیث اولنلر
بر یره جمع اولوب یوز عدد حدیثک متونی اسانیده
واسنادلرینی متونه تقلیب وتغییر واون کمسنه یه دعوت
ایدوب هر برینک الینه اون حدیث شریف ویروب
بخارینک مجلسنه واروب بونلری واحدا بعد واحد عرض
وسؤال ایلک ویوق کوندردکلرینه ذکر اولنان کمسنه لر بخاری یه
واروب حدیثلری عرض ایلدکلرنده اولا برینک اون
عدد حدیثنی صحیحنه نظر وتطبیق وجوابنی ویروب تصحیح
ایلدکه بعده بریر ویردی دخی اونر تمام اولنجه یه
دکین بونلره جواب وصحیحنه تطبیق وتقلیبلرینه وقف

[illegible] نزولی متحقق [illegible]

تمنی الموت جایزدر دییجی

اولوب بر متنی اسنادنه و هر اسنادی متننه رد ایلدکده اصلکره
تمحص اولنه خطا ایروب بنک حدیث اولکده اولان اراده
قلماقسنه در قلب ومتن ابلمشدر صحیحی بودر دیو صحیحینه نظر و
تصحیح ثانی و ثالث ورابع اوزنولکسنه تمام اولنجه بو منوال
اوزره جواب ویروب الزام ایتمشدر ذکر روایت اولنور کیم
امام موی الیه امیر بغداد اولان مرقوم خالد انفا ذکر اولنان
دعاء علیه لری قرین اجابت اولوب بر علاج کوندنجه اهالی
بغداد بینینده بر خصوص ایچون نزاع وخصومت واقع اولدقده
حمیت ایدوب مزبورک آدمیزینه هجوم واخذ وبند ایدوب
برسمرلی دیشی حمارک اوزرینه بندیروب تمام شهر اکشدروب رسوای
عالم اولوب متفضح اولدقدنصکره حبس اولنوب حبسنده اولکی
وفات ایلمشدر روایته نوموفق قتل ایلمشدر دیرلر اولی
الصحدر امام مشار الیه قبرلرینه دفن اولندقده قبر مزبورک
ترابندن مسکدن اطیب رائحه طیبه غالیه فائحه اولوب
قبر مزبورک حصیر قدر فوق السماء بر سوار مستطیله ظاهر
اولدقده مجلس دفنه حاضر اولانلرک جمله سنک دماغلری
معطر اولوب استشمام ایتدکدن [illegible] ترابی رفع ایتدکجه
برحصوره ظاهر اولوردی بر طایفه قبر شریف حفظ ممکن
اولمیوب قبر اوزرینه خشب شبکه نصب ایلدیلر قبره
اولان تراب و حصبا ندن الوب رفع ایتدکجه رائحه طیبه
ظهور ایلر ایدی نیجه ایام کثیره بو حوال دایم اولوب جمیع

ووضع

وجود الرائحة الطیبة من قبر الامام المزبور

بلاد و امصارک اهالیسی فتنه و فرینه تواتره بالغ اولدی
ودخی بونک امثالی کرامات الهیه سیب سایر عباد اللهک سبب ایم
استعظام اولنمشدر رفع الله ذکره الشریف الفاخره رحمة الله علیه رحمة
واسعة بو ذکر اولنان مناقب شریفه و خصایص سنیه بخاری شارحی
امام کرمانی کتابنک دیباجه سنده تیمنا تعقیب ایدوب تحریر ایتمشلردر
وطاشکبریزاده مرحوم احمد افندی دخی نوادر الاخبار فی مناقب
الاخیار نام تألیفنده بو وجه تحریر ایتمشدر وصحیح مسلم مؤلفی امام
مسلم حضرتلرینک اسم شریفلری ابو الحسین مسلم ابن الحجاج بن مسلم
القشیری در قشیر نیسابوره بر قبیله نک اسمیدر تجهیز
ایکیوز الیی ورا حود درت ویا ایکی سنه سنده وجوده کلوب
امام بخاری حضرتلری کبی جمیع امصار و بلادی کشت و کذار
وفضلا سنده علم حدیثی تلمذ و اخذ و تعلم ایدوب انلردن
دخی لا یعد ولا یحصی نیجه فضلا اخذ وتعلم ایلمشدر و علم
حدیث اقطار ارضده انلردن منتشر اولمشدر وتوب سنه علم
حدیثک امام وریئسی بخاریدن صکره بونلردر نام القامه
ابیض اللحیه والراس ایدیلر وصحیحینه اوجوزبیک حدیث
شریف استخراج و تحریر ایتمشدر مطلق صحیحین ذکر اولندقده
مرادی صحیح بخاری وبری صحیح مسلم مراد اولنور و سنه [illegible] اللی
بش و ولادتی ایکیوز ایکی سنه کبی ایوب رجبک یکرمی بشنجی
برکشنبه عند بلیک متندرا اسود نیسابوره قصر آباد
نام موضعده دفن اولنوب روح روانی واصل رحمت

صحیح مسلم

وفات الامام المزبور ٢٦١

امام دارقطنی

رحمان اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة و امام دارقطنینک
اسمی ابو الحسن علی بن عمردر دارقطن بغداد محلاتندن بر محلهنک
اسمیدر انده نشو و نما بولوب علم حدیثی عصرینک اولانی ابو القاسم
البغوی و ابو بکر بن ابی داود و برکید بن الهیثم و دخی بونک
امثالی فضلادن تلمذ و اخذ و تعلیم ایتمشلردر عصرینک
زبدهسی و ورع و تقوی ایله وحیدی ایدی صحیحانی اوزرینه
سنن و مسندی تألیف و علل حدیث نامنده
بر کتاب لطیف دخی تألیف ایتمشلردر اول عصرده
بونلردن غیری عالم و حافظ و فقیه بولنمیوب مذهب شافعیدر
علم فقهی ابو سعید الاصطخری الشافعیدن احمد
علم قرائتی محمد بن حسن و علی بن سعید القزاز و محمد بن
الحسن الطبریدن اخذ ایلدی و فقهانک اختلافنه
عالم اولوب عرب دیوانلرندن چوق دیوان حفظ
ایلمشدر کتاب سننی و مختلفی و مؤتلفی و دخی بونلردن
غیری بر نیچه کتاب تألیفی واردر اول عصرده مصردن
بر کمسنه اولان ابو الفضل جعفر بن الفضل المعروف
بابن حرابه نام کمسنه ایله ملاقات اولمق قصدیله
بغداددن مصره واردقده مزبورک مسندی تألیفنه
شروعی خبر الدقده ابو الفضل مزبوره اکرام و تعظیم
تقبیل ایدوب عطایای کثیره اهدا ایدوب مدت مدیده
کتاب مزبورک تألیفندن فارغ اولنجه یه قدر امامت

المنذر

53

ولادت دارقطنی سنه ٣٠٦

وفاتی سنه ٣٨٥

امام بیهقی

وفات البیهقی سنه ٤٥٨

ایلمشدر و جانبی تألیفده مزبور ابو الفضل و حافظ عبد الغنی
بن سعید المقدم هرکون محلسنه حاضر اولوب تحریرده مذاکره
ایدرلرایدی و حضرت رسول علیه السلامک احادیث شریفنه ارتباط
احسن الناس کلاما صفتیله موصوف اولان اوج کمسنهنک
بری علی بن المدینی و بری موسی بن معقر و بری دخی
مزبور دارقطنی در دیو تحقیق ایتمشلردر ولادتی اوچیوز
التی سنهسنده واقع اولوب وفاتی دخی هجرتک اوچیوز
سکسن بش سنهسی شهر ذی الحجهنک سکزنجی کونی دار البقایه
انتقال ایدوب محله مزبورده معروف کرخ قبرستانیه
باب الدیر مقبرهلری یاننده دفن اولنمشدر رحمة الله علیه
رحمة واسعة و امام بیهقینک اسمی ابو بکر احمد بن علی
بن موسی بن عبد الله البیهقی الشافعی الحافظ در علم
حدیثی مستدرکک صاحبی حاکم ابی عبد الله بن البیع دن
و دخی ناصر بن محمد المروزیدن تلمذ و اخذ و تعلیم ایتمشلردر
سنن کبیر و سنن صغیر و دلائل نبوه و شعب ایمان بو کتب
اربعه بی تألیف ایدوب کتب مذکوره اشهر مصنفاتندندر
نصوصی ابتدا جمع ایدن بودر هجرتک درتیوز اللی سکز
سنهسنده نیشابورده وفات ایدوب بعده نیشابوردن
بیهق نام قریهده دفن اولنمشدر و سنلری اللیشی در تاریخ
اولمشدر رحمة الله علیهم اجمعین قوله و قال الترمذی حدیث
حسن صحیح و لعله کذلک عندهما و یدل علیه الحاکم

السهو فيه لما ذكر في فتاوى قاضيخان في فصل ما يوجب السهو المصلي
اذا ركع ولم يرفع رأسه في الركوع حتى خر ساجدا لا تجوز
صلوته في قول ابي حنيفة ومحمد وعليه سجدة السهو وتجوز في قول
ابي يوسف لانها فرائض على الفرائض العملية الواجبة فرع
انتهى قول ابن الهمام امام زاهدي رحمة الله عليه بيورورلر كه
سنن اربعه صاحبلري ابن مسعود حضرتلرندن روايت
ايلدكلري حديث شريف صحيح در يعني صحتنده شك يوقدر
ودخي بن ظن وجه ايدرم كه امامين قبلرنده دخي بويله در والا
يعني قوت وجلبنك بو حديث شريف ده لا الي اوزره وجوب
شبهه يوقدر ودخي بو حديث شريف سجده سهوك واجب
فصل اولمسنه دلالت ايدر فتاواي قاضيخانه كتاب الصلوة ده فصل
في ما يوجب السهو ده ذكر اولنان مسئله دن اولوري
اول مسئله بودر كه مصلي ركوع ايلدكده ركوع ثاني اكون
باشني ركوعدن قالدرميوب من غير فصل همان ينه ساجدا
سجده ايلدوكي حالده عود ايلسه اول كمسنه نك صلوتي امام اعظم
ايله امام محمد قوللرينه وانلرك قوللري اوزره جايز اولور
ولكن اول كمسنه اوزرينه سجده سهو لازم اولور وامام ابو يوسف
حضرتلرينك تاتارخانيه ده ذكر اولنان وعند ابي يوسف
بين فرائض للمواظبة الواقعة بيانا قوليه عرفنا يعني
عمليه واجبه اوزرينه حملا ولنور يعني اويله وحده ر صلوته ده ركني
عملي در اعتقادي دكلدر فرض عملي دن مراد بر شينك عملا

فرض اولوب علما فرض اولمسي كه ركوع وسجوده طمأنينت
كبي مثلا سنت بر دليل ايله ثابت ولان تعلدر كه انده شبهه اوله
بونك حكمي عملا فرض حكمي كبي در اعتقادا دكلدر حتي منكري انكار ايلدكده
كافر اولماز تحقيق محل بودر كه فرض حكم مقدر در زياده
ونقصان قبول ايلمز ودخي دليل قطعي ايله ثابت اولور يا قلبنك
تعلقنده قطعا شك وشبهه اولميه حكمي الله تعالى ايجون ايمان
تعلدر اول فعلي اتيان ايلمه مثاب اولور بلا عذر تركي ايله عقابه
مستحق اولور ودخي انكار ايمكله بالاتفاق كافر اولور ودخي سنت
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ياخود خلفاء راشدينك
بركره ياخود ايكي كره تركلري ايله على سبيل المواظبه ايلدكلري
حكمي بو ايدر تركي ايله عتابه مستحق اولور وجوب اكرچه بر دليل ايله
ثابت اوله ولكن يا قلبنك حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن
تعلقنده شبهه اوله خبر واحد كبي اكر تعلقنده شبهه منتفع اوله
دليل قطعي اولوب فرض اولوردي عبد الله بن مسعود دن تاج الشريعة
رحمهم الله تعالى تنقيح الاصول نامنده تأليف بيوردقلري كتابه
بنه كندولري شرح وتوضيح ايله تسميه بيوردقلري كتابك
اوائلنده تعريف فقه تحقيقنده بيورورلر كه فقه احكام شرعيه عمليه
علمدر حكم ايسه حق جل وعلانك خطابيدر بو خطابك جميع
خطاباته شمولي واردر افعال مكلفين كبي افعاليله مراد
افعال جوارحدر ودخي وجوب اعتبار ايله ونتيجه عمليه ايله افعال
مكلفين بينده تكرر واقع اولور زيرا فقهك حد احكام

فرعیه عملیه به علم در حکم ایسه افعال مکلفینه متعلق اولان
خطابلرک جمله سنه علم درلکن بو محلده افعال ایله فعل جوارح
دوخی فعل قلب و عملیه ایله اخص جوارحه مخصوص اولان شی
مراد اولنور بو تقدیرجه ما حکی فیه در امام ابو یوسف حضرتلرینک عنده
فرایض فعل شرعیلری ایله فرایض عملیه به حمل اولنور دیمکدر معناسی
بنه وجوبدر فعل عملی اولوب اعتقادی اولمامق اولور ایله اوتخصیص
رکوع و سجود و طمأنینت حقلرنده اولان اختلاف منده فعه و مرتفع
اولور و قوله انتهى ضمیری فاضیخانک ذکر ی سبق ایدن قولنه
راجعدر که یعنی بو محله کلنجه واقع اولان عبارات قول اسرنک
بو محلده انتهاء بولور دیمکدر **قوله** و قال ایضا و انت علمت
ان مقتضی الدلیل فی کل من الطمأنینة و القومة و الجلسة الوجوب
و قال فی موضع آخر ثم اعتقادی انه اذا لم یسو صلبه
فی الجلسة و القومة فلا اثم لما تقدم ابن همام حضرتلری
اتفاقا بیان اولنان قول اسرنک بینه و انت علمت خطابله
خطاب بیوردقلری کبی تکرارینه خطاب ایدوب بیوررلر که
سنک معلومک اولدیه تحقیق بو طمأنینت و قومه و جلسه نک
هر برینه ایراد ایلدکلری دلیلک مقتضاسی وجوب ایدی معلوم
اولدیه موضع آخرده دخی بیوررلر که بو تحقیقاتدن صکره بنم اعتقادم
بودر که قچان مصلی قومه و جلسه ده صلبینی یعنی بیلنی تسویه ایتمیه
اول مصلیه اثم اولورنه کیم بو قارودن تقدم ایلدی **قوله**
یقول العبد الضعیف عصمه الله تعالی فی استنهادده بمسئله

فاضیخان نظر لانه یحتمل ان یکون ایجاب السهو بمجرد ترک
رفع الرأس لا بترک القومة و لا یستلزم الاول الثانی
لاعرفت انفا و لکن یکفی فی هذا الباب ما نقلنا عن الظهیریة
و التاتارخانیة و القنیة و ایضا حمل الفرض علی الوجوب
فی مذهب ابی یوسف و رفع الخلاف لیس بصحیح لما ذکر فی غیره
من الکتب المعتبرة فاضل موما الیه عصمه الله یعقوب ابن
همام حضرتلری انفا ابن مسعود حضرتلرندن روایت اولنان
حدیث شریفی قاضیخان مسئله سیله استشهادینه نظر وارددر دیو
بیوروب وجه نظری بیان ایدوب بیوررلر که قاضیخانک مسئله سنده
مصلی رکوعدن رفع رأس ایتمدوکی صورتده سجده سهوک
واجب اولمسی مجرد رفع رأسی ترک ایله اولوب قومه یی
ترک ایله واجب اولمدوغنه احتمال وارددر ایله اول
ثانی یی مستلزم کلدر یعنی رفع رأسی ترک صورتنده سجده
سهو واجب اولور بو جهته قومه یی ترک ایله دخی لازم اولمک
اولدوغی شیمدی اولورکه علی التفصیل ذکرا ولنمش ایدی
لکن بو بابده بو سجده سهوک وجوب و عدم وجوبی
حقنده فتاوای ظهیریه و تاتارخانیه و قنیه دن نقل
ایلدوکمز مسائل کفایت ایدر و دخی قریبا ذکر اولنان
امام ابو یوسف حضرتلرینک انها فرایض قول شریفلری
فرایض عملیه اوزرینه حمل اولندوغی صورتده اولان اختلاف
مرتفع اولور دینلمش ایدی اما او صورتده امام ابو یوسف

رفع الخلاف غیر صحیح نسخه

آریدن لفظ الوجوب العوض ه

مذهبنده لفظ فرضی وجوبه حمل ودخی رفعک صحیح دکلدر دینلمکم
کتب معتبره ده ذکر اولنمشدر اصولیوده وجوب لفظندن فرض
مراد اولنمدیغی بو جاروده تحقیق اولنمشدر اما عملی معلوم و مسموع
دکلدر امام ترمذی رحمه الله علیه ابن مسعود حضرتلرندن روایت
اولنان حدیث شریفی فاضل صغناقینک ذکر ایتدیکی بو مسئله یه
استشهاد ایتدکلرینه فاضل مومی الیه بو استشهادینه
نظر واردر دیو بیوردقلرینک حاکی و تحصیلی و وجه نظر دخی
بو اولدیکه مضمون حدیث شریف مصلی مادامکه رکوع و سجودده
ظهرینی اقامت ایتمیه یعنی مستویا قومه و جلسه بولنمیه اول
کمسنه نک صلوتی جایز اولماز بیورلمشدر فاضل صغناقینک
مسئله سنک مضمونی مصلی رکوع و سجودده باشنی رفع
ایتمیوب همان اول حالده ایکن سجده ایله صلوتی جایز
اولور اما امام اعظم ایله امام محمد حضرتلری رفع رأس ترک
صورتنده اولمسنه محتمل در بو وجهله قومه یی ترک
صورتنده دکل تعدیل وجوب سجده سهو رفع رأس
صورتنده در رفع رأس بولنمدقجه قومه دخی بولنمز
اما قومه بولنجه رفع رأس بولنور والله تعالی اعلم وجه
نظر بو ایله اولمقدر بو فقیر و حقیر قلت بضاعت ایله بوکلجه
مطالعه ایلمشدر والله الهادی الی سبیل الرشاد
فاضل صغناقی مؤلفک اسمی حسن ابن احمد ابو محمد حمید الدین
ابن ابی الدوله دیکله معروفدر عصرینک افقهی و محدثی

اسم مؤلف صغناقی و وفاته

وفی موضوعات العلوم للمرحوم طاشکبری زاده السغناقی حسام الدین الحسن بن منصور بن محمود کذا
عبد العزیز الاوزجندی الفرغانی المشهور بالسغناقی وهو من بلدة بترکستان تفقه علی ابی المحامد
ابی نعیم بن اسمعیل بن ابی نصر الصفار وظهیر الدین ابی الحسن علی بن عبد العزیز المرغینانی وغیرهما وله الفتاوی
ومات سنة ... حتی شرح الصغیر وشرح الزیادات وسماه بالمحیط وشرح ادب القاضی للخصاف توفی لیلة النصف
من ... وله ... رحمه الله منه

و فرضیسی ایدی فتاوای صغناقی تألیف ایلمشدر و علم فرائضده بر تصنیف
سراجیه دخی قبول کورمشدر مدینه حلبده نشو و نما اولوب بلکه
مدینه مزبوره ده الفیه ززاللی سکز جهتنده یا تاریخ وقعه سنده
شهید اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة **قوله** وقد ذکرنا
تعقبه سابقا ان الصلوة تبطل بترک الارکان عند
ابی یوسف وانه مذهب الشافعی وهذا نص فی الرکنیة
فاضل مومی الیه تعدیل ارکانک فرض اولمسی بیوررلرکه تحقیقا بو وجهله
تعقیبنی ذکر ایتمشیدک که صلوة امام ابو یوسف
قتنده تعدیل ارکانی ترک ایله باطل اولور و مذهب
شافعی دخی بونک اوزرینه در و بو تعدیل ارکانک صلوتک
رکنیتنده منصوص در **قوله** ثم ان مذهب الامام
احمد و مذهب مالک رحمهما الله تعالی علی الروایة الصحیحة
کمذهب الشافعی وابی یوسف فی رکنیة الامور الستة
السابقة و فرضیتها فظهر بما ذکرنا ان الاعتدالین منهما
اعنی الرکوع والسجود والانتقال رکنان وفرضان
بلا خلاف وانما الخلاف فی الاربعة الباقیة فاضل
مومی الیه تعدیل تعقیبنده بیوررلرکه انفا ذکر اولنان
تعدیل ارکانک ترکی ایله امام ابو یوسف قتنده صلوتک
بطلانی و مذهب شافعی دخی بونک اوزرینه اولوب
تعدیلک رکنیتی حقنده نص اولمسی بیانی بو مشار الیه
بیوردقلری صکره امام احمد و امام مالک حضرتلرینک

وفی اولنان المرحوم وفرکین زاده وقعة التاتار
وقعت ٦٥٦٢ منه

تعدیله

وحنفي مذهبلري ذكري سبق ايدن امور سته نك ركنيت
وفرضيتلرنده روايت صحيحه اوزرينه امام شافعي والامام
ابو يوسف حضرتلرينك مذهبلري كبي در امور سابقه نك
بري ركوع وسجود انكجنجيسي بونلرك تعديلي اوجنجيسي بونلر
بيننده اولان انتقال در دردنجيسي ركوع وسجوددن
رفع رأس بشنجيسي قومه وجلسه التنجيسي بونلرده طمأنينت دركه
بالاده هر بري على التفصيل تحرير وتسطير اولنمشدر
مصنفك على الرواية الصحيحة عبارتنك قيدنده
بو امور سابقه نك ركنيت وفرضيتلرنده بو جمله
كلمجه واقع اولان اختلافات واقوال كثيره دن
استنباط واستخراج ايتدكلري روايات صحيحه اوزرينه
اتفاق واتحاد وامور سته نك ركنيت وفرضيتنه
ذاهب اولوب قرارداده اولدقلرينه اشارت
وارد اولدي بزم ذكر ايلدوكمز تحقيقاتدن ظاهر
ومعلوم اولدي كه بو امور سته نك ايكيسي يعني ركوع
وسجود وانتقال در بونلرك ركنيت وفرضيتلرنده
قطعا خلاف وشبهه يوقدر نته كم بوحاوده ولا خلاف
ولا شبهة في ركنيتهما وفرضيتهما عبارتلريله تصريح
وتصريح اولنمشدر بلكه خلاف وشبهه اربعه باقيه
يعني انتقال ورفع رأس وقومه وجلسه وطمأنينتده در
بو اختلاف نوع متنوع اولوب ركنيت وفرضيتلرنه

قطعا

قطعا شبهه قالمامش اولور انلرك دخي تحقيق وتفصيلي
بونلردر فرضلكه بيان اولنور صحيح مذاهب اربعه
اربعه باقيه نك واجب اولدوغي نذر ركن وجوبدن
فرض مراد اولندوغي صورتنده خلاف متنوع اولور
قوله وان في طمانينة الركوع والسجود عن ابي حنيفة
ومحمد ثلث روايات اصحها الوجوب ودونها السنية
واضعفها احتمال الركنية وان في رفع الرأس
منهما عن ابي حنيفة روايتان اصحهما الوجوب
والاخرى الركنية وعند محمد ركن وفي القومة
والجلسة والطمانينة فيهما عنهما روايتان مشهور
ظاهرهما السنة والاخرى الوجوب حاصل جوهر اليه
تعديل ايله تعبير اولنان ركوع وسجودك طمأنينته اولان
روايات بيان مراد اولنمشدر اولوب بيوررلركه تحقيقا
ركوع وسجودك طمأنينته امام اعظم ايله امام محمددن
اوچ روايت واردر اصحي وجوب ادناسي سنيت
واضعفي احتمال ركنيتدر ودخي ركوع وسجوددن باشني رفع وصوده
كذلك امام اعظم حضرتلرندن ايكي روايت منقولدر اصحي وجوب
وروايت اخرى ركنيتدر ودخي امام محمد قتنده ركندر قومه
وجلسده وبو ايكيسنده اولان طمأنينتده دخي امامين
مذكورينندن ايكي روايت واردر روايت اولي مشهوره
وظاهره در كه اول سنيت اولمسيدر روايت ثانيه واجب

اولمسی جواهر فقه صاحبی طاهر بن اسلام بن قاسم الانصاری
دخی کتابنده قنیه ده بو وجها اوزره نقل و تسطیر ایلمشلردر
و بنه کتاب مذکورده نهایه ده قلانجی تحریر اولنمشکه امام محمد بن
حسن الشیبانی بیورلر که امام اعظم حضرتلری طمانینتی ترک
ایدن مصلینک صلوتنک جواز و عدم جوازندن سؤال
اولندقده جواب عوف ایدرکه طمانینتی ترک ایلمکی دال
مقوله کمسنه لرک صلوتی جایزدر اولمیه جقی بیورمشلردر و غیابه ده
دخی تعدیل فرض اولمدیغی صورتنده یه واجب یه سنت دیر
دیو تصریح اولنمشدر یعنی وجوب و سنیته احتمالی وار و نهایه ده
ائمه نک جمیعنک سنت اولمسنه اتفاق ایتدکلری مسطوردر

قوله ویحمل ما ذکر فی الخلاصة والنهایة وغیرهما من دعوی
اتفاقهما وحمل عنهما علی السنیة علی الروایة المشهورة او
علی تخریجهم وانه [illegible] وانه الوجوب عنهما فیهما
ثم الصحیح من هذه المذاهب بالروایات وجوب الاربعة اعنی
طمانینة الرکوع والسجود ورفع الرأس عنهما والقومة والجلسة
والطمانینة فیهما لو ترک شیئا منها عمدا فهو آثم ووجب
اعادتها وان سهوا فعلیه سجدتا السهو قوله ویحمل الی
یعنی خلاصه و نهایه ده امامینک رکوع و سجودک طمانینتی
حقنده ایتدکلری اتفاق و حمل روایت مشهوره اوزرینه
سنیتنه و یاخود تخریجلری اوزرینه حمل اولنور قوله
والا یعنی اگر بو رکوع و سجودده طمانینت سنت اولمدیسه

تعدیل فرض اولمدوغی صورتده
یا واجب یا سنت دردیو تصریح
اولنمشلردر

آخره

بلغ

تحقیقا امامیندن انفا بیان اولنان اوزره وجوب
روایتی مسموع اولدیغنه بوندن صکره یوذکر اولنان مذاهب
و روایاتدن صحیح اولان اربعه باقیه نک واجب اولملریدر
یعنی طمانینت رکوع و سجود و دخی بونلردن رفع رأس
و قومه و جلسه و دخی بونلرده طمانینت و رضی مصلی بونلردن
برینی ترک ایلسه آثم اولور و اعادهسی واجب اولور اگر
سهوا ترک ایدرسه سجده سهو واجب اولور بوذکر اولنان
روایات و مذاهبدن مفهوم اولان مآل و محصل کلام بو
اولدیکه بالاده ذکری سبق ایدن امورسته نک ایکیسی که رکوع
و سجودده طمانینتدر بونلرک سنت اولمسنه قطعا شبهه
یوقدر انجق اصلا اربعه باقیه ده در اربعه باقیه دخی اوج
دیمکدر قوله ثم اعلم ان الوجوب یثبت بامور منها مواظبة
النبی صلی الله علیه وسلم بلا ترک مع الانکار علی التارک
ومنها الآیة الظنیة الدلالة ومنها خبر الواحد وانا ذکر
ان شاء الله تعالی ادلة علی المذهب الصحیح بعضها یدل
علی تمام الدعوی وبعضها علی البعض وبالله التوفیق فاضل
موی الیه تعمده الله بغفرانه بیورر لرکه بوذکر اولنان امور
سته سابقه نک ایکیسی سنت و اربعه باقیه نک وجوبی
تحقیق اولنان مذاهب و روایات تحریر اولندقدن صکره
معلومک اولسونکه اربعه باقیه نک واجب اولمسی ارباع
امورایله ثابت اولور اول امورک برسی حضرت رسول

الدعوی

اعلم ان الخبر على ثلثة اقسام خبر متواتر وخبر مشهور وخبر واحد اما المتواتر فهو كلام يسمع من فم رسول الله صلى الله عليه وسلم جماعة ومن تلك الجماعة
جماعة ثانية ومن الثانية ثالثة الى ان ينتهي الى المتمسك واما المشهور فهو كلام يسمع من فم رسول الله صلى الله عليه وسلم واحد ويسمع من ذلك الواحد
جماعة ومن تلك الجماعة جماعة الى ان يتمسك واما الخبر الواحد فهو كلام يسمع من فم رسول الله صلى الله عليه وسلم واحد ويسمع من ذلك الواحد واحد
الى ان ينتهي الى المتمسك . جامع الاسرار شرح منار

اکرم صلی الله علیه وسلمک حماشینک یارکی اوزرینه انکار ایلمز
بله من غیر ترک مواظبت ایتدیلر یعنی ترک ایتمیوب مداومت
ایتدیلر پس آندن بونلرڭ معلوم اولدیکه وجوب اوله ویسیسی
دخی ظنی الدلاله اولان آیتدرکه اقیموا الصلوة آیت
کریمه سیدر اولانه اقیموادن مراد صلوتڭ اقامت وتعدیل
ارکانینی حفظ اولوب وآنڭ وجوبی اکیدن اولدیغی بیان ایدر
دخی خبر واحددر یعنی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک
مواظبت ایلدکلری حضرتلرندن الی یومنا هذا واحد بعد واحد
خبر ویرملریدر خبر دخی اوچ قسمدر خبر متواتر وخبر مشهور
وخبر واحددر خبر متواتر اول کلامدرکه حضرت رسول
صلی الله علیه وسلمک لسان شریفلرندن بر جماعت
استماع ایدهلر اول جماعتدن دخی بر جماعت استماع ایدوب
اندن دخی اول حدیثی تخریج وتمسک ایلینلره کلنجه
بو وجه اوزره ضبط اولنه وخبر مشهور اول کلامدرکه حضرت
رسول علیه السلامڭ لسان شریفلرندن بر کمسنه استماع ایدوب
واندن دخی بر جماعت استماع ایدوب کذلک متمسک اولان
کمسنه یه منتهی اولنجه بو منوال اوزره نقل اولنوب حفظ
اولنه وخبر واحد کذلک اول کلامدرکه حضرت رسول
صلی الله علیه وسلمک لسان شریفلرندن انجق بر کمسنه استماع
ایدوب متمسک اولانه کلنجه واحد عن واحد بو وجه
اوزره نقل وضبط اولنه وآنی شاکر کمسنه تعلق بوسی صحیح که

خبر واحد خبر متواتر
خبر مشهور

خبر واحد

59

مذهب صحیح اوزرینه برقاچ ادله ذکر ایدهلم که اول ادله ایله
بعضی ائمه نڭ ایتدکلری دعوالرڭ تمام اولمسی وبونلر اوزرینه اول
دعوالرڭ بعضی بعضیسنڭ دعواسی اوزرینه دلالت ایلسون
قوله وبالله التوفیق یعنی بز الله تعالیدن استعانت ایدرزکه
بو ذکر اولنان تحریرده بزه معاونت وتوفیقی رفیق ایلیه
جمیع اقوال وافعالی رضاسنه موافق قیله انتهی
کلام الفاضل المومی الیه اللهم احفظنا من سقطات الالفاظ
وهفوات اللسان وشهوات الجنان بحرمة من هو فی غرفات الجنان
علیه صلوات الملک المنان قوله المطلب الاول فی الکتاب
قوله تعالی اقیموا الصلوة واقامة الصلوة تعدیل ارکانها
وحفظها من ان یقع زیغ فی افعالها من اقام العود
ای قومه وسواه وازال الاعوجاج فصار قویما
یشبه القائم کذا قال القاضی وغیره من المفسرین والامر
للوجوب فاضل مومی الیه تغمده الله بغفرانه حضرتلری
رساله مذکوره یی درت شی اوزرینه ترتیب وجمع
ایدوب اولنده ورتبتها علی مقدمة واقوال
الفقهاء ومطلب دیو بیورب مقدمه واقوال
فقهایی تحریر وبیان وحالا مطلب لفظندن مراد
ایلدکلری کتاب وسنتدن استنباط واستدلال اولنان
دلیللر بیانه شروع ایدوب المطلب دیو ابتدا ایلمشلردر
بونڭ اعرابی بالاده المقدمة لفظنده وورلمشدر

الهفوة الذنب والخطاء والزلة
وقد هفى يهفو هفوا وهفوة والجمع
هفوات مختاري صحاح

اعوجاجلو

قوله اما الکتاب یعنی تعدیل ارکانک فرضیتی کتاب ایله
ثابت اولمسی حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک اقیموا الصلوة
لفظندن استنباطا اولنان معنادر نظم شریف صلوته
اقامت ایله کوزدلمکدر اقامت صلوة اول صلوتک
ارکانی تعدیلدر ودخی افعال صلوتده خطا وعجزه
میل ووقوعندن صلوتی حفظدر یعنی صلوتک ارکانی
تعدیل وشرطلرینه حفظنه جهد ایله کوزتکه افعال صلوتده
بر خطا ومیل واقع اولمیه وصلوتکوز تمام اوله
اقیموا الصلوة نک اشتقاقی اقام العود اقومه
وسواه دندر یعنی عربلر بر شیئی قائم قیلوب اعوجاجنی
ازاله ایتدکلری زمانده اقام العود دیرلر بو مأخوذه
بنا اولنمشدر بو محلده دخی طریق المجاز تسویه ایله
مراد اولنمشدر قوله فصار قویما یعنی اول شیئی
قائم قیلنوب اعوجاجی ازاله اولندقده قویم اولور
فعیل بمعنی مفعولدر یعنی اول شیئی معوجلک اعوجاجی
سئول مرتبه ازاله اولندیکه قائمه مشابه اولدی
معنی سز صلوتکز تعدیل ارکانی رعایت وافعالنده
اعوجاجنه میلدن حفظ ورعایت ایدوب صلوته
قائم اولوکوز دیمکدر قاضی بیضاوی ودخی غیری
مفسرین سوره بقره نک ابتداسنده ویقیمون الصلوة
یعدلون الصلوة ویحفظونها ان یقع زیغ فی افعالها

الا الوجوب

دیو بو وجه اوزره تفسیر ایتمشلردر اقیموا لفظی اوزره دوام
وجوب اکوبندر قوله فان قیل هذا یدل علی الوصیة
لا الوجوب قلنا نعم لو تعین هذا المعنی وقد فسر الاقامة
بالدوام علیها والمحافظة وبالتجلد والتشمر لادائها
وبازائها فلما احتملت غیر تعدیل الارکان لم تکن قطعی
الدلالة قوله فصل مومی الیه تعمده الله بغفرانه بو محلده بر
سؤال ایراد ایدوب بنه جواب ویروب توجیه بیورمشلردر
اول سؤالی تحقیق ایدلم که ضعفا ذهن ولالکسنه لره
فهمی تیسیر اوله اکر سائل سؤال ایلسه که حق سبحانه وتعالی
حضرتلرینک اقیموا الصلوة قول شریفندن منفهم اولان
تعدیل ارکانک فرض اولمسیدر ومفسرلر دخی اقیموا
امرینی وجوب اکوبندر تصریح ایتمشلر لکن مضمون نظم شریف
تعدیل ارکانک فرضیتنه دلالت ایلمز ایله اونجه وجوبه
عدم دلالتی ظاهر اولمشلردر بو سؤال اولنسه جواب
ویرلورکه کرچک مضمون نظم شریف تعدیل ارکانک فرضیتنه نظم
دلالت ایدر اکر بو معنی متعین اولورسه یعنی مرجوح احتمال
اولمدیغی ظاهر اولورسه دیمکدر حال بوکه اقامت صلوته
مداومت ودخی ارکان وشرائطنی محافظه وادا اسنه
تجلد وتشمر ایله تفسیر اولنمشدر امدی اقامت لفظنک بو
معنالره دلالتی وشمولی اولدیغنه وجوبه لالتی معینی
اولور وفقا که بو فرضیت تعدیل ارکانک غیره محتمل

اولدیله تعدیل ارکان قطعی الدلالة اولمیوب
بو آیت کریمه نک دلالتی تعدیل ارکانک فرضیتی
حقنده قطعی اولمش اولور تونده بر سؤال دخی کوریلور
اول سؤال بودر که تعدیل ارکانک وجوبی خبر واحد ایله
ثابت اولدیغی بو [illegible] انفا بیان اولنمش ایدی
ایله اولنجه فرضیت خبر واحد ایله نیجه ثابت اولور که
بونده شبهه واردر فرض ایسه قطعا شبهه اولمیه
دلیل قطعی ایله ثابت اوله جواب ویریلور که فصلوا
الصلوة قول شریفی مجملدر خبر واحد مجملی بیانه الحق
لاحق اولمشدر آمدی کتابه مجمل لاحق اولدقده کتابه
مضاف اولور بیانه اولماز قاعدهٔ اصول بویله در حکم
تفصیل مرادیله بیان طلبنه رجعت المیسون **قوله** فان قیل
فکیف تکون حجة مع الاحتمال قلنا برجحانه علی غیره
فاضل موعی الیه ذکر سبق ایدن سؤال وجوابدن
بر سؤال دخی متولد اولمغین اول سؤالی دخی براد
ایدوب اکه دخی جواب ویروب بیورورلر که
اگر سؤال اولنسه که جواب سابقده بو فرضیت
تعدیل ارکانک غیره محتمل اولدیغی قطعی الدلالة
اولمازدیلمش ایدی ایله اولنجه بو فرضیتک غیره احتمالی
بله بزه کیفیت ایله حجت اولور دنیله جواب ویریلور که
تعدیل ارکانک غیره رجحانی ایله اولور یعنی اقامت

الفرض ثابت بدلیل قطعی

ایله

ایله

دوام

دوام وتجدد ایله تفسیر اولندیغی صورتده تعدیل ارکان
غیره ترجیح اولنور **قوله** قال الفاضل والاول اظهر
والی الحقیقة اقرب یعنی اقامت صلوتک معناء اول
اوزرینه حمل اظهردر معنای اولده مراد صلوتک ارکانی
تعدیل ودخی افعالنده غیره میل وخطادن حفظ بو معناده
اظهر ومعنا حسنده اشهردر که معنا ثانیسی تقویم عود وترویج
وحدر ثبوت ایله اول صلوته مباشرتدر وحقیقت ایله مراد اولنور
صلوتک حقیقی وعرفی اولان معناسیدر که بو معنا ثانی
حقیقته نسبت ایله معنای مجازی دینلمشدر عودی تقویم واحجیه
تسویه واعوجاجنی ازاله در واقرب اولمسی بو معنانک
معنای تسویه یه اشتمالیله اشتراکی جهتیله مشابهتنک
وجهنک ظهوریدر یعنی بری تعدیل ارکان ودیگری تسویه
اجسام دردر وامام راغب تعبیریله اقامت صلوة صلوتک
حدودینی توفیته ودخی مداومت وحدود وقیام صاحبی
اولمغه مباشرتدر واولی اولان کلامک شمول فعل اوزرینه
حمل اولنمسیدر که انکله ثناء عظیم حاصل اوله بوانیه حاصل
اولمز الا اقامتی من غیر خلل فی ارکانها وشرائطها صلوتک
اداسی اوزرینه حمل ایتدوکمز صورتده حاصل اولور زمانده
اقرب احتمال بودر ابعد احتمال صلوتک اقامتی مجرد
ادا وایقاع ایتمک اوزرینه حمل اولنمقدر زیرا حق تعالی
حضرتلری مواضع اخرده المقیمین الصلوة بیوردی

المصلين سوريدي الا انه فيلي حلل ايله سوبرلدي شول حبيب الميه
وويل للمصلين الذين هم عن صلوتهم ساهون سورديرر بو ايه حلوه
مصلين صيغه سي اكثر معنيان صيغه سي قبيل ودن المراد اولكور
ذردخي حق تعالى جل جلاله قولاريني بو صلوته ترغيب ايجون
بو حقه شرايط واركانني رعايت ايله ملحقه قيدن متن اكوه
نظم شريفده اقامت لفظي ايله ذكر ايتمشلردر وصلوة فعلة
وزني اوزره اصلي صلوة دروا والفه قلب اولنمشدر

قوله وقال صاحب الكشف الاقامة من القيام و
والهمزة للتعدية وحقيقة يقيمون الصلوة يجعلون الصلوة
قائمة او قويمة لكنه بالمعنى الثاني اكثر استعمالا اعني استعمال
نحو اقام العود بمعنى سواه اكثر من استعمال نحو اقام زيدا
بمعنى جعله منتصبا وان كان التقويم في الحقيقة ايضا راجعا
الى المنتصب فقيل انه استعير لتعديل الاركان اي اجزاء ما
ذكر من تسوية الاجسام لانه حقيقة فيها ونحن اخترنا
فيه ايضا فان التقويم يتبع على القبيلتين على التسوية
بل الوصف بالتقويم لنحو الدين والراي والطريق وما
من المعاني اكثر وكان هؤلاء جعلوا النقل من المحسوس
اعني الانتصاب الى المحسوس وهو تسوية العود ونحوه
ثم منه الى المعقول وهو ما آثره المصنف فلا خلاف
في التحقيق وهذا ارجح المحامل انتهى ٭ صاحب كشف دركه
اقيموا صيغه سنده اولان اقامت قيامدن در همزه سي

اصل صلوة

[illegible]

لان

م المطول

تعديه ايجوندر يقيمون الصلوة نك حقيقت معناسي
يجعلون الصلوة نك قائمة او قويمة ديمكدر صيغه امر
معناسي اوزره سز صلوتي قائمه ويا خود قويمه قيلوكوز
يعني اعوجاجدن قائم قيلوكوز لكن يقيمون الصلوة قائمة
او قويمة معناسنه اولمسي استعمال جهتندن معناي ثانيدن
اكثردر يعني معناي اول اقام العود بمعنى قومه وسواه
صورتندر ومعناي ثاني اقام زيدا بمعنى جعله منتصبا
صورتندر اول ثانيدن استعمال جهتندن اكثردر يعني بو ايله
ديمك اولوركه اقام العود نك معناسي اول عودي
تسويه قيلوب اعوجاجني ازاله ايلدي ديمكدر واقام زيدا
معناسي زيدي قائم قيلدي اول زيدي منتصب قيلدي ديمكدر
بونك استعمالي قليلدر اولكه صورت استعمالا اكثردر
اكر تقويم حقيقتده منتصب معناسنه دخي راجع اولورسه
بعضيلر ديمشلركه اقام العود مثالي ذكر اولنان تعلك
آخرنده واريجه تسويه اجسام تعديل اركاندن كنايه استعاره
اولنمشدر بو معني فرضيتنده حقيقتدر ودخي حق تعالى
اقيموا لفظي تسويه اجسام معناسنه اولمسي بو نسبه حقيقتدر
زيرا تقويم قبيلتين افرزنده على التسويه واقع اولور
قبيلتين نمرادا اقام العود ايله اقام زيدا امثاليدر
تقويم صيغه سنك بو الكسنه دخي شمولي واردر ديمكدر
بلكه صلوتي تقويم لفظي ايله توصيف دين وراي وطريق

كبي ودخي معانيدندر بونك امثالي كبي استعمال مجتهدين
اكثردر مثلا دين قوم ورأي قوم وطريق قوم دنيلور
وفقها فعل محسوسدر قيلدلر يعني نقل دنيرم محسوسه
انتصاب در كه تسويه عوددر ودخي بونك معناسي
بونده صكره معقولي معقوله انتصاب قيلدلر بو
مصنفك اختيار ايلديكيدر بو تقديرجه تحقيقنه قطعا
خلاف بوقدر وتوارجح محاملدر بو محله كلنجه يعني انتهى
لفظه كلنجه صاحب كشافك كلاميدر لكن قاضي بيضاوي
محشيسي مرحوم شيخ زاده قدس بو محلي كتابنده على التفصيل
بيان ايتمشلردر تركيبه ايضاح وتقرير ايدهلم محشي معوجه اليه
بيورديلر كه اقامت صلوه ايچون درت معني واردر
معناي اول يقيمون نك اشتقاقي اقام العود دن
اوله يعني اول عودي قايم قيلدي ودخي شول وجهله
تسويه ايلديكه اول عودده قطعا اعوجاج قالمدي معناي
ثاني قامت السوق دن اوله كه يعني بازار دوردي
وبيع وشرا اولدي سوقده امتعه رايجه اولوب رغبات
جمع اولدي ديمك اوله بو ايكي وجه اوزرينه تقديرنجه
استعاره تبعيه اولمش اولور قياس قيلسنده اولا
صلوة جامع تسويه سنه وجامع اقامته تشبيه اولندي
اقامت لفظي تسويه صلوتده استعمال اولنور بونده صكره
يقيمون لفظي وجه اول اوزره بو اقامتدن مشتق اولمش اولدي

في لفظ اقامة
اربع معان

اما وجه ثاني اوزره اقامت صلوتي محافظه ومداومت
زوجي سوقه تشبيه اولندي شول حيثيت ايله كه بو ايكي
وجهدن هر بريسي صلوتك شاننه رغبت واهتمامنه
مبني در وبوندن صكره اقامت لفظي مداومت ومواظبت
اوزرينه اطلاق اولنوب يقيمون بوندن مشتق اولمش
اولور ومشتق لفظي كه اقامت لفظيدر بوندن يقيمون
لفظي كبي مأخذنه تبعا بودخي استعاره اولمش اولور علم
معانيده استعاره بر ماج وجه اوزرينه در بر شول
لفظدر كه اول لفظك معناي اصليسنه مشابه اولان
برده استعمال اولنه مشبه ايله مشبه به بينلرنده علاقه
اوله مثلا رأيت زيدا كالاسد دن زيدك اسده
مشابهتي كبي كه علاقه مشابهت شجاعتدر بر شول
لفظدر كه اول لفظ ذكر اولنه واول لفظ ايله ايكي
معني مراد اولنه معناي اول حقيقي معناي ثاني مجاز
اوله وبينهماده علاقه اوله اسد كبي زيرا بو اسد تاره
حيوان ناطق اوزرينه وتاره رجل شجيع اوزرينه
اطلاق اولنه وبينهماده علاقه شجاعت اوله
حيوان ناطقه اطلاقي لغويه رجل شجيعه اطلاقي
مجاز لغوي اولمش اولور وصلوتده مداومت ايله
سوقده امتعه نك رغبت ورواجي بينلرنده
فرق بونلردن هر برسنه رغبات توجهي در ايله

اما الاستعارة فمجرد تسمية خالية عن المناسبة ويسمى اثبات ذلك الامر المختص بالمشبه به للمشبه استعارة تخييلية لانه قد استعير للمشبه ذلك الامر الذي يختص المشبه به وبه يكون كمال المشبه به او قوامه في وجه الشبه ليخيل ان المشبه من جنس المشبه به كما في قول الهذلي

واذا المنية انشبت اظفارها الفيت كل تميمة لا تنفع التميمة الخرزة التي تجعل في ذلك اي اذا علق الموت مخالبه في شيء ليذهب به بطلت عنده الحيل شبه الهذلي في نفسه المنية بالسبع في اغتيال النفوس بالقهر والغلبة من غير تفرقة بين نفاع وضرار ولا رقة لمرحوم ولا ابقاء على ذي فضيلة فاثبت لها اي للمنية الاظفار التي لا يكمل ذلك الاغتيال فيه اي في السبع بدونها تحقيقا للمبالغة في التشبيه فتشبيه المنية بالسبع استعارة بالكناية واثبات الاظفار لها استعارة تخييلية وكما في قول الاخر

ولئن نطقت بشكر برك مفصحا فلسان حالي بالشكاية انطق

شبه الحال بانسان متكلم في الدلالة على المقصود وهو استعارة بالكناية فاثبت لها اي للحال اللسان الذي به قوامها اي قوام الدلالة فيه اي في الانسان المتكلم وهذا الاثبات استعارة تخييلية
من مختصر

انواع الاستعارة

الاستعارة المكنية	الاستعارة التخييلية	الاستعارة الترشيحية
وهي تشبيه الشيء على الشيء في النفس	وهي اثبات لوازم المشبه به للمشبه	وهي اثبات ملائم المستعار منه

ادلنجه مشبه به ايچون ثابت اولان معنى مشبه جه اثبات
اولنوري و استعاره درت نوعدر بري استعارهٔ مكنيه
و بري استعارهٔ تخييليه و بري ترشيحيه و بري تبعيه در
استعارهٔ مكنيه اولدر كه كنايه لغتده سترden عبارتدر
كنيته اي سترته دنيلور اصطلاحده اولا برشيء اجمال
اوزره ذكر اولنوب و ثانياً تفصيل اوزره ذكر اولنور
مثلا اولا بركمسنه رجل عندي ديسه بو كلام مجمل اولور
اول كمسنه نك قتنده موجود اولان شيء معلوم اولميوب
اجمال اوزره صادر اولوب ثانياً كثير عندي من الرجال
كلام مجمل سابقي تفصيل اولوب يانده موجود اولان
رجالدر ديمك اولور استعارهٔ مكنيه نك تعريفي مشبه به
ترك اولنوب مشبه نك مضافنه اقامتله كنايه استعاره
تخييليه اولدر كه مشبه به جه لازم اولان شيء مشبه ايچون
ثابت ولمه مخصر ايچون كشف قناع اثباتي كبي مراد تجوزدر
مشابهي اولمدوغندن ادنوري و بو استعارهٔ تبعيه استعارهٔ
ترشيحيه نك عيني در مالكن معنيجه اولان استعارهٔ تخييليه در
تأمل و تدبر اولنه بوندن صكره معلوم اولا كه تقويم عود
ترويج سوقك هر بيسي اقامت ايچون معناي لغوي
و معناي عرفي واردر معناي لغوي برشيء غير ساقط
على عرضه طولي اوزره قائم قلمقدر زيرا قيام انسان
صكره اقامت لفظي تارة تقويم عوده نقل اولنوركه

تشبيه ايكي شيئي برادة مشترك ايتمكدر حروف تشبيهدن
بريله شول شيء كه اكه تشبيه اولنور مشبه به ديرلر
و اول شيء كه اني تشبيه ايدرلر مشبه ديرلر و اول
وجه مشترككه وجه شبه ديرلر و مشبه ايله
مشبه به ما بينلرنده واقع اولان
و نه آلت تشبيه ديرلر و متكلمه
مشبه ديرلر و تشبيهدن
حاصل اولان نتيجه كه
مشبه يدح در
غرض تشبيه
ديرلر
تورده

ايله

كلامي

64

يعني اقام العود اذا قومه و سواه و ازال اعوجاجه
فصار شبيها مستقيما بالشيء القائم ديمكدر بو تقديرجه
اقامت تسويه اجسام ايچون حقيقت عرفيه اولمش
اولور بوندن صكره افعال و معاني تسويه ايچون استعاره
اولنوركه تعديل اركان صلوة اگر اقامت تسويه
اجسامده مجاز اولايدي تسويهٔ معاني ايچون استعاره
اولمسي جائز اولمازدي زيرا مجازدن مجازه برطريقله
وصله يوقدر و تارة انفاق سوق و ترويجه نقل
اولنوركه معنى قامت السوق اذا انفقت و راجت
و اقمتها انا اي جعلتها رائجة قيام لفظي رواجدن
اقامت لفظي ترويجده استعمال اولنور بو تقديرجه
اقامت حقيقت عرفيه اولور صكره برشيئه مداومت
ايچون استعاره اولنور تحشيه موصى اليه اقامتك ترويج
سوق معناسنه اولمسي شاعرك شعري ايله استشهاددر
المشهدر اول شعر بودر • اقامت غزالة سوق الضراب
لاهل العراقين حولا قميطا • غزاله شبيب خارجينك
بركمسنه نك عورتيدر زوجي حجاج قتل ايلدكده بر سنه
كاملا حجاج ايله محاربه ايدوب بعده حجاج عسكري ايله
منهزم اولوب فرار ايلمشلردر اقامت فعلي غزاله
يه عليدر سوق لفظي مفعوليدر ضراب لفظنه مضافدر
ضراب سيف ايله مضاربه و مقاتله در لاهل العراقين

ان الاستعارة وان كانت موضوعة بالتأويل الا ان المفهوم من اطلاق الوضع انما هو الوضع بالتحقيق واحترز بقوله في اصطلاح به التخاطب عن المجاز المستعمل فيما وضع له في اصطلاح اخر غير الاصطلاح الذي به التخاطب كالصلوة اذا استعملها المخاطب بعرف الشرع في الدعاء فانها تكون مجازا لاستعمالها في غير ما وضع له في الشرع اعني الاركان المخصوصة وان كانت مستعملة فيما وضعت له في اللغة
من المختصر

ديمكدر م

حكاية غزالة مع الحجاج

اقامت لفظه متعلقدر اهلكدن مراد حجاج واتباعیدر
حولاً قميطاً سنه كامله ديمكدر عراقيندن مراد بصره
وكوفه دركه شاعر ضراب اكون سوقی علی سبيل التخييل
والتشبيه ضرب وطعن ورمی ايله اولان حربك
صولتنی اسواقده تجار بيع ايلدوكی امتعه نك رواجنه
تشبيه ايلدی ودخی انك اكون سوق اثبات ايلدی
محشی مزبور مراده مزبوره نك حجاج ايله اولان حكايه سنده
اولمق اوزره بر روايت نقل ايدر كه حجاجك كوفه ده
اوتوز بيك مقداری مقاتل واتباعی وار ايكن مذكوره
غزاله بر كون كوفه يه اوتوز نفر كمسنه ايله علی السحر
داخل وقبل المقابله والمحاربه بلا تأخير ولا خوف
صلوة فجری سوره بقره قرائتی ايله ادا ايدر عارفه
وبعد الادا محاربه يه قاصده اولدقده اول وقتده
حجاج واتباعنه انهزام واقع اولوب كوفه دن فرار
ايتمشلردر ديو بو روايتی نقل ايدر ولكن وجه انهزامی بيان
ايتمامش بو عبد فقيرك قلبنه سنوح ايدن بودر كه
اول وقتده غزاله كوفه يه وصول وحجاج واتباعنك
ايچنه داخل اولدقده اول حالده صلوة فجری فقهاء
يازدقلری صلوة خوف هيئتی اوزره قلبيوب اللهه
توكل وتوسل ايدوب قلبنده رعب وخوف اولميوب حجاج
وغالبيتی كندوده مغلوبيتی طرف حجاجده [illegible]

اول

اول اثناده حق سبحانه وتعالی حضرتی حجاج واتباعی قلوبنه
مرط العقله خوف وخشيت القا ايدوب قلبنه سنوح ودخی كوج
ايلديكه مزبوره غزاله كوفه يه داخل واعداء عدوده مقارن
ومقابل اولدوغی حالده بو وجه اوزره صلوة مذكوره يی
اقامت وبلا خوف اطول سوری اولان سوره بقره يی
قرائته جرأت ايدن كمسنه البته غالب اولور ديو مقاومت
ومقابله يه عدم قدرتلرينی تحقيق ايدوب منهزم
اولمشلردر بصره وكوفه شعراسی حجاجك بونلردن انهزامنه
مناسب هجو ايتمشلردر اول ابيات بونلردر
اسد علی وفی الحروب نعامه ۞ فتخاء تنفر من صفير الصافر
هلا كررت علی غزاله فی الوغی ۞ بل كان قلبك فی جناحی طائر
محشی مومی اليه بو قدر وجه اقامت صلوة اكون درت
معنی واردر ديو تحرير واول معنالرك ايكيسنی بيان
تقرير ايدوب لكن ماهيته مقتضا حشيه بعض كلمات
توسط ايتكله تأخير اولنمشدی حالا اول درت معنالرك
اوچنجی معناسنی بيانه شروع اولندی اوچنجی معناسی
اقامت صلوة اكون تشمر واردر يعنی اداسی اكون
جد واهتمام وتحصيلنده صلابت واردر بو تقديرجه
معنی قام بالامر واقامه اذا جد فيه وتجلد واجتهد
فی تحصيله ديمكدر يعنی امره قائم اولدی ديمك اول
امره قائم اولدی واول شيئه جد واهتمام وتجلد ودخی

[illegible] صفير الصافر صفير قوشك [illegible] وصبلق
[illegible]
كذا فی صحاح
[illegible] قيل للحرب
[illegible] الجلبه [illegible] الاصوات [illegible]
كذا فی صحاح

تحصیلنه اجتهاد ایلدی معناسنه در بو صورتده تسمیه
معناسنه اولان اقامت لفظی مجاز مرسل اولوب ذکر
مسبب اراده سبب قبیلندن اولور وتعضید یقیمون الصلوة
یقیمون لاداء ایهام من غیر تقویز ایله تفسیر ایتدیلر دیرکه
کذلک الحاصل ذکر مسبب اراده سبب قبیلندن اولمش اولور
تعضید اسم ملزوم اطلاق ولازم اراده قبیلندن
اولور دیمشدر تعنای رابع اقامت لفظندن مراد
صلوتک مجرد اداسی وفعلیدر یعنی جمیع ارکان
وشرایطی وسنن وواجبات واداب ایله برلوزنه
القا ایتمکدر اقامت لفظنک بو معنی اوزرینه دلالتنک
وجهی اقامتک بعض معناسی صیرورت ایچون اولمقدر کم
ویقیمون الصلوة نظم شریفنک معناسی یصیرون ذا قیام
ای ذا صلوة دیمکدر قیام لفظی صلوة ایله تعبیر اولندی
صلوتک قیامه شمولی اولدیغیچوندر زیرا قیام ارکان
صلوتک غایت اشرف اولان رکنی در کم اول رکنده
قرآن عظیم الشان قرائت اولنور قوله ثم ضعف الوجوه
الثلث الاخر بکلام طویل بو ندن صکره صاحب کشف
وجوه ثلثه‌یی کلام طویل ایله تضعیف ایلدی یعنی ضعیف
قیلدی وجه ضعف بوندن صکره تحریر اولنور قوله
یقول العبد الضعیف عصمه الله تعالی لو سلم عدم ضعفها
فلا خلاف فی مجازیتها والاقامة فی معنی تعدیل

قوله یقیمون لقوله علیه الصلوة والسلام ... [illegible]

الارکان

الارکان اما حقیقة علی ما ذکره فی الکشف او اقرب
الی الحقیقة فیها علی ما ذکره القاضی ولا یصار الی المجاز
الا عند تعذر الحقیقة والمجاز اقرب الی الحقیقة اولی
من الابعد فلا اقل من ایجاب الظن الکافی فی مجاز
العمل • فضل موسی الیه تغمده الله بغفرانه بو وجوهک
بو ذکر اولنان وجوه ثلثه‌نک مجازیتنده خلافی بوقدر
یعنی ذکر سبق ایدن صیغ ثلثه‌نک معنای حقیقیلری مراد
اولنمشدر اقامت تعدیل ارکان معناسنه المسی اولاکه
صاحب کشف ذکر ایلدوکیدر ویاخود حقیقته اقرب اولاکه
قاضی بیضاوی ذکر ایلدوکیدر بو صورتده مجاز اولمغه
مجال یوقدر مگر حقیقت متعذر اوله اول صورتده مجاز
متحقق اوله حقیقته اقرب اولان مجاز ابعد اولاندن
اولی در امدی بوراده نتیجه قاضی بیضاوینک اقامتی دوام
ومحافظه ایله تفسیر ومعنی سز صلوته مداومت وافعالنده
خطادن محافظه ایلمک دیمسی بر نهایه المسی اولور صاحب
کشف اقامتی قیامدن دینمسی تعدیه ایچوندر ویقیمون نک
معناسی یجعلون الصلوة قایمة او قویمة دیمکدر وبو استعمال
اکثر در دیو تحقیق ایتمشلر در بو تقدیرجه اقامت تعدیل
ارکاندن عبارت المسی صاحب کشف تحقیقی اوزره
حقیقته اقرب المسی قاضی ذکر ایلدوکی نتیجه‌نک بو
اولدیکه اقیموا صیغه‌سندن ارکان صلوتک تعدیلی اقامت

عدم ضعفی مسلم اولدوغی صورتده وجوه ثلثه‌نک هم

دیرکه

ونجوز الاقامة للتعدیه

وارد اولمسی حقیقت ومجازدکلدر زیرا مجازا ولمغه
مجاز بوقدر حقیقت متعذردر اتفاقا تحقیق اولنمشیدی **قوله**
واما السنة فکثیرة جدا ولنذکر بعضها قوله واما السنة
واو عاطفه در بو مقامده اما الکتاب لفظنه معطوفدر یعنی
تعدیل ارکانک کتابدن فرضیتی جهتنه استنباط اولنان
دلیل اتفاقا بیان اولنمش ایدی فرضیتی جهتنه وارد اولان
احادیث نبویه یه شروع اولنور یعنی تعدیل ارکان وقومه
وجلسه سنت اولمسی جهتنه وارد اولان احادیث نبویه
چوقدر بعضیسنی روایت ایدهلم **قوله** منها ما رواه الائمة
الستة الا مالکا عن ابی هریرة رضی الله عنه ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخل المسجد فدخل رجل فصلی وسلم علی النبی علیه السلام
فرده وقال ارجع فصل فانک لم تصل فرجع وصلی
کما صلی ثم جاء فسلم علی النبی علیه السلام فرده وقال
ارجع فصل فانک لم تصل ثلاثا فقال والذی بعثک بالحق
ما احسن غیره فعلمنی فقال اذا قمت الی الصلوة فکبر
ثم اقرأ ما تیسر معک من القرآن ثم ارکع حتی تطمئن
راکعا ثم ارفع حتی تعتدل قائما ثم اسجد حتی تطمئن ساجدا
ثم ارفع حتی جالسا وافعل ذلک فی صلوتک کلها
قوله منها ضمیری سنته راجعدر من تبعیضیه ایکوبر یعنی تعدیل
ارکان وقومه وجلسه سنت اولمسی جهتنه اولان احادیث نبویه
بعضیدر دیمکدر اول احادیثک اولی ائمه ستة ابو هریره

تعتدل

حضرتلرندن

حضرتلرندن روایت ایلدکلری بو حدیث طویل الذیل درکه
انکله ابتدا اولنمشدر ائمه مذکوره ابو هریره حضرتلرندن
روایت ایلدیلر الا مالک دکل یعنی مالک روایت ایتمشدر
اولنمشدر ابو هریره حضرتلری بیورمشلرکه برکون حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مسجده داخل اولدیلر
برکمسنه حضرت رسولک عقبنجه مسجده داخل وصلوات
مکتوبه‌دن بر وقتک نمازینی ادایه عازم اولوب بعد الاتمام
حضرت رسوله سلام ویردوکنده حضرت فخر سلامی رد
ایدوب اول کمسنه‌یه بیوردیلرکه رجوع ایله وار نماز قیل
زیرا سن قیلمدک یعنی بو قیلدوغک نمازده تعدیل
ارکان وقومه وجلسه طمأنینت بولنمدی ترک ایلدک
دیو بیوردقلرنده شخص بوردخی واروب تکرار قیلدقدن
صکره حضرت رسوله کلوب سلام ویردکده رد سلام
وبو خطاب مستطاب ایله مخاطب اولدقده اوچ دفعه
بینلرنده بو معامله واقعه اولدقده شخص بوره عاجز
ظاهر اولوب دفعهٔ ثالثه‌دن صکره یا رسول الله
سنی الله حق ایچون که سنی قوللرینه حق ایله بعث ایلدی
بو قیلدوغم هیئتدن غیری ادایه قادر دکلم بکا تعلیم ایله
بعد الیوم اول هیئت اوزره قیلایم دیو عجز ایله
ایتدکدنصکره حضرت رسول نبی علی طریق التعلیم
بیوردیلرکه یا فلان ابتدا صلوته قائم اولوب دخولک

کلوب

حضرت رسول علیه السلام [illegible]

مناقب ابوهریره وولادتی

دخول وادا ایلدیکون اولا تکبیر ایله یعنی تکبیر افتتاح ایله بدء ایله
بعده قرآن عظیمدن بعد قراءة الفاتحه مراد
ایلدیکی محلدن اوچ آیت مقداری ضم ایله بعده رکوع
ایله شول حیثیت ایله که راکع اولدیغی حالده جمیع
اعضا وجوارحی مطمئنه اوله بعده رکوعدن رفع رأس
ایله کذلک قائم اولدیغی حالده شول قدر قیام تام
ایله که جمیع اعضاسی مستویه اوله بعده سجده ایله کذلک
ساجد اولدیغی حالده اعضا وجوارح مطمئنه اوله
بعده سجده دن رفع رأس ایله سجدتین بیننده جالس
اولدیغی حالده کذلک اعضاسی مستویه ومطمئنه اوله
بعده سلام ویره فلان بونی ذکر ایلدیکم ترتیب
وهیئت اوزره قبل وبو افعالی وارکانی نمازک تعدیلنه
رعایت ایله نمازک قبول اولور دیو بیورمشلردر
حدیث مزبور بعینه مصابیحده بو نسخه مسطوردر
ایمدی بو حدیث شریفده تعدیل ارکان وقومه وجلسه
وطمأنینت وانتقاله دلالت تامه واردر حدیث
مزبوری روایت ایدن ابوهریره حضرتلرینک اسملری
عبد الرحمن در حضرت رسول علیه السلامک اشرف اصحابندن
ایدیلر وحضرت رسول مزبوره حفظ ایله دعا ایتمشلردر
ودعالری مستجاب اولوب الی الآن عالمده ذکر وحدیثی
منتشر اولوب والی یوم القیام دخی بین العلما العظام

منتشر

کان ابوهریره من المهاجرین ومن علیه رسول الله صلی الله علیه وسلم
رضی الله عنهم وقد دعا النبی علیه السلام له بالحفظ
فاستجاب الله تعالی له فیه حتی انتشر فی العالم ذکره
وحدیثه وقال البخاری اکثر من بضعة عندنا فی الاحکام
ثلاثة الاف من الحدیث روی ابوهریره رضی الله عنه
منها الف وخمسمائة وقال البخاری روی عنه
سبعمائة نفر من اولاد المهاجرین والانصار وفیه
روی جماعة من الصحابة عنه فلا وجه الی رد حدیثه وما ذکر
فی التنقیح الاصول

سبب کنیت ابوهریره

منتشر اولمشدر امام بخاری حضرتلری بیورمشلردر که
احکامده اولان اوچ بیک حدیثک بیک بشیوز حدیثنی ابو هریره
حضرتلری روایت ایلدی واولاد مهاجرین وانصاردن
یدی یوز نفر کمسنه مزبوردن حدیث روایت ایلمشلردر
اصحابدن دخی نیچه صحابه روایت ایلمشلردر جاهلیتده
اسمی عبد الشمس ایدی بعد الاسلام ابوهریره کنیتی حضرت
رسول علیه السلام بیورمشلردر وجه کنیت بودر که
برکون بر هره‌یی آلتی اتکنه الوب گیدرکن حضرته
ملاقی اولدقده حضرت بعض ما هذا فی یدک دیو
بیوردقلرنده هذه هرّة دیو جواب ویردکده حضرت
دخی مقابله‌ده انت ابوهریره دیو بطریق اللطف
والکرم لطیفه بیوردیلر بو کنیت ایله مشهور اولدی وتبرکا
بو کنیت ایله ندا اولندوغنه غایت مسرور ومحظوظ
اولوردی وحضرتلری بالذات بش بیک وبشیوز یتمش درت
حدیث شریف روایت ایلمشلردر سبب اسلامی دخی بودر که
جاهلیتده صنمه رعایت ایدرلر ایدی وغایت صلابت دیننده
ناشی هر مکانده عبادت ایتمک ایچون صنمی یانجه معا
الوردی برکون صنمی یره وضع ایلدکده بر کلب
گلوب اوزرینه بول ایلدکده آنی گوروب غضبندن
کلبی قتل وصنمی غسل وتطهیر ایدوب ارتسی گون
ینه بر کلب آخر دخی گلوب بول ایلدکده کذلک قتل وتطهیر

الاحادیث التی رواه ابوهریره عصـ
٥٣٧٤

سبب اسلام ابوهریره

واقع اولدی دفعه بالنه جه بردلکو کلوب بنه اوزرینه
بتول ایلدکوه اول حالده قلبنه مهیب عنایت مهدا ایدن
رباج سعادت بهوب ایدوب صنمی الوب یره اوروب
باره باره ایلدی وبو بیتی اول حالده بالبداهه انشاد
ایلدی اول بیت بودر • أرب يبول الثعلبان برأسه
لقد ذل من بالت عليه الثعالب • برئت من الاصنام والشرك
وآمنت بالله الذي هو غالب • الم تر ما بيني وبين بن عامر
من الصلح ما بالت عليه الثعالب • دیو بیتی انشاد ایدوب
شرف اسلام ایله مشرف اولمشدر وفاتی هجرتک
اللی بدی سنه سنه واقع اولدی وشیخ نیمش سکز ایدی
رحمة الله عليه رحمة واسعة قوله قال الشيخ اكمل الدين
في شرح المشارق قوله ثم ارفع حتى تعتدل قائما يدل
على ان تعديل الاركان فيها واجب انتهى وفي كلامه
دلالة على شمول تعديل الاركان الطمانينة القومة
على ما نقلناه في المغرب والاختيار وعلى رواية
الوجوب فيها • مشارق انوار شارحی شیخ اکمل الدین
رحمة الله عليه آنفا ذکر اولنان حدیث شریفده واقع
اولان حضرت رسول اکرم صلى الله عليه وسلمک
على طريق التعليم اول اعرابی یه ثم ارفع حتى تعتدل قائما
خطابی مستنطبدری صلوتنده تعدیل ارکانک
وجوبنه ولمسنه دلالت ایدر بیورمشلردر انتهی کلامنه

الثعلب دلکو دیدکلری حیوانه جمعی ثعالب کلور
کما یقال منه وقیل الثعلب اسم جنس
وثعالة علمه والاسد اسم جنس •
واسامة علمه وكنى الانثى
منه الثعلبة وجمعه
الثعالب كذا في شرح
الشافية
منه

كلها

قد بالت
نخ

وفات ابو هريره
سنه ٥٧

تعتدل

لدیح

اولان

69

اولان ضمیر مستتر شیخ اکمل الدینک قولنه راجعدر
یعنی شیخ اکمل الدینک کلامی انتهایه بولدی دیمکدر فاضل
موحی الیه رحمه الله تعالی بعد ازین بیورورلرکه اول شیخ اکملک
تدل على ان تعديل الاركان فيها واجب کلامنده
قومه نک طمانینتی اکون تعدیل ارکانه دخی شامل اولمسنه
دلالت واردر که یوقاروده مقدمه ده مغرب اللغه دن
واختیاردن نقل ایلمش ایدیکمز دخی وجوب روایتی
اوزرینه که ثم الصحيح من هذه المذاهب والروايات
وجوب الاربعة دیو نقل ایتمش ایدک حضرت رسول
اکرم صلى الله عليه وسلمک ثم ارفع حتى تعتدل قائما قول
شریفلرینه بو ذکر اولنان تعدیلره شمول ودلالت
واردر قوله ومنها ما روى البخاري ومسلم رحمهما الله
تعالى عن البراء بن عازب رضي الله عنه قال كان ركوع
النبي صلى الله عليه وسلم وسجوده وبين السجدتين واذا رفع
رأسه من الركوع ما خلا القيام والقعود قريبا من السواء
وهذا يدل على المواظبة • ودخی تعدیل ارکانک
سنت اولمسی حقنده وارد اولان احادیثدندر که امام
بخاری وامام مسلم رحمهما الله تعالى براء بن عازب
حضرتلرندن روایت ایدرلرکه براء بن عازب بیوروررلرکه
رسول اکرم صلى الله عليه وسلم حضرتلری نمازه داخل
اولدقلرنده رکوع وسجودلری ودخی سجدتین بیننده

ركوعدن مبارك باشلرينى رفع ايتدكلرى وقتده قيام
وسجوددن ماعدا اسننده استوايه قريب اولوردى
يعنى ركوعده ظهرلرينى مستوى ايدرلرايديكه مبارك
ارقالرينه بر قدح صو وضع اولنسه بر طرفه ميلان ايتمز
كوسترردى وسجودلرينه دخى مكث طويل ومبارك
باشلرينى ركوعدن رفع ايتدكلرى وقتده اعضاء
شريفه لرينى بر مرتبه مستوى ايدرلرايديكه تسكين جوارح
بولندقدنصكره سجده يه واروب كذلك توجه ايدر
ادا ايدرلرايدى قنية الفتاوىده امام اعظم ابويوسف وامام
محمد رحمهما الله تعالى قولنده ركوعدن قايم اولدقده
حالده استوا فرضدر وسجده بينده اولان
جلسه ده فرضدر ديمشلر اما امام ابويوسف وامام
شافعى فرضدر ديمشلر ولكل وجهه اما حضرت
رسول عليه السلام بو هيئت ايله قلملرى مواظبت ومداومتلرى
دلالت ايدرلر امام بخارى وامام مسلم حضرتلرينك اسم شريفلرى
ومولد وانتقاللرى وساير مناقب شريفه لرى
على التفصيل بوقاروده بيان اولنمشدر براء بن عازب
بانك كنيته براء بن عازب الانصارى الخزرجيدر
رواتدندر حضرت رسول عليه الصلوة والسلامك
صحبت شريفه لرينه مقارن اولوب حضرت رسول عليه السلام دن
[redacted] اوچيوز يكرمى بش حديث شريف روايت ايتمشدر

سجوددن

بنه

مناقب براء بن عازب

الاحاديث الماثورة منه ٣٠٥

ورق اوچ حديثى صحيحينده واردر بش حديثى امام بخارى منفرد اولوب
ويش حديثى امام مسلم روايت ايتمشدر وذكر اولنان احاديث
شريفه نى بلا واسطه بالذات روايت ايتمشدر
كنيتى اباعماره يعضيرا بى الطفيل بعضيرا باعمر بعضيرا
ابو عمرو ديمشلردر مشهور اولان اباعماره در بدر كونى
حضرت رسول عليه السلام ايله معا غزايه حاضر اولامدى كوچك
يرى بوردر ديمشلردر ودخى اول غزاده ابن عمر دخى
غزاسنده قبول بويورلدى براء بن عازب حاضر اولمشدر ورى
شهرينى يكرمى درت تاريخنده صلحا فتح ايلمشدر وحضرت
على ايله جمل ونهروان فتحنده حاضر اولمشدر بوندنصكره
كوفه يه نزول ايدوب كوفه ده مصعب بن زبير
عصرنده وفات ايلمشدر رحمة الله عليه رحمة واسعة
قوله وفى رواية رمقت الصلوة مع محمد عليه السلام
فوجدت قيامه وركوعه فاعتداله بعد ركوعه
فسجدته فجلسته بين السجدتين فسجدته فجلسته ما بين التسليم
والانصراف قريبا من السواء وقال النووى
رحمه الله فيه دليل على تخفيف القراءة والتشهد واطالة
الطمأنينة فى الركوع والسجود وفى الاعتدال عن الركوع
وعن السجود بنه براء بن عازب حضرتلرندن بر روايت
دخى واردر اول روايتده بنه حضرت رسول صلى الله
عليه وسلمك قيام وركوع واعتدال وساير

الرمق بتحريك بقية الروح والحيوة والنظر يقال رمقته
رمقا اى نظرت اليه نظرا باحد امنه النظر
اى ادامة النظر وقطيعة العنم
يعنى كوزلرينى قيبوب صوردى

م
منهم

نسخه
سنه ٢٢

ارکان صلوتی تمام مهار رعایت ایدر دقلرینی بیان
وارد ر براء بن عازب حضرتلری بیورر لر که حضرت رسول
علیه السلامک قلدقلری نمازه نظر ایلدم قلدقلری
نمازک قیامی و رکوعی و دخی بونلر بیننده اعتدالی
دخی رکوعی مقداری ایدر لرایدی و دخی سجده لری
و سجده تین بیننده جلسه لری و دخی سلام بیننده سجده
و جلسه لرینی و دخی صلوتدن انصرافلرینه استوا یه
قریب بولدم یعنی بو هیئت ایله قلدقلرینی کوردم معنت
نظرت معناسنه در بو حدیث قولی وجدان معناسنه در
زیرا وجدان ذو تنیدر که تصور اولنور و حدیث
زیداً عالماً او فاسقاً دینلدکده زیدی عالم و یاخود
فاسق بولدم دیمک زیدک علم و فسقنی کورب
یعنی معلومم اولدقدر که بو صفتله متصف اولدی
حالده بولدم دیمک اولور براء بن عازب حضرتلری
بو جمله ده دخی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمک
بو هیئت ایله قلدقلرینی رأی العین کوردم دیمکدر
و امام نووی حضرتلری دخی بو حدیث شریفده قرات
و تشهدک تخفیفنه و دخی رکوع و سجودده اطاله
طمأنینته و دخی رکوع و سجودک اعتدالینه دلالت
وارد ر چو بو بیورمشلردر قوله وقال ایضا قوله
قریبا من السواء دل على ان بعضها كان فيه

طول

طول یسیر على بعض وذلك في القيام ولعله
انه ايضا في التشهد واعلم ان هذا الحديث محمول
على بعض الاحوال والا فقد ثبتت الاحاديث
بتطويل القيام انتهى • وقال ذه که ضمیر امام نووی
حضرتلرینه راجعدر یعنی امام موحی الیه بیورر لر که
براء بن عازب حضرتلری آنفا رسول اکرم صلی الله علیه
و سلمک قلدقلری نمازک ارکانی تمامها رعایت
بیورلرنه هیئت ایله قلدقلرینی بیوردقلری جمله ده
قریبا من السواء بیورمشلر ایدی بو کلامدن دلالت ایدر که
اول قلدقلری نمازک ارکاننک بعضیسنده بعضیسی
اوزرینه طول یسیر اوله بو طول یسیر انلرک قیامده
اولور یعنی دیمک اولور که قیاملری اولان قرائتک
بعضیسی بعضیسی اوزرینه زیاده در بعضیسنده طول
یسیر واردر بعضیسنده بو قدر قریبا من السواء لفظی
قیامده و تشهدده قرائتک تخفیفنه دلالت ایدر و دخی
بن ظن و رجا ایدرمکه بو طول یسیر قیامده اولدیغی
کبی تشهدده دخی اوله و دخی معلومک اوله که
بو حدیث شریف ارکان صلوتک بعضی احوالی اوزرینه
محمولدر تطویل قیام حقنده احادیث کثیره وارد
اولمشدر چو بیورر لر انتهی لفظه و اولا صحیح
امام نووی حضرتلرینه راجعدر یعنی انلرک کلاملری

بو مجلده انتها بولدیغیکدر **قوله** يقول العبد الضعيف
عصمه الله تعالى في هذا الحديث الشريف دلالة على
اعلى مراتب طمأنينة القومة والجلسة وفيها موضع
فيه قراءة الفاتحة تقريبا اذ لا بد في القيام من
قراءة الفاتحة وثلث آيات • فصل بو مرتبه
تعده الله بغفرانه بیوررلرکه اتفاقا ذکر اولنان
حدیث شریفده قومه وجلسه‌ده اولان طمأنینتك
اعلى مراتبنه دلالت واردر یعنی بو حدیث ایله
بلندی صورتده اول مصلی مراتب عالیه‌یه
نائل اولوب وطمأنینتك غاية الغایه مرتبه
تقصوی سنی رعایت ایتمش اولور مراتب طمأنینتك
اعلاسی قومه وجلسه‌ده سوره فاتحة الکتاب قرائتی
مقداری اولمق تقریبا زیرا قیامده قرائت فاتحه وبعده
اوچ آیت قرائتندن لازمدر **قوله** والظاهر
ان يقرأ سبحانك اللهم الى آخره والتعوذ والبسملة
واقل مراتب القرب من ص وانها ان يزيد
على نصفها • فصل موجز الیه تعده الله بغفرانه
اتفاقا قیامده سوره فاتحه ایله اوچ آیت قرائتندن
لا بد دیو بیورمشلر ایدی بو تقدیرده ظاهر اولان
بودر که مصلی قیامده بعد تکبیرة الافتتاح
سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك

و

هر نمازك ابتداسنده ثنا ایله بدء اولنمغه وجهی بودرکه

بش وقت نمازده قبل القراءة ثنا ایله بدء اولنمغك وجهی اولدرکه حق سبحانه وتعالی عرشی خلق ایتدکده درت
ملك عظیم دخی خلق ایدوب عرشی تا الدرملرینه امر اولنمشلر بو ملکلر دخی عرشك درت رکننده بالیقوب اقدام
استدیلر رفعنه حملنه اولمایوب دزلری اوکسنه چوکدیلر لغده‌ری سبحانك اللهم وبحمدك دیوب دزلری دخی
وتبارك اسمك دیدی ویری ذخی وتعالی جدك دیدی ویری دخی ولا اله غيرك دیدیلر بو تنزیله التسبیح ایتدکلری
کبی حق تعالی قبول ایدوب بو بار عرشی کوترمکه
قوت ویروب اسانلقی ایله تا الدردیلر پس
بو تسبیح ایله نمازه شروع اولنمه حق
تعالی سنوات وارضین کوتورمسنه طاقت
کتورمیجکلرینی سلوب اشفقنا اعراض
ایتدکلری اماتنك حملنی که اول صلوات
اما شنقدر اول امانتی کوتورمکه قوت
ویرر بش وقت نمازده بو تسبیحله شروع
بو نقطه‌لر ایچون سنت اولمشدر ملخص

وتعالى جدك ولا اله غيرك دیوب بعده متصلا
اعوذ بالله من الشيطان الرجيم وبعده ینه متصلا
بسم الله الرحمن الرحيم دیوب سوره فاتحه‌یه شروع
وبعد اتمامها اوچ آیت مقداری ضم سوره ایلیه
زیرا کتب فقهیه‌نك جمیعنده وفي آداب الصلوة
اذا شرع في الصلوة يثني اولا ثم يتعوذ ثم يسمي
دیو ترتیب اولنمشدر آیت مذکوره‌نك مراد
مراتب قربك اعلى اول اتنك نصفی اوزرینه زیاده
ایتمکدر معنی اذ لا بد في القيام من قراءة الفاتحة
وثلث آيات دیو ذکر اولنمش ایسه‌ده اوچ آیتدن مقصد
مثلا ایکی آیت اوزرینه اقتصار ایدرسه جایز اولور
اول اوچ آیتك نصفی اوزرینه زیاده اولنه نوز
على نوز رتبه قربیت رعایت اولنمش اولور حاصل
فقه صحیحی طاهر بن اسلام رحمة الله عليه هدایه‌دن
بر نکته لطیفه وشارح شرعة الاسلام یعقوب بن سعید علی
دخی بر ایکی حدیث شریف بیان ایدرلر بو محله مناسب
دینجه فوایدی متضمن اولمغله تحریر ایدیلم اولا مصلی اولان
کمسنه صلوته داخل اولدیغی حالده تعظیم وحرمت ایله
قبله‌یه قارشو متوجه اولوب کأنه کندو نی الله تعالی
حضرتلرینی عیانا وتعیینا کورر ودخی حرکات وسکناتنك
اطوارینی مشاهده ودخی کندونك قلبنده وضمیرنده

اولان شئیدر خیر ایسه خیر شر ایسه شر ظاهراً و باطناً مطلعدر دیو
تحقیق بیلیه و دخی ذکر و قرائتده کندولره جاری اولان
شیئی عقل ایلیه زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم بر کون نماز قیلارلر ایدی بعد القراءة و التسلیم
صحابه دن کندولره اقتدا ایدنلره خطاب ایدوب دیدیلر که
اشبو قیلدیغمز نمازده قرائت ایلدوکم قنغی سوره در
و قنغی آیتدر بیلدیکز می انلر دخی جوابه قادر اولامیوب
الجلر ایدی ابی بن کعب حضرتلری دیدیلر که یا رسول الله فلان
سوره یی قرائت بیوردیکز حضرت رسول دخی استحسان
ایدوب عظیم دعا و باقیلرینه غضب بیوروب تهدید ایتدیلر
ایدی بو حدیث شریفدن مصلی اولان کمسنه قرائت ایتدیکی
آیتی بیلمک و امامه اقتدا ایدن دخی امامک قرائتنی استماع
ایدوب قلبنی افکار ما سوادن توزیع ایتمکدن فهم اولنور
و دخی اطرافنی تسکین ایلیه اطرافدن مراد ال و ایاغنی
ضبط ایلیه کذلک حضرت رسول علیه السلام بر کون نماز
قیلار ایکن الیله صقالنی صیغادی بیوردیلر که شول کمسنه نک
اگر قلبی خاشع اولایدی جوارحی دخی خشوع اوزره
اولوردی و دخی نمازده یهودی طائفه سی مصلیلری
کبی اطرافنه میل ایلمیه صاغنه و صولنه باقمیه و صالنمیه
و دخی سکینه و وقار و استکانه رعایت اوزره اوله
سکینه نمازده حرکاتده تأنی و دخی اوتیامقدن

برکسنه

اجتناب

اجتناب ایتمک و وقار جمله وجودینی ضبط ایدوب دخی
گوزلرینی غیره نظردن حفظ ایتمکدر زیرا حدیث شریفده
اذا سمعتم الاقامة فامشوا الی الصلوة وعلیکم السکینة
والوقار ولا تسرعوا فما ادرکتم فصلوا وما فاتکم فاتموا
وارد اولمشدر استکانه نمازه داخل اولدقده تعظیم و حرمت
ایلیه و کندولی یوم قیامتده جناب رب العالمینک
حضور شریفنده قائم اولور ظن ایلیه که البته اول کونده اول
قیام متعین و متحققدر شبهه ایلمیه کافر اولور نعوذ بالله تعالی
اول هیبت ایله قیام تام ایلیه و سوء ادب و کثرت
عصیانی ملاحظه ایدوب و دخی حق تعالینک اذا جاء
اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون آیت
کریمه سنک مضمون شریفنی ملاحظه ایدوب جائزکه بو وقت
الحینده اجل مسمی ایرشوب بو قیلدوغم نماز آخر صلوتم اوله
دیوب استغفار ایلیه و دخی ربنا ظلمنا انفسنا
وان لم تغفر لنا لنکونن من الخاسرین آیت کریمه سیله
وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا
من المشرکین قل ان صلاتی ونسکی ومحیای ومماتی
لله رب العالمین لا شریک له وبذلک امرت وانا
اول المسلمین آیت کریمه سنی اوقویه بعده نیت ایدوب
تکبیر افتتاح ایله شروع ایلیه و دخی قیامده حائط و غیره
اتکا ایلمیه و ایاقلرینک بینی اخراوزرینه تقدیم ایتمیه

تعریف السکینة والوقار

استکانه

74

فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لو مات هذا علی حاله
هذه فقد مات علی غیر ملة محمد علیه الصلوة والسلام
ودخی اول احادیثدندر که امام محمد بن جریر طبرانی کبیرده اولو
کتابنده ودخی ابو یعلی وابن خزیمه عمرو بن عاص وخالد
بن الولید وشرحبیل بن حسنه دن روایت ایدرلر که رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بر کوز بر کمسنه یی نماز قیلارکن
کوردیلر که اول کمسنه رکوعنی اتمام ایتمیوب وسجودنی
نقر ایدر ایدی نقرک لغتی وبو محلده معناسی عاشقله
سرعتدن عبارتدر یقال نقر الغراب ای التقط الحبّ
وغیره بسرعة یعنی اول کمسنه رجربته سجده سنده سرعت
ایدر ایدی که غراب یردن دانه الور کبی بو هیئت ایله
قیلار ایدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم یانینده
حاضر اولان اصحاب کرامنه خطاب ایدوب بیوردیلر که
اکر بو کمسنه بو حالده وبو هیئت ایله قیلار ایکن وفات
ایلسه حضرت محمدک ملتنک غیری اوزرینه وفات ایتمش
اولور یعنی نعوذ بالله تعالی کافر اوفات ایدر دیو بیوردیلر زیرا
ملة محمددن خارج اولان کافردر ایمدی بو حدیث شریفده
تهدید عظیم واردر امام طبری وابو یعلی وابن خزیمه وعمرو
بن العاص حضرتلرینک اسمی ونسبی عمرو بن العاص
القرشی السهمی در کنیتلری ابو عبد الله در بعضیلر
ابو محمد در دیمشلر صحیح اولان اولدر ایکی حرکتک

نقر نقر

مناقب عمرو بن العاص

بن العاص رضی الله عنه ... ابن الولید ...

برابر ایله ودخی قدماین بیننده درت پارمق مقداری
فاصله اوله ایدی حکمه بو تحری اولنان اوزره شروع
ایدوب اتمام ایلیه ان شاء الله تعالی مقبول اولور **قوله**
ومنها ما روی ایضا عن انس رضی الله عنه ان النبی علیه السلام
قال اتموا الرکوع والسجود والاتمام انما یکون بالطمأنینة
فیدل علی وجوبها قوله ومنها یعنی تعدیل ارکان حقنده
وارده اولان احادیثدندر امام مسلم وامام بخاری
حضرتلری البراء بن عازب حضرتلرندن روایت ایتدکلری
حدیث کبی کذلک انس بن مالک حضرتلرندن حدیث شریف
دخی روایت ایدرلر که اول حدیث شریف انس حضرتلری
بیوررلر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نه قدر
نماز قیلدی ایسه رکوع وسجودی اتمام ایلک یعنی رکوع
ویرینه تمام قیلدی ایسه کبی ادا ایلک دیو بیوردیلر معنای حدیث
شریف بودر فضیلتی بو معنی الیه بو حدیث شریف دلیلیه
بیوررلر که حضرت رسول اکرمک اتموا صیغه سندن مفهوم
اولان اتمام حاصل اولماز الا طمأنینت ایله حاصل اولور
ایله اولنجه بو حدیث شریف تعدیل ارکانک واجب اولمسنه
دلالت ایدر **قوله** ومنها ما روی الطبرانی فی الکبیر
وابو یعلی وابن خزیمة عن عمرو بن عاص وخالد بن الولید
وشرحبیل بن حسنة ان رسول الله صلی الله علیه وسلم
رای رجلا لا یتم رکوعه وینقر فی سجوده وهو یصلی

معا

وفات خالد المزبور سنه ۲۱

رسولک زوجه‌لرندن میمونه‌نک قرنداشیدر حدیبیه
صلحندن اول اسلامه کلمشدر حضرت رسول علیه السلام مزبوری
یوم فتحده مقدمه جیوشه قلمشلردر اسلامی عمرو بن العاص
و عثمان و طلحه ایله معا واقع اولمشدر وفاتی ابو بکر عمر سنه‌سنده
مدینه‌ده واقع اولدی بعضیلر حمصده دردیلر ابو بکر صدیق
حضرتلری بیورمشلردر که حضرت علیه السلامدن اشتدم مزبور
خالد حقنده بیوردیلر که هو سیف من سیوف الله تعالی سله الله
علی الکفار بیورمشلردر و دخی خزیم بن اوس روایت ایتدیلر که
مسیلمه محاربه‌سندن فارغ اولوب بصره ناحیه‌سنه رجوع و
عودت ایتدکلرنده مزبور خالدک اعداسنه اولان هرمزه
جمع عظیم ایله ملاقی اولدقده خالد مزبوری مبارزه‌یه
دعوت ایتدکده بعد المقابله هرمزی قتل ایتدی مزبورک یوز
بیک اقچه قیمتلو قلنسوه‌سنی و قیمتلو بوزرلیه معقوده
بر فرسنی ابو بکر حضرتلرینه کتوردکده من قتل قتیلا فله سلبه مقتضیجه
مزبورک سلبنی خالده وردیلر بعده خالد عودت ایتدکده
عسکر الحیره‌دن مقتول مزبورک عبد مملوکی اولان
بر ملعون بر ساعت ایله موقت زهر ایله کلوب خالده
ویرمک مراد ایتدکده خالد دخی عبد مزبوره کلور لکن شمدی مزبوره
عالم اولوب الکده اولان نه‌در دیو سوال ایلدکده جواب هذا
سم ساعة دیدکده خالد مزبورک الندن الوب بعده بسم الله
رب الارض والسماء بسم الله الذی لا یضر مع اسمه داء

دعا برای دفع ضرر السم

سکزنجی سنه‌سنده اسلامه کلدی بعضیلر حدیبیه ایله
خیبر غزالری مابیننده شرف اسلامله مشرف اولمشلردر
دیمشلر صحیح اولان اولدر بعد الاسلام مزبور عمرو
و خالد بن الولید و عثمان بن طلحه مدینه‌یه داخل اولدقلرنده
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مزبورلره نظر ایدوب
بیوردیلر که قد رمتکم مکه افلاذ کبدها یعنی بنی سنرنی [redacted] مزبور عمرو
مصرده والی ایکن هجرتک قرق اوچ و یاخود اللی بر
سنه‌سنده طقسانیشنده ایکن آخرته انتقال ایتمشلردر
صحیح اولان اولدر بعضیلر دیمشلر که حضرت عمر ایله
مصر شهرینی معا فتح ایتمشلردر حضرت رسول علیه السلامدن
اوتوز طقوز حدیث شریف روایت ایتمشلردر مزبور عمرو
شعرادن ایدی غایة لطیف شعرلری وار ایدی محتضر اولدقده
بو دعا اوقور ایدی اللهم انک امرتنی فلم ائتمر وزجرتنی
فلم ازدجر و دخی الی بوینینه وضع ایدوب اللهم لا قوی
فانتصر ولا بری فاعتذر ولا مستکبر بل مستغفر لا اله
الا انت دیو بو دعایی اوقور ایکن اول حالده آخرته
رحلت ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة راوی مزبور
خالدک نسبی خالد بن الولید بن المغیرة ابو سلیمان المخزومیدر
اناسی لبابه بنت الحارث بن حزن درکه حضرت

وفات عمرو بن العاص سنه ۴۳

نسب خالد بن الولید

ديو الفتن الوب ايجدکله اصلا کار ایمیوب بعده عبد قومنه رجوع ایدوب قضیه‌یی حکایت و خبر بولر ایله‌رک جمله
قومنه رجوع ایدوب قضیه‌یی حکایت و خبر بولر ایلیوب جمله
مقاومت ممکن دکلدر بتمام مصالحه ایلک دیدکلنه
مصالحه ایتدیلر و حایق فی شانه نعته خطاب ایدوب
بن الله تعالی دن شهادت جا ایدرم مقدر و متنبر
اولدی فرشته ... اولدی بغض ظالمه دیو دار آخرته
انتقال ایلمیدر و غسل اولنمقه بدنده طعن وضرب
ورمی دن برقالی بری یوق ایدی رحمه الله علیه
ذبور شرحبیل بن حسنه در قومه حسنه ذبورک انکلهدر باباسی
اسمی عبد الله المطاع الکندی در ایکی هجرت صاحبی در بری
هجرت حبشه و بری هجرت مدینه در امرا شامدن بری
بود ذبور شرحبیل و عبیده بن الجراح بو ایکیسی و بری
ر باخود ادن سکز سنه‌سنده واقع اولان طاعون ابن
طاعون سنده یوم احد مطعونا فوت اولمشلر در وصی
نیمش التش ایدی رحمه الله علیه **قوله** ومنها ما رواه البخاري
رحمه الله عن زيد بن وهب قال ان حذيفة رأى رجلا
لا يتم ركوعه وسجوده فلما قضى صلوته دعاه فقال له
حذيفة ما صليت فقال وأحسبه قال ولو مت مت على غير
سنة وفي رواية لو مت مت على غير الفطرة التي
فطر الله محمدا عليها وفي هذين الحديثين تهديد عظيم
وزجر اولدلهاد شديد در که امام بخاري رحمه الله عليه زيد بن

مناقب شرحبیل

ويهدن روايت ايدرلر زيد بن وهب بيوردیلر که حذيفه
حضرتلری یانینده حاضر ایدم بر کمسنه نماز قیلار ایدی رکوع
وسجودینی اتمام ایتمیوب نقصان اوزره ایدی صلوتدن فارغ
اولدقده اول کمسنه‌یی دعوت ایدوب بیوردیلر که سن نماز قیلمدک یعنی
سنک بو هیئت ایله قیلدوغک نماز درکاه رب العزتده مقبول اولان
نمازلردن دکلدر دیدکلرینه اول کمسنه دخی یا حذیفه تعلیم ایله نه
کیفیت ایله قیلایم دیدکده حذیفه حضرتلری بو معامله‌یه اول کمسنه
خطاب ایدوب بیوردیلر که اگر سن بو حال اوزرینه یعنی بو کیفیت ایله
قیلمقده فارغ اولمدن وفات ایدرسک حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمک سنتنک غیری اوزرینه وفات ایتمش اولورسن
بر روایتده علی غیر سنته بدینه علی غیر الفطرة واقع اولمش
روایت اوزره معنی بو اولور که سن بر فطرتک غیری اوزرینه
وفات ایدرسک که الله سبحانه وتعالی حضرتلری حبیبی محمد مصطفی
صلی الله علیه وسلمی اول فطرت اوزره خلق ایلدی نعوذ بالله تعالی
من ذلک بو ذکر اولنان ایکی حدیث شریفده تهدید عظیم وار در
قوله ومنها ما رواه مالك في الموطأ عن النعمان رضي الله عنه
ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ما ترون في الشارب
والزاني والسارق وذلك قبل ان ينزل فيهم الحدود
قالوا الله ورسوله اعلم قال هن فواحش وفيهن عقوبة
عظيمة واسوء السرقة الذي يسرق صلوته قالوا وكيف
يسرق صلوته يا رسول الله قال لا يتم ركوعها وسجودها

حدیث ترک التعدیل علی غیر الفطرة

قوله اسوء الناس اى اقبحهم سرقة بكسر الراء ويجوز اسكانها على ما فى القاموس وهو مصدر قال الطيبى وهو تمييز قال الراغب السرقة اخذ ما ليس له
اخذه فى خفاء وصار ذلك فى الشرع لتناول الشيء من موضع مخصوص وقدر مخصوص الذى يسرق من صلوته قيل اسوء قالوا يا رسول الله كيف يسرق
من صلوته قال لا يتم ركوعها ولا سجودها قيل جعل جنس السرقة نوعين متعارف وغير متعارف وجعل غير المتعارف اسوء لان اخذ مال الغير ربما
ينتفع به فى الدنيا ويستحل من صاحبه او يقطع يده فيتخلص من العقاب فى الآخرة بخلاف هذا السارق فانه سرق حق نفسه من الثواب وابدل
منه العقاب وليس فيه الا الضرر رواه احمد وعن النعمان بن
مرة ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ما ترون فى الشارب
اى الخمر والزانى والسارق وذلك اى هذا السؤال
قبل ان تنزل بصيغة المجهول فيهم الحدود اى اياتها قالوا الله
ورسوله اعلم قال هن فواحش اى ذنوب كبائر وفيهن
عقوبة اى اخروية او دنيوية او التنوين للتعظيم واسوء
السرقة الذى يسرق من صلوته بصيغة الجمع وفى نسخة
صحيحة من صلوته بالافراد قال الطيبى قوله واسوء السرقة
مبتدأ والذى يسرق خبره على حذف مضاف اى سرقة
الذى يسرق ويجوز ان يكون السرقة اى بفتح الراء جمع سارق
كفاجر وفجرة ه
مفاتيح شرح المصابيح
لعلى القارى ه

والسرقة حرام محافظتك بالسوء ما ودخى اول احاديث مذكور
امام مالك رحمه الله موطأ اولو كتابنده نعمان رضى الله عنه دن
روايت ايدرلر كه نعمان بويورلر كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم ذكرى سبق ايدن شارب وزانى وسارق حقلرنده
آيت حدود نازل اولمزدن مقدم بركون اصحاب كرينه خطاب
ايدوب بيوردیلر كه شارب وزانى وسارق حقلرنده
نه ديرسز يعنى شرب خمر وزنا وسرقه ايله متصف اولان
ملاعينك حقلرنده حكم شرع كردكارنه در ديو بيوردقلرنده
انلر دخى جوابلرنده بونلرك حقلرنده برشى بلمدوك خدا الله
ورسولى اعلم دردیکلرنده حضرت رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم بيوردیلر كه بو طایفه فواحش در ودخى بونلرك حقلرنده
عقوبت عظیمه وار در يعنى بونلر فحش وفجوره مرتكبلر در
دنيا وآخرتده عقوبت عظيمه يه مستحق اولورلر دينه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى بو حديث شريفى تعقيب
بيوروب دخى سارقلرك بدترى ومذمومى صلوتنى
سرقه ايليان كمسنه در ديو بيوردقلرنده كذلك اصحاب
كرين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين بطريق التعلم يا رسول الله
اول كمسنه صلوتنى نه كيفيت ايله سرقه ايلر وصلوتنه
سرقه تصورى نيجه در ديدكلرنده جوابلرنده صلوتنك
ركوع وسجودينى اتمام ايتميوب برلو برينه اتمامى كمسنه در ديو
بيوردیلر اندن سرقه جميع دينلرده حرام ايكن وحقلرنده

دخى خود شرب خمر وزنا وسرقه بونلر ذنوب كبايردر

اسوء السراق سارق الصلوة

كيفية السرقة فى الصلوة

رعايت

جناب

٧٢

77

جناب رب العزت دخى عظيمنده السارق والسارقة
فاقطعوا ايديهما جزاء بما كانوا يكسبون بيورشلر ايكن
اول سرقه نك اسوئى يعنى غايت پاره مزى نيجه اولور
كه كندو نفسنك ظننه برر نعوذ بالله من ذلك دنياده مكافاتى
محرزدر نصاب سرقه ايده نك جزاسى قطع يد سارق
صلوتك دنیاده جزاسى فاسق وآثم اولوب توحقيقت ايله
قيلدقلرى نمازى كورن كمسنه اركت نقصانى اوزرينه قيلدقلرى
صلوتك جميع آفات دعالرى واثمى اول كمسنه اوزرينه اولوب
وآخرتده حق سبحانه وتعالى حضرتلرنك فويل للمصلين الذين
هم عن صلوتهم ساهون آيت كريمه سنك مضمون منيفنه مندرج
اولان وعيده مستحق اولورلر نعوذ بالله تعالى وقوله دخى
قبل ان ينزل فيهم الحدود يعنى حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلمك اصحاب كرينه خطاب بيوردقلرى شارب وزانى
وسارق وزانى فواحشدر يعنى ذكر اولنان
شرب خمر وزنا وسرقه ايله متصف اولانلر طوايف سوء
حقلرنده حدود نازل اولمزدن مقدم ايدى شرب خمرك حرمتى
انما الخمر والميسر رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه آيت كريمه سى
وزنانك حرمتى الزانية والزانى فاجلدوا كل واحد
منهما مائة جلدة آيت كريمه سى وسرقه السارق والسارقة
فاقطعوا ايديهما جزاء بما كانوا يكسبون آيت كريمه سى ايله
ثابت اولمشدر بو محله حفقه متعلق مباحث ونكات

اعتقاددر

آيات

فی حج قدر فقهاء وایمه دین رحمة الله علیهم اجمعین کتب فقهیه ده
بو افعال ایله متصف ولانلر طوایفک احکام مختلفه لرینی
وجوازینه نص شریف ایله استنباط وتحریر وتسطیر ایتمشلردر تطویل
کلامه باعث اولور ظنی ایله بونده تفصیله طالب اولانلر
محللرینه مراجعت ایلسونلر نجاشی رضی الله عنه صحابه دندر
بابالری عمرو در بنر ابله احد غزاسنده حاضر اولوب
یوم احدده جام شهادتی نوش ایدوب عبد ملیک مقتدر
اسوم اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة **قوله** ومنها ما رواه
ابو داود والنسائی عن عبد الرحمن بن شبل الانصاری
قال نهی رسول الله صلی الله علیه وسلم عن نقرة الغراب و
افتراش السبع وان یوطن الرجل المکان فی المسجد کما یوطن
البعیر • وبری اول احادیثدندر ابو داود ونسائی
عبد الرحمن بن شبلدن روایت ایدرلرکه عبد الرحمن
بن شبل بیوردیلرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
صلوته شروع ایدن امتنی نقر غرابدن یعنی رکوع
وسجوده سرعتدن وبری بونلری بیننده طمأنینه
وقومه وجلسه ترک ایتدن وبری افتراش سبعدن
یعنی قعده ده ایکی ایاقلری اوزرینه وجلوس ایاقلری
آیروب الیتلری اوزرینه اوتورمقدن نهی ایلدیلر
افتراش سبعه تشبیهک وجهی ظاهردر تفصیله
حاجت یوقدر وبری تعبیر کلندو یعنی اکون مرعی

کلدکه

78

کلدکده هر کیجه ربکان اتخاذ ایلدوکی کبی مصلی مسجدده
کلندو یعنی اکون ربکانه اتخاذ تخصیصندن نهی ایلدیلر
معناسی ولغتی بوقاروده مرور ایتمشدر تفصیله حاجت
یوقدر بو ذکر اولنان افعال البته در برسی مصلی حقنده
اولمه صلوتی اشد کراهت ایله مکروهدر ولو اکثرسنده
اولانر کعت ثانیه نک سجده سنده باشنی رفع ایتدکده
صول ایاغنی اوزرینه اوتوروب وصاغ ایاغنک پرمقلرینی
قبله یه قارشو ایدوب صاغ اولوغنی النته ایله ایدی
بو حدیث شریفده بعض تعدیل ارکانه وطمانینتک وجوبنه
دلالت عظیمه واردر **قوله** ومنها ما رواه الامام احمد
وابن ماجه وابن خزیمة وابن حبان عن علی بن شیبان
رضی الله تعالی عنهم قال خرجنا حتی قدمنا علی رسول الله
صلی الله علیه وسلم فبایعناه وصلینا خلفه فلمح بموخر
عینیه رجلا لا یقیم صلبه فی الرکوع فلما قضی النبی علیه السلام
صلوته قال یا معشر المسلمین لا صلوة لمن لا یقیم صلبه
فی الرکوع والسجود ان یسوی ظهره فی عقب الرکوع
والسجود یعنی بترک القومة والجلسة وهذا الحدیث
یدل علی وجوبهما • وبری احادیث مذکوره دندر
امام احمد وابن ماجه وابن خزیمه وابن حبان علی بن
شیبان دن روایت ایدرلرکه علی بن شیبان بیوردیلرکه ترکونه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم ایله معا نماز قیلمغه عازم ومنزلده

چیقوب حضرت رسولك مجلسنه واصل اولدقده حضرته
اقتدا ایدوب آردلرنده نماز قیلار ایکن داخل صلوتده
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك مبارك کوزلرینه
اوجلری کندولر ایله نماز قیلانلرك ربینه مصادف اولدیغنه
اول کمسنه رکوعده صلبنی اقامت ایتمیشدی بعده حضرت
رسول اکرم صلوتی ادا ایتدکلرنده اول جماعته
وخصوصا مجلسه خطاب مستطا ایدوب بیوردیلر که یا
معشر المسلمین شول کمسنه که رکوع وسجودده ظهرینی
طوغری ایتمیه ودخی قومه وجلسه ترکن اتمیه اول
کمسنه نك صلوتی یوقدر یعنی اول کمسنه نك یعنی جمعت
هلکدر رسك نماز قیلمش اولماز بو حدیث شریف دخی قومه
وجلسه نك وجوبنه دلالت ایدر • ابن خزیمه نك
نسبی ابن خزیمة بن ثابت الخطمی الانصاری در ذو الشهادتین
دیمکله معروف اولوب وجهی بودر که حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم بر خصوصده خزیمه نك شهادتنی
ایکی شاهدك شهادتی معابه سنده قبول ایلدیلر کنیتی
ابا عماره در بدر غزاسنده دخی رفاج غزاده حاضر
اولمشدر وحضرت علی ایله اولوب بدر سنه ده واقع
اولان صفینده وقعه سنده شهید اولدی رحمه الله علیه رحمة
واسعة **قوله** وعن علی وروى ابو یعلی والاصفهانی
عن علی رضی الله عنه قال نهانی رسول الله صلی الله علیه وسلم

مناقب ابن خزیمه

شهر صفرك غره سنده

صفین کسجین موضع قرب الرقة بشاطئ الفرات
كانت به الوقعة العظيمة بين علي ومعاوية في غرة
صفر سنة سبع وثلاثين فمن ثم احترز
الناس السفر في صفر قاموس اللغة

ان

ان اقرأ وانا راكع وقال علی مثل الذي لا يقيم صلبه
في صلوته كمثل حبلى حملت فلما دنى نفاسها اسقطت
فلا هى ذات حمل ولا هى ذات ولد وهذا التشبيه يشعر
ببطلان الصلوة بترك القومة والجلسة اذ بهما المراد
باقامة الصلب في الصلوة ولكن الفرضية والركنية لا تثبتان
بخبر الواحد فتثبت الوجوب • ودخی حاشیه ده کوزه دن
ابو یعلی والاصفهانی حضرت علی کرم الله وجهه دن روایت
ایلدیلر که حضرت علی بیوردیلر که رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتری راکع اولدیغم حالده بنی قرائتدن نهی
ایلدیلر ودخی بطریق التشبیه والتمثیل بکا خطاب ایدوب
بیوردیلر که صلوتنده ارقاسنی اقامت ایتمیان
کمسنه نك مثلی شول کمسنه عورت گبیدر که مدت حمل
تمام اولوب نفاسی قریب اولدقده میتا القا
جنین ایدر واول عورت اول حالده حمل صاحبی ونه
ولد صاحبی اولور یعنی بو قدر نفاسه کلنجه چکدوکی آلام و
تعبی اولمش اولور • نفاس اول دمدرکه عقیب ولادتده
حاملك رحمندن سیلان ایدر حکمی حیض حکمی گبیدر اقلنه
حد یوقدر اکثری قرق گوندر حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمك بو تشبیه لطیفلری قومه وجلسه ترك
ایدن کمسنه نك صلوتنك باطل اولمسنه مشعردر صلوتده
صلبك اقامتی ایله مراد اولنان قومه وجلسه در لکن بو حدیث

لاشبت ابو حنیفه بجبر ابو احمد

ربیف جزو واحد در جزو واحد ایله وصیت ور کلیت نایب اولمار
ایله اولیجه وجوب حالی اوزره باقی قالور و ثبت اولور
حدیث مزبورک راویسی مزبور اصفهانی نک اسمی عبد الرحمن
بن عبد الله الاصفهانی الکوفی در اصفهان همزه نک کسری
و فانک فتحی ایله در همزه نک فتحی و با ایله دخی روایت
اولنمشدر اهل مشرق فا ایله اصفهان و اهل مغرب
با ایله اصبهان دیرلر ابو موسی الاشعری اصفهانی
فتح ایلدکده اول وقتده اندن خروج ایتمشدر بعضیلر کوفی در
بعده اصفهانه توطن ایلدی دیمشلر عراق عجم قربنده بر شهر
عظیم در الحاصل محدثیندن قتی چوق بیوک کمسنه لر
واردر ایچو کرمانی نقل ایلمشدر • وحضرت علی رضی الله عنه
سلسله سی علی بن ابی طالب بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد
مناف الهاشمی المکی المدنی الکوفی در امیر المؤمنین
لقبیله ملقبدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم عمسی
اوغلیدر ابو طالبک اسمی مشهور اولان عبد مناف در
وحضرت علینک اناسی فاطمه بنت اسد بن هاشم بن
عبد مناف در هاشمیه دک اولی بودر اسلامه کلکلانه
بعده مدینه یه هجرت ایتمشلردر و مزبوره فاطمه حضرت
رسول علیه السلامک حیوة شریفه لرنده انتقال ایلدوب
حضرت مزبوره نک دفنده حاضر اولمشلردر وحضرت
علینک کنیتی ابو الحسن در ابا تراب کنیتی ایله دخی حضرت مشهوردر

مناقب اویس ... ابو بکر اصفهانی

مناقب حضرت علی وفضائله کرم الله وجهه

٩

82

وحضرت رسول علیه السلام مزبور حقنده انت اخی فی الدنیا
والآخرة دیو بیورمشلردر و سیدة نساء العالمین حضرت
فاطمه نک زوجیدر و بنی هاشمده خلیفه اولانلرک اولکی
بودر وجنت ایله بشارت اولنان عشره مبشره نک بری بودر
و اصحاب شوری التی کمسنه نک بری دخی مزبوردر اصحاب ستة
اول کمسنه لردر که وفاتلری کوننده دکلو حضرت صلی الله علیه
وسلم مزبورلردن راضی اولدیغی احوالده وفات ایلدیلر
وخلفاء راشدین وعلماء ربانیین اولنلرک بری
بودر و شجاعت و زهد ایله مشهور اولنلرک بری بودر
و اسلامه سبقت ایدنلرک بری دخی بودر علماء امتک اول
اسلامه مشرف اولانده اختلاف ایتمشلردر بعضیلر خدیجه در
بعضیلر ابو بکر در بعضیلر علی در دیمشلر اما صحیح اولان
اول اسلامه کلان خدیجه رضی الله عنها در بعده ابو بکر
بعده علی در دیمشلر و بر روایتده رجال احراردن اول
اسلامه کلان ابو بکر در صبیاندن علی و نسادن خدیجه در
و موالیدن زید بن حارثه در و عبیددن بلال در دیمشلردر
حضرت رسول علیه السلام مکه دن هجرت بیوردقده کندولره
حضرت علی یی معاملاتنه خلیفه نصب ایدوب عودت
ایدنجه اماناتی اهلنه ادا ایله دیو بیورمشلردر و دخی
حضرت علی ایله تبوک غزاسندن غیری غزوالک جمله سنده
حاضر اولمشلردر وحضرت رسول علیه السلام مدینه ده

اصحاب سته

بو علیه اصحاب سته ... لر

اول من اسلم

خلیفه ایتدکلرینه حضرت علی بیوردیلر که یا رسول الله
بنی نسا و صبیان ایچنده قودیلر خدمت غزودن [illegible]
جدا ایلدیکز دیدکده حضرت رسول علیه السلام معاتبه ایله
بیوردیلر که سن راضی اولمزمیسن که موسی ایله هارون
منزله‌سنده اولاسن لکن مع هذا که موسی‌دن صکره نبی گلدی
اما بندن صکره نبی یوقدر که لا نبی بعدی صفتیله متصف
دیو بیوردیلر و احد غزاسنده اون الی ضربه ایله مضروب
و مجروح اولدیلر ینه دخی حضرت علی مدینه علمیه اولدیغی
شیعه‌سنه احوالی معلوم خواص و عوام در و علمده دخی
جمله صحابه‌نک اعلمی در که حضرت فخر کائنات حقنده
انا مدینة العلم و علی بابها بیورمشلردر و حضرتدن
بالذات ایشیدنلرکسن الی حدیث شریف روایت ایتمشلردر
و کبار صحابه‌نک سؤال ایتدکلری مشکلات و معضلاتی
حل و شبهات و اشکاللرینی فتح ایدوب جواب ویررلردی
و ورع و تقوالری سایر صحابه‌یه غالب ایدی و تحقیق
ایتمشلردر که هر سنه غلات عقارندن قرق بیک دینار
حاصل اولوردی و جمله‌سنی تصدق ایدرلر ایدی اکثر
گیدکلری غلیظ ازار ایچنده ایدیلر که [illegible] درهمه اشترا
ایتمشلر ایدی و فاطمه‌نک [illegible] درهمه عنبری
[illegible] ایتمشلر ایدی حضرت فاطمه ایچون برجاریه
اشترا ایچون [illegible] ایدی حضرت عثمان‌دن

انا مدینة العلم و علی بابها رواه علی

صکره خلافتی دردنجی سنه و طقوز آی اولمشدر حضرت عثمان
رضی الله عنه جام شهادتی نوش ایتدکلرینه جمیع صحابه کرام
و سایر مؤمنین و مسلمین حضرت علی‌نک منزلینه گلوب
جمله‌مز سنده بیعت ایدرز و خلافته سنده احق کیمسنه یوقدر
دیو طالب بیعت اولدقلرینه حضرت علی بیوردیلر که اهل بدر
دخی حاضر و برکت وارد زیرا بو امور ایلک [illegible] اختیار ایلدکلری
کیمسه خلیفه اولدر دیو بیوردیلر بعد الاخبار بر جمعیت
باقی قالمیوب جمله‌سی گلوب طالب بیعت اولدقلرینده
حضرت علی مسجد شریفده منبره صعود ایدوب اول حالده
اولا طلحه بیعت ایدوب بعده جمله صحابه و اهالی بیعت
ایلدیلر و کیفیت شهادتلری دخی بخاری شرحی کرمانیده مسطوردر
امام نووی بیورمشلردر که حضرت علی کرم الله وجهه [illegible]
قرق سنه [illegible] شهر [illegible] گیجه جام شهادتی نوش
ایدوب حکلرینی عالم ایدوکینه دلالت ایدر آثار کثیره ظاهره
اولوب [illegible] در که حضرت علی هر
نه وقت صلوة صبحیه [illegible] اول [illegible] برقاچ [illegible]
بی وقت بالمواجهه صیحه ایدرلر ایدی رفیقلری منع ایتمک
مراد ایتدکلرینه حضرت علی منع ایلمکت فانهن نوایح
دیو بیوررلر ایدی [illegible] بو اشارت واقع اولوردی
و وفاتلری دخی اول وقته مصادف اولمشدر اهل سیر
بو وجه او زره نقل ایدرلر که خوارجدن اوچ کمسنه

بری عبد الرحمن بن ملجم و بری دخی عمرو بن ابی بکر التمیمی
و بری دخی برک بن عبد الله ایدی بونلر مکه ده اجتماع
ایدوب عهد و اتفاق ایتدیلر که مقتول اولان قریشی و بوکونکی
ملاحظه و ضمیر لرنده هر کوز اولان ملعونلر بنی اظهار
و بونلرک نتیجه انتقام الالم که قاتلری قالمیه دیو
تعاهد و تعاقد ایلدیلر ابن ملجم دیدیکه بن حضرت علی یی اوروم
اول بنم اولسون و عمرو دخی بن عمرو بن العاصی قتل ایده یم
اول دخی بنم اولسون و برک دخی بن معاویه یی قتل ایده یم
اول دخی بنم اولسون دیو اتفاق و اتحاد ایدوب
هر برلری اغراضنه مکانلرینه توجه و ابن ملجم
حضرت علی یی جمعه کیجه سی نماز اخیره ایکن سیف مسموم
ایله اکتی ضرب و مجروح ایلدیکه سم دماغنه واصل اولوب
بونلر بو بر کت اوزره طعن نخجان شهادتی نوش ایدوب
اخرته انتقال و وصل رحمت ملک متعال اولدقده حضرت
حسن و حسین و عبد الرحمن بن جعفر غسل ایلدیلر و فوت
جد وقت ارتحاله کلنجه وصیتی اولمدقلری بازوب
فارغ اولدقده صکره السلام علیکم و رحمة الله و برکاته
دیوب بعد عن کلام صلادر و تکلم لا اله الا الله
دیوب انتقال ایلدیلر و الیله قرین بونک صبح کوفه ده
دفن اولندی سندی التمشن اوج ایدی و معاویه یه

حسن علی رضی الله عنه سنه ٦٣

و خلافتی الثی سنه دراج

دوز

دخی مزبور برکت بنقل اوروب تأثیر ایتدره عمرو و عمرو دخی
اوج کون صکره بوب برادرزاده سی کوندردکده قتل
ایدر حضرت علی نک قضا ایلنده احادیث صحیحه فتنه
جو قدر حد و غایتی یو قدر مشکل اکرانک شو دخوشن بوی
کر ددر دماغ خانه را روشن کند کرچه بود کو چک چراغ
جرعه کافی بود از خم برای چاشنی مجلسی انسی بود یک دسته
ریحان ازباغ مضمون نیله عامل اولیوب مرتبه ایلی النعمانی
اولندی رحمه الله علیه رحمة واسعة قوله و منها ما رواه
فی الکبیر و الامام احمد عن طلق بن علی قال قال رسول الله
صلی الله علیه و سلم لا ینظر الله تعالی الی صلوة عبد لا یقیم
صلبه فیها بین رکوعها و سجودها و دخی اول احادیث
امام محمد طبرانی آدلو کتابنده و دخی امام احمد طلق بن علی دن
روایت ایدرلر که مذکور طلق بن علی بیوردیلر که حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم بیوردیلر که بالذات الله سبحانه
و تعالی شول قوللرک صلوتنه نظر ایتمز که اول صلوتک
رکوع و سجودی بینلرنده ارکانی اقامت ایتمیه یعنی بو
محلده نظرک حقیقت معناسی دکلدر کوردوکی بر جلیس کوزل
دکلدر و اشتدوکی دخی بزم کبی قولاغله دکلدر بصیر و
سمیع عملیله متصف در لکن کورمدن و اشتدن منزهدر
بو بله اولنجه بو محلده مقصود اولان ذکر اولنان صلوته
درکاه عالیسنده مقبول اولمازلغی اولدر ایدوکی

اوزره اول کمسنه که عورتی کبی حرمت طلمش اولور
اندی کورلک حق جل وعلانک رفولانک صلوتنه
وجه مشروع اوزره نظر ایتمدکلری اولمغه یعنی درکاهنده
مقبول اولمغه واحسرتا وامصیبتا اللهم لا تجعلنا من زمرة
التارکین والغافلین بحرمة سید المرسلین **قوله** ومنها ما رواه
البخاری ومسلم عن انس رضی الله عنه قال انی لا آلو ان
اصلی بکم کما رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی بنا
قال ثابت فکان انس رحمه الله یصنع شیئا
لا اراکم تصنعونه کان اذا رفع رأسه من الرکوع
انتصب قائما حتی یقول القائل قد نسی فاذا رفع رأسه
من السجود مکث حتی یقول القائل قد نسی وفی روایة
واذا رفع رأسه بین السجدتین ودخی احادیث مذکوره دن
امام بخاری وامام مسلم رحمهما الله تعالی انس رضی الله تعالی عنه
حضرتلرندن روایت ایدرلرکه بیوردیلرکه بن سزه حضرت
رسول علیه السلامک بزه قیلورلردکلری نماز کبی نماز
قیلورم دیکه قالدیلر اولدم بو حدیث شریفده دخی حضرت
رسولک رکوع وسجودلرنده قومه لی وجلسه لی رکن تعدیل
موظبتلرینه دلالت واردر ودخی ثابت بیوررلرکه انس
رضی الله عنه صلوة الحنیفه ایشلدوکی افعالی بن ایتمکده
قالیر دکلسز یعنی انس رضی الله عنه حضرتلرینک قیلدقلری
نمازک رکوع وسجودنده برر تبه قومه وجلسه لی

اجابت

لا آلوا ای لم

رعایت ایدوب حضرتلرنک قیلدقلری هیئت اوزره ادا
ایدرلرایدی یعنی رکوعدن رفع ایلدکده قائما شول مرتبه
مستوی اولورلردیکه ناظر اولانلر ظن ایدردیکه انس حضرتلری
نسیان خطا ایتدیلر ایدی ودخی کذلک سجده دن رفع رأس
ایتدکلرنده قعده ده اول مرتبه مکث ایدرلرایدیکه کذلک
نسیان واقع اولدی دیو ظن ایدرلرایدی ودخی واشته بو طول
مکث سجدتین بیننده رفع رأس ایتدکلری وقتده بولنوردی
قوله ومنها ما رواه ابو داود عن انس رضی الله عنه
قال ما صلیت خلف رجل اوجز صلوة من رسول الله صلی الله علیه
وسلم فی تمام وکان رسول الله علیه الصلوة والسلام
اذا قال سمع الله لمن حمده قام حتی نقول قد وهم
ثم یکبر ویسجد وکان یقعد بین السجدتین حتی نقول قد وهم
ای غلط اونسی ودخی تعدیل ارکانک سنتی جهتنه وارد
اولان احادیثدندر ابو داود دخی انس حضرتلرندن روایت
ایدرلر انس حضرتلری بیوردیلرکه بن بر کمسنه نک اردنده نماز قیلمدم
که اول نمازی رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک قیلدقلری نمازدن
زیاده مختصر اوله یعنی حضرت رسول علیه السلام شول قدر تعدیل
ارکانی رعایت ایدرلرایدیکه اکا مشابه ومعادل نماز
قیلان کمسنه اردنده نماز قیلمدم دیو بیوردیلر ودخی بیوردیلرکه
رسول اکرم علیه السلام حضرتلری رکوعدن واردقلرنده سمع الله لمن حمده
دیدکلرنده قیام تام بولوب شول مرتبه مکث ایدرلرایدیکه

اوجز الکلام قصره وکلام موجز بفتح الجیم وکسرها

84

ابوهریره اللهم باعد بینی وبین خطایای کما باعدت بین المشرق والمغرب • قال کان رسول الله علیه السلام اذا کبر سکت هنیئة قبل ان یقرأ فقلت یا رسول الله بابی انت وامی رأیت سکوتک بین التکبیر والقراءة ما تقول قال اقول اللهم باعد بینی وبین خطایای کما باعدت بین المشرق والمغرب • قوله هنیئة اصلها هنوة فصغرت ... هنیهة ... اصله هنیوة ... فقلبت الواو یاء وادغمت الیاء فی الیاء

قوله وفیهما ... رحمة الله علیه ... الصحابه اولوسی ایدی
ما رواه البخاری عن مالک بن الحویرث قال لاصحابه
الا انبئکم بصلوة النبی صلی الله علیه وسلم قال وذلک
فی غیر حین صلوة فقام ثم رکع فکبر ثم رفع رأسه فقام هنیهة
ودخی احادیث مذکوره دندر امام بخاری رحمه الله علیه
مالک حضرتلری روایت ایدرلر که مالک بر کون اصحابنه خطاب
ایدوب بیوردیلر آکاه اولک که بن سزه حضرت رسول اکرم
صلوتنی ایله انبا ایده‌یم یعنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری صلوتنه نه کیفیت ایله ادا ایدرلر ایدی سزه خبر
ویره‌یم دیو بیوردیلر وقال ده که ضمیر امام بخاری راجعدر
امام بخاری بیوررلر که امام مالک حضرتلری بو کلامی وقت
صلوتک غیرنده سویلدی یعنی امام مالک بیوردیلر که حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قایم اولوب بعده رکوع ایدوب
تکبیر ایتدیکلرنده ضکره مبارک باشلرینی رکوعدن رفع بیوررلر
وسنه رکعت ثانیه‌ده جزئی شی تعلیل ایله قیام ایدرلر ایدی
ایدی کذلک حضرت رسول علیه السلامک توقفت ایله
قیلدقلرینه طمأنینتک وجوبنه اولا شبهه من تبع اولوب
دلالت علمه واردر • مزبور مالک بن الحویرث اللیثی درجمک
صحابه‌دن کنیتی ابو سلیمان در بصره‌ده کن اولوب حضرت رسول
علیه السلامدن اون(?) حدیث شریف روایت ایلمشدر وفاتی
جونکت طقوز درت سنه‌سنده واقع اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة

قوله هنیهة بضم الهاء وفتح النون وتشدید الیاء بغیر الهمزة وهی تصغیر هنة اصلها هنوة وهی کلمة کنایة ومعناها شیء ... وادغمت فی الیاء ... هنیئة بابدال الیاء الثانیة ... ای سکت شیئا قلیلا ...

مناقب مالک المزبور

وفاته ۹۴

حتی بونلری بر کره رسول اکرم حضرتلرینه تحقیقا غلط ونسیان
اخذ ایلدر دیر ایدک وابله ظن ایدر ایدک تعجبه تکبیر ایدوب
سجده ایلدکلرنده بین السجدتین قعده‌ده شویله مکث ایدرلر ایدی که
کذلک غلط ونسیان واقع اولدی دیر ایدک آنلردن بو
حدیث شریفده تعدیل ارکان وقومه وجلسه‌ده اولان طمأنینتک
وجوبنه دلالت واردر • حضرت انسک سلسله ونسبتلری
انس بن مالک الانصاری النجاریدر حضرت رسول علیه الصلوة
والسلامک خادمی ایدی اون سنه حضرتنه خدمت ایدوب ...
شرف وسعادت احراز ایلمشدر کنیتلری اباحمزه ایدی
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینه‌ده اون یاشنده ایکن
کلوب حضرت رسول ایدرغاسنه توجه بیوردقلرنده صغیر ایدی
وفاتنده اختلاف واقع اولمشدر بعضیلر طقسان بر بعضیلر
طقسان ایکی بعضیلر طقسان اوچ یاشنده ایدی دیمشلردر وحضرت
بالذات ایکی بیک ایکیوز اوتوز التی حدیث شریف روایت
ایلمشدر بصره‌ده بر فرسخ برده بر کوشه‌ده وفات ایدوب
انده مدفوندر ابو عمرو بیورمشلردر که حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی کورنلردن انده ضکره
وفات ایتمش بو غیری الا ابو الطفیل عامر ... وار ایدی
مذکور انسک اولادی واولاد اولادی یوزدن زیاده
اولمش ایدی زیرا حضرت رسول علیه السلام مزبوره اللهم
ارزقه مالا وولدا وبارک له دعا ایلمشلردر ...

سلسلة انس بن مالک ووفاته

اولاده جمیله ۹۸

عمره ۱۰۰

وآخر من مات من الصحابة

اللهم بارک فی ماله وولده واطل عمره واغفر ذنبه • بو وجه مسطوردر ... مابینده

الفارز

عبارتدر لسانمز تركيبه ذاتك تبنيده ثنا بعد ذكر آدم
غايت اظهار محبت ايلمسنى دنيا طولوسى قدر سوم
لى سكا دنيا طولوسى قدر مال ويرسون ديو دعا ايدر
حصرى اولموب عقول بشر احاطه سندن عاجز اولدوغى
محلده استعمال اولنور ملء السموات ده ملء لفظى نصب ايله
مصدر محذوفك صفتيدر معنى ربنا لك الحمد حمدا ملء
السموات اولور ورفع ايله مبتدا محذوفك خبرى اولور
هو ملء السموات اولور وملء ما شئت من شيء قولى ملء
السموات ايه معطوفدر شارح ابن ملك من شيء دن
مراد عرش وكرسيدر ديمش يعنى وفى عرش وكرسيدن
ولدكك شيء طولوسى قدر حمد اولسون
الوجودسن كه نيجه سموات وارضين وعرش وكرسى
نيجه يوز بيك سموات وارضين وعرش وكرسى خلق ايتمكه
قادرسن قدرتكه حد وغايت يوقدر ايله ونيجه بى حدود
لى نهايه اولان حمد سنك ايچوندر ديمكدر مصابيح شارحى
زين العرب وملء ما شئت من شيء ده شيء لفظى مشيت الله
تعليق المش معنى بوبله ديمك اولور كه سكا سموات
وارضين طولوسى قدر حمد اولسون بوبله اولنجه سموات
وارضين حمده ظرف المش اولور ولكن سنك حمد ثنات
وعظمتكه كوره سموات وارضين حمده ظرف اولمغه قابل
سموات وارضين دن صكره حمده ظرف اولمغه لايق اولان

وفى القاموس الجد ابو الاب وابو الام والبخت والحظ والحظوة والرزق والعظمة وبالكسر الاجتهاد وفى الامر ضد الهزل انتهى
وفيه ولا ينفع ذا الجد منك الجد اى لا ينفع المحظوظ حظه بذلك اى بدل طاعتك
منه المرحوم

هذا الحديث فى المصابيح هكذا

قوله ومنها ما رواه المسلم رحمه الله عن ابى سعيد رضى الله عنه
كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا رفع رأسه من الركوع
قال ربنا لك ملء السموات والارض وملء ما شئت
من شيء بعد اهل الثناء والمجد احق ما قال العبد وكلنا
لك عبد اللهم لا مانع لما اعطيت ولا معطى لما منعت
ولا ينفع ذا الجد منك الجد وفى هذا الحديث تطويل
لما يقتضيه العقوبة ومنها ده كه ضمير احاديثه راجعدر
يعنى تعديل اركانك وضيتى كتاب وسنت ايله ثابت
اولوب كتاب ايله ثابت اولمسى يوقاروده مواضع متعدده ده
بيان اولنمشدر وسنت ايله ثابت اولمسى كه فاضل موحى اليه
يوقاروده واما السنة فكثيرة جدا فلنذكر بعضها
ديو بيورب بو محله كلنجه تحرير اولنان حديث شريف ده بو
امام مسلم حضرتلرى ابو سعيد رضى الله عنه دن روايت ايلدكلرى
حديثدر ابو سعيد بيورديلر كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
قچان ركوعدن مبارك باشلرينى رفع ايتسه كلر ربنا لك
الحمد ديه كلديكدن صكره آنفا ذكر اولنان دعايى تمام ايدرلر يعنى
ولا ينفع ذا الجد منك الجد قولنه يتنجه وارنجه تمامه اوقورلر
بو دعانك معناسى بودر كه اى بزم ربمز حمد سنك ايچوندر
وسكا مخصوصدر وسندن غيرى حمده مستحق كمسنه يوقدر
سكا شول قدر حمد اولسونكه سموات وارضين طولوسى
قدر غايت ايله حد وحصر اولنمايه كثرت ووفرتدن

ظرفیت و مظروفیت تصور اولنه ابن ملک خیر شی دن
وار عرش و کرسیدر دیمشلر یعنی بو صورتده بلا السموات
والارض یه عطف دکلدر زیرا عرشک و کرسینک
عظمتی نیجه سموات و ارضین قدردر که وسع کرسیه السموات
والارض آیت کریمه‌سی دخی بوکا دلالت ایدر پس بو تقدیرجه
اول عرش و کرسیه دخی ظرف اولماز زیرا قدیم اول
بلا ابتداء و آخر بلا انتهادر صفتیله موصوف اولان همان
سنک وار ایلدوکک قدر حمد اولسون که ظرفیت و مظروفیت
بر وجهله تصور اولنمیه زیرا ظرفیت و مظروفیت تصور اولنور
اشیاده جرم و حجم و قلت و کثرت کورینور دیمکدر
فالحاصل غیر متناهی حمد اولسون دیمکدر و کرسی دخی
حسیدر مصنوع اولوب ما عدک قعودی و جلوسی تصور
اولنور دکلدر الحق حق سبحانه و تعالینک عظمت شانی و سعت
سلطانه تمثیلدر دخی جمیع اشیایه علمی محیط اولمسنه
تمثیلدر بعضیلر دیمشلردر که بو کرسی سموات السبع و ارضین
سبعی محیط بر جسمدر سموات السبع و ارضین سبع کرسیه نسبتله
بر فلاة عظیمه‌ده بر حلقه صغیره جرمی مقداریدر
و عرش دخی کرسیه نسبتله تفضیلی بو مقداردر و حدیث
شریف دخی بو مضمونه ناطقدر حضرت رسول صلی الله
علیه و سلم بویورمشلردر که ما السموات السبع و الارضون السبع
مع الکرسی الا کحلقة فی فلاة و فضل العرش علی الکرسی

تفسیر الکرسی

کفضل

86

فضیلة آیة الکرسی

کفضل تلک الفلاة علی تلک الحلقة • و هو سبحانه و تعالی
و ان عظیمدر سوره بقره نک آخرنده الله لا اله الا هو
الحی القیوم اوقونه وارنجه بو آیت کریمه یه آیة الکرسی دیو
تسمیه اولنمشدر کرسی یه اضافتنه قدر شرف واردر کلیه (?)
آیت مذکوره حقنده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم
بویورمشلردر که آیة الکرسی عرش التحتنده اولان کنوزدن
بر کنزدر که الحق بکا اعطا اولندی سیزدن اول کلامی پیغمبرلره
اعطا اولنمدی هم بویوردیلر ابو امامه باهلی حضرت علی دن
روایت ایدر که بر کمسنه نمازدن صکره بو آیتی اوقوسه
و بو نیته اولان فضیلت و ثواب و تلاوت مقابله‌سنده
رتبه لطف و کرمه لایق اولانجه نعمتی ایله عمری اولدقجه (?)
ثواب ایلمزدی و حضرت علی دخی بویورمشلردر که هر نمازدن صکره
بن ترک ایتمدم و هم کیجه اوچ دفعه اوقوردم و دخی عشاء
اخیره‌یی دخی وترده اوقوردم دیو بویورورلر و مشایخ عظامدن
شیخ ابو منصور دیلمی و ابو العلاء همدانی و ابو محمد عبد السلام
الخوارزمی و دخی کبار مشایخدن چوق کمسنه‌لر بونی ترک ایتمدکدن
و عظیم فوائد کثیره‌یه نائل اولدق دیو بویورمشلردر و لفظ بعد
غایت اوزره مرفوعدر یعنی سموات و ارضین خلقندن صکره
بو ذکر اولنان وجه اوزره حمد اولسون دیمکدر اهل الثنا
و المجدده اهلک انتصابی مدح و یا خود ندا اوزره‌در
رفع ایله مغیروت (?) اولنمشدر مختار و مشهور اولان

نصب روایتیدر معنی ای ثنا و مجد اهلی اولان ربمی
مدح ایدرم و ای بنم حمد و ثنایه اهل اولان ربم دیمکدر
احق ما قال العبد مجموعی ابتدایت و زره مرفوعدر وکلنا
لک عبد قولی مبتدا ایله خبر بیننده جمله معترضه در واقع اولمشدر
یعنی عارف لبیب اولان قوله اولی و اوجب اولان بو دعایی
اوقومقدر زیرا بو دعاده حق تعالی یی توحید و تسبیح و تکبیر و
تنزیه و جمیع امورینی رب العزته تفویض و جناب
باریدن غیری حول و قوت اثباتی واردر و اللهم لا مانع
لما اعطیت ولا معطی لما منعت قولی احق قولنک خبریدر
معنی بویله دیمک اولور که عبدک دیدوکی شینک احقی
یعنی عبودیته و عبادته اکچون مخلوقه لایق اولان حق
اولان حق کلام بودر که سن منع للرینکنا ایدکلری منع
و ثنایه حق سن و بر جمله مرسنک قوللرکوز و سنک
لطف و احسانکه مظهرلرکز اعطا ایلدیکک نعم ظاهره
و باطنه یه مانع یوقدر یعنی شریکک یوقدر که منع ایده
و دخی منع و طرد ایلدیکک مخلوقه سندن غیری معطی
یوقدر اکچون مانع و معطی سن سن ولا ینفع ذا الجد
منک الجد ذا الجد فتح جیم ایله حظ و غنا و بخت معناسنه در
یعنی واقع اولان جد کذلک فتح جیم ایله طاعت و عمل صالحدر
معنی دنیاده غناسی و دنیایه محبتی اولان کمسنه نک
حظ و بختی و غناسی آخرته صاحبینه نفع ویرمز یعنی

آخر الباب لا ینفع ذا الجد منک الجد ومعناه

النعمة الظاهرة تسویة الخلق والباطنة تسویة الخلق والنعمة
هی ما قصد به الاحسان والنفع والله تعالی خلق العالم
کله نعمة لنفع غیره لانه غنی لا یحتاج الی المنافع ولا الغرض
اجل لانه عبث وهو علیه محال فالنعمة الظاهرة ما نعلم
نالت هذه کحسن الصورة وامتداد القامة وتسویة
الاعضاء او هی البصر والسمع واللسان وسائر الجوارح
الظاهرة والنعمة الباطنة المعروفة وما لا نعلم
الا بالدلیل او ما لا نعلم اصلا وننتفع به فکم فی بدن
الانسان من نعمة لا نعلمها ولا نهتدی الی العلم
کالسر والقلب والعقل والفهم والروح وما یشبه
ذلک وقیل الظاهرة الحرص علی الدنیا
والباطنة التوکل والثقة بالله
عیون التفاسیر

مایه

فایده سی بوقدر اکچون طاعت و عبادتک و عمل صالحک
نفع و فایده سی واردر شارح ابن ملک منک
عندک معناسنه در و زین العرب بدلک معناسنه در دیمشلر
ولکل وجهة یعنی الله تعالی نک درکاهنده کمسنه نک غنا و حظی
غناسی باعث دخول جنت اولماز و قطعا نفعی اولماز
بلکه باعث دخول جنت و لایق رحمت اولان عمل صالح
و طاعتدر و ایماندر بو دعا شریفک معناسی قلبه اولنان
مرتبه بیان اولندی بو حدیث شریفه حفظ طاعتنک عظمه
لطفولینه دلالت عظیمه واردر بو ذکر سبق ایدن دعاء شریفه
عمل صالح و ایمان باعث دخول جنت اولور دینمش ایدی
لکن ایمان و عمل صالح دخول جنته باعث و سبب اولمسنه
علماء دین رحمة الله علیهم اجمعین دن اقوال کثیره واردر او معتقدلر
کمسنه لره جواب بر بولور که ایمان و عمل صالحک دخول
جنت و لایق رحمت اولمسی حقنده حق سبحانه و تعالی قرآن عظیم
الشانده و فرقان جلیل البرهانده مواضع متعدده ده بیان
و تصریح بیورمشدر اول اقوال کثیره و آیات کریمه دن بر مقدار
بیان ایدهلم حق تعالی کلام قدیمنده سوره رعدده الذین آمنوا
و عملوا الصالحات طوبی لهم و حسن مآب بیوردیلر آیت کریمه نک
معناسی بودر که شول کمسنه لر که بنم قوللرمدن بکا ایمان کتوردیلر
و دخی ایو عمل ایشلدیلر جنت و دولت اول کمسنه لر ایچوندر
و دخی جنت و نعم جنت انلر ایچوندر بونلر معلوم اولدیکه

تفصیل العمل الصالح

الطبقة الاولی

مؤمنلر اوچ طبقه اوله اولکی طبقه شول کمسنه لردر که الله
تعالی یی بر بیلوب و محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حق پیغمبر بیلوب
ودخی قرآن عظیم حقدر و کلام قدیمیدر و قیامت و بعث دخی
حقدر و البته معتقدر دیو اعتقاد ایدرلر و صوم رمضانی و مالک
زکوتنی ویررلر و حج بیت الله ایدرلر ودخی خمر ایچمکدن و حرامدن
اجتناب ایدرلر ودخی کناه کبیره صاحبی اولمزلر بونلر
مؤمنلردر و اهل فلاح ونجاتدر و آیت کریمه نک مضمونینه
مندرج اولان الطاف الهیه یه مظهر اولورلار و بونلرک
اکثرینده بر قوم دخی واردر که مؤمن ومسلم دیرلر لکن ایمانلری
خورک اولوب وقت جمعه یی ادا ایلمزلر و حلال و حرامی
فرق ایتمیوب صاقنمزلر و الله تعالیدن خوف ایتمیوب و فقرا
انواع معاصی ارتکاب ایدرلر بونلر غافللردر و فاسقلردر
و نفسلرینه ظالملردر بو مقوله کمسنه لرک ایمانلری و دللرینه
عار ایتدیر قلبلرینه سرایت ایتمشدر بونلر عوامدر اولئک
کالانعام زمره سنده داخللردر نعوذ بالله من ذلک
بو مقوله لرک دینی و اسلامدن قطعا حصه لری یوقدر
الحق تنعیمی فراغ وغیریدن بو اشتری مسعودن
و مالرینی تجارت و اولادلرینی اسیر ایتمکدن خلاص ایدرلر
نکر بو مقوله لره حق تعالی جل جلاله و عم علی العالمین نواله و حاصه
هدایت و توبه صادقه نصیب ایدوب لطف و کرم الهیه مقرون دل
للمصلین ایکنجی طبقه شول عوام مؤمنین اولا صادقلردر

واوقات خمسه یی فرض علی بیلوب وقتنده ادا ایدرلر صح

الطبقة الثانیه

طبقه مؤمنیندن دخی محبوب عزت و حمیت ایدوب اراقی
ناجی باشنده اولوب و مجاهده قوشاغی قوشانوب و حرام
همه سوا اولوب حق جل و علانک طریق رضاسنه کیدوب و سلوک
ایدرلر بو طایفه نک حاللری ایمانلری و جماعت مذهبی اوزره
اعتقادلرینی تصحیح و مذاهب اربعه حضرتلرینک ارباب
ایدوب فعلی قوللرینه موافق پاک اعتقاد و پاک عمل اشلرلر بونلر
عیونا وانا فانا ورع و تقوالری زیاده اولوب الله تعالیه طاعت
و عبادتده ترقی اوزره اولمغه سعی ایدرلر فرایض و واجبات
غیر سنن رسول اللهی رعایت و کیجه و کوندز جمیع وقتلرینی
کاه نماز قلمغه و کاه قرآن تلاوتنه و کاه توحید و کاه تسبیح
و تحمید و کاه علوم نافعه یه اشتغال ایلمکه محبوردر بونلر خواص عبادالله
اوچنجی طبقه شول کامللردر که بو ذکر اولنان وظایف عبادتی
ادا ایدوب طریقتی تمامه رعایت ایدوب صکره رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک موتوا قبل ان تموتوا حدیث شریفیله
عامل اولورلار حضرتلرینک معناسی سر اولوب اولکوزدن
اول بو حدیثک سری بو طایفه ده موجوددر یعنی کیشی اولمزدن
ساعت دنیادن و دنیا ده اولنلردن کوزینی یوموب
ال چکوب کی انفس بو معنالری ایتمشدردر وجوده
و دنیانک آرایش و آلایشندن بو جورمشلردر ننکرینک استغناسیله
و محبوب ترک ایدوب غالب اولمشدر مقصودلری همان حق
جل و علانک مرادی و رضاسیدر و بالجمله وجود مسعودلری

الطبقة الثالثة

فنائیه ویروب بقا بالله وصل اولمشلردر بونلر اخص
الخواصدر و بونلر صدیقلر و مقربلردر عالمک فناسی بونلر
ایله در ایجادینه اولدیغی جهت بونلردر سایر خلق بونلرک
طفیلیلریدر انلر ذکر سبق ایدوب بحث دخول جنت اولان
عمل دیدوکمز بوطانیک عملکز بدر اندن بو قدر تفصیلدن
مقصود و مآل و محصل بو اولدیکه مطلق عمل جنته صالحینی
ادخال ایلمز اکچوق درجات عالیه و مراتب قطع ایدوب
رفیع الدرجات اولورلار و جنته دخوللری باعث اولور نوع
اطلاقی اوزره عمل صالح کشی یی جنته قومار سبب اولور
دیمکلدر بو بابه تفصیل فنی چوقدر لکن القطرة تنبئ عن الغدیر
والقلیل یدل علی الکثیر نحو نسخه بو قدر ایله اکتفا اولندی
حق جل وعلا کمال فضل و کرمندن جمله امت محمد ایله بونلرک
برکات علومندن و مددلرندن بهره مند و حصه دار
و یوم القیام شفاعتلریله برخوردار ایلیه بمنه وفضله وکرمه
حدیث مزبورک راویسی ابو سعیدک اسمی ناقف کنیه ایله
عقبة بن عمرو بن ثعلبة الانصاری در امام بخاری بدر
غزاسنه حاضر اولمشدر دیو روایت ایلمشدر باتفاق روایت اولنور
مزبورک عدالت و حفظنه علما اتفاق ایلمشلردر انصاری
انصاره منسوبدر اوس و خزرج قبیله لرینه علم اولمشدر
انکچون جمع لفظنه نسبت جایزدر دیمشلر انصاره وجه
تسمیه حضرت رسول علیه السلام غزالرده نصرت ایلدکلری

عمل الصالح لا یدخل صاحبه الجنة

ناقف ابو سعید المزبور

البدری بدر دیمکلکن اولمغله انکه نسبت اولنور

الله تعالی قرآن عظیمنده والذین آووا ونصروا ابیورمشدر نصرت
جمعیدر اشراف شریفک اولدوغی کبی و حضرت رسول صلی الله
علیه وسلمدن بوزاوز حدیث روایت ایلمشدر حضرت علی کرم الله
وجهه صفین غزاسنده کندیله کوفه ده خلیفه ایتدیرنه کوفه ده
ساکن اولوب برسنه ده وفات ایلمشدر بعضیلر وفاتی
بدرده واقع اولدی دیرلر اصح روایت اولندر **قوله** ومنها
ما رواه مسلم وابو داود عن عائشة رضی الله عنها قالت كان
رسول الله صلی الله علیه وسلم یفتتح الصلوة بالتکبیر والقراءة
بالحمد لله رب العالمین وكان اذا ركع لم يشخص رأسه ولم يصوبه
ولكن بين ذلك وكان اذا رفع رأسه من الركوع لم يسجد حتى
يستوي قائما وكان اذا رفع رأسه من السجدة لم يسجد حتى يستوي
جالسا وكان يقول في كل ركعتين التحية وكان يفرش
رجله اليسرى وينصب رجله اليمنى وكان ينهى عن عقبة الشيطان
وينهى ان يفترش الرجل ذراعيه افتراش السبع وكان يختم
الصلوة بالتسليم والاحاديث الحكمة تدل على المواظبة يعني
امام مسلم وابو داود رحمهما الله تعالی حضرت عائشه رضی الله عنهادن
روایت ایدرلرکه حضرت عائشه بیوردیلرکه حضرت رسول علیه السلام
حضرتلری صلوتی تکبیر ایله افتتاح و بعده الحمد لله رب العالمین ایله
قراءته ابتدا ایدرلر ایدی و دخی رکوع ایتدکلری وقتده مبارک
باشلرینی تشخیص اتمزلر ایدی یعنی شول مرتبه مبارک ظهرلرینی تسویه
ایدرلر ایدیکه مبارک باشلری ارقالرندن تشخیص اولنمازدی و دخی

تصویب ایتمزلر ایدی یعنی باشلرینی زیاده اکمزلر ایدی بلکه
ایکیسی بیننده بر حالت ایدرلر ایدی تصویب فعلک ضدیدر
تعال الصوت دیمشدر ای حفصه ودخی مبارک باشلرینی
رکوعدن رفع ایتدکلری وقتده سجده ایتمزلر ایدی حتی قائما
مستوی اولمینجه و سجده دن رفع رأس ایتدکلری وقتده
کذلک سجده ثانیه یی ایتمزلر ایدی حتی جالسا مستوی اولمینجه
ودخی هر ایکی رکعتده تحیاتی اوقورلر ایدی ودخی مبارک
صول ایاقلرینی یره دوشرلر ایدی و صاغ ایاقلرینی نصب
ایدوب اوزرینه اوتورلر ایدی و عقبة شیطاندن دخی نهی
ایدرلر ایدی یعنی مصلی قعده ده متعدی طوتغلری اوزره
قولوب اولتورمقدر که ماسک تجلد قسته الکرفادتی بوده
اولتورمقدر عقبة ایله اقعا ایکیسی بردر عقبة عنیک جمیله عقبند دخی
عقبة شیطانه اقعا کلبه نسبت اولنور ودخی افتراش سبعدن
نهی ایدرلر ایدی افتراش سبعک کیفیتی مصلی دیرسکلرینی و
اللرینک ایاسلرینی سجده ده یره اوزرینه دوشه توب
زیرا ارسلانک عادتی ایله ایتمکدر بلکه اللرینی اوولان
ایاسینی یره وضع ایدوب دیرسکلرینی رفع ایتمکدر بو ذکر اولنان
افعال صلوتنده مکروهه و منهیه دره ودخی صلوتی تسلیم ایله
ختم ایدرلر ایدی بو ذکر اولنان احادیث حمیده
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک مواظبترینه دلالت ایدر
نستعیذ بالله من الشیطان الرجیم و نستعین ...

تصویب

بیان قعی الکلب

90

من عقبة حالة الرکوع فی عبادة الرب الرحیم القادر
مروی اولان حدیث شریفده حضرت عایشه رضی الله عنها رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک نمازی کیفیتیله تلدملرینی
امته تعلیم طریقیله روایت بیورب تمام اولنجه ارکانی و واجباتی
نه یوزدن رعایت بیوردقلرینی اعلام بیورمشلر ایدی
بو حدیث دخی بو قدر تعریفیله حضرت رسول علیه السلامک
ولادتلری و نسبلری و نسب شریفلرینه اولان اجدادینک
اسملرینک صحتی تحریر اولنمدیغی اوزره محلندن استخراج و تحقیق
ایدلم که ناظر اولانلر مستفید اولوب دعای خیر ایله بو فقیری
یاد ایده لر اولا اسم شریفلری محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن
هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مرة بن کعب بن
لؤی بن غالب بن فهر بن مالک بن النضر بن کنانة بن
خزیمة بن مدرکة بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان در
باباسی ایله بکرمی برنجی اجدادر جمیع صحابه و تابعین و تبع تابعین
و سایر امتک اجماع و اتفاق ایتدکلری بو محله دکین در
ما بعدی مختلف فیه در جمهور قوللرا اوزره نضر ابو قریشدر
بعضیلر فهر در بعضیلر بو بلکت عمری در دیشلر در کنیتلری
ابو القاسم در والده لری اسمی آمنه بنت وهب بن عبد مناف
بن زهرة بن کلاب در دیشلر حضرت جبریل علیه السلام ابا ابراهیم
دیو کنیت تومشلر در اولا ... میمک فتحی ایله در و قصی تصغیر
صیغه سیله در و کلاب کافک کسری و لام مخففه ایله در و مرة میمک

الانساب رسول اکرم و ولادته و سایر احواله الشریفه

مناف قصی کلاب مرة

ضمی و رانک شدیله اوله در و کعب کافک فتحی و عینک سکونیله در
و لؤی لامک ضمی و تصغیر صیغه‌سیله در و غالب غینک معجمه ایله در
و فهر فانک کسری و هانک سکونیله در و مالک لامک کسریله در
و نضر فتح نونه و ضاد معجمه ایله در و کنانه کافک کسریله در و خزیمه
خا و زا معجمتین ایله در خزمه‌نک مصغریدر و مدرکه اسم فاعل
صیغه‌سیله در و الیاس الفک کسری و لامک سکونیله در
و مضر میمک ضمی و ضاد معجمه ایله در و نزار کسر نون و فتح زا
و سکون را ایله در و معد فتح میم ایله در و عدنان عین مهمله‌نک
فتحی و دالک سکونیله در انتهی اهل سیر و تواریخ بو وجهله
تحقیق ایتمشلردر که حضرت سرور انبیا ما زاغ البصر اصحابی الذین
اسرىٰ تبرزه و ما ضل صاحبکم و ما غوی در رکت کفتار و ما
ینطق عن الهوی و متعلم مدرسه علمه شدید القوی اول
محرم حرمت لی مع الله صاحب توقیع لا اله الا الله محمد رسول
الله صلی الله علیه و سلم انبیانک اولوا العزم‌لرندندر اولوا العزم
اکثر روایته اوزره التیدر حضرت نوح حضرت ابراهیم حضرت
موسی حضرت عیسی حضرت محمد علیهم السلام اگرچه بعض
وارد در دیمشلردر که علما رحمهم الله انبیا اولوا
العزمک عدد و حصرینه جمله قولی جوقدر تفصیل قلمشلر جمیع
انبیا اولوا العزمدر مگر یونس علیه السلام دیمشلر حضرت رسول
علیه السلام اگرچه کم بشریت ایله انبیانک اخرینه مبعوثدر
لکن نحن الاخرون السابقون مقتضاسنجه جمله‌دن مقدمدر

سپت

وی
الب
الیاس
مضر
نزار
معد
عدنان
عدد اولوا العزم

بیت اول رسول کریم اولدر که آدم بوعدن نام عالم و آدم
ر اول سرور موجوداتک مضمار اظهار کثرت و فضا ابدنده
اجله علما ابرارک کمیت کلک خوش رفتارلری بر قدر
زبان رضا و طوطی شکر گفتارلری مدح و ستایش تکرار ایله مرتبه
شکرضا اولسه‌لر احوالی شاهد بعضی اظهار عجز و قصور ایله
خاک مذلته وضع ایدرلر همانا اولی و احری اولان اولدر که
سلطان العارفین ک نور پاک النبی صلی الله علیه و سلم ذره لم یعجم
نها ما دون العرش سبیر قدر ایله اقتصار و اختصار قلنه و اول
سرور کائنات اوائل حالنده تا دین مبین ظاهر و هویدا اولنجه
قوم قریش‌دن حکیم و کی خصالری حد و عددن قابل و کلیدر و ولادت
شریفه‌لری اصح روایت اوزره عام فیلده الی اللیش گون صکره
ربیع الاولک اون ایکنجی اثنین گیجه‌سی ایدی و نور ارتون
عادلک پادشاهلغنده قرق یچی سنه ایدی ستین شریفلری قرقه
رحل اولدقده وحی الهی ایله مشرف اولدیلر بعده ماه رجب
المرجبک یکرمی یدنجی گیجه‌سنده معراج واقع اولدی و بش وقت
نماز فرض اولمشدر وحی الهیدن اون ایکی سنه‌دن صکره مدینه
منوره‌یه هجرت بیورمشلردر زمان سرالتکری یکرمی اوچ
اولوب هجرتک اون برنجی سنه‌سنده ماه ربیع الاولک اون
ایکنجی گونی روز دوشنبه‌ده دار فنادن دار بقایه رحلت
بیوردیلر بعده خلافت ابو بکر صدیق رضی الله عنه‌یه تقرر اولدی
حضرت عایشه صدیقه رضی الله عنهانک بیت شریفلرنده دفن

جمیع انبیانک اول سلطانلری بعضیدن
اولی علیهم السلام افضلدر
تبیین حجرت نقدم
حقیقت مبیندر

و عنصر لطیفلری بیان و تفصیلده
ناصیه متون و قدرلرینی

هركسه بك طراغى التزدى (؟) ... رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ...

رسول اكرم ٩٣

غزوات ٢٧

اولاد صلى الله عليه وسلم

اوليه بيورد ارا خوته نقلرى دخى اول جنت شرايفه ايدن روشن شريف النفس وجلبه ايدرى وجمله ذات بهبودلرى ابله اولان غزوات يكرمى يدى ايدى اولاد كراملرى سكز در در دى ذكر ودردى انثى ايدى قاسم وطاهر وطيب وابراهيم وفاطمه وام كلثوم ورقيه وزينب حضرت فاطمه نك اناسى خديجة الكبرى بنت خويلد بن اسد بن عبد العزى بن قصى در حضرت رسول عليه السلام نك زوجه لرندن جمله سندن صغيره بو نلر ايدى حضرت على كرم الله وجهه تزوج ايدوب تحت نكاحنده ايكن دار اخرته انتقال ايلديلر ورقيه نك اناسى كذلك مزبوره خديجه در قبل النبوه عتبة بن ابى لهب تزوج ايلديلر بعد البعث تبت يدا ابى لهب آيت كريمه سى نازل اولدقده ابولهب اوغلى مزبوره رانسى فرز انكت حرام ان لم تطلق ابنة محمد ديو كبو عتبه يه فى مزبوره بى تطليق ايلدكده بعده حضرت عثمان رضى الله عنه تزوج ايليوب انلرك تحت نكاحنده ايكن دار اخرته انتقال ايلديلر وام كلثومك دخى اناسى مزبوره خديجه در بونى دخى عتبة بن ابى لهب اخو تزوج ايلدكده قرقرنه سى اخشنعه واقع اولان معامله بونك حقنده دخى واقع اولوب كذلك تطليق ايلدكده بعد موت اختها مزبوره حضرت عثمان رضى الله عنه تزوج ايلدى زينب اناسى دخى مزبوره در اكبر بناتى بو نلر ايدى مزبوره قبل النبوه ابو العاص بن الربيعه تزوج ايلديلر اللهم صل وسلم على سيدنا محمد يكون لك رضاء ولحقه اداء وصل على جميع اخوانه

اول اراة تزوجها النبى صلى الله عليه وسلم خديجه ...

قاسم

طاهر

طيب

ابراهيم

فاطمه

رقيه

زينب

ام كلثوم

92

اللغة هو فى اللغة مصدر ... وفى الاصطلاح ... الايمان ...

من النبيين والصالحين **قوله** التنبيه اعلم ان اكثر الناس تركوا القومة والجلسة فضلا عن الطمأنينة فيهما فانها كالشريعة المنسوخة ولكن يحصل بترك تعديل الاركان خطر بوار الاتيان عنوانا للآفات فانه على ما عرفت فى المقدمة شامل لطمأنينة الركوع والسجود والقومة والجلسة وان كان ترك طمأنينة الاولين قليلا بين الناس فنقول آفاته كثيرة ظاهرة لا يحتاج الى ذكرها الا جاهل مغرور بعادة العوام وعالم سكران بحب الجاه وكثرة الحطام او غافل مشغول بمصالح الانام والتى يخطر الآن ببالى خمس عشرة لعوذ بترك تعديل الاركان وآفاته عشرون **التنبيه** لفظنك اعرابى لوقامت المقدمه لفظنه بيان او بمشتد فاعل موصول الله نعمه انتساب بيوررلركه تحقيقا سن بيل وشونه معلوم نك اولسونكه خلقك اكثرى قومه وجلسه يى ونوانكيسنده طمأنينتى ترك ايتديلر تا كه حصله مجموعنى ترك ايدرلر تا بو نلرى ترك شريعت منسوخه كبى اولمش ولدى بعو ذ بالله من ذلك اندن فاعل موصول الله نعمه انتساب بيوررلركه اول عماد دين اولان صلوتى بو وجهله قلوب قومه وجلسه وطمأنينتى اكثر خلق ترك ايتديلر ايسه تعديل اركانى اعتماد طريقيله يعنى ترك مقتضى اولان كسنه لره آفات اصابتى اكون برعنوانا قيلالرز يعنى تعديل اركانى ترك ايدن كسنه لره طرف حقدن نه مقوله آفات وبليات لاحق ومستحق اولورلر انلر بيان ايدرز زيرا تعديل اركانى تعديل اركان تركى وارد وه

تعوذ

التنبيه عبارة عن ... بتدريج ... في اللغة ... وفي الاصطلاح ...

آفات ترك تعديل الاركان عشرون خمسة عشر

معتقد ومحسن صلوتک اولدوغی اوزره رکوع وسجود وقومه
وجلسه نک طمأنینه شاملدر اگر رکوع وسجودک طمأنینتی
بابنی اکسکش قبیل اولوب ترک ایدر ایسه بز دخی اول مقوله
کمسنه لره جواب ویروب دیرز که بو وجه اوزره تعدیل ارکانی
ترکنک آفاتی کثیره در وفی ظاهردر اهل آفاتی ذکرده
وبیانی وتعلیمه سؤال جاهل محتاجدر که عادة عوامه مغرور ودخی
دنیانک دولت واقبالنه وکثرت حطامنه یعنی دولت
ومنصب وکثرة اهل واولاد وریاستنه مغرور والبسه فاخره ایله
تفخر وتلذذ وابنیه عالیه یه تعبد ومحبت ایلن سرخوش ولا یعقل
اولان عالم وباوجود مصالح انام ایله مشغول اولان غافل وجاهلدر
بونلردنصکره تعدیل ارکانی ترک ایدنلر کمسنه لره ذکری آتی اولان
آفاتک ضرری عودت ایتمه نک کیفیتی بیانه شروع واول آفات
اولنور افندیلر بو ختم کلام ایتدکلریندنصکره فصل موجز الیه تحمله ایله
بعنوانه آفات مذکوره نک ذکر وتفهیمنه محتاج اولنلر اوچ
صنف اولوب بر صنفی جاهل ومغرور وبر صنفی عالم سکران
وبر صنفی مصالح انام ایله مشغول اولان غافلدر ذکر اولنان
اصنافدن هر صنفی بر نکته لطیفه یی مشعر اولدوغندن اوتوری
بریره تخصیص ایلدی علی الترتیب بونلرک تفصیلنه شروع ایدلم
صنف اول جاهل ومغروردر که صلوتک تعدیل ارکانی وقومه
وجلسه ورکوع وسجودک طمأنینتی ترک صورتیله اثم اولدوغنی
وصلوتی فاسد اولدوغنی وذکری آتی اولان آفاتدن

خبردار اولمیوب عادة عوامه مغرور یعنی عوام ناسی کوروب ایله
قیلدوغنی کوروب کندولر دخی جهلک سبیله دغدغه دانده
جهل عذر اولدوغنی بلمملری ایله آفات آتیه نک ذکر وتفهیمنه
محتاجلردر وصنف ثانی که عالم سکران اولانلردر بو طایفه
دخی ذکر اولنان تعدیل ارکان وطمأنینت قومه وجلسه یی
تارک اولندیکی حاللرینه مشکل اولاجغنه وفوت علمیه لر ایله
تمامک جمیع معتدات ومکروهاتنه عالملر اولوب لکن مانع
عبودیت اولان دولت منصب دنیا وکثرة اهل واولاد
وریاست وابنیه عالیه والبسه فاخره ایله تفخر وتلذذ ایدن
بونلرک سکرلری ایله سرخوش اولوب بو جهتدن تکاسل وتهاون
واهمال ایدنلر محتاجدر که متیقظ ومتنصح اولوب مأمور اولدقلری
وجه اوزره ادایه رغبت ایده لر زیرا بونلر عبودیتک شرطی اولان
حضور قلبی منع ایدر وصنف ثالث مصالح انام ایله مشغول اولان
طایفه در که انلر دخی بین العلم والجهل ذکر اولنان تعدیل ارکانی
ترک ایدرلر بونلرینه تمیلری مصالح انام ایله مشغول اولمه سبب اولور
دیو انلر دخی عجله ایله تکاسل وتهاون ایدرلر اکا ایندر بو ذکری
آتی اولان اولنور آفت طایفه مذکوره یه خطاب ایدر
فصل موجی الیهک انظارینه ایلدوکی وعالم سکرانه خطاب
کلامنه متعلق نیجه وعظ ونصیحی متضمن بر آیت کریمه نک
بو جمله تحریری ومعنی نصبی ورحمة الله علیه آیت مذکوره نک
معنای لطیفنی وسبب نزولنی تسطیر ایلدوکی اوزره

برکی ایله ایراد اولنو کتابی مطالعه ایدنلر مستفیض و مستفید
اولمق ایچون مناسب اولمغین اول آیت مذکوره نک تفسیرنده قاضی
بیضاوینک کلامنی تحریره شروع اولندی حق سبحانه و تعالی
قرآن عظیم الشانده و فرقان جلیل البرهانده سوره نساده
کندویه ایمان کتورنلره خطاب مستطاب ایدوب بیورر که
یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلوة وانتم سکاری
حتی تعلموا ما تقولون صدق الله العظیم یعنی سز سکران اولدیغکز
حالده نمازه تقدم ایتمک حتی سکر یوغم و تخیود سکرکزدن
منتبه اولمیجه و نمازه کیدوب اوقودیغکز آیتی بلمینجه قریب اولمک
صلوتدن مراد موضعیدر مساجد و معابد کبی یعنی بو حالده
مساجده داخل اولمکدن عملکدر بو وجهه جهله عوام و فسقه ناسک
ظن ایتدکلری کبی مطلق صلوته داخل ایتمک اوله بو بابه دکلدر نعوذ بالله
من هذا الظن الفاسد نهی مذکوردن مراد سکرانک صلوتدن
ممنوع اولمسنه نهی دکلدر بلکه مراد اولان افراط فی الشربدن نهی در
سکاری فتح سین ایله دخی قرائت اولنمشدر و هلکی فرقی اوزره
سکر جمع در و دخی مفرددر و انتم قوم سکری دنیلور سبب
نزولی دخی بودر که صحابه کرامدن و عشره مبشره دن عبد الرحمن
بن عوف رضی الله عنه حضرتلری خمرک اباحتی حالنده برکون خانه سنده
ترتیب ضیافت و صحابه مذکوره دن برقاچ کمسنه لره
دعوت ایدوب طعام ایلدکه بعد الاکل والشرب سکران
اولوب اول حالده صلوة مغربک وقتی داخل اولدقده

اولمک

سبب نزول آیت کریمه و لا تقربوا الصلوة

الجواز

انجلردن برسی نمازی قیلمغه عازم اولدقده اقتدا
ایتدکلرنده رکعت اولیده سوره کافرونی تلاوت و دخی
لا اعبد ما تعبدون قول شریفنه کلدکده شدت سکرلرندن
مخل معنا نظم شریف اولان حرف لا ایله اعبد ما تعبدون
دیو قرائت ایلدکده اول حالده آیت مذکوره حبیبی رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نازل اولمشدر سبب نزولی
بودر و آیت مذکوره ده واقع اولان سکاری لفظنه
عال دار السلطنة العلیة قسطنطنیة المحمیة ده ابو الفتح سلطان محمد خان
غازی جامع شریفنک جانب غربیسنده هجرت نبویه علیه افضل
التحیه نک طقوز یوز یکرمی ایکی سنه سی جمادی الاخره سی
دوشنبه کونی وقت ضحی ده اولان ارانله وداع و تقوی
و جمعیتله وصیتدن صکره دار فنادن دار بقایه رحلت
و عند ملیک مقتدره سوق اولان خواجکان نقشبندیه نک
قافله سالاری و دایره ولایت طلابنک طریق ارشاده
واسطه سی مستفیض فیض الهی و مستفید علوم نامتناهی
رهنمای طریقت پیشوای حقیقت نور حدیقه نبوت
مظهر آثار الهی صحیح النسب حسینی الحسب سید احمد بن
محمد بخاری علیه رحمة الملک الباری بطریق التصوف
برقاچ معنی ویرمشلردر بو عبد فقیر کندو خاطرم ایله
تحریر بورلرینه ظفر بولوب عبارتلرین تبرکا ترجمه اولنوب

ونقل المرحوم اخی چلبی هنا عن ... سنه عن مصر الشريعة
حيث قال وروي ان عبد الرحمن بن عوف رحمه الله
صنع طعاما فدعى بعض الصحابة فأكلوا وسقاهم
خمرا وكان ذلك قبل تحريمها فاخبرتهم صلوة
المغرب وقرأ فيها قل يا ايها الكافرون بحذف
اللاءات مع ان اعتقاده الكفر ولم يحصى ذلك
كفرا لان ذلك القاري فعلم ان السكران لا يكفر بما
جرى على لسانه من كلمة الكفر
مراد اخی چلبی محمد
الشرب

تاریخ وفات امیر البخاری ۹۲۲

بو محله تحریر اولندی بو در لر که نظم شریفده واقع اولان
وانتم سکاری خطابنده صلوة غافلینه اشارت واردر زیرا
سکر بر قاچ نوعدر بری سکر خمردر که اقا بکا اسکی عبودیر
وبری سکر غفلت در و بری سکر هوا وبری سکر
منصب و بری سکر ریاست وبری سکر اهل و اولاد
وبری سکر معاصی و غروردر بو ذکر اولنان
سکرلرک هر بریسی صاحبنی حضور قلب ایله و خضوع
و خشوع ایله اتمام صلوتدن منع ایدر و عبودیتک
شرطنی ازاله ایدر که عبودیتک شرطی احساندر
احسانک معناسی الله تعالی حضرتلرینه شول وجه اوزره
عبادت ایتمکدر که کانه سن آنی کورر سن اویله
ظن ایتمک وجهی اوزره صلوته قائم اولمقدر اکر
سن آنی کورمزایسک اول سنی کورر و عبودیتک
معناسی حقیقیسی قلبک فنایه انجذابیدر جوق
بیوردیلر اسنی کلام العزیز الموحی الیه صبت الله
سجال بغفرانه علیه عزیز جوق الیهک کتدو خطیله
تحریر بیوردقلری ترکیبات معناسی بو وجه اوزره
ترجمه اولندی و اول ترکیب دخی بودر که بو محله مسطور اولندی
قوله تعالی یا ایها الذین امنوا لا تقربوا الصلوة
الخ اشارة الی صلوة الغافلین لان السکر علی انواع
سکر الخمر و هوا شرعها آفة و سکر الغفلة و سکر

وشکر الدنيا و سكر المنصب و سكر الاهل و الاولاد و سكر
المعاصی و الغرور و كل من هذه يمنع صاحبها عن اتمام صلوته
بالحضور و شرط العبودية التي هي معنى الاحسان و هي ان
تعبد الله كانك تراه فان لم تكن تراه فانه يراك و
حقيقة العبودية انجذاب القلب الى الفناء حرره
الفقير السيد احمد البخاری من خطه الشريف موقعی اليه اجر بجانب
حضرتلرینک حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمه
انتسابلری و سلسله سیادت و صحت نسب و فضایل
و کراماتی و طریقتلرینک فخر حضرت ابی بکر صدیق
رضی الله عنه به و آندن سرور کاینات و مفخر موجودات
رسول اکرم و حبیب محترم صلی الله علیه و سلم حضرتلرینه
متصل اولنجه یه دکین اولان خواجکان نقشبندیه
اصحابندن سجاده نشین ارشاد اولنلرک ...
شرفلری و ولادت و ارتحاللری علی الانفراد بیان
و تحریر و تسطیر و تقریره مناسبت بو عبد فقیر کثیر التقصیر
امیر ... البهاک من غیر توسط الاناث اولاد صلبیه
و احفاد صحیحه لرندن مرحوم و مغفور الراجی الی عفو
رحمة ربه الغفور قدسی محمد افندی حضرتلرینک مخدوم مکرم
و سبط محترملری اولوب حالا ممالک عثمانیه ده
سادات کرام و شرفای ذوی الاحترام نقیب الاشراف
اولان ولی نعمتم اعلم العلماء العظام افضل الفضلاء الکرام

قال النبی صلی الله علیه و سلم حین سأله جبرئيل عليه السلام عن الاحسان ...
الاحسان ان تعبد الله تعالى كانك تراه فان لم تكن تراه فانه يراك صدق رسول الله انتهى الاحسان **قوله** وخبرنی عن الاحسان من حسن يحسنه
اذا احمل و حسنه غيره اذا اجمله و زينه و مصدره الاحسان قال جبرئيل عليه السلام للنبی صلی الله عليه و سلم اخبرنی عن الشیء الذی هو زينة
اركان الاسلام و جمالها و كمالها فقال عليه السلام ان تعبد الله كانك تراه يعني الشیء الذی يكمل اركان الاسلام و حسنها
هو الاخلاص ان تعبد فی عبادة الله تعالى كانك تراه يعني بحضور قلبك و لا يلتفت بقلبك و سوسة تشاغلك و لا تجری
بخاطرك انك رجل صالح متعبد و لا تنظر بعينيك
الى يمينك و شمالك و لا تعبث بيديك و رجليك
لان من يری مولاه يغلب عليه خوف تحشب لا يقدر على
من هذه الاشياء و من وقف بين يدی سلطان من السلاطين
ينظر اليه يتغير و جهه من الخوف و يبدل لونه و رجليه
من الخوف و لا يقدر ان يرفع الذباب من وجهه من الخوف
فاذا كان هذه حاله من وقف بين يدی مخلوق فكيف
يكون حال من وقف بين يدی خالق المخلوقات **قوله**
فان لم تكن تراه فانه يراك يعني لا تقصر فی العبودية
و لا تعمل بالرياء من اخلاقك لا تراه بعينيك فانه
ان لم تكن تراه فانه يراك و يری ما فی قلبك من الاخلاص
و الرياء فانه لا يخفى عليه شیء من الارض و لا فی السماء
و لا يخفى عليه خافية الاعين و ما تخفی الصدور
مظهر المصابيح فی اول مجلد

95

ینبوع الفضائل والمعالی • منبع الافاضل والاعالی • حاوی
الفضائل المقدسة • طراز العصابة الهاشمیة • ابن العلما
قدس سرهم دیمکله مشتهر السید الشیخ محمد افندی حضرتلرینک
و والد ماجدلری مرحوم مشار الیهک خدمت شریفه‌لرینه
اولوب و قرق سنه‌دن متجاوز امر مومی الیه حضرتلرینک
زاویه‌لری جوارنده ساکن و اول طریقه نایل اولوب طریق سلسله
معلوم و مسموعم اولان مناقبی و خواجکان نقشبندیه‌نک
اسامی شریفه‌لرینی تحریر لازم بلکه اوزریمه فرض عینی
مثابه‌سنده المعز توفیق ربانی و عنایت صمدانی ایله تحریره
شروع اولنمشدر که تا طالبه عزیزه‌نک سلسله شریفه‌لرین
مشایخک تمامی مثابه‌سنده المغانی بیان اولنمشدر تا که توجه مجلس
مطالعه ایدنلره موجب سرور و باعث حبور اوله اولا
امیر بخاری حضرتلرینک صحبت نسبتلری و سلسله‌لری
کتاب بحر الانساب بو ترتیب اوزره مسطور و
مصحح درکه نقل صحیح ایله بیان اولنور سید احمد بن
محمد بن علی بن جعفر بن عیسی بن محمد بن عیسی بن
محمد بن علی العریضی ابن الامام جعفر الصادق ابن
محمد الباقر بن علی زین العابدین ابن الهمام الامام
حسین بن علی بن ابی طالب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
امیر مومی الیه غلامشانجه‌دن امیر بخاری دیمکله مشهوردر و خواجه
محمود انجیر فغنوی قدس سره نسبتلری رحمة الله علیه رحمة واسعة

سلسلهٔ طریقتلری بو وجه اوزره درکه کندولرینک انتساب
و انتمالری اول همای طریقت محمدیه و مشوای حقیقت احمدیه حالا
روم ایلینده مکیجه وار دار نام قصبه‌ده مدفون و متبوع اولان شیخ عبد الله
الهی حضرتلرینه در و بونلرک دخی انتسابلری قطب الکبرا المجتبی
ذکر العلماء المدققین خواجه ناصر الدین عبید الله قدس سره حضرتلرینه
در و بونلرک انتساب و انتمالری قطب الاقطاب مولانا
یعقوب چرخی قدس سره العزیز حضرتلرینه در و بونلرک
انتسابلری خلفه دایره خواجه کرام و نقشبند طریقه عزیزان
عظام بهاء الحق والدین محمد نقشبند قدس سره العزیز حضرتلرینه در
و انلرک انتسابلری اول حدیقه الهامات الهیه و مشکوة افاضات
غیر متناهیه اولان حضرت امیر کلال عتبه علیه‌لرینه در
و انلرک انتسابلری اول سردفتر عزیزان خواجه محمد بابا سماسی
قدس سره العزیز حضرتلرینه در و انلرک انتسابلری قطب العارفین
خواجه علی رامیتنی حضرتلرینه در و انلرک انتمالری عمدة الفضلاء
السالکین قطب العرفاء العارفین خواجه محمود انجیر فغنوی قدس
سره العزیز حضرتلرینه در و انلرک انتمالری عمدة العرفاء الواصلین
خواجه عارف ریوکری قدس سره العزیز حضرتلرینه در و انلرک
انتسابلری سردفتر طبقه خواجکان و سر سلسله زمره عزیزان
اولان کاشف حقایق معانی خواجه عبد الخالق غجدوانی قدس سره
العزیز حضرتلرینه در و انلرک انتسابلری گلزار باطن و لایت و غنچه باغ
نهال هدایت اولان خواجه یوسف همدانی حضرتلرینه در و انلرک

انتسابلری حضرت شیخ ابو علی فارمدی قدس سره العزیز حضرتلرینه در
وانلرک انتسابلری قطب العارفین شیخ ابو الحسن خرقانی قدس سره
العزیز حضرتلرینه در وانلرک انتسابلری مرکز دایره ولایت خلیفه اصحاب
هدایت شیخ ابو یزید بسطامی قدس سره العزیز حضرتلرینه در وانلرک
انتسابلری اول گل بستان نبوت و درر دریای ولایت امام جعفر صادق
رضی الله عنه حضرتلرینک عتبه علیه لرینه در وانلرک انتسابلری سرو چمن
گلشن عرفان قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنه
حضرتلرینه در وانلرک انتسابلری حضرت سلمان فارسی قدس
سره العزیز حضرتلرینه در وانلرک انتسابلری اول رضاجوی الاتقیاء
وجه ربه الاعلی صاحب جاه ولسوف یرضی رفیق ثانی اثنین
اذ هما فی الغار حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حضرتلرینه در
وانلرک انتسابلری سرور انبیا خاتم النبیین محمد مصطفی صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه در ۰ مرحوم موی الیه امیر بخاری حضرتلرینک
طریقتلرینک التصاقی بو ذکر اولنان اوزره اولدیغی مقرر در
و ذکر سبق ایتدیکی اوزره سلسله خواجگانک جمیع اکابرینک ولادت
ومناقب وکراماتلری بیان اولنور مرحوم امیر بخاری حضرتلرینک
شیخلری شیخ عبد الله الهی حضرتلری بخارادن رومه عزیمت ایتدکلرنده
امیر بخاری حضرتلری بخارادن خروج ایدوب اولاد و املاک و اشیاسنی
ترک ایدوب وطن اصلیلرندن هجرت ایدوب مرحوم و مغفور له سلطان
بایزید خان علیه الرحمة والغفران زمان سلطنتلرنده روم ممالکنه گلمشلردر و خواجه
عبد الله حضرتلرینک خدمتنده اولمشلردر خواجه حضرتلری انلره زیاده

تعظیم

ابو علی فارمدی
ابو الحسن خرقانی
ابو یزید بسطامی
امام جعفر صادق
قاسم بن محمد بن ابی بکر
سلمان فارسی
ابو بکر الصدیق
محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم
عدد خواجگان طریقت مذکوره ۱۸
مناقب الامیر البخاری

97

تعظیم واجلال وتکریم واقبال ایتدکلرندن ماعدا [illegible] مجبور
اولورلر ایکن برگون خواجه حضرتلری سره نیجه تعظیم ایتدیکم
بهار سزی گوره وزیاده اولدیغنی [illegible] نه ایدر
[illegible] بوکه نسل رسول سز و [illegible] خواجه محمود انجیر فغنوی
حضرتلرندن [illegible] پس بو تعظیمدن قاچوب رومه عزیمت
ایتمشلردر وحضور شریفلرینه گلان موالی واعالیدن کیمسنه یی
انلرک اوزرلرینه تقدیم ایتمزلر ایدی سماع و [illegible] جمعه
ایتمشلر ایدی بر مقدار قدس شریفده و بر سنه قریب مکه مکرمه ده
اقامت ایتمشلردر بعده حضرت شیخ [illegible] سماع [illegible]
[illegible] قد [illegible] ایچون اقدام بلیغ ایتمشلردر [illegible]
امثال [illegible] شیخک [illegible] مشرف اولوب [illegible]
کندولر سویلمشلردر که اول وقت شیخ ایله سماع و [illegible] اولوردق اوقات
خمسه ده اقامت ایدرلر ایدی بعد الاشراق شیخک [illegible]
وار ایدی هر گون [illegible] گوتوروب [illegible] طاغدن اودن گتوردم
اویله نمازنه اقامت ایدرکن صکره وار [illegible] خدمتی [illegible]
[illegible] ایدردم و [illegible] سایر شیخک باغ و باغچه سی [illegible]
ارقامله [illegible] گتورردم [illegible] نمازنه اقامت ایدردم
مرحومک [illegible] اوزرنه مصلح الدین مشغول ادرکن حضرت
شیخدن [illegible] اشتدم که امیر [illegible] الی سنه سماع [illegible] اولورکیج
[illegible] صباح نمازنی قیلور دیلر [illegible]
سوال ایلدم طاغه اودنه [illegible] فتح [illegible] طاغ [illegible]

اوقاتنه ج

ذکر اولنان مصلح الدین قسطمونیدندر علم و فضیلت ایله
مشهور اولوب تحصیلدن صکره شیخ الهی یه
مرید و تحصیل مراد ایتدی ولی علی القدر
و [illegible] تعرض عن الدنیا ایدر ایدی
[illegible] شیخ تاج الدین [illegible]
[illegible] حصیر [illegible] هر گون [illegible]
اوزرنده سوره یس اوقیوب [illegible]
گون تمام اولدقده وفات ایدوب
اوچیله دفن اولنمشدر منه

طوارلری اوقومق ایچون بر ساعت صالی ویردم اول اثناده
براغاجه استناد ایدوب اولوردم وینه بیور دیلرکه قدس
شریفده ایکن قدسک اهالی بزه محبت ایدوب قدس مدرسه‌سنک
برینه بر حجره ویردی انده ساکن اولوردم مدرسه‌نک قیمی بزه
ایلی اینمک گتوردی اینه بو حجره‌نک تعیینی دردیدیکه وقف
ایتمکی قبول ایمزوب ایتدم احتیاج یوقدر اینه مرامدی کاستی غنی کس
کو حجره‌دن اخراج ایدرلر ال قبول ایله و بر کسنه‌یه ویر دیدی
سبز اجی ایتدم سنک اولسون بعده بکا بر خاطر کلدیکه بر کسب
اولسه که کونده براقچه کلسه نفقه ایدنسم ناگاه بر عرب دخی
حجره اولوب دیدیکه کتاب بیلورمیسین سیزاجی فی الجمله بیلورم
دیدیکه بر کتاب گوستردی بو مقدار یازرسک هر کاغده براقچه
کونده نه قدر یازرسک دیدی قبول ایلدم دورت کاغد دخی کتوردی
انه اولقدر کونده بر کاغد یازردم وانی نفقه ایدربیوردم دکمدن
وکسه‌دن صدقه المازدم وینه خواجه کیبی گجندم دیوبیوردیلر
وجه اجارت الورلر اید اون اقچه بول حلقی دیرسردم
بر قاطر و بر کیب وار در تنغی اختیار ایدرسک دیو
دکی اختیار ایدرب حشام عاریتی ولقد قدرینه یازینه
برامک الوب حجه روانه اولمشلر اون اقچه دخی غیری
خرجلقلری یوق ایمش توکل ایله گیدر ایکن بولده مصحف شریفی
ادعو لیمنلر و مشتوریله ایلی توز اقچه‌یه بیع ایتمشلر دخی مصارفه
گوریدیم بیورمشلردر شیخ مومی الیه عبد الله الهی حضرتلری ایله

عبد الرحمن اشتغال ایدرلرکن نه امیر بخاری حضرتلری دخی ظهور
ایتمکله تابع اولوب هر طرفدن طالبلر جوق گلمکین ضروری اول
محله قریب مرحوم ابو الفتح سلطان محمد خان غازی حضرتلرینک
جامع شریفی جنبنده بر مقدار مسکن احباب ایتمشلردر بعده اول
مسکنه قریب بر الوب انده مسجد و حجرات بنا ایدوب و کندولر
مسکن بنیاد ایتمشلردر دخی قبر شریفلری دخی اول مسجدک جنوب سمتنده
مسجد دیوارینه بتشیک منارنه بیندرده کندولر بیورمشلردرکه
اول زمانکه استانبوله کلدم دیار غربت اولمغله نه بر کمسنه‌یی
بیلوردم ونه بر کمسنه بیلوردی مرحوم شیخ وفا حضرتلرینک زیارتینه
واردم کوردمکه شیخ وفا حضرتلری محراب الجنبنده اوتورمش اولی حق
محرابه کلوب امامت ایتدیلر بعد اداء الصلوة وردلرینه اوراد و اذکاره
مشغول اولدیلر بنده سیزاجی اوتوروب اوراقده شیخه توجه ایدردم
ایدم هر بار باشمی قالدروب شیخه متوجه اولدم شیخ دخی باشی قالدروب
بکا نظر ایدردی چون اوراد و اذکاری تمام اولدی بعده قالقدم
دلدیکه واروب شیخ ایله مصافحه ایلیم شیخ دخی برلرندن قالقوب
بکا قارشو کلدیلر و بنی قوجاقلایوب خیلی زمان اوکلده طوردم
بعده دورشیره ایتدیلر بو بزم مسافریمزدر رعایت ایلک حوب کیتدیلر
اول کیجه واقعه‌ده کوردمکه جامعک بر بوجاغنده بر چراغ یازر
لکن شعله‌سی زیاده دکل بعده اخ المعه مرحوم وار ایسه نکه اول
چراغده یاقم چراغمک یانینه واردم موجی صوندیکه یاقم اول چراغی
نا بیدا اولدی کیرو ترمه کلدم کوردم که کماکان یانر دخی اوچ
دفعه قصد ایلدم قصه‌یه یوتیله اولدی اوچ کوندن اتره اوتوردم بعده شیخه

حالا مسکن بیوردقلری اولاد کرامیندن فخر المعمر ولی النعم
افندی حضرتلری ساکن اولورلار حق سبحانه
و تعالی حضرتلری رحمتلرینه غرق ایلیوب دخی
اولاد کرامی ایله معمور اولوب
المقام الساعة و سائر العیام
اول خانه‌یی معمور و آباد ایلیوب
اولرابنی بخیر حصرهم
سید المرسلین علیه
صلوات
المعین
منه

معاصر الامیر البخاری
مع ما مرحوم الشیخ
وفا

بو حکایه‌یی نقل ایلدم تعبیرینی ایدوب و واقعه‌لرین متعلق
بیلمزدم که کلمات واقعه اولوب اندن صکره فتوحات الهیه‌یه مظهر
اولدم دیو بیورردیلر و حضرت امیرک دامادلری محمود چلبی نقل
ایتمشلردر که امیر حضرتلری انتقال ایدجک رجادراکجینه مبارک
بدنلرینی یوقجق غسل ایلدم و بر درویش صوقویاردی و بر درویش
دخی دایمانم [illegible] بر دستمال ایله سیلر ایدی که خیاذ عرق
اولمشدم اول اثناده ناگاه که مبارک کوزلرین آچوب حضرتیه
کبی یمیناً و شمالاً نظر ایلدیلر و نمازلرینی قیلوب قبره قودقلرنده
کندولر همان قبله‌دن یکا صاغ طرفلری اوزرینه دوندیلر ایله حاضر
اولانلر کسنه‌لر حیرت ایدوب صلوات کتوردیلر و وقف اولدیلر
بو ابیات وفاتلرینه تاریخ واقع اولمشدر

مشکل ایمش فرقت شیخک [illegible] اول شیخ ❊ قندکی بیلمزم اول مظهر الله شیخ
بو فراق دهشت بو هجرت بو حالتده ❊ کوکلمه کلدیکه‌دی تاریخ دیدی واشیخ

امیر مؤمن الیهک مناقبی قاچ قدر حد و حصردن بو قدر بو قدر ایله
اکتفا اولندی رحمة الله علیه رحمة واسعة ❊ امیر مؤمن الیهک شیخلری عبد الله
الهی حضرتلرینک مولدلری سماودر که روم ده کرمیان ولایتنده
بر ناحیه‌در مدتی تحصیل علمه مشغول اولمشلردر استانبولده
زیرکت جامعی مدرسی ایکن کوکللرینه عجم دیارینه سیر دوشوب مولانا طوسی که
علماء عصردن ایدیلر استاذلری ایدی غربت خوشلری [illegible] اندن اوتوب
بر کوننده درس [illegible] اتشلر [illegible] اضطراب دوشمشلر
همان کتابلرینی جمع ایدوب حجره‌سنده اتش یاقمش خاطرلرینه
بو کلمش که کتابلری اتشه اته‌م و نه سود ویرر که با مجدد صوفیه

الی

آنی بکا کوردیو ملاحظه ایلکن بو انسانه بر درویش ذوق
ایمش همان ساعت ایچرو کیروب مزبور درویش مشهور که
بر نسنی لیسه چون طوبرق کتابلری اتشه اوره‌لم بو خرقه
صوبه مراتلم درویش ایتدی ایکسین دخی اتمه فروخت ایله
و بهالرینی فقرایه ویر اما شول کتابلری دکل دیو الله‌ین صوفی
بر کتاب الوب بو سکا لازم اولور دیمش بر رساله بخیل
ایمش حضرت شیخ مزبورک کلامیله ملا اولوب فی الحال متوجه
و خواجه عبد الله حضرتلرینک خدمتلرینه ایله مشرف اولمشلر
تعبیه ایله بخارایه عزیمت ایتشلر خواجه بهاء الدین
حضرتلرینک مزارلرینه متوجه اولوب مزارکت
اوزرینه [illegible] طقوز [illegible] و تکیه‌ده [illegible]
متوجه‌لر [illegible] اولوب حضرت خواجه‌نک شخصه متمثل اولوب
جمله مشکلات حل ایتشلردر هجرتک سکز یوز طقوز
الی سنه‌سنده وارد [illegible] قصبه دار
فنادن دار البقایه رحلت ایتدیلر [illegible] اولمشلردر
حالا اندر قبرلری عظیم [illegible] زیارتیله مشرف اولمشلردر
رحمة الله علیه مزبورک شیخلری خواجه ناصر الدین عبید الله رضی الله عنه
وارضاه در مولانا یعقوب چرخینک خلیفه‌لرینه اجازتلری
نشو و نما بولمشلردر مزبورک مناقبی قاچ افزوندر بیانی جمعی
دکلدر ولادت شریفه‌لری هجرتک سکز یوز التی سنه‌سنده واقع اولوب
بعثه هجرتک سکز یوز طقسان بش سنه‌سنده ماه ربیع الاولک

تاریخ وفات الامیر البخاری ٥

تاریخ وفات شیخ الهی ٥

تاریخ وفات شیخ مزبور ٨٩٦

تاریخ وفات مزبور خواجه ناصر الدین

ولادت شیخ مزبور ٨٠٦

وفات مزبور ٨٩٥

وقد

سلخنه روح پرفتوحلری آشیانلرنه قناد جناح محبت و عبادتدن
آرزوی فضای جلدرن الحبیب عند ملیک مقتدر آهنگ اولمشلردر
مشهد لطیف و مرقد شریفلری دیار سمرقندده بر فرسنگ قریب
خواجه کفشیر نام محلده در عظیم زیارتکاهدر رحمة الله علیه رحمة واسعة

مناقب یعقوب چرخی

ومنهم بوزرک شیخلری مولانا یعقوب چرخی قدس سره العزیز حضرتلری
دخی بو خواجه بهاء الدین حضرتلرینک اصحاب کرامندندر انوار علوم ظاهریه
و باطنیه تألیفات لطیفه لری اولوب جمله تألیفاتندن
بری سوره ملکه اولان تفسیرلریدر که عند الخواص مقبول
و مرغوبدر اصللری قندهار ایله شهر کابلک مابیننده واقع غزنین
نام شهردن چرخ اولور قریه‌دندر قبر شریفلری ماوراء النهرده
حصار نام قریه قریبنده واقع حلفتو نام قریه‌ده در رحمة الله علیه

مناقب خواجه بهاء الدین

ومنهم بوزرک شیخلری خواجه بهاء الدین حضرتلریدر بو خواجه
بهاء الحق والدین محمد نقشبند خواجه محمد بابا قدس سره العزیز
حضرتلرینک فرزند خودی و ولد معنویلری اولمشلر ایدی بعد
ابلاغ حضرت سید السادات مجمع اهل السعادات زبده اولاد رسولک
و عمده احفاد بتول سید امیر کلال قدس سره جنابلری سعادت
تأدیبنه اشارت و انتما ایله حسب الظاهر انلردن نشو و نما بولمشلردر
لکن طریق علمیه لرنده حضرت صاحب معالی عبد الخالق غجدوانی
حضرتلرینک و بعض مشایخ کبارک روحانیتلرندن فتوح الغیبه
انلار و حالهم استفاضه فیض الهی ایله اولوب شئونات
استعدادلری ریاح المتعلمه علوم ظاهریه و باطنیه ایله رحمت

کمالات رفیعه و کرامات جلیله یه واصل اولمشلردر کر اول
زماندن بروالی الآن طریق خواجکانیه اولان عارفان
و عزیزان انلرک طریقت و حقیقتلری اوزره میدان راه
حقده جست و جو ایدر و آینه طبع جهان نمالری مجلو و جواهر معارف
ایله مملو ایدی روایت اولنور که آغره فرسنگ حضرت خواجه
بزرکی عالم مثالده کورر که کندو قبر شریفلری روضه لطیفه لری
اطرافنده یوز فرسنگ مقداری مسافه بعیده یه وارنجه عصاة
مؤمنین و مؤمنات شفاعت ایدر و واصل رحمت غفار قلورلر
علاء الدین عطار حضرتلری دخی بر فرسنگ مقداری قبر اطرافنده
اولنلره شفاعت ایدر و صاحب الرقعه اولان عزیز دخی بر
فرسنگ مقداری قبری اطرافنده شفاعت ایدر و منهم بوزرک مولانا
شرافتلری هجرت نبویه‌نک یدی یوز سکسن سنه‌سی ماه محرمک
اوائلنده عزیزان عهدنده واقع اولمشدر قبر شریفلری بخارادن
بر فرسنگ بعید قصر عارفان دیمکله معروف محله‌ده در تاریخ

وفات فریدر سنه ۷۹۱

وفاتلری یدی یوز طقسان بر سنه‌سی ماه ربیع الاولک
اوچنجی کیجه‌سی ایدی بو کلمه قبادن اول کلمنک تعاجیه جلت ایدی و
عند ملیک مقتدر آهنگ اولمشلردر تاریخ وفاتلرینه رحمت حقدر
گفت شاه نقشبندان خواجه بهاء الدین ● که او مشیدر شاه راه دین و دولت (علی●)
مسکن و مأوای اولدی چونکه قصر عارفان ● بو سنه‌ده حضرت غفاندر جناب (رحلتی●)

مناقب سید کلال

رحمة الله علیه رحمة واسعة ● ومنهم بوزرک شیخلری مرشدلری سید کلال قدس سره
حضرتلریدر بونلر دخی خواجه بابانک اصحاب کرامی و خلفاسی

عطا ممدن ایدیلر وصحبت نسب وعلو حسب شرفیله غیرلره
غلبه‌لری ظاهر وباهر ایدی مولد ومدفنلری سوخار نام قریه
درکه شهر سماسی دن نیم فرسنگ بعیددر وکلال
کاف عربیه‌نک ضمیله ماوراء النهرده کوزه‌یه دیرلر اول ترجمهٔ کلال
معناسنه در شیخ مزبور دخی کوزه‌لک صنعتنه اشتغالی
اولوب غرامدن کلال لقبیله ملقب اولمشلردر والحق نقشبندیه
اولان خواجگانک ذات شریفلری دائما خلق ایله
اهل صنایع وتجار معامله‌سنی ایدوب قلبلری حق
جل وعلا ایله مقید المقدرت بیت عجب عاشقلردر حضرت
اهل نقشبندیه • عجایب رهلر کوکلدن نقش خلوتنه کشیده
ایدرکن خلقله بازار ایچنده ذکر ایدر حقی • فاما نه سبیله
خبر ایدوب ایم بجای رتبه • اکا بنا شیخ مومی الیه دخی
کوزه‌لک صنعتنه مشغول ایدی تا که قباب بشریت ایله
مستور اولوب احوالنه اغیار مطلع اولمیه مزبورک دخی
مناقبنک بعضیسی تطویل کلامه باعث اولور خوف ظهور اولنمزی
رحمة الله علیه رحمة واسعة ومزبورک شیخلری خواجه محمد بابا مناقب محمد بابا
سماسی در مزبور خواجه علی رامیتنی‌نک افضل خلفاسندن ایدی
وصحبتی سنینده بونلر حیا ایدوب بر صحابتن مباشرت
وملازمت ایله امر اتمش ایدی بو عزیز ایله نیجه دفعه قصر هندوان
نام موضعه کتمشلر وکذا رانیدوب بو مشهوردر که بو محلده
اوکا شن ریزا عنقریب بو مقامده بر مرد کامل وعز

ظهور

ظهور وبروز ایدوب اول زمانده بو قصر هندوانک نامی
قصر عارفان اولسه کرکدر که اول مرد کاملدن مراد حضرت
خواجه بهاء الدین قدس سره العزیزدر که اکا اشارت ایله
مناقب علی رامیتنی اظهار کرامت اتمشلردر بو بزرکک مولد ومدفنلری سماس
نام قریه‌در که بخارایه کلنجه اوچ فرسنگ اولور مزبورک
شیخلری خواجه علی رامیتنی قدس سره در مزبور خواجه علی
خواجه محمود قدس سره حضرتلرینک ایکنجی خلیفه‌سیدر
مولد شریفلری بخارادن ایکی فرسنگ بعیددر رامیتن نام
وفاتی سنه ۷۱۵ قصبه‌ده در وقبر شریفلری خوارزمده مشهور ومعروف زیارتکاه
وسن شریفلری یوز اوتوز باشنده ایدی هجرتک یدی یوز اون بش
سنه ۱۳۰ سنه‌سنده وعند البعض یکرمیسنده ماه ذی القعده‌نک یکرمی
برنجی کونی بازار ایرته‌سی بین الصلاتین دار آخرته
انتقال اتمشلردر رحمة الله علیه رحمة واسعة ومزبورک
مناقب خواجه محمود انجیر فغنوی شیخلری خواجه محمود انجیر فغنوی قدس سره العزیز حضرتلریدر
مزبور عبد الخالق غجدوانینک دردنجی خلیفه‌سیدر متولد
مناقب عارف ریوکری ومدفنلری بخارادن التی فرسنگ یرده دیوکرد نام قریه‌ده در
اولکاه غجدوانه کلنجه برفرسنکدر رحمة الله علیه ومزبورک شیخلری
مناقب عبد الخالق غجدوانی عبد الخالق غجدوانی قدس سره العزیز حضرتلریدر مزبور عبد الخالق
خواجه یوسف همدانی قدس سره‌نک دردنجی خلیفه‌سی ایدی
مولد ومدفنلری بخارادن التی فرسنگ بعید غجدوان
نام قریه‌در در بابالرینک اسم شریفلری عبد الجمیل امام ملک

[illegible]

معروف ایدی امام مالک اولادندن ایدیلر ووالده‌لری عزیزه
رضی اولاد ملوکندن ایدی پدرلری اولنوکیم عبد الجمیل امام حضرت
خضر نبی علیه السلام ایله اکثر صحبت ایدوب مشرف اولورلر ایدی
اثنای مصاحبتده بر کون خواجه عبد الخالقک وجودنه
بشارت ایدوب عبد الخالق غجدوانی اطرافنده مشرف اولدقده بر کون
استادلری اولان امام صدر الدین حضورینه تشریف تعلیم
ایدوب ادعوا ربکم تضرعا وخفیة انه لا یحب المعتدین
آیت کریمه‌سنه کلدکده استادلرینه سوال ایتدیلر که خفیه‌دن
مراد ندر وطریقی نیجه‌در اگر ذاکر جهر ایله ذکر ایدوب
اعضاسی تحرکات ایدرسه اکا اغیار مطلع اولورلر اگر قلبی ایله
ذکر ایدرسه الشیطان یجری من ابن آدم مجری الدم حدیث شریفی
مصداقنجه شیطان واقف اولور بونه سبیل ایله‌در دیدکلرنده
امام صدر الدین حضرتلری جواب ویردیلر که بو علم لدنیدر اگر حق
سبحانه وتعالی دیلرسه اهل الله‌دن بر کسنه‌یه واصل اولورسک
اول سکا تعلیم ایدر دیدکده عبد الخالق منتظر اولورلر شول دقیقده که
حضرت خضر ایرشوب اندن ذکر قلبی تعلیم ایدوب
انک اوزرینه مواظبت ومداومت ایتدیلر تا که حضرت
خضر نبی علیه السلام خواجه‌یه ... قبول ایلدی عبد
الخالق غجدوانینک طریقی جمله‌دن مقبولدر ولایات ذکر امامی
شول مرتبه‌ده ایدی که هر نماز وقتنده کعبه شرفها الله تعالی‌یه
واروب تکرار غجدوانه کلورلر ایدی ولایت شامده بعض حدیث ...

ملاقات خواجه مزبور مع خضر النبی ع

بیان الذکر الخفی والجهر

واردی هر کون غجدوانده نماز قیلوب تکرار غجدوانه کلورلر ایدی
کیدرلر رحمة الله علیه رحمة واسعة مذکورک شیخلری خواجه یوسف
همدانی در مذکورک علم تصوفده ولد نسبتی شیخ ابو علی فارمدی
قدس سره در وعلم فقهده ابو اسحق شیرازینک شاگردلرندن ایدی
وعلم نظرده اوجه کمال حضرتلرینه ایرشدیلر کنیه‌لری ابو یعقوب در
مولدلری تقدیر دیار همدانده ایدی تاریخ درت یوز قرق سنه‌سنده واقع
اولوب تقدیر ... درت یوز التمش سنه‌سنده بخارا ایله همدان ومرو
شاهجهان مابینلرنده دار فنادن دار بقایه رحلت ایتدیلر البخاری
نام ... ایدوب وحالا خارج شهرده
مرقد شریفلری عظیم زیارتگاهدر وخواجه محمد اسلام جویباری علیه
رحمة الباری شیخ مذکورک قبر شریفلری باشنده عالی عمارت ایتمشلردر
رحمة الله علیه رحمة واسعة مذکورک شیخلری شیخ ابو علی فارمدی
بزرگوار نام شریفلری فضل بن محمد در مذکورک نسبتی ایکی
طرفه‌در بر طرفی سید الطائفه جنید بغدادی قدس سره العزیز
حضرتلرینه وارنجه‌در دیگر طرفی شیخ کامل ربانی ابو الحسن خرقانی
حقیقتک اهل واکملی ... [illegible] شیخ
سنه‌سنده شهر طوسده بو کلخن فنادن اول کلشن بقایه رحلت
ایدوب عندلیب ... المشهد ... شیخلری اولان
شیخ ابو القاسم گرگانینک یاننده مدفوندر رحمة الله علیه رحمة
واسعة مذکورک شیخلری شیخ ابو الحسن خرقانیدر مذکورک علم
تصوفده ولد نسبتی ابتدا حضرت ابو یزید بسطامیه

مناقب یوسف همدانی

مولدلری سنه ٤٤٠

وفاتلری سنه ٥٣٥

مناقب ابو علی فارمدی

وفات مزبور سنه ٤٧٧

مناقب ابو الحسن خرقانی

وفات ... سنه ٤٢
و خواجه عبد الملك دخی علم تصوفده اثنا بلدی اثره در مولد
و مدفنلری دیار بسطامده قریب خرقان تسمیه سمی معروف
بردر در هجرتک درت یوز یگرمی بش سنه سنده روز شنبه که یوم
عاشورادر دار آخرته رحلت ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة
و بزرگ شیخلری ابو یزید بسطامی قدس سره العزیز در بو ابو یزید
مناقب ابو یزید بسطامی ٥
بسطامی حضرت امام جعفر صادق حضرتلری فاتنه صحبتلری ایله کلوب
احمد خضرویه و ابو جعفر و یحیی بن معاذ امثالی اهلیندن ایدیلر و شقیق
بلخی قدس سره یی کورمشلر در و صحابه اجلهادن ایدیلر و سلطان
اسم شریف ابو یزید
العارفین ایله ملقب ایدیلر نام شریفلری طیفور بن عیسی بن آدم
بن [redacted] سروشان ایدی مولد شریفلری خراسانده بسطام
نام شهرده اولمغین ابو یزید بسطامی دیمکله معروفدر و دار آخرته انتقاللری
وفات ابو یزید سنه ٢٦١
دخی اول محلده واقع اولوب حالا عظیم زیارتگاهدر هجرتک ایکیوز
التمش بر سنه سنده دار عقبی یه رحلت ایتمشلر در تعصیلر ایکیوز
اوتوز درتده اولکیلر اصحدر رحمة الله علیه رحمة واسعة و بزرگ شیخلری
بری امام جعفر صادق رضی الله عنه حضرتلری در امام موسی الکاظم حضرتلرینک
مناقب امام جعفر
جد اعلالری اولان سرور انبیا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
و سیماده [illegible] مشابهه تامه لری وار ایدی

بیت

صوفی و پیر تک اثره سنک پکریدی او کشی تنه لی حبیبه کیا اولور ایدی
نور لادی صفالک [redacted] صفا اولور شبیه توجیه لر که دوستلر اولوس ابینه
صادق القول والعمل صادق لقبی ایله ملقب اولدیلر کنیتلری
ولادت ... ٨٠
ابو عبد الله ایدی ولادتلری مدینه منوره ده هجرتک سکسنجی سنه سنده

ماه ربیع الاولک اونجی کونی بازار ایرته سی واقع اولوب بعده
مدینه منوره ده خلفاء عباسیه دن ایکنجی خلیفه دوانیق منصور
دوانیقی زماننده دار آخرته رحلت ایتمشلر در رحمة الله علیه رحمة واسعة
مناقب قاسم
و بزرگ شیخلری قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنه در
بو قاسم فقهای سبعه مشهوره دن ایدیلر علوم ظاهره و باطنه ایله
آراسته و زهد و تقوی ایله پیراسته اولوب فضل عصر ایدی
وفات قاسم سنه ١٠٦ — و قیل ١٠١
کنیتلری ابو عبد الرحمن ایدی هجرتک یوز آلتی سنه سنده و عند البعض
یوز بیر سنه سنده دار بقایه ارتحال ایلدیلر بقیعده مدفونلردر رحمة الله
مناقب سلمان فارسی
علیه رحمة واسعة و بزرگ شیخلری سلمان فارسی حضرتلریدر
بو حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حضرتلرینک صحبتلری ایله
مشرف اولمشلردر ابو عبد الله دیمکله کنیتی ایدی مولدلری اصفهاندر
اولوب دار آخرته انتقاللری امیر المؤمنین عثمان بن عفان حضرتلرینک
تاریخ وفات سلمان سنه ٢٥٠
خلافتی زماننده واقعدر شهر مدائنده ایدی و مدت عمرلری
ایکیوز اللی سنه اولوب ایدی بعضیلر دخی زیاده دیدیلر. بیت
بو قدر عمر دراز و بو قدر دولت دیدن ٭ دکه انسانه بلبس دکل ایرد کزدن
رحمة الله علیه رحمة واسعة ٭ و بزرگ شیخلری حضرت ابا بکر الصدیق
رضی الله عنه در مؤمنی الرای ابو بکر صدیق حضرتلری هجرت نبویه نک
وفات ابو بکر الصدیق سنه ١٣
اون اوچنجی سنه سنده ماه جمادی الآخره نک یگرمی ایکنجی کونی روز
سه شنبه ده دار فنادن دار بقایه رحلت ایتمشلر در و جسد
شریفلری حضرت خیر الانام علیه التحیة والسلام یانلرینه مدفونلردر
و حضرت عمر فاروق رضی الله عنه دخی حضرت ابو بکر صدیقک

بانزنه دخی اوقیمشدر مدت عمرلرنده التمش اوچدر ومدت
خلافتلری ایکی سنه ایکی آی ویدی کوندر اولمشدر وبلاواسطه
اول خواجه کائنات علیه افضل الصلوات واکمل التحیاتدن
ترقی اولمشلردر کیمک کیم مرشدلری اوله او سرور
اولنور غیریدن اول البته بهتر رضی الله تعالی عنه خواجکان
مذکورهنک مناقب وسلسلهلری بو محلده انتها بولدی وحضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک مناقب شریفهلری وجمیع احوال
واطوار لطیفهلری بوندن اقدم تفصیل اوزره بیان اولنمشدر
شمدی صکره انشاالله الاعز تفصیل مومی الیهک بوفاروق
تحریر وترتیب ایتدکلری اولنور آفاتک ترجمهسنه شروع
ایدهلم حق سبحانه وتعالی جمله امت محمدی وبو عبد فقیری اول
آفاتدن مصون ایدوب محفوظلردن ایلیه وذکر شریف
ایدن مشایخ نقشبندیهنک ارواح طیبهلرندن مدد
وبرکات علوملرندن بهرهمند وحصهدار ایدوب مستفیض ایده
شفاعتلری ایله حضورده ایلیه بحرمة سید الکائنات علیه‌السلام **قوله**
الاول ایراث الفقر فان تعدیل ارکان الصلوة وتعظیمها
من اقوی الاسباب الجالبة للرزق وترکه والتهاون بها
من الاسباب السالبة له کذا ذکر فی تعلیم المتعلم ذکر اولنان
اولنور آفاتک اولکیسی ایراث فقردر یعنی تعدیل ارکان ورکوع وقومه
وجلسه وبو ایکیسینک اولان طمانینتی ترک ایلدیکمسنه
فقر ایراث ایدر یعنی اول کمسنهیه حق سبحانه وتعالی فقر مبتلا

الاول ایراث الفقر

زیرا نمازک تعدیل ارکانی ترک ایلمیوب رعایت وتعظیم رزقی
جالبه اولان اسبابک اقویسیدر یعنی حق تعالی عنداللهده مرزوق
اولوب رزقی کلور دیو جلب ایدر وترک وتهاونی اول رزقی
سالبه اولان اسبابدندر رزقی سلب ایدر کیدر فقیر
بین الناس حقیر وذلیل اولور نعوذ بالله تعالی تعلیم متعلم
دخی بو بحثده ذکر اولنمشدر **قوله** والثانی ایراث البغض
لمن ترک من علماء الآخرة وسقوط الحرمة عندهم فیتهمونه
فی دینه ولا یعتمدون علیه من الاقوال والافعال
والثالث اضاعة حقوق الناس بسقوط الشهادة فانه
من اعتاد ترک القومة والجلسة او الطمانینة فیهما
صار مصرا علی المعصیة فلا تزکی ولا تعدل والرابع
ایجاب الانکار علی کل من رای فاذا لم ینکر صار سببا
للمعصیة الغیر ایکنجی آفت ایراث بغضدر یعنی تعدیل
ارکانی تارک اولوب علمای آخرتدن بو هیئت ایله
قیلدیغنی کورنکمسنه اوه بغض وعداوت ایراث ایدر
وانلرک قتلرنده حرمت وعزتی ساقط اولور ودخی
اول کمسنهلرک دیننده تهمت ایدرلر بوجهتدن متهم
اولورلر وتوبهدن صکره سویلدکی کلمات واشلدکی
افعالنه اعتماد ایتمزلر علمای آخرتدن مراد علمی ایله عامل
ومنهیاتدن اجتناب ایدن کمسنهلردر انلرک بغض وعداوتی
وقتلرنده حرمتی ساقط ودیانتنده متهم واقوال و

الثانی ایراث البغض

الثالث اضاعة حقوق الناس

والرابع ایجاب الانکار

بیان علماء الآخرة

وافعاله باعتماد اهليه لرا اول مقوله كمسنه لرك حاللرينى
مشكل اولوب حق جل وعلا حضرتلرينك لطف وعنايته وستنه
قالور ديدايسه كرمندن عفو ايدر ديدايسه عقوبت ايدر لا يسئل
عما يفعل وهم يسئلون اوچنجى آفت حقوق ناسى ضايع ايدر
يعنى اول مقوله تارك اولندك عند الشرع اولمغوب
مثلا بر آدم براوندن حاكم حضورنده حق دعوا ايلديكده
مدعى عليه اوزرينه شهادتلرى مقبوله اولماز اتيله اولنجه اول
مدعينك حقى ضايع اولور زيرا قومه وجلبه نك ولو
ايكسى بعينه اولان ظاهرينك تركنه معتاد اولان كمسنه
معصيته مقر ومصر اولمش اولور اتيله اولنجه تعديل وتزكيه
اولنموب شهادتندن ساقط اولورلار زيرا الاصرار
على المعصية معصية در حتى تنبيه المصلى ده عند الثلث
تنوبنيه العدل من يجتنب الكبائر كلها حتى لو ارتكب
بكبيرة سقطت عدالته وفى الصغائر العبرة للغالب
والمداومة عليها تصير كبيرة ديو تصريح اولنمشدر دردنجى
آفت اجتناب انكاردر يعنى اول هيئت ايله نماز قيلدغنى
كورن كمسنه لر اوزرلرينه انكارى واجب ايكن تعلمدر
اول كمسنه دخى كورب نمازى بو هيئت ايله ونقيصه ايله
قيلنور ايمش ديو اعتقاد ايدر اولوب اكر
انكار ايتموب اول كمسنه تابع اولور اولا هيئت ايله
قيلارسه اول اتخاذ دخى معصيته سبب اولمش اولور

تعريف العدالة

قوله اى من اظهار المعصية للناس فى كل يوم وليلة خمس آت
او اكثر وهو ابعد من المغفرة لكونه معصية اخرى بخلاف اخفائها
فانه اقرب منها اذ جاء فى الاخبار ان الله تعالى يقول لبعض
عباده عند عرض ذنوبه سترتها عليك فى الدنيا وكذلك
استرها اليوم والسادس وجوب الاعادة وفرضيتها على ما ذكر
فى المقدمة فانه لم يعد صار المعصية ثلثين والسابع الموت على غير
ملة محمد صلى الله عليه وسلم العياذ بالله تعالى منه لما ذكر فى المطلب والثامن
صحة اطلاق السارق عليه بل هو اسوء السراق كما ذكر فيه ايضا
بشنجى آفت هر كون وهر كيجه بش دفعه ايشلدكى معصيتى اظهار در
او اكثر قولى فى الصدر زياده نوافل دخى قيلار ايسه المراد ايشدر
دخى زياده اولور اظهار معصيت ايله حق تعالى حضرتلرينك مغفرتندن
ابعد المغفر در زيرا مغفرتدن بعيد دخى معصيت اخرى در اما اخفا
بونك خلافيدر يعنى نهان سنه قيلدغى صورتده اكچى كندى عاصى
اولوب خلقه سرايت ايتمز زيرا اخفا صورتنده بعيد معصيتدن
اقرب در زيرا احاديث قدسيه ده وارد اولمشدر كه حق جل وعلا
حضرتلرينك دركاه عاليسنده قوللرينك ذنوبى عرض اولنسه دخى
وقتده خطاب مستطاب ايدر يا قولم اول ايشلدكك كناهكى
دنياده سنك اوزرينه ستر ايتمشيدم بوكون اظهار ايتدوكسى بر
قوللرم ما بينده تخجيل و رسوا ايتمدم بوكون دخى كرمندن اول
ستر ايدرم ديو سويلر التنجى آفت وجوب اعاده در يعنى اول مقوله
قيلدغى نمازى اعاده ايتمك واجب اولور ودخى فرض اولور كه

الخامس اظهار المعصية للناس فى كل يوم خمس آت

فيه لطف عظيم لمن له قلب سليم

السادس وجوب الاعادة

السابع الموت على غير ملة محمد عليه السلام

الثامن صحة اطلاق السارق

بو قاروده مقدمه ده ذکر اولنمشدر اگر اعاده ایلمز ایسه بو تقدیرجه
مجموعی اولنور معصیت اولمش اولور بر بحثی فیه اول مقوله
نماز قیلان کمسنه نک حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک
ملتنک غیری اوزرینه وفات ایتمسیدر العیاذ بالله تعالی سنه کیم
مطلبنده ذکر اولنمشدر سکزنجی آفت اول کمسنه نک اوزرینه
سارق اطلاقنک صحتیدر بلکه خرسوزلرک غایت بزاوی
اولمسیدر کذلک بو قاروده ذکر اولنمشدر **قوله** التاسع
الحرمان من نظر الله تعالی الی صلوته کما ذکر فیه ایضا والعاشر
عدم قبول الصلوة لما روی الاصفهانی عن ابی هریرة رضی الله عنه
مرفوعا ان الرجل لیصلی ستین سنة وما یتقبل له صلوة لعله
یتم الرکوع ولا یتم السجود او یتم السجود ولا یتم الرکوع والحادی
عشر کون الصلوة خدعا لما روی الطبرانی رحمه الله فی الاوسط
عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم یوما
لاصحابه وانا حاضر لو کان لاحدکم هذه الساریة لکره ان
تجدع کیف یعمد احدکم فیجدع صلوته التی هی لله تعالی فاتموا
صلوتکم فان الله تعالی لا یقبل الا تاما طقوزنجی آفت بو مقوله
نماز قیلان کمسنه حق تعالی حضرتلرینک صلوتنه نظرندن
محروم اولمقدر سنه کیم بو قاروده ذکر اولنمشدر تعدیل ارکانی
برلو برینه مقصود اولان نمازه حق تعالی نظر ایدوب مقبول قلورم
بلکه عبادتی برلو برینه ایلمدی انک نمازینی قبول ایدرم
دیو درکاهنه مقبول اولور ذکر اولنان تعدیل ارکانی

بولو

الحدیث المرفوع وهو الحدیث المنقول عن رسول الله صلی الله علیه وسلم وهو خلاف الموقوف فان الموقوف منقول من الصحابی منه شرح المصابیح

التاسع الحرمان من نظر الله تعالی ه

العاشر عدم قبول الصلوة ه

الحادی عشر کون الصلوة خدعا ه

برلو برینه رعایت ایتمیه نک نمازینه قطعا نظر ایلمز
ارکانینه کرک عبادتینه حق تعالی حضرتلرینک نظری اولمیه اول
کمسنه نک حالی نیجه مشکل اولور نعوذ بالله تعالی اونجی آفت
بو مقوله قلنان نمازک درگاه رب العزته مقبول اولمسیدر
سنه کیم امام اصفهانی ابو هریره دن روایت ایدرلر که حضرت
رسول علیه الصلوة والسلام بیوردیلر که تحقیقا بر کمسنه التمش سنه
جناب رب العالمینه عبادت ایدوب نماز قیلسه اول التمش
سنه ده قیلدوغی نمازک بر وقت نمازی قبول اولماز اول
نمازک رکوع وسجودینی اتمام ایتمش اوله دخی خود سجودینی
اتمام ایدوب ورکوعنی اتمام ایتمش اوله بو هیئت ایله
التمش سنه قلنان نمازک بر وقت نمازی مقبول اولمیه
وفایده سز جهدی اولماز بی معنی زحمت چکمش اولور دیو
بیوردیلر اون برنجی آفت ذکر سبق ایدن هیئت ایله
قیلنان نمازک خدعا اولمسیدر یعنی طوغری اولمیوب
معوج اولمسیدر بر شی که کمالی بولمیه ناقص اوله اکا خدع
واجذع دیرلر سنه کیم حدیث شریفده کل امر ذی بال لم یبدأ
فیه بسم الله فهو ابتر واجذع بیورلمشدر بوسنه فقوله تعدیل
ارکانه رعایت اولنموب نقصان اوزره قلنمشدر امام
طبرانی رحمة الله علیه اوسطنده ابو هریره رضی الله عنهدن
ایدر که حضرت رسول اکرم علیه الصلوة والسلام دن روایت
ایدرلر که برکون رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک حضور

عالیلرینه بن حاضر ایدم مجلس شریفینه اولان اصحابنه
علی طریق الترغیب والترهیب خطاب مستطاب واول محلده
اولان بر ساریه یه اشارت ایدوب بیوردیلر که شول
ساریه سزدن بریکوزک اولسه صباح اونی بکروه کوروب
اعوجاجنه رضا ویرمیوب اعوجاجنی ازاله ایدوب
طوغریلتمغه قصد واهتمام ایدرسز ساریه بر بنانک
اساسنه کیبی بر که دیرلر یا اولا که سبحانه وتعالی
حضرتی ایچون قیلدیغکز نمازک اعوجاجنی ازاله ایتزد
تعدیل ارکانی رعایت ایله طلتمغه قصد واهتمام ایتمیوب
نقصان ایله قیلوب آخرته اهمال ایدرسز دیو
بیوردقلرندن صکره سزک نمازکوزی اتمام ایلمک تحقیقا
الله تعالی توجهت ایله قلباً نمازی قبول ایلمز الا تمام
اولدیغی حالده قبول ایدر دیو تکرار خطاب مستطاب
بیوردیلر بو جمله مناسبتدن احادیث واردر فی جوق قدر
تطویل کلامه باعث اولور دیو طی اولنمشدر **قوله**
والثانی عشر ضرب الوجه بالصلوة وعدم عروجها
لما روی الاصفهانی عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه مرفوعا
ما من مصل الا وملک عن یمینه وملک عن یساره فان
اتمها عرجا بها وان لم یتمها ضربا بها علی وجهه والثالث
عشر سوء الادب فی مناجاة الرب وترک ادابها
فیها لما روی ابن خزیمة عن ابی هریرة رضی الله عنه

قال صلی بنا رسول الله علیه السلام الظهر فلما سلم نادی
رجلا کان فی آخر الصفوف فقال یا فلان الا تتقی الله الا تنظر
کیف تصلی ان احدکم اذا قام یصلی انما یقوم یناجی ربه
فلینظر کیف یناجیه اوزر ایلکجی فقط مصلینک بهایی
دلیارینه اولان ملکلرک نقصان اوزره قیلدیغی
صورتیه اول صلوة ایله یوزینه ضرب ایدرلر ودخی اول
صلوتک درگاه رب العالمینه عدم عروجیدر ضرب الوجه
ضرب مصدر در مفعولنه مضاف وفاعلی متروکدر یعنی ضرب
الملک وجه المصلی بالصلوة دیمکدر بو آفتک صحتنی ودلیلی
ذکر ایتی اولان حدیثدر که امام اصفهانی عمر بن خطابدن روایت
حدیث مزبور مرفوع اولدیغی حالده یعنی حدیث مذکور لفظا
حضرت رسول علیه السلامدن نقل اولندیغی حالده روایت
ایدرلر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که
بر مصلی یوقدر که الا انک یمیننده ویسارنده برر ملک
البته موجوددر پس اگر مصلی قیلدیغی نمازک تعدیل ارکاننی
رعایت ایدوب اتمام واکمال ایلیه اول نماز ایله ملکلر
مذکورین سمایه عروج وجناب رب العالمینه عرض ایدرلر
اگر اتمام ایتمیوب نقصان اوزره ادا ایدرسه اول ملکلر
بو هیئت ایله قیلدیغی نمازی مصلینک یوزینه ضرب ایدرلر
ضربک معناسی عدم قبول وعدم عروجنه یعنی ملکلر دیورتن
نقصان اوزره ادا ایلدیکی عرض ایتدکلرینه اشارتدر

الساریة الاسطوانة ح

الثانی عشر ضرب الوجه بالصلوة ح

الثالث عشر سوء الادب ح

اسمآء الملايكه الموكله باعضاء كل مؤمن تسعة وعشرون ملكا الملك الموكل بالرأس اسمه تهيبته والملك
الموكل بالعنق اسمه زكوده والملك الموكل بالصدر اسمه بلاوس والملك الموكل بالفواد اسمه حمانوس والملك
الموكل بالبطن اسمه جوبدون والملك الموكل بالمنكبين اسمه وهبيل والملك الموكل بالجفدين اسمه برهوكا والملك
الموكل بالفخذين اسمه كفانوس والملك الموكل بالركبتين اسمه محفلوس والملك الموكل بالتراقي اسمه حانوس والملك
الموكل بالقدمين اسمه نوساىل والملك
الموكل بالوماغ اسمه بلسباس والملك
الموكل بالقلب اسمه انيوس والملك
الموكل بالمعدة اسمه فنعناس والملك
الموكل بالكبد اسمه تهليس والملك
الموكل بالطحال اسمه كتدس والملك
الموكل بالرية اسمه سهلوس والملك
الموكل بالمرارة اسمه لبدوهوس والملك
الموكل بالعظام اسمه ادماس والملك
الموكل بالعصب اسمه وتملاباس والملك
الموكل بالجلد اسمه زبونس والملك
الموكل بالشعر اسمه كتوماتوس والملك
الموكل بالعلاق اسمه مهلوس والملك
الموكل بالعضد اسمه تهبورس والملك
الموكل بالنطفه اسمه سصطعطع والملك
الموكل بالحركة اسمه للعيكل والملكان الموكلان
بالنوم واليقظة اسمهما حططعوا
سلسبيلا ذكره الاسناد عن التبطال
في كتابه في تشريح الاعضاء وقوة الوهمية
الرجل في علم الجان والله اعلم باحوال الخلائق

وكل للمؤمن مائة وستون ملكا الحديث

كانه اول كمسنه ضلالتمه قلمسن اولور حديث مذكوره تعيلنك
بيانی وبا رنته بر ملك موجود در جو سوريلمش لكن
بعض مواضعه مسلم الله ملائكه دن بش ملك وبعضيلر
التمش بعضيلر يوز التمش وبعضيلر اتفاقيا اون بردی
اوزره اكی ملك بر بيننده جسنا وبر بيا ريني
يتبا بازر وحاصل مؤمنه شعمنده لعفراته دخي افات
مذكوره نك كرمي ديكي آفتي سابنده ايدر الحفظ الدين
لايولودن ديو سويمشدر الله اولیجه حفظه صنعه سيله ايراد
ايكيدر زياده او لمغه دليل در وقرآن عظيم الشانده سوره
رعدده له معقبات من بين يديه ومن خلفه يحفظونه من امر الله
آيت كريمه سنك مضموننی دخي حفظه نك زياده او لمغه دلالت
ايدر يعني ملائكه مذكوره اول مؤمني حفظده بعضيسي بعضيسنه
تعاقب ايدر ملائكه ليل ملائكه نهاره تعاقب ايدر بعض آن
خالي قومازلر او كندن وآردندن حفظ ايدرلر حفظدن
مراد اول مؤمنك وجني شياطين اضلالندن حفظدر
نته كم حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بويورلركه وكل للمؤمن
مائة وستون ملكا يذبون عنه كما يذب عن قصعة العسل
الذباب ولو وكل العبد الى نفسه طرفة عين لاختطفته
الشياطين يعني هر مؤمنه يوز التمش ملك موكلدر جون
اربعه سني جميعيله احاطه ايدوب شمول مرتبه قايم اولورلركه
بال صايعي آريدن سكلا احاطه ايدوب جمع اولدقلرنه

يذبون
اي يدفعون

والذباب الى بابات
النحل من العسل
مختار

ادل

قوله تعالى له معقبات الاية يعني الاية له ملائكة حفظة يتعاقبون في النزول الى الارض
من بين يديه الانسان ومن خلفه يحفظونه من امر الله ذكر الفراء في هذا قولين احدهما انه على التقديم
والتاخير تقديره له معقبات من امر الله من بين يديه ومن خلفه يحفظونه والثاني انه على اضمار ان ذلك
الحفظ من امر الله اي مما امر الله به وبنحو هذا قال الزجاج قال الثعلبي حفظهم اياه من امر الله اي مما امرهم الله به
لا انهم يقدرون ان يدفعوا امر الله وقال ابن الانباري وفي هذا قول اخر وهو ان في بمعنى الباء والتاويل يحفظونه
بامر الله وهذا قول مجاهد والنخعي والحسن وقتادة
قالوا يحفظونه بامر الله وفي ال السدى يحفظونه من امر الله
الا امر الله فانه لم يقدر الله • من تفسير البغوي

108

اول كلكلر صبحی دفع ايدوب حفظ ورعايت
ايلدكلری كبی يعنی مامور اولدقلری حضرت قابلر
اولوب اول مؤمنی شياطين شرندن واضلالندن
حفظ ايدرلر وبو حفظ مستمر در غير منقطعدر اكر
اول موكل اولدقلری مؤمنی طرفة العين مقداری
كوزدن غايب خالی قويسه لر ادرك ابتدر ايدرلر الحال
شيطان ضلال ايدر حفظنا لعنه من شره وضلاله امين
ومصابيحده باب فضل الصلوة ابو هريره رضي الله عنه
حضرتلري حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ذن بو حديث
شريفه موافق بر حديث روايت ايدرلركه اول حديث
لعبارتنه بو محله تحرير اولندی • عن ابي هريرة رضي الله عنه
انه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يتعاقبون فيكم
ملائكة بالليل وملائكة بالنهار ويجتمعون في صلوة
الفجر وصلوة العصر ثم يعرج الذين باتوا فيكم
فيسألهم ربهم وهو اعلم بهم كيف تركتم عبادي
فيقولون تركناهم وهم يصلون واتيناهم
وهم يصلون • معنای حديث شريف بودر كه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلري تعديل اركان رعايت
وخضوع وخشوع ايله اداء وقتي خمسه لیه اقامت ايدن امتنه
خطاب ايدوب بويورلركه سزه كيجه ايله بر ملائكه كلورلر
عددی الله بیلور وكوندز انلر كيدوب بر غيرينه بنه

هذا الحديث في الباب المذكور بهذا

يتعاقب ملائكة الليل بملائكة النهار

معنى التعاقب

اولمقدار ملائکه کلوب تعاقب ایدرلر تعاقبک معناسی بریکیسی گیدنجه
اردنجه برى دخى بلا فصل ایکنجیسنه گلمکدر و ملائکه مذکوره
صلوة فجر ایله صلوة عصرده اول مصلیلرک یانینه جمع اولورلر
بعد ادای الصلوة اول کیجه یانلرنده بیتوتت ایدن ملائکه کیجه ایله
سمایه عروج ایدرلر حق جل و علا حضرتلری علمه بافعال العباد
تشرفا اول ملائکه یه سؤال بیورر قوللرمی نه حالده ترک
ایلدیکز انلر دخی دیرلر که یا ربنا بز انلری صباح نمازینی
قیلارلرایکن ترک ایلدک دیو سؤالنه جواب ویررلر
کذلک ملائکه نهار عروج ایدوب انلره دخی بو وجه اوزره
سؤال ایدوب انلر دخی صلوة ظهر ایله صلوة عصری قیلارلرایکن
ترک ایلدک دیو جواب ویررلر الی ماشاء الله بو کیفیت ایله یوزدکی
وعروج ایدرلر بو حدیث شریفده امتی صلوتنه تحریض و مواظبته
ترغیب واردر اوراد صبحی آفت نمازی بو نیت ایله قیلان
مصلی جناب رب العالمینه مناجاتنه ترک ادب ایدوب
دخی الله تعالی حضرتلرینک اول نمازی اراه ایلدوکی اوزره
ادا ایتیوب امرینی ترک ایتمش اولدیلر ابن خزیمه ابو هریره
حضرتلرندن روایت ایدرلر بیوررلر که حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم برکون صلوة ظهری ادا قیلوب بعد الامام السلام
ویردکلرنده آخر صفوفده قیلان کمسنه لره برینه ندا و یا فلان
دیو اسمیله خطاب ایدوب بیوردیلر که سن الله دن خوف ایتمزمیسن
ودخی بو قیلدیغک نمازه نظر ایتمزمیسن که نه کیفیت ایله

نقضا

نقضا او وزره ادا ایدرسن سزدن برکمسنه نمازه قیلمغه قصد
و قایم اولوب نمازه دخول مراد ایله الله اکبر دیدکده رب العزه
مناجات ایتمک ایچون قایم اولور و کیمسنه ولیا ده اولا ایکیکی
نظر ایدرلرکه نه کیفیت ایله مناجات ایدرلر معنی بودرکه نیت قیلمقده
حاضر دخی تعظیم قرائت ایلدکلر حضوریله قبول اولور دیمکدر حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک بو حدیث شریفنده تعدیل ارکان
حقنده زیاده تهدید وتشدید واردر حدیث مذکورده فلما
سلم نادی رجلا فی آخر الصفوف عبارتنه ایراد اولنان سؤاله
جواب ویریلورکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
معجزاتندندرکه اوکلرندن نیجه کورورلر ایسه اردلرندن دخی
ایله کورورلر ایدی مشکوة الانوار صاحبی کتابنده بیوررلرکه
وکان للنبی صلی الله علیه وسلم سبع صفات لا یشرک فیها
احد یعنی حضرت رسول اکرم علیه الصلوة والسلام اکوز انلره
مخصوص یدی صفات واردرکه اول صفاتنده انبیاء
سالفه دن و اولیاء سابقه دن بری مشترک دکلدر
١ انلره مخصوصدر اولکیسی اوکلرندن نیجه کورورلر ایسه
٢ اردلرندن دخی ایله کورورلر ایدی ایکنجیسی مبارک کوزلری
اویورردی قلبلری اویانق ایدی حتی اویقولری حالتنده
نقض وضو واقع اولدیغنی بیلورلردی او یا نقض
بلدکلری کی بونده برسؤال واردر ایله اول نیجه لیلة التعریسده
صلوة فجر حضرتلرینه کیفیت ایله فوت ایلدی جواب

ان لرسول الله عليه السلام سبع صفات لا يشركه فيها احد

دیریلور که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم قبلر المحو تسابیح
ادراک ایدرلر ایدی آدل حسابک الآتی الطلوع اولنمادیکی
اول طلوع مجاز اولسه کرکدر نیوایسه عین ایله ادراک اولنور
سنیدیر درمبارک کوزلری اولور دی ایلم اولیجه طلوع فجری
قبلدی اوبانی والمخله عدم ادراکلری منافی اولماز وعجبی ٣
مبارک کوزلکلری یرده دوشر ایدی نه کیم دنیلمشدر سعر
نورانیدی باشدن ایاغنه کوزده سی بوحینکدر نورکرالی اولماز کوزلکه سی
دردنجیسی اندن خروج ایدن شی یر غایب ایدردی ٤
ظاهر اولمازدی بشنجیسی بالرینه طویل القامه بر شخص ٥
طورسه اندن ال ارقاسی قدر طویل کورینور ایدی اول شخص
نه قدر طویل دخی اولورسه التنجیسی قطعا اسنه مک ٦
واقع اولمامشدر یدنجیسی قطعا اوزرلرینه سینک واقع ٧
اولمازدی بو ذکر اولنان خصایص نبوته الحق بوطره
مخصوص اولوب غیر کمسه ده بولنمز اللهم متعنا بشفاعته
یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم **قوله** من الرابع
الخیبة والخسران لما رواه الترمذی رحمه الله تعالی عن ابی هریرة
رضی الله عنه مرفوعا اول ما یحاسب به العبد یوم القیمة من عمله
صلوته فان صلحت فقد افلح وانجح وان فسدت فقد خاب
وخسر فان کان المراد بالفساد البطلان کان آفة هذا
علی قول ابی یوسف والشافعی ومالک واحمد لکن الظاهر
ان المراد به تغیر الوصف المرغوب یقال فسد اللؤلؤ

اذا اصفر وفسد اللحم اذا انتن ومنه البیع الفاسد فیکون
آفة علی قول ابی حنیفة ومحمد رحمهما الله تعالی اونبرنجی
آفت خیبت وخسراندر یعنی تعدیل ارکانی رعایت ومأمور
اولنان اوزره رکوع وسجود وطمأنینت وسننی حوائجانی
ادا ایلیوب نماز قامت ایدن مصلینک حق تعالی حضرتلرندن
نایل اولدیغی لطف وکرم ومزد وثوابندن تونقصانی
اوزره قیلان مصلینک اول لطف وکرمدن خایب
وخاسر اولمسیدر ثوابه نایل اولمیوب دکل غضب العاصیه
مظهر اولورلر نته کیم امام ترمذی رحمه الله علیه ابو هریره حضرتلرندن
روایت ایدرلر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلر که یوم قیامتده
حق تعالی حضرتلری قوللرینی محاسبه ایتدوکی زماننده جمیع
اعمالندن صلوتی تقدیم ایدوب اول اندن سوال بیوررلر
اگر اول قولک نمازی مقبوله صالحه اولوب یعنی تعدیل
ارکانی رعایت ومأمور اولنان اوزره اقامت ایلدیسه
اول کمسنه فلاح بولوب دخی جمیع حوائج ومهمات دنیویه یه
سهولت وارانه وجمله ظفر بولوب قد افلح المؤمنون الذین هم
فی صلوتهم خاشعون آیت کریمه سنک مضمون شریفنه مندرج
اولان لطف وکرم رب العالمینه نایل اولور **قوله** قد افلح یعنی
اول کمسنه فلاحه داخل اولدی فلاحه دخولک معناسی
مراد ومقصودینه ظفر بولوب حق تعالی حضرتلرندن رجا ایلدوکی
شئنه فایز اولوب سخط وغضبندن امین اولوردیمکدر

اول ما یحاسب العبد الصلوة

المؤمنون دنمه مراد حق تعالی حضرتلرینک وحدانیتنی وحضرت
رسول اکرمک رسالت وبعثتنی تصدیق ایدن کسنه لردر
بو جهته هر مؤمن دکل که الذین هم ایله توصیف اکه دلالت ایدر
فی صلوتهم ده صلوة مؤمنون لفظنه راجع اولان جمع ضمیرینه
مضاف ولکن الله تعالی حضرتلرینه اولمسنک وجهی بودر که
حق تعالی حضرتلرینک اول صلوتلردن مستغنی اولسنه اشارت واردر
زیرا بو حیثیت ایله قلنان نمازک نفعی انجق مصلیلره عائددر ومخصوصدر
اوکا منتفع اولورلر خاشعون یعنی اول مصلینک نمازه قائم
اولدقلرنده خضوع وخشوع اوزره تواضع ایدوب یمینا
وشمالا التفات ایتمیه‌لر بو آیت کریمه‌ده حق تعالی تشدید وتهدید
وارد اولمشدر حیثیت ایله که فلاح خبر بو مطلق صلوته تعلیق وتعلیق
اول صلوة الجنده اولان خضوعه ودخی اول صلوة الکبرا افضل
تعلیق اولندیغنک وجهی بودر که آمدن معلوم اولدیکه
صلوة الجنده حاصل اولان خشوع رجالت ذکر اولان حاصل
اولمازلار الا سهولتده بهیمه قویه ایله حاصل اولور بو دخی دنیادن
وشوا غلندن ظاهر جهتی رضی الله تعالی به کندولی تسلیم
تام ایله تسلیم واقبال وباطننده دخی قلبی محبت الله ایله اسیر واردر
مثلا شول کسنه که خارج صلوتنده قلبی نجه افکاره القا وملاحظه
حکمه ایله دادر اندیشه یه القاع ایلدوکی حالده صلوته حاضر
ودخل اولمق مراد ایلر اول کسنه مقلد ومغرور اولور یعنی
رحمت حکمتلکه صلوة الجنده خضوع وخشوعی احضار ونوکر

اولنان

١١١

اولنان افعالی صلوة الجنده اجرا ایدوب آنکه حکمی
اوله قوله انهم فسدت اگر اول صلوة فاسده اولوب یعنی نقصان
اوزره قیلار ایسه خائب وخاسر اولور اول کسنه حقنده انفا
ذکر اولنان تردده نک خلافی ظاهر اولور نعوذ بالله سبحانه اگر
وان فسدت لفظنده اولان فساد ایله مراد اولنان اول صلوتک
بطلانی ایسه بو دخی امام یوسف وامام شافعی وامام
مالک قتلرنده ذکر اولنان اخاتره غیری آفتده خفی اولور
لکن ظاهر اولان بودر که بو فساد ایله مراد وصف مرغوبک
تغیر بولوردر مثلا ابن النجار بینک عودش قیمتلو فاخر الجوهر متغیر اولور
ضرار وب متغیر اللون اولسه فسد اللؤلؤ دینلور که یعنی اول
الجوهر فاسد اولدی وصف صلبیسی یا ضلق الکن صفوتنه متبدل
اولمغله تغییر وصف ایتمش اولوب قیمتی بینک عودش الکن
بو حالده کسنه رغبت ایتمیوب بو عودشه تنزل اولنور
نمازده دخی فساد قصوری تعدیل ارکانی برلوریه ایتمیوب
وصف مرغوب که مأمور ومنوط اولنان اوزره قلنان
نمازده تعدیل ارکانی ترک ایله وصف بو متغیر المغله ذکر
اولنان آیت کریمه نک مضمون شریفنه مندرج اولان رب العالمینک
لطفندن محروم وخائب وخاسر اولوب عتابه مستحق اولمیدر
ودخی متنبه اولوب قائم اکل اولمیان اتمه فسد اللحم دینلور
بونده دخی وصف مرغوب متغیر اولمش اولور امام اعظم ایله امام محمد

تعبیر الفساد فی الصلوة

وحرم

الوقت الباطل والفاسد

قوللر اوزره بودخی اکر فیت اولمش اولورلر کتب فقهیه ده بیع فاسد
دخی بوندندر باطل ایله فاسدک بیتلرنده فرق باطل مشروع اولمیان
بیتلرنده واقع اولان شول عقددرکه اصلی ووصفی صحیح اولمیه
فاسد شول عقددرکه اصلی صحیح وصفی اولمیه اما امام
شافعی قتنده باطل ایله فاسد بیتلرنده فرق یوقدر بونک
تفصیلی وتحقیقی اصولده در مراجعت اولنه **قوله** والمعاصی

المعاصی عشر کونه سببا لفساد سائر اعماله

عشر کونه سببا لفساد سائر الاعمال لما روی الطبرانی
فی الاوسط عن عبدالله بن قرط مرفوعا اول ما یحاسب به
العبد یوم القیمة الصلوة فان صلحت صلح سائر عمله وان
فسدت فسد سائر عمله والمراد ظهور فساده وعدم
والمعاصی کما ان المراد بصلاح سائر عمله فانه حبط
بالمعصیة ولا القول به اما اثبات مذکوره نک اوزره تخصیصی
تعدیل ارکانی ترکت اولنان مصلینک نمازی سائر
اعمالنک فساده سبب اولمسیدر یعنی بو نقصان اوزره قلنه
معتدا ایلدوکی اعمال صالحه که صوم وزکوة وحج کبی بونلر
دخی فاسد اولور اکر صیام واجبه دن ترک ایتدوکی
وار ایسه انلر اخذ اولنوب اول نقصان تکمیل اولنور زکوة
وحج دخی بویله در انلرک دخی بدلی اخذ اولنوب کذلک
تکمیل اولنور فان صلحت صلح سائر عمله وان فسدت فسد
سائر عمله مضمونی ظاهر اولور نته کم امام طبرانی اوسطنده

هو عبدالله بن قرط الثمالی الازدی کان اسمه فی الجاهلیة شیطان فسماه النبی علیه السلام عبدالله ... عند اهل الشام

[illegible]

عبدالله بن قرط حضرتلرندن حدیث مرفوع اولرق حالیله
روایت ایدرلرکه یوم قیامتده حق سبحانه وتعالی حضرتلری
قوللرینه محاسبه ایتدکده جمله اعمالندن مقدم نمازی سوال
بیورسه لر کرکدر اول حالده اکر قیلدوغی نماز صالح اولورسه
یعنی تفصیل سابق اوزره قیلدیسه سائر عملی دخی صالح اولور
متقدم ایلدوکی اعمال دخی نقصان اوزره اولورسه صالحه
وکامل ایسه بونک سببیله صالح اولورلر اکر صلوتی فاسد
اولورسه سائر اعمال صالحه سی دخی بونک سببیله فاسد
اولور انفا ذکر اولندوغی اوزره بدلی اخذ اولنوب
تکمیل اولنور مثلا رکعتنک اول کمنه نک اوزرینه حقی
اولسه انک اعمال صالحه سندن اول حقی مقداری اخذ اولنوب
اول حق صاحبنه دفع اولنور اول نمازک فسادندن مراد
سائر عمللرینک فسادینک ظهوریدر وصوم حق تعالی حضرتلرینک
ستر واغماض ایتممسیدر نته کم حدیث قدسیده بیورلمشدرکه
حق تعالی حضرتلرینه قوللرینک ذنوبی عرض اولندقده لطف
وکرمندن بیورلرکه سترتها علیک فی الدنیا وکذلک
استرها الیوم مضمونی ظاهر اولور ونمازدن غیری ایلدوکی
اعمال صالحه سنک بو ایلدوکی اعمال فاسده سی سببیله
فسادینک ظهوری ودخی بو جهتیله قیلدوغی نمازی صلاح
بعد ایدوب بو سببله سائر اعمال صالحه سنی افساد ولو اجی
تنقیص ایتمش کبی بو اثنه معصیت اولمش اولور

ومنه يخبطه الشيطان
اي يصرعه

معصيت ايله سائر اعمال صالحه سنى حبط ايدر نعوذ بالله
من ذلك • راوى مذكور عبد الله بن قرط قافك ضمى وطانك
مهمله نك سكونيله امير المؤمنين عمر بن الخطاب حضرتلرينك
اياسى ايدى وبر نسخه ده عبد الله بن قرط ابن رزاح راء مهمله مفتوحه
بعده زاء معجمه وبعده حاء مهمله ايله ابن عدى بن كعب القرشى
العدوى در مقدما مكه ده اسلامه كلوب جاهليتده اسمى
شيطان ايدى [illegible] رحمه الله عليه
قوله والسادس عشر ان تصلى النوافل بترك تعديل الاركان
عاصيا مستحقا للعذاب بالنار ويجب عليه اعادتها فاذا لم
يكون معصية اخرى مثل الاولى ولو تنزلنا الى السنة كان
مستحقا للعقاب وحرمان الشفاعة فيكون من الذين يحسبون
انهم يحسنون صنعا وبدا لهم من الله ما لم يكونوا يحتسبون
وهذا هو الخسران المبين والغبن العظيم ناشئ من الجهل
والغرور نعوذ بالله من الشرور • اون التنجى آفت كندى نافله نمازنى
اوقات خمسه ده ادا ايلدكدنصكره نافله نماز قلمق مراد ايلسه
اول قيلدوغى نوافلده تعديل اركانى ترك ايلسه اول كمسنه
الله تعالى يه عاصى اولوب نار ايله عذابه مستحق اولور ودخى
اول كمسنه ده اول نمازى اعاده ايتمك واجب اولور
اكر اعاده ايلمز ايسه بو نوع معصيت اولكى كبى معصيت اخرى
اولور اكر بو تعديل اركانى ترك صورتنده اول كمسنه يه لازم
اولان [illegible] ولو حالنى سنيه منزلنه تنزيل ايلسك يعنى

حسنه

كان

مناقب عبد الله بن قرط

السادس عشر كونه عاصيا

قوله من الذين يحسبون انهم الخ آيت مذكوره
سوره كهف ده در فضل موسى اليه
بو محلده اقتباس ايدوب ايراد
ايلمشلردر

منه

والآية المذكورة في القرآن هكذا وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا الآية
الاتيان بالاعمال على الوجه اللائق وهو حسنها الوصفي المستلزم
لحسنها الذاتي اى يحسبون انهم يعملون ذلك على الوجه اللائق
وذلك لاعجابهم باعمالهم التى سعوا في اقامتها وكابدوا
في تحصيلها والجملة حال من فاعل ضل اى بطل سعيهم
المذكور والحال انهم يحسبون انهم يحسنون في ذلك
وينتفعون بآثاره او من المضاف اليه لكونه في
محل الرفع كقوله تعالى اليه مرجعكم
جميعا اى بطل سعيهم والحال انهم
والفرق بينهما ان المقارنة للحال
في الاول
ضلال سعيهم وفي الثاني
نفس سعيهم والاول
ادخل في بيان خطائهم

ابو السعود
عليه الرحمة
الودود

حسنه نك مقابلى اولان سيئه كه طريقه غير مرضيه در حق
تعالى حضرتلرينك ورسولنك راضى اولمدوغى طريقه سلوك ايدن
كمسنه كم حق جل وعلا كلام قديمنده بيورر كه من جاء بالحسنة فله
عشر امثالها ومن جاء بالسيئة فلا يجزى الا مثلها • اشته بو تعديل حقه رعايت ايتميان
اول كمسنه يوم قيامتده عتابه مستحق اولوب فخر عالم حضرت رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك شفاعتندن محروم اولمغه
مستحق اولور • فضل موسى اليه وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا
آيت كريمه سنى بطريق الاقتباس بو محلده ايراد ايلدكلرى معنى بويله
ديمك اولور كه بو مقوله كمسنه لر شول طايفه دن اولورلر كه انلر كندى
اعماللرى عند الله مقبوله اولوب بو عمل حق تعالى حضرتلرينك امرينه
موافق در واصابت ايلدك واخرتده بو اعماله مقابله اجور جزيله يه
نائل ولطف وكرمنه مستحق اولورز ديو افتخار وعجب ايدرلر واول
ملاحظه ده ايكن حق جل وعلانك طرفندن بو ملاحظه ايتدكلرينك
خلافى ظهور ايدر • اول اعمال صالحه ديو ظن ايتدكلرى عند الله
غير مقبوله اولان افعال فاسده واعمال غير صالحه اولدوغى ظاهر
اولور بو ايسه خسران مبين يعنى آشكاره ضرر وبلا شبهه
خائب وخاسر اولمقدر ودخى بر غبن عظيم در كه جهل وغروردن
ناشى در نعوذ بالله من الجهل والغرور ونستعيذ به من الشرور
قوله والسابع عشر ان تعتقد ان الحجاج وتلقين التعبد
ليس بلازم والامام كهذا العالم او الزاهد فيكون عليه مثل
وزر كل من اقتدى الى يوم القيمة تموت ويبقى وزره الى

السابع عشر اقتدا بجاهل ديندر

من سن سنة سيئة

الذي تهر لما روى مسلم والنسائي وابن ماجه والترمذي
عن جرير رضي الله عنه مرفوعا من سن في الاسلام سنة سيئة
كان عليه وزره ووزر من عمل بها من غير ان ينقص من اوزارهم
شيء وما روى احمد والحاكم عن حذيفة رضي الله عنه مرفوعا
من سن شرا فاستن به كان عليه وزره ومثل اوزارهم
غير منتقص من اوزارهم شيئا وبين آفات مختصة بالعالم
والزاهد. آفات مذكوره نك اوچنجيسي بو معلوم اولمازدن
قبل انكسنه به اقتدا ايدن جاهلك نمازده تعديل اركان
لازم دكلدر اكر لازم اولايدي بو عالم وزاهد ترك ايلمزدي
ديو ظن ايتمسيدر و اول كسنه به اقتدا ايدن كمسنه لرك
يوم قيامته دكين وزري يعني كناه ووبالي اول كمسنه نك اوزرينه
اولور وبعد الموت دخي خلاص اولميوب امل اوزاره
دهرها يعني قيامت كوننه دكين باقي قالور و اول عالم
زاهدك اوزرينه يازيلور زيرا كم امام مسلم و امام نسائي
و ابن ماجه و امام ترمذي بو درت امامك بالاتفاق جرير
رضي الله عنه دن حديث مرفوع اولدوغي حالده روايت
ايدرلر كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيوررلر كه
بر آدم بر كمسنه اسلام الحكمنده بر سنت سيئه وضع ايتمسه
سنت سنن دنه خود در سن يسن سنا بفتح العين في
الماضي وضمها في الغابر طريق معناسنده در السنة الحسنة يعني
الطريقة المرضية والسنة السيئة يعني الطريقة الغير المرضية

دیلکلر

ديمكدر روحي كنت حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك احكام دينيه متعلق
وضع ايلدكلري شيء دريو دخي كاهي اولور كه فرض اولور كوره نظر كبي
وكاهي غير فرض اولور كه صلوة عيد كبي يعني امتدن بر كمسنه بر طريق
وضع واظهار ايليه كه اول طريق عند الله وعند الرسول مرضي و مقبول
اولميه و اول طريقه جمله طريق مرضي ظن ايدوب اكا اقتدا
ايدنلرك عمللرينك وزري بو اوزارندن بر شئ ناقص اولمقسزين
جمله سنك وزرلري اول طريقي وضع ايدن كمسنه نك اوزرينه اولور و بو
حديثه مناسب بر حديث شريف دخي مصابيحده في باب الاعتصام
بالكتاب والسنة تحرير اولنمشدر كه من ابتدع بدعة ضلالة لا ير
ضاها الله تعالى ورسوله كان عليه من الاثم مثل آثام من عمل بها لا ينقص
ذلك من اوزارهم شيئا رواه بلال بن الحارث المزني رضي الله عنه
يعني بر كمسنه بر بدعت سيئه ابتداع ايلسه انلرك وزري اول كمسنه
اوزرينه اولور مصابيحك شارحي مظهر صاحبي بو محلده بدعت
ايكي نوعدر برى بدعت حسنه برى بدعت سيئه دردبكش بدعت حسنه
ائمه مسلمين جائز و مستحسن كوردكلري در كه مثلا جوامع و مساجد
بنيادلان بيوتك سكاننه وقف صكوك اعلام و اذان
الحوال جامع شريفه مناره احداث و وضعي كبي زيرا
حضرت زماننده يوق ايدي دقاشوق وساير بونك امثالي
كبي و بدعت سيئه ائمه مسلمين انكار ايدوب معقول
كوريدكلري در كه معابر اوزرينه بنا ايتمك كبي ودخي عظيم طاسلر
مستحكم ايتمك كبي زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم

من ابتدع بدعة ضلالة

بو تقدیرجه نهی ایتمشلردر لکن علم اصولده بدعتی بش قسمه تقسیم ایتمشلردر
اول قسمی بو محلده تفصیل ایدهلم حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم زمان شریفلرندن صکره ظهور ایدن بولامشیئه
بدعت دیرلر عهد اولده اولمیه بودخی بش قسمدر واجبه
محرمه مندوبه مکروهه مباحه بدعت واجبه علم
نحوه اشتغال واجبهدر زیرا کلام الله و کلام رسول الله نحوی
تعلم ایله فهم اولنور زیرا شریعت علمنی حفظ واجبدر
واجب اینه اولماز الا نحو ایله اولور آنده معلوم اولدیکه
علم نحوه اشتغال واجب اولدی و دخی اصول فقهی و صحیحی سقیمدن
تمییز و جرح و تعدیل بونلر واجبهدندر • بدعه محرمه فرق
ضاله مذهبلریدر انلره بدع واجبه اصحابندن جواب ویرلور
و بدعت مندوبه احداث مرابط و مدارس ودخی هر
نسنهکه عهد اولده اولمیه و بدعت ~~مباحه مصافحه و دخی~~
مکروهه مساجد و مصاحف تزیینی کبی بدعت مباحه
مصافحه و دخی لذایذ ماکل و مشارب و مساکن و توسیع
الاکمام کبی بونلر مباحدر نتهکیم حضرت عمر رضی الله عنه قیام
شهر رمضان حقنده نعم البدعة هذه دیو بیورمشلردر فرق ضاله نک
اصولی التی فرقهدر بری خوارج و بری شیعه و بری معتزله و بری
جبریه و بری موجبه و بری مشبهه در بونلرک هر بری بر
مذهب وضع و ایجاد ایدوب اول مذهب اوزره مصر اولدیلر
خوارج اون بش فرقهدر بو طایفهنک حضرت علی کرم الله وجهه

تکفیر

اقسام البدع وارباب‌ها
بدعه واجبه
بدعه محرمه
بدعه مکروهه
بدعه مندوبه
بدعه مباحه

بیان الفرق الضاله
خوارج ١٥
شیعه ٣٢
معتزله ١٢
موجبه ٥
مشبهه ٥
جبریه ٦

[illegible]
نوعم شبهوا الله تعالی بالمخلوقات وشبهوه بالمحدثات

تکفیر ایدرلر اوزره اجماع ایتمشلردر و دخی مقوله ذنب اولنور ایکن
اوزرینه کفردر دیرلر • و شیعه دخی اوتوز ایکی فرقهدر بو طایفه حضرت
علی رضی الله عنه حقنده حضرت رسولدن صکره امام بودر یعنی جمله نک مقتداسی
بودر امامت اندن و بعد وفاته اولادندن کیمز دیو اعتقاد ایدرلردر
حتی بو محله مناسب اهل سنت ایله اهل شیعه امتحانی مشعر بر کلام
واردر برکوه اهل سنتدن برکسنه طایفه شیعهدن بریله مجلسده اولورلر
ایکن عارفلک بر بونلره حضرت رسول صلی الله علیه وسلمدن صکره
افضل ناس کیمدر دیو سوال ایلدکده اهل سنتدن اولان کسنه مقابلهده
من بنته فی بیته دیو سواله جواب ویردکده اهل سنتک مرادی
ابو بکر و اهل شیعهدن اولانک مرادی حضرت علی اولوب معنا ترکیب
یعنی شول کمسنه افضلدر که اول کمسنه نک قزی انک اوینده در من دن مراد
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اوله و بنته ده که ضمیر حضرت رسوله
راجع اوله حضرت فاطمه انک اوینده در اول حضرت علی در و بیته ضمیر
من دن مراد حضرت ابو بکر اوله و بنته ده که ضمیر حضرت ابو بکره
راجع اوله که حضرت عائشهدر یعنی قزی حضرت رسولک اوینده
اولان کمسنه افضلدر دیمک اوله جوهر یبری مرادی اوزره معنی ویروب
توجیه ایتمشلردر • و معتزله دخی اون ایکی فرقهدر بو طایفه دخی
افعال عباد مخلوقدر دکلدر کندولر خلق ایدرلر دیرلر • و جبریه دخی
اوج فرقهدر بونلر دخی [illegible] عباد ایکون کسب یوقدر بلکه جمله افعال
عباد الله تعالی خلق ایدر دیرلر • و موجبه دخی بش فرقهدر بونلر
دخی عمل سز ایمان مقبولدر ایمان ایله معصیت ضرر ایتمز کفر ایله

معتزله
جبریه
موجبه

طائفه‌نك نفعی وضرری اولمدیغی کبی بونلرك دخی بو قدر دیرلر و بلکه
دخی یتمش فرقه‌دن بو طائفه دخی خارجدر حاشا الله تعالی حضرتلرینی جسمیه و
حلول و اتحاد ایله مخلوقه تشبیه ایدرلر بو ذکر اولنان طائفه‌نك جمله‌سی
یتمش ایکی فرقه‌در و جمله‌سی اهل ناردر الا ایشی فرقه‌سی اهل
اسلامدر انلر اهل جنتدرلر نته کیم حدیث شریفده اشارت
اولنمشدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بویرمشلردر که و ان بنی اسرائیل
تفرقت علی ثنتین و سبعین ملة و ستفترق امتی علی ثلث و سبعین
ملة کلهم فی النار الا ملة واحدة قالوا من هی یا رسول الله قال ما انا
علیه واصحابی رواه عبد الله بن عمرو رضی الله عنه صدق رسول الله
وصدق حبیب الله بو طائفه‌نك افرادی و اسامیلری تکثیر سواده
باعث اولور خوفی اولنمشدر تفصیله طالب اولانلر امام شهرستانی
ملل و نحل آدلو کتابنه مراجعت ایلسونلر انده تفصیل اولنمشدر
و مصابیح شرحی مظهر صاحبی بو محلی بو وجه اوزره تفصیل ایلمشدر
اندن استنباط اولنوب بو محله تحریر اولندی قوله وما روی احمد
والحاکم الی آخره و روی احمد والحاکم حذیفه حضرتلرندن حدیث
مرفوع اولمدیغی حالده روایت ایدرلر که حضرت بویرمشلردر که کیمسنه
اسلام جماعتندن بر قارش مقداری [illegible] اول
شرح [illegible] اقتدا ایلسه که تابع اولسه‌لر اول کیمسنه‌نك وزری
و انکه تابع اولانلرك کیمسنه‌لرك اوزارلری اوزارلرندن بر نسنه ناقص
اولمقسزین اول کیمسنه‌نك [illegible] اولور بو ذکر اولنان آفات
الکی عالم ایله زاهده مخصوصدر زیرا انلر مع علملرینه زهدلرینه

بو تعدیل ارکانك بو آفاتی ایله مصاب اولوب حق تعالی حضرتلرندن
عتاب و عقابه مستحق ولا جرم بنی سلوب جهلکه بو مقوله‌لر قیلمدن
منع ایدیجك لکن علملری ایله عامل اولیوب کمثل الحمار یحمل اسفارا زمره‌سنه
اولمشلر اولورلر قطع علم و زهد کندولره نفع و فائده‌سی اولمدیغندن
ماعدا انجه کمسنه‌لره دخی اضلال و اتلاف علملرینه باعث اولورلر نعوذ بالله
تعالی اللهم انی اسئلك ان تجعلنا من العلماء العاملین المخلصین وان
توفقنا العمل بالعلم وترزقنا حسن الخلق والآداب والحلم واسئلك
الامن یوم الوعید والجنة یوم الخلود مع المقربین الرکع السجود
والموفین بالعهود انك رحیم ودود وانت تفعل ما ترید ایمه
اربعه مذکوره‌نك احواللری و جمیع مناقبلری علی التفصیل بیان
اولنمشدر جریر حضرتلری فحول صحابه‌دندر بابای اسمی عبد الرحمن
البجلیدر بجیله صعب بن سعدك قزیدر که منسوبلردر کوفه‌ده
نزول ایدوب بعده قرقیسا نام قصبه‌یه واروب انده توطن
ایلمشدر کنیتی ابا عبد الله در بعضیلر ابو عمرودر دیمشلر حضرت
رسول صلی الله علیه وسلمك وفاتلرندن قرق کون مقدم شرف
اسلام ایله مشرف اولمشدر و حضرت رسول اکرم نه وقتده
کندوره ملاقی اولسه‌لر البته تبسم بویررلر ایدی و حضرت عمر
رضی الله عنه بویررلر که جریر حسنده اول عصرك
یوسفی ایدی و حضرت رسول انك حقنده من الامة قومك
سیدلری اولمدن [illegible] بویرمشلردر حضرت رسولدن
بو حدیث شریف روایت ایتمشدر و حضرت علی کرم الله وجهه

مزبوری معاویه یه رسالت ایله ارسال ایلدیکی بر قطعه مکتوبله معاویه
مرقومی حبس ایدوب تعلقه اطلاق دخی بر مکتوب ایله حضرت علی یه کوندرمشدر
تعبیه کوفه یه نزول ایتدکده اللی درت تاریخنده اننه وفات ایتمشدر تفصیل الابر
تفصیل ضحاک بن قیس لاتقتیله سیراه نام قریه ده وفات ایلدی دیمشلر — وفات مزبور سنه ۵۴
قول اول اصحدر رحمة الله علیه رحمة واسعة ۰ ومزبور حذیفه نک نسبی — مناقب حذیفه
حسیل بن جابر بن ربیعة الیمانی ابو عبد الله در مزبور حذیفه باباسی
مزبور ایله حضرت رسول علیه السلام کلوب حضرت رسول مزبوری
هجرت ایله نصرت بینینده تخییر ایتدکده نصرتی اختیار ایلمشیدر
خالد بن عبد الله دخی انصاردن بر قاچ کمسنه لر ایله غزا اسنه
حضوردن مشرکین ایله بینلرنده اولان عهدی خاطر ایچون منع
ایتدکلرنده حضرت رسول علیه السلام وفا ایله واللهم استعانة ایله
امر ایلدیلر احد غزاسنه باباسی ایله حاضر اولوب باباسی اننده
شهید اولوب جام شهادتی نوش ایلدی ومزبور کندوسی دخی
حضرت عثمانک قتلندن بر قاچ کون صکره مداینده اوتوز التی — وفات مزبور سنه ۳۶
سنه سنه انتقال ایلدی حضرت عمر رضی الله عنه مزبوری مداینه
والی نصب ایتدوکنده دکرکه اهل مداینه مکتوب یازوب حذیفه یی
سزه والی نصب ایلدم حکم مضمونده مکتوب ارسال ایلدکده
مزبور دخی مداینه توجه ایلدکده اهالی مداین جمیع صغیر وکبیر استقباله
چیقدقلرنده اثنای طریقده مزبوره ملاقی اولوب مرقوم حذیفه
بر صغیر قاطره سوار اولوب ایکی ایاقلری بر یرده سورنوب کیدر
کیدر ایکن مزبوری واردیدوکنی بلمیوب کچوب کیتدکلرنده

بعد

تعلقه مزبوره عالم اولوب اردنجه کیتوب ملاقی اولدقلرنده
حذیفه الله بر رغیف اکل ایدرکن اول رغیفی بوغازده دیشی
اولان کمسنه یه ویروب اوکلرده مزبور بو وضعی مستحسن کورمیوب
بعد الاخذ بطریق الاحتقار قبول ایتمیوب بر خادمنه ویردی
تعرفه مرقومی الوب مداینه کتوروب مکاننده اجلاس ایتدیلر دیو
مناقبی بو قدر ایله اکتفا اولندی رحمة الله علیه رحمة واسعة
قوله والثامن عشر کونه سبباً لمسابقة الامام فی الافعال — الثامن عشر کونه سبباً لمسابقة الامام
وهی حرام بل مبطل للصلوة عند ابن عمر وزفر رحمهما الله
وستجیء فی الخاتمة ان شاء الله تعالی ۰ اون سکزنجی آفت بو
نیت ایله قیلندیغی نمازده امامک افعالنده مسابقت ایتمکه
سبب اولمقدر اول مسابقت ابن عمر وامام زفر قتلرنده
حرامدر بلکه صلوتی ابطال ایدر ان شاء الله تعالی خاتمه ده علی التفصیل
ذکر اولنور مسابقتک معناسی یعنی امامه اقتدا ایلدوکی — معنی المسابقة
صورتده تعدیل ارکانی تارک اولوب ترکینی معتاد ایدن
کمسنه مثلا امام رکوع وسجودده طمانینته رعایت واذکار
مشروعه یی یرلرینه اقامت ایتدکده اول کمسنه امامدن
مقدم رکوعدن باشنی قالدروب وینه سجده یه امامدن
مقدم وضع ایدوب وتعلقه کذلک امامدن مقدم رفع راس
ایدوب امامک افعال واطوارنه موافقت ایتمیوب فی الوقت
استعجال ایدر بو اثر حرامدر بلکه صلوة باطله اولوب اعاده
لازم قدر **قوله** والتاسع عشر کونه سبباً لاتیان الاذکار — التاسع عشر کونه سبباً لاتیان الاذکار الزائدة

المشروعة في الانتقالات بعد تمام الانتقال مثلا اذا ترك
القومة والجلسة او الطمانينة فيهما يقع سمع الله لمن حمده او ربنا
لك الحمد او هما معا والتكبير حين الانخفاض بل قد يقع التكبير بعد السجود
والسنة ان يقول سمع الله لمن حمده حين رفع الراس من الركوع
وربنا لك الحمد حين طمانينة القومة والتكبير حين الانخفاض
بل قد يقع بعض التكبير الثاني بعد السجود والسنة ان يقع التكبير الاول
حين الرفع والثاني حين الانخفاض وهذا الاتيان مكروه • اوكن
لفظ يعني آفت مصلينك قيلدوغي نمازنده ركوع وسجود وقومه وجلسه
وبونلرك انتقالاتنده اولان اذكار مشروعه في انتقال تمام اولدقدن
كتورمسنه سبب اولمسيدر مثلا مصلي قومه وجلسه وياخود بونلرده
اولان طمانينتي ترك ايلسه ركوعدن باشني قالدردقده سمع الله
لمن حمده ايله ربنا لك الحمد ذكرلري معا ودخي بونلردن صكره
اولان تكبير حين انخفاضده واقع اولمش اولور بلكه تكبير سجودده
واقع اولور بونلر جملهسي مكروهدر زيرا سنت اولان بودر كه
مصلي سمع الله لمن حمده قولني باشني ركوعدن رفع ايتدككي حينده
وربنا لك الحمد قولني قومهنك طمانينتي قسمنده وتكبيري دخي
انخفاض قسمنده واقع اولمش اولور وجلسهيي دخي ترك ايلدككي
صورتده تكبير اولك بعضيسي حين انخفاضده واقع اولور بلكه
تكبيرثانينك بعضيسي سجودده دخي صكره واقع اولور بوصورتده دخي
سنت اولان تكبير اولي باشني سجدهدن رفع ايتدككي حينده
وتكبير ثاني انخفاض قسمنده واقع اولمش اولور بواتيان ايسه

ط وكذا اذا ترك الجلسة يقع بعض التكبير الاول حين الانخفاض

مكروهدر يعني وجه اوزره اذكار مشروعه مذكورهلري بونلرك
محللرنده واقع اولميوب بو هيئت ايله قيلنمق مكروهدر قوله
وفي الباتار خانية وذكره تحصيل الاذكار المشروعة في الانتقالات
بعد تمام الانتقال وقال في المنية وفيه اي في اتيان الاذكار
المشروعة في الانتقالات بعد تمام الانتقال كراهتان تركها
عن موضعها وتحصيلها في غير موضعها انتهى • قال مؤلف التعريفيه
بعنوانه انتهى ذكر اولنان او لفظ تحريرك وجهي تحقيق
بيوردقلريدر صكره تاتارخانيهدن نقل وكلامني تاكيد وتاييد
ايدر اولديغي حالده بيوررلر كه تاتارخانيهده ايله تحقيق وتعريج
اولنمشدر كه مصلي بعد تمام الانتقال انتقالاتنده اولان اذكار
مشروعهيي تحصيل واتيان مكروهدر كراهتنك وجهي تفصيل
وكيفيتي انفا تحقيق اولنمشدر ومنيهده منيهده بو اذكار مشروعه
بعد تمام الانتقال اتيان وتحصيل خصوصنده ايكي كراهت
واردر اولكيسي مصلي اذكاري موضعنده ترك وغير موضعنده
تحصيل واتياندر ديو تصريح اولنديغي بيان بيوروب
انتهى كلاميله اتمام بيوردبلر قوله والعشرون لزوم احد
الامور المكروهة في الاذكار اما اللحن الجلي ترك الحركة بل
الحروف من مخارجه الشرعية للتكلم المجمع لكيسما للمنفرد فانه
يجمع بين التسبيع والتحميد والتكبير وهذه الثلثة لا تسمع بين رفع
الراس من الركوع والسجود اذا ترك القومة او الطمانينة فيهما
الا بالادماج واللحن فلو خرج النشاز له واللحن حرام بلا خلاف

والعشرون لزوم احد الامور المكروهة

اللحن الجلي

اللحن حرام

واما تحصيل بعضها في السجود فقد عرفت كراهيته واما ترك البعض
فهذا اهون الشرور ولنضم الى ما ذكره الفقيه ابو الليث في عيبة
الغافلين في باب الذنوب ثم ان كل سيئة واحدة لها
عشرة عيوب فنقول عبارة الغنية هنا ان السيئة الواحدة
لها عشرة من العيوب * امّا مذكوره نك بر منجى فهى
اذكارده اولان امور مكروهه نك بريسى لزوم مد يعنى
مصلى انتقالاته او[illegible]كارك بريني برينه ضم ايتوب
غير موضعنده اتيانى مكروهدر اذكار مذكوره نك برينى غير
موضعنده اتيانك لزومى مكروه اولنجه حكمه يعنى غير موضعنده
اتيانى مكروه ولمسى بالطريق الاولى در قوله اما اللحن اما
تفصيليه در فصل موم اليه تعجله ايله تعجزانه انقاما جانه
اولان رديئه انتقل بيورديلر ايدى كه مصلى ركوع وسجودك انتقالاتنه
اولان اذكار مشروعه به انتقال تمام اولدقده حكمه تحصيل
واتيانى مكروه ايدوكنى بيان بيوردقلرى حكمه بر منجى افت ايله
تذييل ايدوب والعشرون لزوم احدهما مكروهه ترالاذكا
بيورديلر بونلر حكمه اما اللحن الجلي قولى ايله تعقيب ايتديلر
يعنى مصلينك اذكارده لحنى اذل اذكارك حروفنده
اولان حركات واعرابى ترك ايله بلكه اذكارك جميعنى
دفعة تكلم ايتمك ايچون غايت سرعتدن حروفى بعضنها
ترك ايله در لحنى جلى ايله توصيف ايلدى زيرا حركات وحروفى
ترك قتى اشكاره در مثلا مصلى اولان كسنه ركوعدن

الاد/

فان ابن مجاهد اللحن لحنان لحن جلى ولحن خفى فالجلى
لحن الاعراب والخفى ترك اعطاء
حق الحرف من تجويد لفظه التجويد هو
اعطاء الحروف حقوقها من المخارج
وغيرها والتفخيم والتشديد
والتخفيف وغيرها
مجاهدى

٥٦

119

سجوده وارنجق محلنده اولان اذكار وحركاتنى ترك
صورتيله اطمينانى ترك ايتوب بلكه باشنى ركوعدن قالدرمنسون
همان سجده يه واروب وسجده دن باشنى رفع ايتمسون
بنه عجله ايله سجده ثانيه يه وارمق كبى اما حروفى ترك مثلا
مصلى غايت سرعتندن جميع اذكارى دفعة تكلم ايده يم ديو
عجله ايله قرائت ايتدوكنده بر لوبرينه تحصيل ايتمش اولور خصوصا
بو افعال منفرده كورده در زيرا منفرد اولان كسنه تسبيح وتحميد
وتكبيرينى جمع ايتمك كركدر بوا اوجرائيه باشنى ركوعدن
وسجده دن قالدردغى وقتده صيغه يعنى بو اوچنى دخى اوقتده
تحصيل ممكن دكلدر بو ايسه قومه يى وياخود قومه ده طمانينى
ترك وقتنده اولور اولدوغى صورتده ادماج ودخى لحن ايله
واقع اولمش اولور بو ايسه مكروهدر ادماج بر حرفى تمام
ايتمدن حرف آخرى بلا فصل حذف اوله اولكندن كلمه
واحده حكمنده تكلمدر تسبيح سمع الله لمن حمده تحميد ربنا لك الحمد
تكبير الله اكبر قوللريدر فتاوى بزازيه ده تحرير اولنان لحن بلا
خلاف حرامدر اما اذكار مذكوره نك بعضينى سجودده
تحصيل صورتنده كراهت مقرره ايدوكنى انفا سنك
معلومك اولوب بلمش ايدك اما بو اذكارك بعضينى ترك
اتيانى اهون شروردر يعنى اذكارك بعضينى سجودده تحصيل
ايتمسى كه غير موضعنده كتورمش اولور بونده كراهت مقرره وار در
موضعنده ترك صورتى اهون شرين ادلمش اولور كه

لغة الادماج

تسبيح
تحميد
تكبير

وكان ذلك خيانة لجميع الخلائق انتهى فاضل مومى اليه نعمة الله
بغفرانه انقاسا اهو شيلر ايدركه برد دير ركه قنيه نك عبارتي
بودر يعني قنيه ده تحقيق اولنمشكه مصلي فعال صلوة واذكارن
ترك ايلدوكي اهر ذكر ده بر سنه وار در اول سنيه اشمش اولور
مادام سنه ايچون عقوبتن اون سنه وار در اول اون سنيه
تعداد مراد نه يعني ابراولوب بو مناسبتله قنيه نك بعينها
عبارتني بو محلده نقل و تحرير نعته كيندي بو قاروده بر وتعدا
ايلديكلري اولنور افندك بكر برنجي افندنه شروع ايتمك مرادكري
اولوب قنيه نك نقلني كندو نقلنه تقديم ايتشلردر
لكن قنيه صاحبي بو ذكر اولنان اون سنيه به عقوبت عشره
د بو تسميه ايدوب فاضل مومى اليه بو قاروده بر وتعداد
ايلدوكي اولنور افندك بكرمنجي افندنه اونوزنجي افندنه وارنجه
يازد قلري افاتك معناسي وترتيبي بو عقوب عشره نك
عيني در لكن تغيير عبارت اولنمشدر تكرار واقع اولمش اولور
اما بونجه فائده دن خالي اولمغله فاضل مومى اليه تحرير ايلديلر
اولنهاده كه جميع عقوبت عشره به رجعيدر يعني واراولان عبيك
اولكه عيني رجعيدر سنيه ايله يعني مصلي غازي الجنه الله تعالى
ورسولنك رضاسي اولمغين رعملدار نكاتب ايه اول
عبد تحقيقا خالقني كندو نفسني اوزر سنه غضا ايدر بوخود
بو غضبنه هر وقت قادر در زيرا اول قول خازينه الله تعالى
حضرتنك امانتدوكي اوزره قومه وحلنه وانتقال وتحويل

غير موضعنه ترك صورتنه كراهت وتعلمي صورتنه دوراهت
معوزه درويو ايكيسي شردر مكروه بدر لكن اول ايكي شر ايله مكروه
جمع اولمدن وقتنه ترك واذكار مذكوره يي تحليل ديوب
اولدقده صكه كتوريوب ترك ايتمك اهون در قولر ونقض
اهم فاضل مومى اليه نعمة الله بغفرانه بيوررلركه بو محلده بزم
ذكر ايلدوكمز نكته امام ابو الليث تعنيه الغافلين نام التفسيره
في باب ايكه نوب محلنده بو خصوصه ذكر ايلدوكي شيلرد
بعض سنه دخي ضم ايدر زباب مذكوره تحقيقا هر سنيه ايكون
اون عقوبت وار در تحرير اولنمشدر قولر اولها ان العبد اذا عمل
سيئة فقد اسخط خالقه على نفسه وهو قادر عليه في كل وقت
والثاني انه قد فرّح من هو افرح اليه وهو ابليس عليه اللعنة وعدو
وعدوه انه تباعد من احسن المواضع وهي الجنة والرابع تقرب
الى شر المواضع وهي جهنم والخامس انه قد جفا من هو احبّ
اليه وهو نفسه والسادس نجّس نفسه وقد جعلها الله تعالى
طاهرة والسابع اذى اصحابه الذين هم لا يؤذونهم
الحفظة والثامن احزان النبي صلى الله عليه وسلم في قبره
والتاسع اشهد على نفسه الارض والليل والنهار واوذاهم
بذلك واحزنهم والعاشر انه خان جميع الخلائق من الآدميين
وغيرهم واما الخيانة للآدميين فانه لو كان لاحد عليه
شهادة فانه لا يقبل شهادته لاجل ذنبه فيبطل حق صاحبه
لاجل ذنبه واما الخيانة لجميع الخلائق انه يقل المطر اداد

والكا

اولها اسخط خالقه
الثاني فرّح من هو افرح اليه
الثالث تباعد من احسن المواضع
الرابع التقرب الى شر المواضع
الخامس جفا من هو احب اليه
السادس تنجيس نفسه
السابع ايذاء اصحابه
الثامن احزان النبي عليه السلام
التاسع اشهاد الارض والليل عليه نفسه
العاشر الخيانة على الخلائق

[illegible]

ارکانی برلو برینه تمجمله مخالفت ایتمش اولورلر الله تعالی حضرتی
الثانی نفسنه اغضاب ایدر ایکنجی عیب مصلی بو هیئتده قیلدوغی صورته
کندوزی زیاده فرح و مسرور اولان کمسنه یه قریب اولور که اول
ابلیس علیه اللعنه در الله تعالی حضرتنک دشمنی و کندونک دشمنی
عداوتی نص شریف ایله ثابت اولمشدر حق تعالی انه لکم عدو
مبین ودخی برجمله انه عدو لی دعدولکم بیورمشدر یعنی انلر
بنا نه اولنان اذکاری موضعنه تحصیل و اتیانه اهتمام ایتمیوب تلون
غاسیله محظوظ و مسرور اولور ضلالت ایتدیم بکا تابع قلدم
خالقنک امرینه موافقتدن منع ایلدم بکا تابع اولدی
الثالث دیو حظ ایدر اوچنجی عیب اول مصلینک احسن موضع
اولان مکاندن افتراق اولمشدر که اول موضع جنت در
اللهم یسر لنا هذا الموضع بجاه من بشر بالدخول بها صلی الله علیه و اکرم و سلم
الرابع دردنجیسی شر مواضع اولان جهنمه قریب اولمشدر
الخامس بشنجیسی بو هیئت ایله قلان کمسنه کندوزینه زیاده محبوب
السادس و مقبول اولان نفسنه جفا ایتمشدر التنجیسی یعنی تنجیس
السابع ایتمشدر که الله تعالی حضرتی انی طاهر خلق ایلدی یدنجیسی
اول مصلی صحابه نه جفا و اذیت ایتمش اولور که
انلر اول کمسنه یه قطعا اذا ایتمشلردر اصحابدن مراد
جوانب اربعه سنده اولان حفظه در نته کیم هر مومنک
اربع یاخود التی و بر روایته التمش ملکی وارد که
انی حفظ ایدرلر بو حدیث شریف وارد اولمشدر

بو فارو

بو فاروج المنجی فهت بیانی ضمننده تحقیق و تفصیل ایتمشدر
الثامن سکزنجی اول کمسنه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمی قبرلرینه محزون
ایتمشدر یعنی بو هیئت ایله نماز قیلان کمسنه نک حق تعالی امرینه
مخالفتندن انوری محزون اولور وجه حزن بودر که حضرت رسول
رسول اکرم علیه السلام الله تعالی حضرتنه طرفندن امر بالمعروف و نهی عن المنکر
ایله مبعوثدر بشیر و نذیردر خارجده مثالی بو که بر کمسنه
کمسنه یی بر مصلحت ایچون ارسال ایلسه اول کمسنه مرسلک امرینه
مخالفت ایلسه البته محزون اولور جناب باریتک امرینی تبلیغ
جمله اندن مخالفت ایدوب مامور اولدقلری خدمتی برینه
التاسع کتورمدکلری ایچون محزون اولور طقوزنجی اول کمسنه لیل و نهاری
و ارضی نفسنه اوزرینه اشهاد ایدر ودخی بو لیل و نهار و ارضه
جفا ایدر ودخی انلری محزون قیلار زیرا لیل و نهار و ارض
بونلر مخلوقلردر خالقلرینک امرلرین اوزره اولوب خلق
اولندقلری کونده الی ما شاء الله تعالی حق تعالینک امرینه مسخر
اولوب علی طریق المجاز نهاردن مراد شمس و لیلدن مراد
قمر اولمق یعنی بونلر مامور اولدقلری خدمتلرینه قطعا قصور
و مخالفت و ما خلق له لرینه اباء و امتناع ایتمزلر نته کیم قرآن
عظیمده سوره رحمنده و الشمس و القمر بحسبان و النجم و الشجر یسجدان
بیورلمشدر قاضی بیضاوی رحمه الله علیه بحسبان کلامی تفسیرنده یعنی
یجریان بحساب معلوم مقدر فی بروجهما و منازلهما ایله و نجمی
ای النبات الذی ینجم ای یطلع من الارض و لا ساق له و شجر

کتفسیر النجم والشجر

الذرلر سافی ایله وتسجد انه کلام شیر یعنی سنعاد انه تند تعالی فیما
ریدانه بهما طبقا انقیادا لساجد من الکلفین طوعا ایله تفسیر
اتمشدر یعنی بو شمس وقمر بروج ومنازلده الله تعالی تقدیر ایلدوکی
مقدار جریان ایدوب اول حسابدن قطعا انحراف کوسترمزلر
زیرا جمیع کائنات سنعلیه تک اموری وفصول واوقاتک صلاحی
بیلدکت وحسابلرک اعدادی بونلر ایله معلوم اولور دیو آخر
سوره یس ده الیوم نختم علی افواههم وتکلمنا ایدیهم وتشهد
ارجلهم بما کانوا یکسبون قولِ شریفنده دخی لیل ونهارک
اشهادی دیو یوم آخرته بونلرک تکلم وشهادتلرینه اثبات وارد
حق جل وعلا حضرتی وامتازوا الیوم ایها المجرمون خطاب
شریفنده حضرکه یوم معهود وموعودده مجرمون مومنلردن
زمره سندن منفرد ومتمیز اولدقلرینه امر جهتلرینه بیوررلرکه
زایدرک افواههی ختم ایدرز یعنی کلامدن منع ودفع الذی
واما قلری دنیاده کسب ایلدکلری شیء خبر ویرمکله اول حالکه
افعالی دلالت ایلدوکی معاصی آثارینک ظهوریله تکلم
وشهادت ایدرلر بو محله مرحوم سعدی افندی رحمه الله علیه بیوررلرکه
الله تعالی فعل ختمی کندو یه وکلام وشهادتی ایلرک الذرینه
وایاقلرینه اسناد ایلدی اگر احتمال اولور وعندنا اولوری کبی
مجازیکه کلام وشهادت جبر وقهر ایله واقع اولمیس اولمه
اقرار بالاجبار ایسه معقول اولمسه دیکلدر الله تعالی حضرتنه کالیق
اولدوغندن اولوری وتکلمنا ایدیهم وتشهد ارجلهم بیورلیری

یعنی

کیفیة جریان الشمس والقمر فی البروج والمنازل

کیفیة علم الامور والاخبار

اسناد فعل الختم الی الله تعالی

یعنی کلام وشهادت کندو جهتلرندن ایله واقع اولور الله
اول کلام وشهادته قدرت خلق ایلدکده حسکه اول دنونک
اثرده صدوری محقق واول اولور وعندنا جرلوری آمده لیل ونهاری
اشهادی وانمردن یوم آخرته شهادت تصور اولنده دغ بطریق
المجاز در یعنی الله تعالی حضرتی اول مجرملرک عصیانی اوزرینه
علامات خلق ایدر که اول علامات انلردن اول معاصی ظهورینه
دلالت ایتکلم بو محلده دلالتدن مجازدر مرحوم سعدی افندی بو
محلده بیوررلرکه حقیقته امکانی وار ایکن بو دلالت طریقیله مجاز
تأویلنه مساغ وحاجت یوقدر زیرا الله تعالی انطقنا الله الذی انطق
کل شیء بیوردی ایله اولنجه بو لیل ونهار وجمیع جمادات کل شیء
کلامندر خلقلدر یعنی بونلر بو طریقیله منقاد ومطیع اولدیغی
اول کیمسه یه نهار کونده بش دفعه بر وجه اوزره نماز قیلدقلرینی
کوردیکک محرر اولورلار وجفا ایتمش اولورلار وتخبیسی
بوحیثیت اوزره نماز قیلانه کیمسه نیک دمدن دخی بونلرک عبرت
نیجه خلایقه جنانک ایتمیدر نیک دم صیانت ایتمسنیک جهی یوقدر کم
مسئلا بر کیمسه آخر کیمسه ده مشتغله اولانه حقی اوزرینده بو حیثیت ایله نماز
قیلانه تخصیص اشهاد ایلسه بعده اول حقی دعوی وطلب اولواحی
انکار ایتدکده اول کیمسه نک اوزرینه شهادتی مقبول اولمان
زیرا عدالت ساقط اولور بعد بر ایکی رکعت نمازی ترک ایتکله دنب
اتمش اولور اول کیمسه نک حقی باطل اولور اما جمیع خلایقه جنانک
ایتمسنک وجهی یوقدر کم اول مقوله کیمسه نک حقانی بو حیثیت ایله

اسناد الشهادة الی اللیل والنهار

انطقنا الله الذی انطق کل شیء

الآخر

تمازقبله امه تعالیه ذنب ایتمش اولور اول دخی سبیله مطر
قلت اوزره اولوب وقبله یا نمیوب عوز و ثمار و نباتات
حاصل اوله دخی اله جمیع مخلوقاته ضرر و خیانتی ظاهر اولمش اولور
قبله نک عبارتی و هر برسیله کچون او عیبت وارد در دیردکی
فاصل موهی الیه علی الترتیب بیان بیوروب اتمام ایتدکدنصکره
کندوصددنه کیروب ذکر سبق ایدن اوتوز افتک یکرمنجی
آفتنه شروع بیوردیلر **قوله** والحادی العشرون انه اسجح خاقه
علیه بمخالفه امره والثانی والعشرون تزویج عدوه وعدوه
ابلیس علیه اللعنة والثالث والعشرون بعده من الجنة والرابع و
العشرون قربه من جهنم والخامس العشرون فراره من رحمة الله والسادس والعشرون
تجلیس نفسه وقد جعلها الله طاهرة والسابع
والعشرون ایذاء الحفظة الذین لایؤذون والثامن والعشرون اشهار
علی نفسه الارض واللیل وانزاحم بذلك والثلاثون الخیانة
لجمیع الخلائق لان المطر یقل بالذنب • فاضل موهی الیه تعداد
بوقا روده یعدیلار کاتی یکرمنجی آفتنه او توز آفت وار در
اول آفاتک ضرر اول معولکنه اره عود ایدر جوق بیوروب
یکرمنجی آفتنه دلیل تفصیل و بو مقصیله نتیجه احادیث نقیه براد
ایدوب تحقیق و قبله بعضها اول آفاته ظهور بولدیلکی
قبله مصلینک قوم وحبل وطمانینت ونتقالاته اولان
اذکارک برینی ترک ایلمه اول کمسنه برسیله تارکی ایتمش اولور
آمدی اول هر برسیله کچون او عیبت وارد رجمو لکک

٢١ آفتی خالقه
٢٢ تزویج عدوه
٢٣ بعده من الجنة
٢٤ قربه من جهنم
٢٥ فراره من رحمة الله
٢٦ تجلیس نفسه
٢٧ ایذاء الحفظة
٢٨ ایذاء النبی علیه السلام
٢٩ اشهاده اللیل والارض
٣٠ الخیانة بجمیع المخلوقات

منها عشرة عیوب عبارتیله تحریر اولندو عقبنده بو آفاته ضمیم
والحاق مراد اتیدیلر المغله بومحلده اول عبارتی بعینها درج
وتحریر بیوردقلرندنصکره بنه صدده کلوب او توز آفتک تحریرنه
شروع بیوردیلر یکرمی برنجی آفت بو مقوله نماز قیلان کمسنه خالقنک
امرینه مخالفت ایتدوکی جهتدن الله تعالی حضرتنی غضبه ایدر
٢١ ویکرمی ایکنجی آفت کندونک والله تعالی نک دشمنی اولان ابلیس علیه اللعنة
٢٢ یی سوندرر یکرمی اوجنجی آفت اول کمسنه جنتدن بعید ویکرمی دردنجی
٢٣ آفت جهنمه قریب والمبعد یکرمی بشنجی آفت کندو نفسه زیاده
٢٤ محبوب اولان نفسنه جفا ایتمیدر یکرمی التنجی آفت الله تعالی
٢٥ حضرتی طاهر خلق ایلدوکی نفسی مردار ایتمیدر یکرمی یدنجی آفت
٢٦ حفظه یی ایذا ادر یعنی جماعتنه موکل اولان ملائکه یه اذیت
٢٧ ایتمیدر یکرمی سکزنجی آفت حضرت رسول اکرم علیه السلامی قبرنده
٢٨ محزون قیلمقدر یکرمی طقوزنجی کندو نفسنه لیل ونهاری ودخی
٢٩ ارضی اشهاد وایلمه جفا ایتمیدر او توزنجی آفت جمیع
٣٠ خلائقه خیانت ایتمیدر که زیرا اول کمسنه ذنب ایتمش اولور
ایله دخی مطر وقتنده اول ایبوب واولدوغی صورتده قلت
اوزره اولمغله مخلوقات متضرر اولورلار اعدی اوتوز آفت
بومحلده اختصار اوزره تحریر اولندوغی عقبنده بو آفات
عینی ایله الفاعیوب عشره جوقتحریر اولنان عیوب مذکوره نک
عینی اولمغله اول محلده تفصیل اولنمشدر **قوله** ثم اعلم ایها المصلی
التارك للقومة والجلسة والطمانینة فیهما انی اذکرلك

آفت هم

صورتان ونباتات وعمی نقوش اوزره اوچلو

کمسنه مؤثره لعلک تتعظ و تتنبه ان کان فیک انصاف
و میل الی الحق و علامة صلاح و فلاح وهی انک ان قصرت
فی یوم و اللیل علی الفرایض و الواجبات و السنن
المؤکدة یکون عدد رکعاتک ثنتین و ثمانین و فی کل رکعة
قومة و جلسة فلو ترکت طمانینة کل واحدة منهما یصیر
اربعة و ستین مع اتمام ذنبا و لو ترکت انفسهما ایضا یصیر
مائة و ثمانیة و عشرین ذنبا • فصل مؤمن الیه نعمة الله تعالی ان
تعدیل ارکان و قومه و جلسه و طمانینتی ترک ایلیان
کمسنه لر اولور آفت اصابتیله مصاب و جهنمیه داخل
اولور آفاتی تعداد ایدکدنصکره مابعده بر کلام توسط ایتموب
بلا فصل اول تارک اولانلره خطاب ایدوب بیورر لر که ایها المصلی
التارک یعنی ای قومه و جلسه و دخی بونلر بینده اولان طمانینتی
ترک ایلین کمسنه آفات مذکوره نی علی التفصیل ادعا ایدر و
معلومک اولدقدنصکره تکرار فهم ایله و معلومک اولسون و تکا
مؤلف طوتکه سکا بر نکته مؤثره ذکر ایلیه یم رجا ایدرم که سکا
اول نکته تاثیر ایلیوب متنبه و متعظ و سنده انصاف و حق
حقه میل و فلاح و صلاح علامتی وار ایسه جواب غفلتدن متنبه
اولوب بو ضلالتدن نفسکی تخلیص ایدوب باشنک نذارکیه
کوره سن دیو تهدید و تشدید دنصکره اول نکته یه شروع
ایدوب بیورر لر که ای مصلی تارک اگر سن رکوعدن و سجده
الکنه فرایضدن و واجباتدن و دخی سنن مؤکده یه اقتصار

ایله

کیفیة اداء صلوة الجمعة جمعه نمازی فرضدر فرضیتی دلیل قطعی ایله ثابتدر بونده تفصیل چوقدر بابنده بیلنمه لر کسنه جمعه
نمازینه کلمکی نیتیله جامعه کیرنجه اول کسنه یه تحیة المسجد قلمق لازم دکلدر لکن قرآن عظیم اوقنماز ایسه وقتنده دخی
طار لیو یوغیسه بلکه مسجده جامعه کردکله اوتورزدن مقدم قیلمغه چوق در مقدار ... ایدوب بعده فالعقوب قبلیه
اولکه قول اصحاب تحیة المسجد قیلدقدنصکره جمعه سنتی نیتیله درت رکعت نماز قیله بعده اولی ده اکثر تحیات و قوریه
صلوات و دعاسی اوقومق لازم دکلدر بعده اماملا ایکی رکعت جمعه فرضی قیلدقدنصکره دخی فتنه مطلوب و ... مطلوب

ایلسنک یعنی فرایضدن غیری تطوع و نافله قیلمسک سنک
قیلدوغک نمازک جمله رکعاتی اوتوز ایکی رکعت اولور
و بو رکعتلرک هر برنده قومه و جلسه تحقق ایدر اگر بو قومه و جلسه نک
هر برنده اولان طمانینتی ترک ایدرسک التمش درت اثم و ذنب
ایتمش اولورسن مثلا فرایض و واجبات و سنن مؤکده یه اقتصار
صورتی بودرکه صلوة فجر درت رکعت صلوة ظهر اون رکعت صلوة
عصر درت صلوة مغرب بش صلوة عشا طقوز رکعت که مجموعی اوتوز
ایکی رکعت اولور هر رکعتده ترک اولنان قومه و جلسه
مقابلنده ضم اولنجق جمله سی التمش درت اثم و ذنب اولور بو جمله
و اگر بو ذکر اولنان ترک کندو نفسی یعنی قومه و جلسه و بونلرک
رکعاتی ترک ایدر ایسک اولورسک ایکی دفعه التمش درت مجموعی
یوز یکرمی سکز ذنب اولورسک اللهم احفظنا من الافات
المرتبة المذکورة و اجعلنا من المتنبهین و المؤثرین هذه
النکتة قوله فاذا ضممت الیه معصیة الاطمینان صار مائتین و ستة
و خمسین ذنبا و اذا ضممت الهوی من الرکوع الی السجدة الاولی
و منها الی الثانیة قبل الامام فی کل رکعة مع الطهارة بها صار
المجموع ثلثمائة و اربعة و ثمانین ذنبا و اذا ضممت الیه عدم الاعادة
الواجبة صار المجموع ثلثمائة و خمسة و تسعین ذنبا و اذا ترکت
القومة صار فی کل رکعة اربع ... اولها ترک ...
کمه عن موضعه و هو رفع الرأس الی القومة و ثانیها
اتیانه فی غیر موضعه و هو الهوی الی السجدة و ثالثها

السقوط

مجموع رکعات الصلوة ۳۲

ساقط اولمیانلر اخر ظهره نیت ایدرم چو
درت رکعت نماز قیله بعضهم حشا تحیه
درت رکعتده سیله فاتحه ضم سوره ایده
و بعضلر و مختار اولانلر بودرکه ایکی رکعت
اخیره یه فاتحه دنصکره ضم سوره اولنماز و جمعه و ضیعلک
اولنان اعانت بو ظهر آخرا کوبدخی کفایت ایدر ...
کمسنه برایت ذمتی ... رکعت
ظهر آخردنصکره جمعه سنتی نیتیله درت رکعت نماز قیله
بعده اولی ده اکثر تحیات و قوریه تحیاتدن زیاده
ایتمیه امام یوسف قتنده بودرت رکعتدن ایکی رکعت
سنت دخی مطلوب امام اعظم ایله امام محمد قتلرنده بو ایکی
رکعت سنت دکلدر مختار اولانلر بو ایکی رکعت سنت دخی
اولمطلوب جامعه کیردکده قیلدوغی تحیه قدوم کبی بو دخی
تحیة الانصراف در خروج اولمقدر اگر جامعنده دخی نمازینی
اتمام ایتموب قیلمق کمسنه دخی وار ایسه بو ایکی رکعتی قیلمیه
اگر خلق نمازلرینی قیلوب فارغ اولدیلر ایسه بالکلیه
قیلمق لازم دکلدر قیلمق لازم دکلدر بر کمسنه جمعه فرضنی
ادا ایتدکدنصکره جمعه سنتیله آخر ظهری ... فضیلتی اولملر
نماز دراخر ظهری مقدم قیلمق اولی در جمعه فرضنی قیلدقدنصکره
آخر ظهری قیلوب بعده جمعه درت رکعت ... جمعه
رکعت نمازقیلمق ایکی مذهبی ... انک افضل در ... کمسنه
جمعه فرضنی ... قیلوب جمعه ... اول ...
فرضدنصکره سنت جمعه یی قضا ایدر انکار ایدر ... ظهری
قیلار خطیبک خطبه سنه ... جمعه نمازینی ... کلدر
نماد که اوقیله نمازینی ... کمسنه خطیب ...
جمعه یه واروب جمعه سنتی خطیب ...
باشلادقده فالعقوب قیلمق کرکدر جمعه کونی ...
قرآن عظیم تلاوت اولنور ایکن حاضر اولانلر ...
قرآن ایدر کمسنه یه توجه ایتمک ... در لکن ...
نماز قیلار کمسنه اولوب ...
اولمق کرکدر • مطلب

124

ترک ربنا لک الحمد عن موضعه وهو طمأنينة القومة
ورابعها اتيانه في غير موضعه وهو الهوي الى السجدة
فيلزم ترک اربع سنن احدها اتيان سمع الله لمن حمده
حين الرفع وثانيها عدم اتيانه حين الهوي وثالثها
اتيانه ربنا لک الحمد حال طمأنينة القومة ورابعها عدم اتيانه
حال الهوي فصار عدد المکروهات مائة وثمانية وعشرين
انفا بیان اولنان اوزره مصلی قومه وجلسه نک طمأنینه سنی
ترک صورتنده التمش درت ذنبه ارتکاب ایتمش اولوب
بعده بو قومه وجلسه یی ترک کندوسنی ترک ایلدوکی صورتده
یوز یکرمی سکز ذنب اولمش اولور دیمش ایدی بو نصکه
واذا ضم الیه قولی تذییل ایلدیلر یعنی مصلی بو مقوله و بو
هیئت ایله قیلدوغی نمازی اظهار ایتمکله معصیت عظیمه
اولوب و بو اظهار معصیت معا یوز یکرمی سکز ذنبه
ضم اولنجه مجموعی ایکیوز الی التی ذنب اولور یعنی بو محلده
واذا ضم لفظنده ضمک معنای حقیقیسی کلدر مراد اولنان
معنای مجازیسی در زیرا ضم اولنان معصیت معصیت ایکی
نفس کیجی وافعال صلوتدن دکلدر بو قارو یوز یکرمی سکز
ذنبک وجودی وفعلی صورتنده قومه وجلسه طمأنینه سی اول
مقدار اولور ~~فی صورتنده~~ ترک ایله رکوع و سجده الحنده
نشو وقت نمازک قومه وجلسه طمأنینه سی اول مقدار اولور
ضم صورتنده معنی بویله دیمک اولور که مصلی ذکر اولنان

بوزیکر

معنی الهوي

وفي القاموس هوى يهوي هويا بالفتح
وهو يا ما سقط من علو الى اسفل
کالهوي والرجل هوة بالضم
صعد وارتفع اذا الهوي
بالفتح للاصعاد والهوي
للانحدار سعدی افندی

يقال هوى يهوي هويا بالفتح
اذا سقط وهوى يهوي هويا
بالضم اذا علا وصعد

بودن

مراد

المراد بالضم المعنى المجازي

یوز یکرمی سکز ذنب ایله مذنب وافعال مذکوره مرتکب
اولدوقجه بو هیئت ایله تنهاسنده قیلمیوب خلق الحنیه قیلدوغی
اظهار ایتمکله کانه اول اظهار ایله تکرار یوز یکرمی سکز ذنبی
ایشلمش اولور دیمکدر بو قارودن او نماز بحثنده حدیث
شریف مرور ایتمشدر که من سن شرا فی الاسلام فله وزرها
کان علیه وزره مثل اوزار من تبعه غیر منتقص من اوزارهم
شیئا یعنی مقصودی اوزره تعدیل ارکانک ترکنی اظهار ایلدوکمزده ترک
دخی اوزاره ضم اولنجه مجموعی ایکیوز الی التی ذنب اولمش بو جهتله
اولور و بوندن صکره رکوعدن سجده اولی یه وسجده اولیدن
سجده ثانیه یه اماملدن اول هر بعضنده سقوطی دخی ضم اولنورسه بو
سقوطلری اظهار ایله مجموعی اوچیوز سکسن درت ذنب اولور وبو مقوله
قیلدوغی نمازک اعاده سی واجب اولمش اولور اعاده دن واجب
اولانه رکعاتک ذنبی دخی ضم اولنسه مجموعی اوچیوز طقسان
بش ذنب اولور و دخی هر رکعتده قومه ترک اولنسه درت مکروه
ارتکاب اولنور اولکیسی سمع الله لمن حمده قولنی محلنده ترک ایتمشدر
محلی ایسه باشنی سجده دن قومه یه قالدیرمسیدر وقتدر الکنجیسی سمع الله
لمن حمده قولنی غیر محلنده دیمشدرکه محلی سجده یه سقوطیدر وقتدر
اوچنجیسی ربنا لک الحمد قولنی کذلک موضعنده ترک ایتمشدرکه محلی
قومه نک طمأنینه سی وقتدر دردنجیسی کذلک ربنا لک الحمد قولنی
موضعنک غیرنده دیمشدرکه سجده یه سقوطی وقتدر بو تقدیرجه
مصلی یوز درت سنت ترک ایتمش اولور اول درت سنتک

ترک سمع الله لمن حمده في موضعه ٣

اولكيسي سمع الله لمن حمده قوللي ركوعدن باشني قالدردوغي
حينده ديمكيدركه بونك وقتي ايسه تمام ركوعدن باشني قالدروب
اطمينان تمام بولندقده سجده يه اينه جك وقتدر اكنجيسي سجده يه
سقوط حالنده وجوب غيري تحليلنده دينمكيدر اوچنجيسي ربنا لك الحمد
قوللي قومه نك طمانينتي حالنده دينمكيدر بونك دخي محلي ركوعدن
باشني قالدردوغي وقتدر دردنجيسي سجده يه سقوط وقتنده دينمكدر
بعضيده دينمكيدر بو ذكر اولنان مكروهاتك عددي يوز يكرمي سكز مكروه
اولور بونلردن ارتكاب ايتمش اولورسه ركوعده وبريجه تخفيفه قلنان
نمازلرك عددي كه ايدي اوتوز ايكي ركعت اولور هر ركعتنده الكي شر
سجده ده ايتمش درت سجده اولور ايتمش درت دخي قومه وتسبيحه
مجموعي يوز يكرمي سكز مكروه اولمش اولور جمله ادلمش اولور

قوله واذا انضم اليه اظهار كل من هذه المكروهات فانها — اظهار المكروه مكروه
المكروهات مكروه ايضا صار المجموع مائتين وستة وخمسين
مكروها وترك سنة وهذا ايسر الافات الاخر مثل كونه
سببا لمعصية الغير اعني عدم الانكار ومثل اقتداء الغير به
واللحن في الاذكار وايذاء الحفظة واحزان النبي عليه الصلوة والسلام
وهذا اذا اقتصر على ما ذكروا اما اذا اشتغل بالنوافل مثل ركعتي
التهجد والضحى واربع قبل العصر والعشاء ويكون ذلك فيزداد — وقبل العشاء صح
الذنوب والمكروهات تضعيفا قطعا فصل موجز اليه تعمده الله بغفرانه
سوزلركه انفا ذكر اولنان اثام وذنوبات مجموعي اوچيوز
طقسان التي ذنب اولمش اولور بعضه مجموع ركعاتك هر ركعتنده

اولان

اولان قومه دخي ترك اولنسه درت مكروه اولور درت اول
مكروهلر ايدوكي تحرير اولنمشيدي بونلردن صكره بونده درت سنت
دخي ترك اولنجه مجموعي يوز يكرمي سكز مكروه ترك اولنمش اولور
بو يوز يكرمي سكز مكروهه بو مكروهاتك هر برينك اظهاري دخي
ضم اولنسه زيرا مكروهاتي اظهار دخي مكروهدر بو صورتده جمله
عدد مكروهات ايكيوز اللي التي مكروه اولور دخي سنت ترك
ايتمش اولور بو سنتي ترك ايله ذكر وتفصيل اولنان افاتدن غيري
اولمش اولور زيرا اول مصلي بو هيئت ايله تعديل اركاني ترك
ايلدوكي صورتده بو فعلي انكار ايتمكله غيرك معصيتنه سبب اولمش
اولور زيرا انما تعديل اركانسز جايز ايمش ديو معصيته اولمشي
ودخي غيري كسنه بو كره اقتدا ايلدكه ايتمكله معصيتنه ارتكاب
ودخي اذكار شريفه ده لحن وحفظه يه ايذا وحضرت رسول اكرم
صلى الله عليه وسلمي قبرلرنده محزون قلمق كبي بو مقوله افات
واثام وذنوبي ارتكاب ايتمكله اثم ومذنب اولمش اولور
نعوذ بالله تعالى بو بزم ذكر ايلدوكمز افات واثامي انجق فرايضه
اقتصار ايدوب فرايضدن غيري نوافلدن بر ركعت قلمدوغي
صورتده تحصيل ايتمش اولور اما نوافلله اشتغال ايله تهجد وضحي
نمازلري وعصردن اول درت وعشادن اول كذلك درت
ركعت نماز كبي ودخي بونلرك امثالي نوافلدن بو مقوله نماز
قيلار ايسه بونلرك بعض مجموعي ركعاتنده اولان قومه وجلسه
وبونلرك طمانينتي ترك صورتنده ذنوب ومكروهات دايما

زياده اولمده در قوله فهل يعد من العقلاء من تفعل
كل يوم وليلة ثلثمائة وخمسة وتسعين ذنبا وماتين و
خمسين مكروها وترك سنة او اكثر من غير فايدة
طاهرة دنيوية من غير ضرر يلحق في تركها ولو تنزلنا
الى سنة المؤكدة المجلبة والكفاية فيهما صار
تاركا مثلا ستمائة واحد وخمسين سنة مؤكدة في كل يوم
وليلة وفي ترك كل سنة عتاب وحرمان الشفاعة
حاصل معنى الليه تعمده ايله تعفراته انفا تحقيق اتدكك اثام و
ذنوبك مجموعي اوچيوز طقسان بش ذنب ومكروهات متروكه
دخي ايكي يوز اللي اليه مكروه ايله برسنت وياخود اكثر ترك
اتمش اولور ديو تعداد ايتدكلرندن صكره بو مقوله افعال ايله
موصوف اولانكمسنه لره توبيخ وتشنيع طريقيله سويلرلركه
اولكمسنه عقلادن عداولنور اول زمره يه داخل اولنور منكر
هرگون وهر گيجه اوچيوز طقسان بش ذنب وايكي يوز اللي اليه مكروه
ايله برسنت ويا زياده ترك ايتمش اوله اولدخي كندي جنسنه
ترك اولنان حور بيننده غيري دنيوي بر فايده طاهره سي اولمية
بو اوصاف ايله متصف اولوب بو افعالي اشليه اول كمسنه عقلادن
عداولنورمي استفهام انكاريدر يعني اول اخس عقلادن
عداولنماز مجانين زمره سنه داخل كندو نفسنه علاج
المبوب يعني عقلا زمره سنه الحاقه سعي ايليه و دلو نزهه صكره
مصلي بوذكر اولنان بهت ايله قبلوب اثام ومكروهات

جميع المتروكات ستمائة واحد وخمسين سنة

127

وذنوبي ارتكاب ايلدوكي صورتده بر بوافعالي هرگون وهر گيجه
اكينه قيلدوغي نمازلرك عاستنه ترك ايلدوكي قومه وجلسه
وبونلرك مابيننده اولان طمانينتك سنتنه تنزيل المليك
يعني ابتر در ترك ايتمش فرض ايلسك بو صورتده هرگون وهر
گيجه الجنة التي يوز اللي برسنت موكده ترك ايتمش اولور كه
ذكر اولنانهر برسنتك تركنده يوم اخرتده جناب رب العالمين
عتاب وحبيب اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك شفاعتندن
حرمان وار در يعني يوم موعودده حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك عتابنه
مستحق وحضرت رسولك شفاعتندن محروم اولور اللهم لا تحرمنا
عن شفاعته في اليوم الذي قال الله تعالى بعظمته لمن الملك اليوم
ثم اجاب بقوله الملك يومئذ لله الواحد القهار جل جلاله وعم على العالمين
بره ونواله قوله فهل ترضى لنفسك ايها الاخ العاقل
ان تحرم من شفاعة سيد الكونين وحبيب رب العالمين التي يرجوها
ويطلبها كل الخلايق حتى الاولياء والنبيين والمرسلين
مقبول لك ينجيك من عذاب الله وسخطه ويدخلك الجنة
ان لم ينالك شفاعة خاتم النبيين فنعوذ بالله تعالى من
انفسنا ومن سيئات اعمالنا ونسئله ونتضرع اليه ان يرينا
واياكم ايها الاخوان الحق حقا ويرزقنا واياكم اتباعه و
يرينا واياكم الباطل باطلا ويرزقنا واياكم اجتنابه انه كريم
رحيم جواد حليم حاصل معنى الليه تعمده ايله تعفراته انفا بو مقوله
نمازقيلان حقنده اول كمسنه عقلادن عداولنور ميكه كندو

فيه لطف عظيم للمؤمن قلب سليم

نفسنه برفا نه سبز اولمیه جه بر کوزه کیجه الحیله التی تور الالام
سنت موکده ترکیله ظلم و یوم آخرنده عتاب و شفاعت
حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم دن محروم اوله دیو توبیخ ایدر صکره
بو کلام شرینك بیننه لطف و کرم ایله تعقیب اولنمسنه
خطاب لیّن و نصح و تأسف ایله خطاب ایدوب سوزلرکه
ای عاقل قرنداش سن نفسکه رضا ویروب نفسك سکا
غالب اولوب بو جهت ایله سکا نماز قیلمق مغرهٔ عبث
اولدی سن نفسکه رضا ویرمه سن وسن راضی اولورسکه
حبیب رب العالمینك شفاعتندن محروم اولامسنکه
یوم آخرده جمیع مخلوقات حتی جمیع انبیاء و مرسلین و اولیاء کرام انك
شفاعتنه محتاجلردر و انك شفاعتی اول جنّته دخول اولنوب
حق تعالی حضرتلرینك لطف و کرمنه مظهر اولدیلر جمله انك
شفاعتنی طلب و رجا ایدرلر زیرا شافع و مشفع در یعنی امتنك
عاصیلرینی شفاعت ایدیجی در و مقبول الشفاعه در بونلر
بویله ایدوکی تحقیق بلیسن بو که راضی اولاسن راضی اولمه
نفسکی کسر و ضبط ایله بو مقوله نماز قیلمقدن خارج اول شفاعتنه
مستحق اول و دخی بو مقوله عمل اشلیه که اول عمل سببی
حق تعالی حضرتلرینك عذابندن و غضبندن یوم آخرده خلاص
ایدوب جنّته دخال ایلیه یا دامکه حبیب رب العالمینك
شفاعتنه نائل اولمیه سن نیجه اولیه عملك یوقکه تعمیر
خلاص اولاسن اویله عملك سنده موجود اولمیه جه بو مقوله

امام ابو اللیث سمرقندی تنبیه الغافلین دن سوز مشلرکه قرآن عظیم دخی حبیکه
افضل اعمال شفاعت حسنه در بر کمسه نك احوالی قستلمه
اولان حاجتی اکون بر کمسنه دن شفاعت طلب ایدوب
و یا خود دخی ظلم اکون طلب ایلیه اول شفاعتله
حاجتی روا اولنه و ظلم دفع اولنه
شفاعت حسنه بودر حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم سوز دیلرکه
خیر الناس من ینفع الناس یعنی ناسك
خیرلوسی سن ناسه خیرلو اولاندر
و دخی حدیث سوز مشلردرکه اشفعوا تؤجروا
یعنی سز بربرکوزه شفاعت ایدك و مقابله ده
اجر تحصیل ایدوب ماجور اولك و دخی حسن بصری
روایت ایدرکه شفاعتك اجری نوابی مشفوع لهك
نفعی نه قدر ایسه اکا عائددر اجر اولور
زیرا الله تعالی حضرتلری قرآن عظیمنده من یشفع شفاعة
حسنة یکن له نصیب منها بیوردیلر بو شفاعتدن
مراد بناسك بعضسنك بعضسنه شفاعتیدر بر کوچه
حضرت رسول علیه السلام بر کمسنه طلوب ثواب ایله کیمك
اکون بر بعیر استدکه حضرت بیور دیلرکه بنم حاضر
بو قدر لکن بر بعیر شفاعت ایدرز کیدوب انصار دخی
بر بعیر آدم کوندرت اول دخی اولکسنه به بعیری
ویردوب حضرته کلدکلرنده حضرت بیوردیلرکه الدال علی الخیر
کفاعله و دخی بیوردیلرکه هر شیئك صدقه سی واردر
ایاشك صدقه سی شفاعتدر و دخی ضعفایه اعانتدر
دیو بیوردیلر منه

جمیع الانبیاء و المرسلین محتاجلر الی شفاعة حبیب رب العالمین

افعالی مرتکب اولاکسن نعوذ بالله بر قرنداش بو هولردن
واز کل حق تعالی حضرتلرینك اول کونکه بار واولاد نفع اولمیوب
یوم یفر المرء من اخیه وامه وابیه وصاحبته وبنیه لکل امرئ
منهم یومئذ شان یغنیه کلام معجزلرینك مضمونی متحقق الوقوع
ایدوکی بلدکك کونده عتابندن خلاصه و شفاعت خاتم
النبیین دن حصه دار اولمغه جهد وسعی ایله امدی احوال بویله
اولدوغی متحقق در الله تعالی دن اعاذه ایدرز دخی ای
مؤمن قرنداشلر الله تعالی دن طلب ایدرز و اکا تضرع و نیاز
ایدرز که لطف و کرمندن بزه و سزه حق اولان شیئی حق
کوسترهٔ یعنی طریق مستقیمه هدایت ایده و اولکه حقدر یعنی الله
تعالینك اول اشیده رضاسی واردر انی حق کوستره اول
شیئه مشغول اولاوز و دخی بزی و سزی ارزاق ایلیه یعنی
رسولی و حبیبی محمد مصطفی علیه من الصلوات ازکاها و من التحیات اولاها حضرتلرینه
اتباع و حقه اتباع ایله رزقلندره و دخی بزه و سزه رضاسی
شریفنه مخالف و باطل اولان شیئی باطل کوستره و اکا اشتغالدن
منع ایلیه اول شیئه مشغول اولمیه وز و دخی سزی و بزی اول
باطل اولان شیئدن اجتناب ایتکله لطف و کرم ایده اجابت
ایلیه که اول جناب باری کریم و رحیم و جواد و حلیم در

المحرره فالحمد لله عز الهنا و تعالی والشکر له عم نوالا و توالا
لا نقدر ان نشکر الا ما کان لنا اذ ذلک قد کان لدی العقل محالا

قوله انی تمة اما ادله وجوب متابعة الامام محسن

وجوب متابعة الامام

اقوال الفقهاء مافی التاتارخانیة لو رفع المقتدی رأسه من الركوع
والسجود قبل الامام يجب عليه ان يعود وفی موضع آخر اذا سجد
قبل الامام وادركه الامام فيها جاز على قول علمائنا الثلثة
ولكن يكره للمقتدی ان يفعل ذلك وقال زفر رحمه الله لا يجوز
وفی الكافی ركع مقتدٍ فلحقه امامه صح وكره • فاضل موحى اليه
بعونه تعالى رساله سنك ابتداسنده ورتبتها على
مقدمة واقوال الفقهاء ومطلب وتنبيه ديو بيوردقلری صكره
مقتدی اولان كمسنه نك افعال صلوتده امامه متابعت وسكون
صفتی ترك ايلدكلرينی كوردم ايسه نوبلرده صكره بر خاتمه
دخی زیاده واول خاتمه ده امامه متابعتك وجوبنی
ومسائل صفتی بیان وتفصیل ایلیم دیو بیورمشلر ایدی اول خاتمه یه
ابتدا ایدوب الخاتمة لتطبيله سباق وسياق قطع
ایدوب بوندن صكره امامه متابعتك ومسائل صفتی ترك
ايلين كمسنه لرك احوالنی بيانه شروع بيوردیلر الخاتمة نك
اعرابی بو قاروده المقدمة لتظنه ذكر اولندی آمدی امامه
متابعتك وجوب اولمسنك دليللرینی بيان مراد ايدركن
اما؛ تفصيله ايله ابتدا ايلدیلر ضمن اقوال الفقهاء اماثك
جواب ايدر يعنی امامه متابعتك وجوب اولمسی دليللری اقوال
فقهاء دن تاتارخانیه ده ذكر اولنان مسئله در كه اول مسئله
امامه اقتدا ايدن كمسنه ركوع وسجوددن باشنی امامدن
اول قالدرسه اول كمسنه اوزرينه اعاده لازم اولور

دیو تحرير اولنمشدر تاتارخانيه ده موضع آخرده ذكر اولنان مسئله
امامه اقتدا ايدن كمسنه امامدن اول سجدهيه ايلسه بعده امام اول
سجده ده مزبوره ادراك ايلسه يعنی يتشسه اول كمسنه نك
نمازی ائمه ثلثه قتنده جائزدر لكن مقتدی اولان كمسنه بو فعلی ايشلمك
مكروه اولور امام زفر حضرتلری صلاة جائز دكلدر ديمشلردر وكافيده
مقتدی اولان كمسنه ركوع ايتدكدن صكره امامه ركوعنده لاحق اولسه
جائز اولور ولكن كراهت واردر ديمشدر مسئله اولی ده وذكر
الامام مسئله ثانيه ده فلحقه امامه ديو تحرير اولنمشدر لاحق ايله
مدرك بينلرنده فرق واردر مسئله اولی ده امامك تكبيرنده
ركعت اولی ده قبل السجود المشی اولور وصلوتنی امامله
اتمام ايدر اما ثانيه ده امامله معاً اقتدا ايدوب بعد الركوع
يتشمه يندر امامه اقتدا ايدن كمسنه درت صنف ايله مقصودر
برى لاحق برى مسبوق وبرى مدرك در وبرى متوهم در

واللاحق المسبوق بيانه ومتوهم ذكر

لاحق اكا ديرلر كه امامله نمازه اقتدا ايليه اما عذر
حادث اولمغله امامله تمام ايليه يا ركعت اولی ده
يا ثانيه ده فارغ ايليه بعده امامدن صكره بغير قراءة
نمازی تمام ايليه مسبوق اكا ديرلر كه ايكنجی يا اوچنجی ركعتده
امامه تابع اوله اما امامله ابتدا ايليه بعده قضاء ما سبق
قراءت ايدوب تمام ايليه ومسبوق اولان كمسنه يه لاحق
ولازم اولان بودر كه اما ايكنجی يا اوچنجی ركعتده ما سبق
بعده ما سبق فی قضاء ادا ايلدكده امامك سلامندن اول

لاحق

مسبوق

بو نمازده قرائت کیمنده اخفا وکیمنده جهر ایله اولور و نقدر جهری

اویله واکندی نمازلرینده قرائت اخفا ایله اولوب اخشام وصباح وجمعه وعیدین نمازلرینده جهر ایله اولور وغنک وجهی بودر که
مقدما مکه مکرمه ده بش وقت نمازده جهر ایله قرائت اولنور ایکن اول منوال اوزره اویله واکندی نمازلرینده جهر ایله
قرائت اولنور ایکن کفار کلوب دکلیوب تحقیر واهانت ایتمکه باشلادیلر اول حالده حق تعالی ولا تجهر بصلوتک ولا تخافت بها
وابتغ بین ذلک سبیلا آیتنی جنیبه انزال ایلدی بعده اول ایکی وقتک قرائتی اخفا ایدیرا اولوبلر جمعه ایله عیدین
نمازلری هجرتدن صکره مدینه ده قلندی مدینه ده کفارک
اذاسی اولمامغله اندرده قرائت جهر ایله اولوب
تا روز قیامته دکین بو منوال اوزره قالدی
منه

المختار في التعوذ

قایم اولمقدر بو محلده مسبوق اولان کمسنه قضاء ما سبقه
قایم اولدقده تعوذ ایدر مراتیمی حاصلا ایتمشلردر حسن اولان
ایتمکدر وتعوذده مختار اولان اعوذ بالله من الشیطان الرجیم
دیمکدر اما امام نعیه ابو جعفر استعیذ بالله من الشیطان الرجیم دیمک کرکدر
دیمشلردر زیرا بونده کتاب اللهه موافقت واردر زیرا نظم قرآن عظیمده فاذا
قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم واقع اولمشدر تعوذ قرائته
شروع ایلدیکده اگر امام منفرد ایسه اگر مقتدی ایسه قرائت ایلمکده وتعوذ
قرائتی مسنون اولان امام ویا منفرد اولان کمسنه دره مقتدیه لازم
دکلدر امام اعظم ایله امام محمد قتلرنده اما امام ابو یوسف قتنده مقتدی
حقنده تعوذ مسنوندر دیمشلر کبیرده خلاف ذکر وتفصیل
اولنمشدر حاصل کلام تعوذ ثنایه یا قرائته تابعدر المنیه را جعدر
اما امامینک قوللری اوزره قرائته تابعدر زیرا تعوذ قرائته
افتتاح ایچون مشروع اولدی وسواس شیطانیدن صیانت ایچون
شرطا دیمش اولدیلر شیئک شرطی همان اول شیئک کندیسی اولور
وغیری اولور اما ثنا دخی صکره شرط قلنمدی دینن کمسنه نیک قولی اوزره
تعوذ ثنانک جنسندن اولمش اولدی وبو اصل اوزرینه اوچ مسئله
متفرع اولور بری تعوذدر کرا امامین قتنده تعوذ واردر زیرا ثنانی قرائت
ایدر الزامی اولنجه مسبوقک دخی اثناسنده لازم اولور ایکنجیسی مسبوق
اولان کمسنه امامک صلوتنه شروع ایلدکده تسبیح ایلیه اما فی الحال تعوذ ایتمیه
بلکه قضاء ما سبقه قایم اولدقده تعوذ ایدر زیرا اول وقت
وقت قرائتدر امام اعظم قتنده تسعید قرائتده حنفیکه تعوذ ایدر

سفرلرده درت رکعت نمازلرک ایکیشر رکعتی قصر اولنور
اخشام وصباح نمازلری قصر اولنمز وغنک وجهی بودر که
درت رکعت ایکی شفع اولوب بر شفعی حنیفده باشقه
نماز اولور بشی قصر حکمی اولمادی اخشام نمازینی دخی قصر
حکم دکلدر زیرا اوچ رکعت نماز دخی اولاز درت رکعت
اولان فرضلرک ایکیشر رکعتی قصر اولنمغه غزوه اغار باعث
اولمشدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم غزوه اغارده
اصحابه عودت ایتدکلرینده عظیم یاغمور یاغوب قونوقی لازم
کلمکله نماز خاتمت السنده نازل اولدیلر حضرت رسول الله علیه السلام
سلاحلرینی اصحاب باشنه قویوب یاتدینده واقع دره نک
اوته طرفنده وار دقلرنده اول دره دن عظیم سیل کلوب یاتدیکی
حایل اولدرومی وقت بر کافر کلوب محمد سنی بنم الیمدن
کیم خلاص ایدر دیو سل سیف ایتدکده الله تعالی حفظ ایدر
ایدر دیوب ملعونی اینی ورد کده ملعونک الندن قلیجی دوشر
حضرت رسول اکرم قلیجی الوب سنی بنم الیمدن کیم خلاص ایدر
اگر اسلامه کلورسک قلیجی ویره یم دینلکده کافر ملعون
اسلام کلمه سکن اله الا الله محمد رسول الله دیوب مسلم اولدی
دیمک اول کافر کرم حبیب اکرم قلیجی کافر دخی الله دیدی
کافر دخی دونوب کلدی پس بو ماجرا سببیله سیل دفع اولوب
رسول اکرم اصحابنه کلدکده نمازک وقتی تنک اولوب
تا ماداله حکمی اولمغله حق تعالی ایکیشر رکعتی قصر ایلدی
هوا ایله احسان ایدوب تسهیل اولنوب سفرلرده قصره باعث
اخفا اولدیکه اکا فعل رسول الله دلالت ایدر منه

[illegible]

١٢٠

او جنبی صلوة عیدده تعوذ ایدر تکبیر ایدر صکره زیرا انده
قرائته تابعدر اول وقت الیه قرائت وقتیدر بو مسائل فتاوی
قاضیخانده بحر ایدنمشدر بو محلده امام ابو یوسف حضرتلری ایله امام زفر
حضرتلرینک بینلرنده بو مسئله ده مناقشه واقع اولمشدر روایت اولنور که
امام ابو یوسف حضرتلری هارون الرشیدک مجلسنده طعام اوزرنده ایکن امام
زفر حضرتلرینه خطاب ایدوب بیوردیلر که یا ابا الهذیل مسبوق اولان
کمسنه قضاء ما سبقه بینه وقتنده قایم اولور امام زفر امام
سلام ویردکدن صکره قایم اولور جواب ویردکده امام ابو یوسف
اخطأت قولی ایله مقابله بعده امام زفر صاغ جانبنه سلام
ویردکده قایم اولور دیدکده کذلک اخطأت دیوب دفعه ثالثه ده
امام سلام ویرزدن اول قایم اولور دیدکده کذلک خطأت
قولی ایله مقابله ایلدکده امام ابو یوسف حضرتلری بیوردیلر که اول
مسبوق اولان کمسنه یه امامک صلوتندن فارغ اولدوغی
تیقن حاصل اولنجه عدم تام کلدکده قایم اولور دیو بیورمشلردر
مقابله ده امام زفر ایدرک الله یاقاضی حسنت دیو قبول
واستحسان ایتمشلردر مدرک اکه دیرلر که امامه رکعتی دخی
قبل السجود ادراک ایدنه تابع اوله امامله صلوتی تمام ایلیه مقتدی
کمسنه امام صلوته شروع ایلدی ظنیله شروع ونیت ایلیه بعده
شروع ایتمدکی ظاهر اولسه بونده اختلاف ایتمشلردر بعضیلر دیمشلر که
مقتدی شارع اولمش اولماز ونماز صحیح جایز اولماز ومقتدی
اولان کمسنه امامک تخصیصی کورسه ودخی اسمی عبد الله اولان

مناقب امام ابو یوسف
مع امام زفر
٥

وهو ابو الهذیل زفر بن الهذیل
العنبری البصری
من اصحاب ابی حنیفة
قاموس
فی فصل
الهاء

مدرک

بو مسائل متعلقه بآداب الوضوء والصلوة استخرجت من رسالة العارفين للامام حضرته ابی اللیث السمرقندی
بر کیمسنه ابدست الموجود ایله قبل الوضوء مستراحه داخل اولدقده صنول ایاغنی الله داخل اولور دخی بسم الله اللهم انی
اعوذ بک من الرجس النجس الخبیث المخبث من الشیطان الرجیم دیه زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیورمشلر که مستراح
موضع شیاطیندر زیرا جنی بر کیمسه داخل اولدقده شیطانلر استعاذه ایلمک دیو بیورمشلردر ودخی صانع الکلمه استنجا ایتمک دیلر
زیرا حضرت عائشه دن روایت ایدرلر حضرت رسول علیه السلام مبارک سرلرینی کوزینی استنجا ایکون
ویدی کیمی لرینی اکل وشرب وطعام ایکون تخصیص دلقیلر بیورمشلردر ودخی صانع الیله استنجا ایتمک

یسری ده علت اولمه ودخی عورتینی کورنشه
واینه نا ... کشف ایتمیه ودخی قبله قارشو
کشف عورت ایتمیه اما اکر کشف قبله یه
قارشو بنا اولنمش اسه اولا دخی
بانس یوقدر ودخی قدر کنیفده
تکلم ایتمیه زیرا ملائکه اول منفده
استتاره ایدرلر جنی تکلم ایتمیه
اثمش اولور ودخی بولدقده تنزه ایتمیه زیرا
حضرت رسول علیه السلام استنجا بولدقده غفرانک الحمد لله
الذی اذهب عنی الاذی وعافانی بیورمشلردر ودخی
ثانی عند الدخول رفع ایتمیه زیرا حضرت
بونده بشر ایتمی بیورمشلردر ودخی حضرت رسول
بیورمشلردر که حتی مستراحه داخل اولمه جانب
اکیون قاعد اولدقده بونلرک ایکارینی رفع
ایتمیه قالکار اولدقده عورت ایلیمه یره
برابر دوبه بولندقده حضرته سوال ایتمشلر که
یا رسول الله مستراحده کشفه بوقدر که نا ظر
اوله بیورمشلر که بر احد اولمز سه الله تعالی
حضرتلرندن دخی استحیا ایتمز دیو بیورمشلردر
فی ... خلادن خروج مراد ایتدکده صانع ایاغی
ایله بدا ایلیه ودخی الحمد لله الذی اخرج عنی
ما یؤذینی وامسک علی ما ینفعنی دیه ودخی
ابدست الموجود اولدقده بسم الله دیه وبعدا
الی حائط ... ایلیه ویاخود یره اوره بعده
غسل ایلیه

الاختلاف فی تکبیره الافتتاح

شوا امامه اقتدا ایلدم دیه نیت ایتسه جمعه او لوب اول کمسه تمیمی
اولان مخصوص اولدقده ظاهر اولنمازی جائز اولور واصح قوله
اولدر امامک مخصوصنی تعیین کورمیه بیله دخی جائزدر فصل واصحابک
تکبیر افتتاحده اختلاف ایتمشلردر حتی تحریرا دکمشلر اما امام اعظم
حضرتلری بیورمشلر که افضل اولان مقتدینک تکبیری امامک تکبیرینه
مقارن اوله مقتدی امام زفر ایله امام یوسف امامک تکبیرندن صکره
تکبیر ایدر دیمشلر اکر مقتدینک تکبیری امامک تکبیرینه مقارن اولورسه ایکی
روایتده بر ینه صلوته شارع اولمشلر اولور امام ابو یوسف امام محمد شارع
اولمش اولورلر دیمشلر ومقتدی اولانلر کمسه نک دخی سلامنده اختلاف
ایتمشلر امام ابو یوسف ایله امام محمد امام سلام ویردکدن صکره سلام ویره
دیر امام محمددن ایکی روایت منقولدر بر روایتده مقتدینک سلامی
امامک سلامنه مقارن اوله مقتدی فقیه ابو جعفر بیورمشلر که مختار
مختار اولان بودر که امام صاغ جانبنه سلام ویردکده مقتدی
دخی سلام ویره اکر مقتدی اولان کمسنه امامله تکبیر ایلمیه امامک
فاتحه قراتندن فراغتندن صکره تکبیر ایلسه افتتاح ثنا ایتمک جائز
ایدر اکر مقتدی رکوعه محلقه امامه ایرشسه قائما تکبیر افتتاح
ایدوب سبحانک اللهم دیمیوب تکبیر ایلیوب همان امامله رکوع ایلیه اما
اکر سجده ده ایرشسه افتتاح تکبیرینی ایلیه وسبحانک اللهم دیمیوب
بعده تکبیر وسجده ایلیه قعده ده دخی ایرشسه کذلک بویله در امام
اولان کمسنه صلوته افتتاح ایلیوب بعد الرکوع باشنی رفع ایلدکده
فاتحه دن صکره ضم سوره دخی ایرشسه ایلیه بعده رجوع ایدوب ضم

121

سوره ایتدکدن صکره مقدم ضم وقرات ایلدوکی تذکر
ایلسه اول حالده بر کمسنه کلوب امام اول بوره اقتدا ایلدکده
بعده امام ثانیا رکوع ایلسه اول مسبوق صلوته تمامیها
داخل اولمش اولور اکچی بر رکعتی قضا ایدر زیرا مسبوق
حقنده رکوع اول فرض تام ورکوع ثانی نافله اولمش
اولور اول مسبوق کلوب اولده امامه یتیشمه مش اولورسه مقتدی
اولان کمسنه امام جبهه سنی وضع ایتمزدن اول سجده ایلسه کفایت
ایلمز ودخی مقتدی اوچ کره سبحان ربی الاعلی دیمزدن اول
امام باشنی سجده دن رفع ایلسه بونده اختلاف ایتمشلردر فقیه ابو اللیث
مقتدی امامه متابعت ایتمکدر زیرا امامه متابعت فرضدر دیو
بیورمشلردر اما شیخ امام ظهیر الدین مرغینانی مقتدی اولان کمسنه
تسبیحی اوچ کره دیوب تمام ایتمکدر دیمش صحیح ولکن فقیه ابو اللیث
قولیدر ومسبوق اولان کمسنه امام ایله سلام ویردکده اکر بعده
قضا ایده جک رکعتی ذاکرا اولدوغی حالده سلام ویرد یسه
نمازی فاسد اولور اکر ساهیا سلام ویردی یسه فاسد اولماز
وسجده سهو واجب اولور اما فتاوا ظهیریه ده مسبوق ساهیا
امام ایله سلام ویرسه سجده سهو واجب اولماز زیرا مقتدی اولمش
اولور اکر امامدن صکره سلام ویرسه سجده سهو واجب اولور
ودخی بر کمسنه سنی مغرب کبی نکه ذوات اربعه اولان سنتلرک
رکعت ثالثه سنه قائم اولدقده سنتلرک قراتی ابتدا ایلیوب کدر
غیرینه استفتاح ایلیه وصلوات دیمسون دخی ضم وقرات

وباخود قبل الامام سلام ویرسه

لا یصح علی المنع فی القعدة الاولی فی اربع قبل الظهر والجمعة وبعدها واذا قام الی الثالثة من ذوات الاربع المذکورة یعنی السنن
المؤکدات لا یستفتح ای لا یقرأ سبحانک لانها لتأکدها اشبهت الفرائض ولهذا اضعف الشارح وجوب سجدة السهو
علی من زاد علی التشهد فیهما وفی البواقی من ذوات الاربع وهی ما سوی المذکورات یعنی السنن الغیر المؤکدات یصلی
ویستفتح لان کل شفع منها یعتبر صلوة مستقلة لانتفاء شبهة الفریضة فیها
در غرر

ایلیه زیرا بونلرک هر شفعی صلوة مستقله اعتبار اولنمشدر زیرا
بونلرده فرایضه شبهیت منتفی در اما مؤکدات بونلرک خلافیدر که
مؤکده فرایض کبیدر دونیه فائده وار بوراده بر مسئله نادره وناقعه
واردر که اکثر ناس بوندن غافللردر اول مسئله بودر که بر کمسنه
فرایضه غیر سنت مؤکده ویاخود تطوع قلموغه اراده ایلسه
واول قلدوغی نماز ذوات اربعه اولسه قعده اولی سنده بعد التشهد
حضرت رسول علیه السلام صلوات کتوروب دعاسنی اوقومق
لازمدر حتی ترک ایلسه آثم اولور کتابلرده بویله دیمشلر وهذه المسئلة
وقعت کثیرة واکثر الناس عنها غافلون عبارتیله تعبیر ایدیلمشدر ولیکن
وبر کمسنه بر محله قومنه براز امامت ایدوب بعده امام خبر ویرن تحویلی
ایدم جوابی ایله اول کمسنه اسلامه جبرا اولنور قومک مقتولی
دکلدر وقومک نمازی جائزدر لکن ضرب شدید ووجیع ایله ضرب
وتعزیر اولنور وکذلک بر امام امامت ایلدوکی جماعته فلانه
قدر مدت سزه قیلدیردوکم نماز آبدستسز ایدی دیسه
واول امام ماجن مقوله سندن اولوب یعنی افعال
قبیحه ورذیه ومکلف حیا ایله متصف اولوب حقنده
سویلدکلری کلامه وامور دینیه ده مبالاة اولنموب بی
عرض اولمقوله اعتبار یوقدر اکر اوصاف مذکوره ایله
متصف اولمیوب بلکه بو کلامی ورع وتقوی وامور دینیه ده
احتیاط طریقیله دیر ایسه اول جماعت مدت معلومه ده
امامتک قیلنوردوکی اوقاتمک نمازینی اعاده ایدرلر

مسئله مهمه کثیر الوقوع

امام العوام قال کنت مجوسیا

تنبیه امام

امام زفر حضرتلرینک نسب شریفلری زفر بن الهذیل بن
قیس العنبری البصری در امام اعظم حضرتلرینک صحبت شریفلریله
مشرف اولمشدر وامام اعظم حضرتلری دائما بویوروب اکرام ایدر
تلامیذلری اوزرینه تفضیل ایدرلر ایدی مروی در که زفر جمله اصحابمک
اقیسی در دیو بیورورلر ایدی بر کون امام اعظم خطبه سنده هذا زفر
بن الهذیل امام من ائمة المسلمین دیو خطاب ایلدیلر بوندن زفرک
شرف وحسبی وعلم ومرتبه سی معلوم اولور وامام اعظم حضرتلرینک
بر قوللرینه اختلاف ایتمشلردر دیو حرر ویدر بصره ده یوز اون التی
سنه سنده ولادتلری واقع اولوب جمله لرینه یوز الی سکز سنه سنده
واقع اولمشدر رحمه الله علیه رحمة واسعة قوله وقد عرفت فی المقدمة
ان الصلوة تکره وجهة یجب اعادتها ومن لا یجاد الاربعة
رواه البخاری عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم انما جعل الامام اماما لیؤتم به فلا تختلفوا
علیه فاذا رکع فارکعوا واذا قال سمع الله لمن حمده فقولوا
ربنا لک الحمد واذا سجد فاسجدوا الخ ما رواه ابو داود
عنه ایضا قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انما جعل الامام
اماما لیؤتم به واذا کبر فکبروا ولا تکبروا حتی یکبر واذا
رکع فارکعوا ولا ترکعوا حتی یرکع واذا قال سمع الله لمن حمده
فقولوا اللهم ربنا لک الحمد وفی روایة لک الحمد واذا سجد
فاسجدوا ولا تسجدوا حتی یسجد قوله وقد عرفت فی المقدمة
یعنی تحقیقا بو فاروق مقدمه ده ویرلان مسئله معلومک

مناقب امام زفر

ولادت زفرک سنه ١١٦

وفات زفرک سنه ١٥٨

اولدیسه بعض نسخه ده عرفت مكانه سبوع لفظی واقع اولمشدر
لكن عرفت كلامنده خبر سلاست وار در بو جار و مجرور مقدمه
ده وارد اتمشدر كه صلوة مكروهه نك اعاده سی واجب در یعنی وجوب
اعاده معلوم مك اولدیسه دیمك اولور ده من الاحادیث الكثیرة قوله
بو جار و مجرور فمن اقوال الفقهاء قولنه معطوفدر یعنی امامه متابعت
وجوبنده اقوال فقهادن بر قاج قول وارد ایدرانی بیان ایدر وقلرینه
نیه امامه متابعت حقنده دخی احادیث كثیره وارد اولمشدر اول
احادیثدندر كه امام بخاری حضرتلری روایت دیدیلر كه حضرت رسول
اكرم صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر كه امام اولانمسنه امام اقتدا
الا اقتدا اولنمق ایچوندر امام قلندر امدی بو بیله اولنجه سز امامك
اوزرینه خلاف ایتمك یعنی افعالنه اكر مخالفت ایدر و تأخر و تقدم
ایتمك اول ایله سزلر سه سزدخی انی اشلك قچانكه امام ركوع ایلیه
سزدخی اكر موافقت ایدوب انك ركوعیله برابر ركوع ایدك
دخی قچانكه امام سمع الله لمن حمده دیسه سزدخی اكر موافقت ایدوب
در عقب برابر ربنا لك الحمد قولنی قرائت ایلك قچانكه سجده
ایته سزدخی برابر سجده ایلك امدی بو حدیث شریف نیه امامه
متابعتك وجوبنه دلالت عظیمه دكلدر وار در دخی مجلسنده جماعتك
ثوابی و صحت قبله نك حقنی اوزرینه بر صحیح اولنمسنه و امام
اولنمسنه محراب ایله جماعت اوزرینه ظاهر اولدقده معتدا جماعت
اولنمق حقنده بعض كلمات وارد اول بیان ایدرلر امام علیه حالاته
منیة المصلی ده باز دخی شرح كبیرنده نقل اتمشلردر كه امامك

بیان حكم الامام وجهه الی الجماعة

محراب ایله جماعته وجهی تحویل و استقبال مطلق بیانی اولنور
جماعتك عدد و كثرتی حقنده تفصیل بو قدر خلاصه ده وغیرنده
ذكر اولندوغی اوزره اما مقدمه شرحنده بعضیسی ذكر ایلمشلردر كه
جماعت اون اولدوغی صورتده امام اولانمسنه یوزینی قبله یوزره
زیرا جماعتك حرمتی قبله حرمتنه ترجیح اولندوغنده اولدوغی
والا طوندرمسه دیمشلر ابراهیم حلبی بیورمشلر كه بو مسئله ذكر ایلیه
كلمنه رجل مجهول دره الفاظی جهل علم الفاظه بكر مع هذا اصلی
اولمیان شیئی نقل ایدر و بونك حقنده اولان حدیث شریف
موضوعدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اوزرینه كذب ایمش
اولنور بلكه مسلم واحدك حرمتی قبله حرمتنه ترجیح اما
امامه قبیح ایلاین ایچون تخصیص اولنه یوزینی طوندرمسه
اما ایكی كشی نماز قلسه لر بری امام اولدوغی صورتده برابر
طوره لر اوراده نیه دیمش اولماز امام مدینه عزیز ایكی و السنه
امام اوزرته ارنده اولور بو صورتده اولا ایكی كمسنه لازم
اولمش اولورلار بو تقدیرجه یوزینی انكره قارشو طوتمزه دیو
دخی معنی البته بو بحله بو بیله بحر ایتمشلر رحمه الله علیه رحمة واسعة
ودخی ابو داود رضی الله عنه بیوردیلر كه حضرت رسول اكرم
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر كه امام امام قلنمادی الا اقتدا
اولنمق ایچون امام قلندی قچانكه نمازه داخل اولوب تكبیر
ایتدكده سزدخی اكر موافقت ایدوب الله اكبر قولی ایله برابر
الله اكبر دیو تكبیر ایلك قچانكه ركوعه وارسه سزدخی اكمله

اولنور ج

حكم الجماعة مع القبلة

ولا يجب السهو بترك رفع اليدين في تكبيرة الافتتاح ولا بترك ثناء الافتتاح والتعوذ والتسمية ولا بترك التسمية
في الركعة الاولى ولا بترك سمع الله لمن حمده وربنا لك الحمد ولا بترك تكبيرات الركوع والسجود ولا بترك التسبيحات
في الركوع والسجود ولا بترك رفع اليدين في تكبيرات العيد وتكبيرة الافتتاح وقنية في محله

برابر ركوع ایلمكدر ودخی امام ركوعدن قالقدقده سمع الله
لمن حمده دیدكده سز دخی اللهم ربنا لك الحمد دیو برابر تحمید ایلمك
بر روایتده اللهم لك الحمد در بر روایتده ربنا ولك الحمد قوللری واقع
اولمشدر ودخی سجده ایلدكده امام سجده ایتدكده سز دخی سجده ایلمك دیو
بیورلمشدر سمع الله لمن حمده نك معناسی قبل الله حمد من حمده
یعنی حق تعالی حمد ایدن كمسنه نك حمدینی قبول ایدر سماع قبول ایله
استعمال اولنور سمع الامیر كلام فلان وسمع القاضی البینة دیرلر
قبل الامیر كلامه وقبل القاضی بینته دیمكدر لمن ده كی لام
منفعت ایچوندر حمده ده كی ها كنایه ایچوندر سكته وراحت
ایچون اولان ها دكلدر ودخی حمده دیدكده ها جزم ایله اوقونور
هاده حركتی اظهار ایتمیه وهو لفظنه مشابه اوقونمیه زیرا
قواعد صرفیه دندر كه موضعنده كه ایكی كلمه بینلرینده وقف ایتسه
اول حرف اخیرینه حركت اظهار اولنمز بونلره دخی بو بله در
دالك سكونی ایله اوقوسه نمازی فاسد اولور دیمشلردر بونلر
سستیدر مسطوردر حتی بو خصوصی ابو السعود افندیدن استفتا
اولنمشدر بو وجه اوزره جواب ویرمشلردر بعینها صورت
وجواب بو محله تحریر اولندی سمع الله لمن حمده قولنده اولان ها
لفظة الله یه راجع ضمیر میدر یوخسه كنایه وتتمه هالر كبی ها
وقف میدر الجواب لفظة الله یه راجع ضمیردر ضمیر اولدوغی
تقدیرجه مبنی على الضم اولور هاروقف [illegible] اوزرینه ساكن اوقیانك
مصلی نك نمازی صلوتی جایز اولورمی الجواب اولور ضمائر

معنی سمع الله لمن حمده

134

دخی سكون اوزره وقف اولنور اما دالك سكونی ایله فاسد
اولور كه ابو السعود رحمه الله علیه ودخی فتاوای قاضیخان ومنیه
شرحنده وجواهر فقه وفتاوای ظهیریه وخلاصه ومحیط و
دخی بونلرك امثالی فتاوادر بو محله مناسب صلوتك بعض مفسداتی
بر مقدار مسائل نادره وكثیر الوقوع اولانلری بیان
ایده لم اولا بر كمسنه نمازده سوره فاتحه ده ایاك نعبد و سوره
كوثرده انا اعطیناك الكوثر بو ایتیه وصل ایله قرائت
ایلسه نمازی فاسد اولمز صحیح بودر كه بونلر بر كلمه كلمه اخرینه
وصلنه ضرورت وارددر وصل بودر كه كلمه ثانیه نك اولكی حرفنی
كلمه اولینك اخر حرفنه اتصالدر اما فتاوای حجه ده ایاك
دیو وقف ایدوب نعبد دیو ودخی ایاك نعبد نستعین دیو وقف
ایتمیه ایاك نعبد و ایاك نستعین دیو وصل ایلیه ودخی بر كمسنه
قل اعوذ برب الناس قرائت ایلسه بعده بو سوره مذكوره یی قرائت
ایلسه زیرا ركعتینده سوره واحده قرائتی مكروه دكلدر ودخی
امام جماعته تعالی بر حكایه اولوب جماعت سنتلرینه دیسلر
نوادرده مكروه دكلدر دیو تحریر اولنمش عامه مشایخ ودخی بونك
اوزرینه در مكروه اولانلر ارتفاع ایلمك مقداری اورتیه بو حكمن
تا منحی مقداری تعتیر اولنمشدر ودخی نماز ایچنده مصلی
لقمان وموسی بن حریم قرائت ایلسه فاسد اولمز زیرا
دخی قرا عظیم درسیلر ذكر اولنمشدر وموسی بن عیسی دخی
فاسد اولمز اما عیسی بن عمران قرائت ایلسه فاسد اولور

ولا يجوز ان يترك سراج المسجد الى ثلث الليل لانه تضييع ماله من غير ضرورة ولا حاجة الا ان يكون من موضع
جرت العادة بذلك كمسجد بيت المقدس ومسجد النبي صلى الله عليه وسلم ويجوز ان يدرس الوان القديم والمعقد
على سراج المسجد الى ثلث الليل لان الصلوة لو تخلو ذلك الوقت ويكره تزيين المحراب لانه يشغل
قلب المصلي اذا نظر اليه ولان مسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم كان سقفه من جريد النخل وحيطانه من الحجر
وكان يكف اذا جاء به المطر واذا خلى الوراق في المسجد او المعلم فان كان كل واحد يكتب حسبة او يعلم حسبة

لا بأس به وان كان يتخذ ذلك
بالاجرة فانه يكره ويكره الخياطة
وكل عمل من الاعمال فيه لانه انما اعد

وعيسى بن لقمان دە دخی فاسد اولماز زیرا موسی نك بابای
واردر اما علی بن بكر بو قدر اكنی موسی نك بابای اسمنه خطا ایتمش
اولور و علی بن بساره ق استننده دخی فاسد اولور و حریم
بن عیلان ده دخی فاسد اولور زیرا بونلرك اسمدن قرائنه
بوقدر ودخی بر غایه كه اوكوز بوشنیه اولمیوب بر حج
اوله اوزرینه قبله به توجه ایدوب نماز قلمق یا تبن بوقدر
زیرا بو صورتده سربر منزلرسنه و لمش اولور و حكمی صورتنده
جائزدر دكلدر بو صورتده دابه اوزرنده قلنان نماز حكمنده اولور
ودخی جامعه جماعتنك اولوردە عذرسز نماز قلمه یاکس
بو قدر جائزدر اكر اول محل ایله ودخی امام محرابده
و موذن مناره ده و یاخود محفلده امامت و اذان واقع
ایتمه بر كمسه نك جامعه كلمسی ایچون تأخیر ایتملی جائزدر دكلدر
مكر اول آخر اولان كمسنه عاتیه شریر و سوء خلق ایله
موصوف اوله انه خوف اولنه او صورتده جائزدر
و مقداری تأخیر بعض تسبیحاتی قدر كركدر ودخی بر محله
مسجده امامت اولی بر كمسنه حاضر اولدقده اول محلەنك
امامی دخی انده موجود ایكن مسجدك امامی تقدیم
اولنور ودخی مسجدك امامی محرابده نماز قلنور ملكه طشره دفعه
موضع سجود محرابده و كندو محرابده طشرده طوروب یاكس
بو قدر اما هم موضع سجود وهم كندوسی محراب الجنبه طوروب
كراهتدن وارد دره ودخی امام كمسنه نك بر برابر اولورسه آخر

تأخر و تقدم ایتمیوب برابر طورمق لازمدر اكر آرد نه و یا صولنه
طورسه طورسه جائزدر لكن اساءت ایتمش اولور امام اولان كمسنه
غیری ایكی كمسنه دخی اولسه اول ایكی كمسنه اوزرینه امام تقدیم ایتمیه
امام یوسف قتنده او امام اولان كمسنه اوزرنه طوره ودخی
امام قصیر القامه و اكه اقتدا ایدن طویل القامه اولوب سجده ده اكر كمسنه
امامك سجده ایلدوكی موضع ایله برابر واقع اولسه ضرری یوق
غیرت موضع ونوقه در موضع سجود دكلدر اكر مقتدی اولان قبل الامام
تكبیر ایلدوكنده شك ایلسه اكر غالب رأیی بعد الامام تكبیر ایلدوكنده ایسه جائز
اكر قبل الامام واقع اولدر عقبنده شارع اولمش اولور جائز دكلدر اكر
ایكی طرفی مساوی ایسه جائزدر ودخی زید امامه ركوع عقبنده شروع
الله اكبر قولنك الله لفظی قیامده و اكبر لفظی ركوع عقبنده واقع اولسه
صلوته شارع اولمش اولورلر امام اعظم امام محمد قتلرنده شارع اولورلر ودخی
امام ثانی امامه ركوع عقبنده یتیشوب تكبیر ایدوب واقف اولدی بعده
امام ثانی ركوعدن رفع ایلسه بو صورتده اول كمسنه شارع اولور ودخی
اول ركعته یتیشمش اولمز ودخی مصلی اولسیانیدن فاتحه یی یاخود
تركت ایله سجده سهو واجب اولور اما اخر سهو ایله تكرار ایلسه لازم كلمز
زیرا قرائت بونده سنت در ودخی سوره فاتحه یی اونسیانیدن تكرار ایلسه
واجب اولور زیرا ودخی تأخیر ایتمش اولور اما سوره دن صكره فاتحه یی
اعاده و یاخود اونسیانیدن تكرار ایلسه اكر فاتحه سوره كمی یا لكن
اوقیوب سوره یی ترك ایلدیسه سجده سهو واجب اولور ودخی فاتحه
قرائت قصدیله اوقرسه بونده ضرر زیرا سوره فاتحه الحمد آیتی یاخود

نوا صلى الله عليه وسلم نعبود حكت وكلم جه هو النسوان بين نا قصات العقل والدين صوحب
يوسف صواحب كرسف يغلبن الكرام ويغلبهن اللئام بو حديث شريفك مضموننى فقير بو لورد بر ترجمه ايتمشدر
سب ورودى مسطار كتابه تحرير اولنمشدر ولكن يغلبن الكرام ويغلبهن اللئام نك معناسى نوقدر كم يغلبن الكرام
قول شريفنده يغلبن صيغه سنك تحتنده مستتر اولان هن ضميرى نسوانه راجعدر كه يغلب نك فاعليدر كرام كريمك
جمعيدر نصب ايله مفعوليدر ويغلبهن صيغه سنده متصل اولان هن ضميرى يغلب نك مفعوليدر اللئام رفع ايله فاعليدر
لئيمك جمعيدر معنى بو يله ديمك اولور كه نسوان كالعقل
كريم اولانلره غالب اولورلار
كريم اولانلر دا ايما مغلوبلرى اولور ومثال نا شيمه لئيم
اولنلر نسوانه غالب اولورلار نسوانه ايما مغلوبلرى
اولور يعنى كريم دا اهل حيا و
صوحب يوسف
وادب قصاحلى اولانلر كنه لوك
صواحب كرسف
زوجه لرنه ايام منكره ونكره
ايدوب داول اوك وجوده
مرادا ايده لوك زوج دخى امر ايدوب وجوده كلمسنه
مانع اولدوقده نهايت ايرام فالحاح وبادرنسه
وضع ابدا ايلر مرزنا شى زوجه
كرسف اسم ... زوجه
نهايت كمال كرم وحلمندن مزبوره ايله معاقدت
ومباحثه ومنافشه ومعانده به ضرورت اولمدوب
عار وحيا لا حق اولمامى اول اثناده مراد
ايله كلرينه وجوده كتورلرى ايله دائما بو حقدن
غالب اولورلار ومثال نا شيمه لئيم اولان كمسنه لر
بو ذكر اولنان امر حسنكرك وجودنه رضا اولميوب
لكن مباحثه ومعاونت ومعانده ايدوب
طرفيندن مشاتمه ايله زينه عار لاحق اولميوب
وجوده كتورمكه منعقه ذكر اولنلرى ايله اوامر جهتندن
دائما غالب اولوب نسوانى مغلوبلرى اولورلار

منه

136

بعده ترغيب مرور ايتمك استدكرا كه دخى اشارت ايتدكلرينه وفوت
اما ايتدوب مرور ايلدكه حضرت بعد الفراغ عن الصلوة هن ناقصات
العقل والدين صوحب يوسف صوحب كرسف يغلبن الكرام
ويغلبهن اللئام ديو بيورديلر حديث شريفك مورد بو در حضرتدن
بو حديث صادر اولدقده صحابه كرام رضوان الله عليهم اجمعين ديديلر كه يا رسول الله
صوحب يوسفدن مراد معلوم لكن صوحب كرسفدن مراد ندر وكرسف
نه مقوله كمسنه در ديو سؤال ايلدكلرنده حضرت بيورديلر كه كرسف بر
كمسنه در كه الله تعالى حضرتنه ساجل بحر اولورسنه عبادت ايدر
بعده بر عورته تعشق تبسيله كافر نابه اولوب بعده توبه واستغفار ايدر
حق تعالى حضرتى كمال لطف وكرمندن [redacted] عفو ميورب توبه سنى
قبول ايلدى ديو بيورديلر صدق رسول الله انتهى ذكر اولنان سمع الله
لمن حمده نك تفصيلنده حكم مابينه بر مقدار مسايل تحرير اولنمشدر
بو صددده كلام مصلى سمع الله لمن حمده قولنى ترك ايلسه حتى مستويا
قائم اولسه بعده ذكر ايتمسه حال انحطاطنده ركوع وسجود بحينه ايلدوكى
حالده كذلك تكبير ترك ايلسه ذكر ايتمسه لكن لابد اولانى مصلى نو
اذكار مشروعه فى محلنده يرلو يرنده محافظه ايدر فرزى حاصات
الملكه بها متعود لولكينه جمع ايتمسه اصح اولاندر بو در بو حديث
شريفده يعنى حديثى اولدن زياده متابعتك حوبنه دلالت
وحمالتنه صور سنه وعيده اشارت وار در قوله ومارواه
مسلم والنسائى عن انس رضى الله عنه قال صلى بنا رسول الله
صلى الله عليه وسلم ذات يوم فلما قضى الصلوة اقبل علينا بوجهه

وما خود آيت طويله قراءت وحده دو سوره دن دخى آخر ايله
سجده سهو وجب اولور ودخى ركوعده وسجوده وقومه وجلسه
سهوا آيت اوقونسه بونلرده دخى سجده سهو لازم اولور زيرا بونلر موضع
قراءت دكلدر اگر آخر سينلره سوره ضم ايلسه لازم كلمز زيرا محل ذكردر
ودخى ابتداده بسمله يي ترك ايلسه سجده سهو وجب اولور بعضيلر ادعى يلر
بعضيلر اگر فاتحه ده اولا ترك ايلسه وجب اولور اگر فاتحه ايله سوره
بيننده ترك ايلسه لازم كلمز ديشلر ودخى بر كمسنه صحراده ونا خود
بر محلده نماز قلمق مراد ايلدكده اوكنه بر ستره قومق لازمدر لكن
فقها اول ستره نك مقدارنده خلاف ايتمشلر بعضيلر طولى بر
ذراع وبعضيلر دخى زياده وعرضى بر پارمق مقدار اوله ديمشلر
اما اصح اولانى اراقدن ناظر اولانه كمسنه ظاهر اوله ديمشلر
ودخى موضع سجده سندن بر كمسنه مرور ايتمك مراد ايلدكده مستحب اولان
ديو دفع ايلمه ويا خود البلاء اشارت ايلمه ايكيسيله ايدرسه عمل
كثير اولور جائز دكلدر ديمشلر زيرا ايلمكدن مقصود حاصل اولور وقوع
كمسنه نمازى افساد ايلمز لكن مكروه اولانه كمسنه آثم اولور حتى حضرت رسول
صلى الله عليه وسلم اشارت ايله دفع وقوع ايلمشدر بسببى بو در كه برگون
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم ام سلمه نك منزلنده نمازه شروع
ايلدكلرنده مزبوره نك زوج اخوردن تولد ايدن اوغلى عمر وقرنى
زينب انده حاضر ايديلر حضرت عليه السلام نماز قلدقلرنده لكن
عمر بو موضع سجده رسول اللهدن مرور ايلدكده مبارك اليلر
اشارت ايلدكلرنده عمر امرينه امتثال ايدوب واقف اولدى

ترك البسملة
عند الابتداء

بيان وضع السترة
قدام المصلى
فى الصحراء

مرور الشخص قدام
المصلى

دفع مرور المار
بالاشارة

بعد

فقال ايها الناس اني امامكم فلا تسبقوني بالركوع ولا بالقيام
ولا بالانصراف قال النووي فيه تحريم هذه الامور وما في معناها
والمراد بالانصراف السلام انتهى ودخي امامه متابعت حقنده
وارد اولان احاديث شريفه دندر كه امام مسلم وامام نسائي انس
حضرتلرندن روايت ايتديلر انس حضرتلري بيوردي كه حضرت رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم بر كون بزه نماز قيلدردقلرندنصكره بعد الفراغ عن الصلوة
مبارك يوزلريني بزه طوتوب بيوردي كه ايها الناس تحقيقا
بن سزك امامكزم بكا ركوع وسجودده وبونلردن قيامده وانصرافده
مسابقت ايتمك يعني بن ركوع ايتمزدن اول سز ركوع ايلمك صبر ايلمك
حتى بن ركوعه وارنجه يا اويله سجده صكره بكا تابع اولك ودخي بن قايم اولمزدن
اول قايم اولمك ودخي بن سلام ويرمزدن اول سلام ويرمك ديو
ختم كلام ايلديلر انصرافدن مراد صلوتدن سلام ايله چقمقدر ديو
ودخي مسجددن خروج مراد اولنمق واردر انصرافدن بعيدده معنى الانصراف
ايكي وجه معتبر اولنور وجه اول بن سلام ويرمزدن اول مشغول
سز سلام ويرمك ديمكدر وبو كلاملر متابعتك سنت ومسنون اولدر
وجه ثاني حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك مبارك حجره شريفه لرينك
قپوسي مسجد شريفك محرابنك صول طرفنده واقع اولمش ايدي
پس نمازدن فارغ اولدقلرنده محرابك صول طرفندن حجره شريفه لرينه
توجه بيورر لرايدي بو وجه اوزره معني بن مسجددن چقمينجه سز دخي چقمك
ديمك اولور ومعنى دخي مسجده صفلرك اردندن نماز قيلان نسوانه
چقمايجه سز چقمك ديمكدر زيرا نماز تمام اولدوغي كبي جماعتله

رجال

رجال ايله نسوان مختلط اولوب رجال نسوانه نظر ايلمكله امور
فتنه ولور امام نووي حضرتلري بيوردلر كه حضرتك بو كلاملري
امور مذكوره يي ودخي بونلرك معناسنده اولان افعالي تحريم
وارددر يعني بو افعالي ايشلمك حرامدر بو بيورلري حضرتك انصرافدن
مرادي سلامدر امدي بو حديث شريفده كذلك امامه
متابعتك وجوب حقنده دلائل قطعيه واردر قوله وما رواه
مسلم عن ابي هريرة قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعلمنا يقول
لا تبادروا الامام اذا كبر فكبروا واذا قال سمع الله لمن حمده
فقولوا اللهم ربنا ولك الحمد زاد في رواية ولا تقعوا قبله
قال النووي فيه وجوب متابعة المأموم في التكبير والقيام لامامه
والقعود والركوع والسجود وانه يفعلها بعد الامام وفي متابعت
حقنده وارد اولان احاديثدندر امام مسلم رحمه الله عليه ابو هريره دن
روايت ايتديلر ابو هريره حضرتلري بيوردي كه حضرت رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم بزه تعليم ايدروب بيوررلرايدي كه امامه مبادرت
ايتمك يعني تكبيرده وركوع وسجودده مسابقت ايدوب سرعت المبادرة المسارعة
عجله ايله امامدن اول ركوع وسجود ايتمك يقال تبادر القوم
اي تسارعوا وتسمي البدر بدرا لمبادرته الشمس بالطلوع في الليل
كانه يعجلها الى مغيب بو صحاح وغيريسي تصريح ايتديلر امام
تكبير ايتدوكي آنده سز دخي تكبير ايلك قچان سوره فاتحه يي تمام
ايدوب ولا الضالين ديركه سز دخي عقبنجه آمين ديك
قچان ركوع ايته سز دخي برابرجه ركوع ايلك سمع الله لمن حمده

ویرکنه سنردخی اللهم ربنا لك الحمد دیو تعقیب ایلك برقوته
ولا ترفعوا قبله قولنی لا تبادروا الامام قولنه شریعتی اوزرینه
زیاده ایتمشلردر معنی امام باشنی رفع ایتمزدن اول سز باشکوزی رفع
ایتمك دیمکدر امام نووی حضرتلری بو حدیث شریفله مقتدینك
امامه تکبیرده وقیام وقعودده ورکوع وسجودده متابعتك وجوبی
واردر یعنی واجب اولمسی حقنده دلالت قویه واردر دیو بیورمشلردر
ودخی مقتدی بو افعالی امامدن صکره ایشلیه یعنی امام تکبیر و
قیام وقعود ورکوع وسجود بولندقده مقتدی دخی درعقب
متابعت ایلیه الخ بعض ائمه متابعتك جوازینی فقها
تجویز ایتمشلردر مثلا بر کمسنه رقوعه صلوة فجری قیلوب الحرج
قعودده ایکن بعد الفراغ من التشهد سلام ویرسه وتعدده
امام دعا اطاله ایدوب سلامی تأخیر ایلسه حتی شمس طلوع
ایدنجه اتمام ایتمسه امامك صلوتی فاسد اولور امامه
متابعت ایتمزدن اول کمسنه نك نمازی صحیح وجائز اولور دیو تجویز
ایتمشلردر **قوله** وما رواه مالك في الموطأ عن ابي هريرة
رضي الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم قال الذي يرفع رأسه
ويخفضه قبل الامام فانما ناصيته بيد الشيطان وما روا
الائمة الستة الا مالكا عن ابي هريرة رضي الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم
قال اما يخشى احدكم او الا يخشى احدكم اذا رفع رأسه
من الركوع او السجود قبل الامام ان يجعل الله رأسه رأس
حمار او يجعل صورته صورة حمار ودخی احادیث

جواز المتابعة للامام في بعض المسئلة مهم جدا

مذکوره دیندر امام مالك موطا نام کتابنده تخریج وابو هریره
حضرتلریندن روایت ایدرلرکه ابو هریره بیوردیلرکه حضرت رسول اکرم
صلى الله عليه وسلم احیانا کریمه على طريق التشديد والتهديد خطاب ایدوب
بیوردیلرکه شول کمسنه که امامه اقتدا ایلیه رکوع وسجودده باشنی امامدن
اول رفع ایلیه ودخی امامدن اول باشنی اشغی ایندیره تحقیقا اول کمسنه نك
ناصیه سی بید شیطاندر یعنی اول کمسنه نك باشی شیطان علیه اللعنه الاخذ
ایدوب اوله دیکی کبی رفع وخفض ایتدیرر وشیطانك افساد واضلالی
سببیله اول مصلی امامه مخالفت ایده حق تعالی نه شیطانی انکه تسلیط
ایدوب مراد ایلدوکی کبی اول کمسنه یی کندویه تابع قیلار فانما ناصيته
بيد الشيطان قولی هر شی حق تعالینك قبضه تصرفنده وتحت
قهرنده اولمغه تمثیلدر نته کیم ادعیه مأثوره ده اللهم اني اعوذ بك من شر
كل شيء انت آخذ بناصيته قولنده هر شی الله تعالینك قبضه تصرفنده
وتحت قهرنده اولمسنه تمثیلدر بونك امثالی ادعیه ده وسائر احادیثده
چوق واقع اولمشدر دعاء مذکور مشارق آخرنده الباب الثاني عشر
في جوامع الادعية ده بو وجه اوزره مسطوردر م ابو هریره رضي الله عنه
اللهم رب السموات ورب الارض ورب العرش العظيم ربنا ورب كل شيء فالق
الحب والنوى ومنزل التوراة والانجيل والفرقان اعوذ بك من شر كل شيء
انت آخذ بناصيتها اللهم انت الاول فليس قبلك شيء وانت الآخر فليس بعدك
شيء وانت الظاهر فليس فوقك شيء وانت الباطن فليس دونك شيء
اقض عنا الدين واغننا من الفقر ودخی امام مالك حضرتلری غیر بر کمسنه
سنه ابو هریره حضرتلریندن روایت ایلدیلرکه حضرت رسول اکرم صلى الله عليه وسلم

قوله انت آخذ بناصيته ٥
تمثيل لكون كل شيء في قبضته وتحت قدرته
من ابن الملك شرح المصابيح

[illegible]

کذلک بو مقوله امامه متابعت ایتمیین کمسنه لره تهدید و توعید
طریقیله خطاب ایدوب بیورورلر که سز دن بریکز الله تعالی دن
قورقماز میسز حدیث شریفده بعینه واقع اولان الا یخشی کلام تعبی
اما یخشی نک معنی در و حرف او یجعل صورته کلام شریفی
کذلک او یجعل الله صورته نک معنی در و مثالری زیاده در و بکن
ابو هریره حضرتلرندن روایت ایدن راویده شک واقع در و المسند
یعنی سز اللهدن خوف ایتمز میسز که امامدن اول رکوع و سجودده
باشیکزی رفع ایلدیکز وقتده الله تعالی حضرتلری باشیکزی حمار
باشی کبی ایلمکدن و یا خود صورتکزی حمار صورتی کبی ایلمکدن بو حمار
بیوردیلر امام نووی حضرتلری الله تعالی نک رأس حمار و یا خود
صورت حمار کبی قلمسی حقیقته حمل اولنماز دیو بیورمشلردر
زیرا مسخ امم سالفه یه اولان عقوبتدندر حضرت رسول علیه السلامک
امتنه جائزدکلدر مرفوعدر تعقیبلر بو تشبیه حماقتده نجاردر
دیمشلر و تشبیه زیور سائر حیواناتدن زیده تخصیص اولنمه
الکوع حماره تخصیصک وجهی ندر دیو سؤال ایتمشلر لکن شرح
بخاریده کرمانی دخی بر وجه و جبه بیان ایتمش وجهی بودر که
سائر حیوانات ایچنده حمار غایت حماقتله معروف و مشهوردر
یعنی یجعل الله بلیدا کالحمار دیمکدر بو افعالک فاعلی دخی
بونک کبی احمق حیواندر که غایت حماقتندن امام متابعتک
دخی تابعک متبوعه تقدمنک معناسی بلمیوب و امامک
افعالنه متابعت ایله نمازی تمام اوله دیمکی بلمکدکه او

المسخ عقوبة للامم السالفة لا لامة محمد عليه السلام

وجه تخصيص المسخ بالحمار

کمسنه بلادت صفتیله متصف اولمغله همان اول حمار کبی اولور دیو
اولور دیمکدر و تشبیه باشنده معنی اولیله دیمک اولورکه حق تعالی
حضرتلری بو مقوله افعالی ارتکاب ایدن کمسنه نک صفتینی
تغییر ایدر و خلق بیننده عداوت و خلاف قلوب القاع ایدر
عبر بر تغییر وجه فلان علی دیرلر یعنی بودر که فلان کمسنه بکا
عداوت ایلدی و بکا کراهت ایله نظر ایلدی دیرلر ظاهر امام
مخالفت یاخنه قلوبک حضرت باری تعالی حفظنه ایرشیدر
امام طیبی حضرتلری بیورورلر که بونک معناسی بو مقوله افعالی مرتکب
اولان کمسنه دنیاده عقوبت ایدر بو عقوبت وجه ایله مستحق اولور
دیمکدر بو تنبیه فیلق دردر که مأموم اولان کمسنه رکوعنه قبل الامام
باشنی رفع ایتمیه سجودده دخی بویله قیاس اولنور **قوله** قال الشیخ
اکمل الدین فی شرح المشارق دلیل علیه السبق فی الخفض الی الرکوع
والسجود لجامع المخالفة وفیه نظر اذ ما ذکر متعرض لوقوع الموعد
یقول العبد الضعیف عصمه الله تعالی لا حاجة الی القیاس وقد سبق
قوله علیه الصلوة والسلام ولا ترفعوا حتی یرکع ولا تسجدوا حتی
یسجد قوله ولا تسبقونی بالرکوع وقوله ولا تبادروا الامام
نعم یحتاج الی القیاس فی التعرض لوقوع الموعد به دون التحریم
وقال النووی تهدد الکل بنا على الغلط تحریم ذلک اتفاقا ذکره البناء
حدیث شریفک مفهومی مقتدی امامدن اول رکوع و سجودده
باشنی رفع ایتمسنه حق تعالی انک باشنی حمار باشی و یا خود صورتنی
حمار صورتنه تحویل ایدر دیمشلر بو محلده شارح شیخ

المتوعد به

الکل الذین بونلردر که رکوع وسجودده خفضده سبق یعنی مسابقت
حدیث سابقه قیاس اولنور جامع فی العقد اولنور مقتدی
امامدن رفع رأسی حالتنده مخالفت صورتنده حرمت نتیجه ثابت اولور
قبل الامام خفض صورتنده دخی ثابت اولور دخی بو ذکر اولنان
فعلک فاعلی متوعد اولمغله وقوعنه متعرض اولندر متوعدیه حق
تعالی انک رأسنی حمار رأسی یا صورتنی حمار صورتی قلمسیدر فاضل متوعی النبه
نعمة الله یغفر له شیخ الحکماء ویتانش علیه الشوق کلامیه
بطریق الاعتراض جواب ویروب بیورمشلر که شویله مستند
قطعا قیاسه حاجت یوقدر زیرا بو حدیث شریفده متقدم
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک ولا ترکعوا دخی
فلا تسبقونی دخی ولا تبادروا الامام احادیثی حدیث متقدم
امام بو احادیث البته حرمت ثابت اولور نصک وجودی
متوارد اولمش اولدی قیاسه رجوع اثبات نصک عدم وجودی
حالتنده لکن ایله اولنجه بعده ذکر اولنان حدیث شریف یعنی احادیث
سابقه یه قیاس حکمی دکلدر بعده نیه بویوردیلر که اما تخشی حدیث شریفنده
متوعد بهک وقوعنه تعرض صورتنده قیاسه محتاج اولور
اما تحریمک وقوعنه دکل متوعد به حق تعالی انک رأس حمار یا صورت
حمار قلمسیدر اما رکوع وسجودده سبقده قیاسه محتاج اولور
زیرا حرمت واردر اولا احادیث شریفه بو وعیده تعرض ایدن
ساکتدر انلر معلوم اولدیکه فاضل متوعد الیهک نعم محتاج الی القیاس
دیو بیوردقلری متوعد بهک وقوعی حقنده در تحریم حرمتی

الرجوع الی القیاس عند عدم النص

صورتنده دکل یوقاری ذکر اولندی ولا ترکعوا ولا تسجدوا
فلا تسبقونی ولا تبادروا الامام حدیث شریفنده واقع اولان
نهیلر حرمت ثبوتنده در بو خصوصه متوعده صورتنده دکل
زیرا احادیث سابقه ده بو وعیده تعرض یوقدر امام نووی رحمه الله
بیورمشلر که بو افعالک فاعلی اشد عقوبه مستحق اولور ولا سیما تشدید
وارد و بو تهدید و تشدیدک مطلوبی بو فعلک غایتده غلط
حرمتی بیاندر که نمازده شروع ایدنجه کرک منفرد اولسون
کرک مقتدی اولسون بو مقوله افعالدن اجتناب و احتیاط
ایده رب کندویی حفظ ایلیه و امامک افعالنه متابعت ایلمیه
مشارق انوار صاحبنک اسمی حسن بن محمد بن حسن ابو الفضائل
الصغانی در بهر فنده رئیس المشدد امام حافظ دمیاطی مزبورک
صلاح و سخاوت و صدق قتنی یعنی صدق القول اولدیغی روایت ایتمشلر
احادیث صحیحین جامع متن مزبور تالیف و مشارق الانوار دیو
تسمیه ایتمشلر و علم لغتده اون جلددن مجمع البحرین اسمیله مسمی بر کتاب
تالیف ایتمشلر و بنه علم مزبورده کذلک یکرمی جلددن العباب الزاخر
نام بر کتاب تالیف ایتمشلر ولکن تمام ایتممشلر بو مرویدر و کتاب
وارد و کتاب التراکیب و کتاب الاضداد و اسماء الافعال
نام کتاب دخی مزبورکدر و اسماء الاثر و اسماء الذئب و کتاب
العروض و کتاب البحری جمله سی مزبورک مؤلفاتندندر و کتاب
مصباح الدجی و کتاب شمس المنیره دخی مزبورکدر و تاریخ وفاتی
دخی شرح ایتمشلر و کتاب الضعفاء و کتاب العوامل و شرح

صاحب مشارق صاغانی

تاريخ ولادت مولوده سنه ٥٧٧
وفات مولوده سنه ٦٥٠

ابيات المفصل وعلم صرفده دخى بر كتاب وكتاب مناسك الحج
جمله بو ذكر اولنان كتب فريده مؤلفاتيدر ولادت شريفلرى
تمش بش سنه صفرينك يوم عاشرى خميس كونى واقع اولوب
وفاتلرى دخى بغداده التى يوز اللى شعبانينك اون طقوزنجى جمعه
كيجه سى واقع اولمشدر رحمة الله عليه رحمة واسعة **قوله** وقال الكرمانى
تهديد ووعيد شديد وذلك ان المسخ عقوبة لا تشبه العقوبات
فتضرب به المثل لتشفى هذا الصنيع وتحذر وكان ابن عمر رضى الله عنه
لا ارى صلوة لمن فعل ذلك واما اكثر العلماء فانهم لم يروا
عليه اعادة الصلوة مع شدة الكراهة والتغليظ فيه
وقالوا كان عليه ان يعود الى الركوع والسجود حتى يرفع الامام
انتهى بخارى شارحى كرمانى بيوردیلر كه انفا ذكر اولنان
مسخ حديث شريفده اولان وعيد وعيد شديددر زيرا بو مسخ
عقوبتدن بر نسنه مشابه اولميان عقوبتدر بو مسخ ايله حق تعالى
حضرتلرينك امرينه مخالفت ايدوب ونهيندن اجتناب ايتميان
كمسنه رحقنده مثل ضرب اولنور يعنى اول كمسنه بو مقوله عقوبته
مستحق اولوب مظهر ولايعنى تحقيق بيلوب اول فعلدن نفسنى
حفظ ايدوب حذر ايلسون ديمكدر ابن عمر حضرتلرى رضى الله عنه
بو فعلى ايشليان كمسنه لرك نمازينى جايز كورمزدى واول كمسنه
نماز قلمشدر ديو حكم ايتمزدى واكثر علما دخى بو مقوله نماز قيلان
كمسنه لرك قلدقلرى نمازك اعاده سنى دخى جايز كورمزدى
شدت كراهتده اولورى ودخى حقنده وارد اولان حديث

بلغ

تغليظده اولورلر اعاده دخى ايتسون زيرا اعاده كراهتدن ايلى
قلنان نمازده واجب اولور بوخصوص كراهتدن دخى خارج اولور
ودخى اكثر علما ديمشلر كه امامدن اول باشنى رفع ايلين كمسنه نك
اوزرينه لازم اولور كه ركوع وسجوده عودت ايليه امام باشنى رفع
ايدنجه يعنى امام رفع ايدرسه اول كمسنه عودت ايليه ديمشلر
قوله وما رواه الطبرانى فى الاوسط عن ابى هريرة
قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما يأمن احدكم اذا رفع
رأسه قبل الامام ان يحول الله رأسه رأس الكلب وما رواه
البخارى ومسلم عن البراء رضى الله عنه قال كنا نصلى خلف
النبى صلى الله عليه وسلم فاذا قال سمع الله لمن حمده لم يحن احد
منا ظهره حتى يضع النبى عليه الصلوة والسلام جبهته على الارض
دخى مسخ حقنده وارد اولان احاديث شديدندر امام طبرانى
اوسطنده ابو هريره حضرتلرندن روايت ايدوب بيوررلر كه
ابو هريره حضرتلرى بيوردیلر كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
بيوردیلر كه سزدن بر كمسه ايمن اولمز يعنى ركوع وسجودده
امامدن اول باشنى رفع ايلين كمسنه نك حق تعالى حضرتلرى
باشنى كلب باشنه تحويل ايدندن ايمن اولسون كذلك بو
حديث شريفده وعيد شديد وارددر ودخى امام بخارى
وامام مسلم حضرتلرى براء بن عازب رضى الله عنهدن روايت
ايدرلر كه براء حضرتلرى بيوردیلر كه بزلر حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلمك اردلرينه نماز قيلاردق قچانكه حضرت سمع الله

قوله ولم يحن بفتح الياء وكسر النون وضمها
حنيت العود عطفته وحنون لغة وفى
صحيح مسلم لا يحنوا احد ولا يحنى روايتان
اى لا يميل ظهره — من الكرمانى

قوللی قرآت ایتدکلری وقتده بزده بر یمز ظهرینی منحنی ایمزدی
یعنی میل ایتدرب قوس کبی اکمزدی حتی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
مبارک اللرینی یره اوزرینه وضع ایدنجه بعده بزده جوز عقب
اینده متابعت ایدرب اللرمزی یره وضع ایدردک دیو بیوردیلر
لم یحن کلمه سی یانک فتحی و نونک سکونی و ضمی ایله حنی یحنو
فعل مضارعدر لم دخولی ایله واو اولدیغی صورتده
لفظا واو یایی اولدیغی صورتده لفظا یا ساقطدر المشتد
صورة اولی ده نونک ضمی صورة ثانیه ده کسری ایله در اشتقاقی
حنیت العود عطفته دیمکدر و حنوته دخی لغتدر اما صحیح مسلم
لایحنو ولایحنی روایتلری دخی واردر ای لایقوس ظهره دیمکدر

قوله وما رواه مسلم عن عمرو بن حریث رضی الله عنه
قال صلیت خلف رسول الله صلی الله علیه وسلم الفجر فسمعته
یقرأ فلا اقسم بالخنس الجوار الکنس فکان لا یحنی رجل منا
ظهره حتی یستتم ساجدا والاحادیث فی هذا کثیرة جدا وما
ذکرنا کفایة للمسلم العاقل انتهی براء بن عازب حضرتلرندن
امام بخاری روایت ایلدوکی حدیث شریفک مضمونی
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک قلدیغی نمازک کیفیتنی
اعلام ایدر بو حدیث شریف دخی کذلک حضرت رسول
اکرمک صلوة کیفیتنی اعلام ایچون تذییل اولنمشدر
امام مسلم حضرتلری عمرو بن حریث حضرتلرندن روایت ایدرلر
انلر بیوردیلرکه بر کونده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

تفسیر کلمة لم یحن واشتقاقیله

صح النقل محله

الخنس النجوم الراجعة الی مکانها القدیم
والکنس النجوم الثوابت فی مکانها وجملتها
خمسة زحل ومشتری ومریخ وزهره وعطارد
ویقال النجوم منها ذی سیر کل منها
استقامة ورجوع ولکن رجوعها
لیس بمحسوس کما

صلوة

صلوة فجری قیلدقلرنده امامه اقتدا ایلدک حتی فقیر اشتدم که
حضرت رسول فلا اقسم بالخنس الجوار الکنس آیت کریمه سنی قرأت
ایلدیلر و اول حالده بزدن بر یمز ظهرینی منحنی ایتمدی یعنی بلنی اکوب
قوس کبی ایتمزدی حتی حضرت ساجد اولدیغی حالده کوکنی تمام
ایتمیجه اول محلده دکلین بریمز رکوعه انحنا کوسترمزدی عمرو بن حریث
رسول علیه السلامک ذکر اولنان آیت کریمه یی تلاوت ایلدوکلرینی اشیتدم
دیو بیوردقلرنده وتعیینها بو آیت کریمه یی ذکر ایتدکلرنده فقیر وجه
اوج وجهله جواب ویرمشدر جواب اول بو درکه حالا رسم صندکلر امامه
متابعتک وجوبی بیاننده در ایله اولنجه امامه اقتدا ایدن
کمسنه تمام مرتبه سکینه ووقار واظهار خضوع وخشوع ایدوب شول
مرتبه کیدوبی جنابا برت تسلیم وجمیع افکارینی امامک اقوالی
استماع وافعالنه متابعته صرف ایلیه که حتی امامک قرأت ایلدوکی
آیت کریمه مسموعی وقنقی سوره دیدر معلوم اوله جواب ثانی صلوة
فجر سور طویله ایله قلنمق مستحب ایدوکنه اشارت بیورلمشدر جواب ثالث امامک
تلاوت ایلدوکی آیتی تمام ایتمیجه متعتد اولانکمسنه ظهرینی الممیه ایدوب رکوع
تمام اولمیجه متعندر اسیل ایدوب انحنایه میل ایتممکه اشارت واردر
بوننده حکم فاصل بو حرالیه تعلیه تعوذ سوره لرکه امامه متابعتک حقیقته
وارد اولان احادیث شریفه نیجه قدر لکن بزم بو ذکر ایلدوکمز
احادیث شریفه مسلم عاقله کفایت ایدر یعنی عاقل اوله مسلم اوله
وارد شنفه امام ثانی اوله احادیث مذکوره نک بری کفایت ایدر
قنده قالدیکه بش اوچ حدیث اوله اللهم اجعلنا من الذین یتبعون

جواب اول

جواب ثانی

جواب ثالث

الامام فی الافعال ویستمعون الاقوال قوله واما تسنن الصف
کما قال فی التاتارخانیة فاذا قامت فی الصفوف تراصوا
وسووا مناکبهم وفی جامع الجوامع وتسد فرج الخلل وینبغی ان
یجیئ الی الصلوة بالسکینة والوقار وفی الخلاصة وان خاف
الفوت وکذا اذا ادرک الامام فی الرکوع وفی جامع الجوامع
وینبغی ان یحاذی الامام افضلهم تا هنا معنی الیه تعمد ایله تسویه
بیوقاردن دیباجه رسالده درنتهاعلی مقدمة واقوال الفقهاء
ومطلب فی تتمیمه جوبیورد قلرندکه متابعت امام وتسنن صف
حقنده حی وارد اولان احادیث شریفه فی ایراد وتحریر مراد ایتدیکدن
اولوب متابعت امامه متعلق احادیث شریفه فی بیان واتمامندن
سنن صفک بیاننه مباشرت بیوریب واما تسنن الصف دیو
ابتدا بیوردیلر قوله واما تسنن الصف یعنی سنن صفک حقنده
وارد اولان مسائل جملهسندن تاتارخانیهده ذکر اولنان مسئله
بودر که قچان امام محرابه توجه ایلدیکده جماعت مسلمین صف
اولمق ایچون قائم اولدقلری زمانده بربرلرینی ضم ودفع ایلیه
منتصر اولهلر ودخی اوموزلرینی برابر ایلیهلر حتی برکمسنه
برصفه ایتدکده اخرینه وارنجه ناظر اولسه اعوجاج مشاهده
ایلمیه تراصوا صاد مهملهنک ضمیله تضاموا وتلاصقوا معناسنه
یعنی بتینلر بزنه شول مرتبه ضم والصاق بولنه که صفده اعوجاج
حاصل اولمدقن بتینلر بزنه کچمک ممکن اولمیه آیت کریمهده دخی
کانهم بنیان مرصوص بومعنایی تاکید ایدر اشتقاقی رص البنا
ای

تفسیر لفظ تراصوا

143

ای الصق بعضه ببعض دیدیلر شرح کرمانیده تحریر اولنمشدر که
ابو موسی الاشعری حضرت رسول علیه السلامدن روایت
ایدر که حضرت بیوردیلر که قچان سز نماز قلمق مراد ایلدیککزده
صفلریکزی اقامت ایلک بعده بریکز امام اولسون وقتی امام
تکبیر ایلدیکده سزدخی تکبیر ایلک وامامه اقتدا ایلک البته جماعتک
تسویه صفوف لازمدر زیرا التسویة سنتدر بوجملهده شارح مزبور
کرمانی بر سؤال ایراد ایدوب بنه جواب ویرر که تسویه صفوف
سنتدر بلکه حقنده وارد اولان وعید وجوبنه دلالت ایدر ایله
اولنجه وجب دیمک فهم اولنور دینلسه جواب ویریلورکه بو وعید
تغلیظ وتشدید ایچوندر یعنی تسویه صفوفدن صفوفک
معلقه تحریض وتاکید ایچوندر دیلمشدر نعمان بن بشیر
حضرتلری بیوردیلر که قچان حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ایله
نماز قیلدق عمدا صفلریمزی برابر ایدرلر ایدی دکلدی [illegible] تاکیدات
تعبید واهتمام بیوروب تمام صف برابر اولدقده تکبیر ایدرلر ایدی
تسویه صفوف امامه سنت اولدوغی بوندن فهم اولنور وجامع
جوامعده وتسد فرج الخلل عبارتی واقع اولمشدر یعنی تسویه
صفوف ایدهلر ودخی خلل سد ایدهلر خلل خانک فتحهسیله فتحه معنی
فرجه معناسنه در سؤال مرتبه بربرلرینه متصل اولهلر که
مابینلرنده فرجه اولمیه یعنی برشخص کچمک ممکن اولمیه ودخی امامه
اقتدا ایدوب صفه طوغری توجه ایدن کمسنهیه لایق اولان اولدر که
سکینه ووقار ایله داخل اوله خلاصهده اگر جماعتی فوت ایتمک

تسویة الصفوف علی الامام سنة

التخلل بالحاء الفرجة

ثواب السکینة والوقار

صحابی دخی اولورسه سکینه و وقار ایله توجه ایلیه کذلک امام
رکوعده ایکن داخل اولورسه عجله ایدوب سکینه و وقاری ترک ایتمیه
سکینه اکا دیرلر که حرکاتنده عجله ایتمیوب تأنی ایدوب وکلی
عبثدن اجتناب ایلیه وقار ایسه هیبت وجودینه تأنی ودخی
دفعی شیئی اشتغی اکوب غض بصر ایدوب سکینه ایله طوریه کذلک
اقامتی دخی استماع ایدرسه عجله ایله یوریمیه زیرا حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بویوردیلر که اکر خبر اقامتی
استماع ایدرسه‌کز نمازه توجه ایلک و دخی سکینه و وقاری التزام ایلک
سرعت ایله یوریمک امامه یتیشمک ایچون عجله ایتمیه‌سکز امام ایله تمام ایلک
سزدن فوت اولانی یعنی اتمام ایلک دیو بیوردیلر بو حدیث
شریفده سکینه و وقار ایله نمازه دخوله اشارت واردر دخی
کتاب مذکورده ذکر اولندیکه لایق اولان اول صفده جماعتک
افضللری امام ایله محاذی اوله اکر بعد تسویة الصفوف برکیمسه
کلوب اقتدا ارادیله نظر ایلیه کوره صفک ایکی طرفی
برابر ایسه امامک صاغ جانبنده واره اقتدا ایلیه واللا
صفده نظر ایلیه اکر صفده فرجه بولورسه قایم اوله
اکر صف اول کامل ایسه برکیمسه‌یه مزاحم اولمیوب فقط
صف اکمال ایسه دخی فرجه بولورسه انی تمام ایلیه امام ایسه
صفک اورته‌سنده وقار ایتسون طوره اکر صف اولده
فرجه بولوب صف ثانیده بولمسه صف ثانی یاره صف اوله
واره اکر صف اولده فرجه بولوب صف ثانیده طورسه

ثواب

نزول الرحمة الى الصف الاول

ابو موسی الاشعری من کبار الصحابة

ثواب حاصل اولماز زیرا صف اولک اول فرجه و خلل
حرمتی بو قدر اجرلری ناقص اولور و افضل اولانی امامک
صاغ جانبنده طورمقدر زیرا اخبارده واردر که
الله سبحانه و تعالی حضرتلری جماعته رحمت انزال مراد ایتدکلری
اولدقده اول رحمت امامه نازل اولور بعده امامدن تجاوز
ایدوب صف اوله امامک عقبنده قایم اولان
کمسنه‌یه نازل اولور بعده صفک صاغ جانبنه بعده
صول جانبنه صف ثانی‌یه وارنجه و حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم دن روایت اولنمشدر که ایلر بیوردیلر که
امامک اردنده وقار ایتسون قایم اولان کمسنه‌یه یوز وقت
نماز ثوابی صاغ جانبنده اولانلره یتمش وقت نماز ثوابی
صول جانبنده اولنلره اللی وقت و بونلردن صکره سایر
صفوفک اصحابنه یکرمی بش وقت نماز ثوابی نازل اولور
دیو بیورمشلردر • ابو موسی الاشعرینک اسمی عبد الله بن
قیس در صحابه‌نک کبارندن و فضلا و فقهاسندندر
حضرت رسول علیه الصلوة والسلام زبید و عدن و ساحل
یمن طرفلرنده استعمال و استخدام بیورمشلردر و حضرت عمر
رضی الله عنه دخی بصره و کوفه‌ده کذلک استخدام ایتمشلردر
بعده دمشقه کلوب معاویه‌یه ملاقات اولمشدر بعده مکه‌دن
حبشه و حبشدن مکه‌یه هجرت ایتمشدر اوچ هجرت صاحبیدر
حضرت رسول علیه السلام قرآن اوقیوشنی تحسین ایتمش حدیث شریف

نقل ایتمشلردر اللی درت حدیثی بخاری ذکر ایتمشدر عنایتله حسن
القنوت ایدی حق تعالی حضرتیله اکر ادا ادوصوتمز صوت احسان
ایتمش ایدی و امام اهل سنت اولان شیخ ابو الحسن الاشعری بونک اسلفندن
هجرتک قرق درت و یا خود قرق بش سنه سنده دار اخرته انتقال
ایتمشدر تفصیلی کوفه اهالی ایتمشلردر اصح اولان قول اولدر
رحمة الله عليه رحمة واسعة **قوله** وفي الخلاصة اذا دخل المسجد والامام
في الركوع لا يدخل في الركوع ولم يكبر ما لم يتصل الى الصف انتهى
وفيها ايضا افضل مكان المأموم حيث يكون اقرب الى الامام
فاذا تساوت المواضع ففي يمين الامام وفي الخلاصة وان لم يجد
في الصف الاول فرجة يقوم في الثانية لانه اقرب الى الاول
ودخی ساتن صفه متعلق اولان مسائلدندر خلاصه ده ذکر
اولنمشدر که مصلی مسجده داخل اولوب امام اول حالده رکوعده
اولسه اول کمسنه رکوعه داخل اولمیه ودخی تکبیر ایتمیه مادامکه
صفه واصل اولمیه ودخی خلاصه ده ذکر اولنمشدر که جامع شریفده
اولان جماعتک و امامه اقتدا ایدنلرک غایت افضل اولان مکانلری
امامه قریب اولان کمسنه لرک مکانلریدر اکر مواضع متساوی
اولسه یعنی فضیلتده برابر اولسه امامک صاغ جانبی اولان اکمنه
افضلدر ودخی کتاب مذکورده تحقیق اولنمشدر که اکر امامه اقتدا
ایدن کمسنه صف اولده فرجه بولمسه صف ثانیده قایم اوله زیرا
صف ثانی صف اوله اقربدر **قوله** قال النسفي سألت
ابا الفضل الكرماني وعلي بن احمد عن افضل الصفوف في حق

افضل المواضع يمين الامام

145

الرجال فقال في صلوة الجنازة اخرها وفي سائر
الصلوة اولها یعنی ساتن صفه متعلق اولان مسائلدندر
امام نسفی بیورمشلردر که جامع شریفده اولان رجال جماعتک
صفلرینک قنقی صفی افضلدر دیو ابا الفضل کرمانیدن
ودخی علی بن احمد دن سؤال ایلدوکمده بیوردیلر که جنازه
نمازنده رجال حقنده افضل صفوف غایتده اخرنده
اولان صفدر سایر نمازلرده افضل صفوف اولدر
دیو جواب ویرمشلردر جواهر الفقهده صحیحی جنازه نمازنده
افضل صفوف صف اخر اولمسنک علتنده اظهارا
للتواضع ليكون شفاعته ادعى الى القبول ایله
تعلیل ایلمشلردر و تاتارخانیه کتاب عزبوردده قنیه دن نقل
ایدرلر که حضرت رسول اکرم صلى الله عليه وسلم شول جنازه یه که
اوچ صف حاضر اولسه ودخی اوچ صف ایله نمازی قلنسه البته
اول میت مغفور اولور دیو بیورمشلردر مثلا جنازه
یدی نفر کمسنه دن زیاده حاضر اولمسه انلر اوچ صف
کیفیتی نه وجهله اولور دیمشلر اول یدی نفر کمسنه نک
بری میتک اوکنده طوره اوچ انک آردنده طوره
و ایکیسی اول اوچ کمسنه نک آردنده طوره لر و بری
دخی اول ایکی کمسنه نک آردنده طوره اوچ صف
بو وجهله اولور دیو جواب ویرمشلردر امام نسفی
حضرتلرینک اسملری عبد الله بن محمود حافظ الدین

النسفی در کنیتی ابو البرکات در منظومه شرحی مصفی مزبور
تألیفیدر ومنافع نام کتاب مدرکی دخی مزبور کبدر وعلم فقهده
وافی نام تألیفی ایدوب شرح کافی دخی بو ایکیدر وکنز الدقائق
نام متن متینی دخی مزبور تألیف ایلمشدر واصول فقهده منار
وعلم دینده عمده ونکنک شرحی وهدایه شرحی دخی مزبور کبدر
علم فقهی شمس الائمه امام کردریدن تعلم ایدوب وزیادات دخی
عتابیدن روایت ایلمشدر هجرتک یدی یوز اون سنه سنده
بغدادده دار آخرته انتقال ایلمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة ابو الفضل
کرمانینک اسمی عبد الرحمن بن محمد بن ابرهیم رکن الدین ابو الفضل
الکرمانیدر درت یوز اللی یدی شوالنده کرمانده تولد ایدوب بعده مروده
وارد اولوب انده علم فقهی تعلم وفراغت ایدر سنه واصل اولدقده
خراسانده طائفه حنفیه یه امام اولمشدر جامع کبیری شرح ایدوب
بنه شرح یازوب ایضاح تسمیه ایتمشدر هجرتک بش یوز قرق اوچ
ذی القعده سنک بکرمنجی کیجه سی مروده دار آخرته انتقال ایلدیلر
رحمه الله رحمة واسعة ~~متن~~ وقال ابن همام حسان الصف
التراص فیه والمقاربة بین الصف والاستواء فیه وفی صحیح
ابن خزیمة عن البراء کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یأتی ناحیة الصف
فیسوی صدور القوم ومناکبهم ویقول لا تختلفوا فتختلف
قلوبکم ان الله تعالی وملائکته یصلون علی الصف الاول ابن همام
فتح قدیرده اولکاتبه بیوردیلر که تراص بالصف نه یعنی صفک
تمسکنیدر جماعت صفده اولد قلرزمانده بری برینه ملاصق

دباشنه اولان کمسنه یه قریب ومتصل اولمق وصف بینینه
مقارنت واستوا بر معنایه در لکن تراص غایت بری برینه
متصل اولمقدر شول حیثیت ایله که اثوابری بری برینه مختلط
اوله نته کم بنانک احجاری واحجاری بری برینه مختلط اولوردغی
کبی که کانهم بنیان مرصوص آیت کریمه سنده دخی فهم اولنان
بو معنادر ومقارنت ایکی صف آراسنده فاصله موقی اولمق
شول مقدار اولاکه بری کلوب اول ایکی صف بیننده نماز قلوب
سجده ایتمک ممکن اولمیه واستوا اوموزلری وایاقلری وموضع
سجودلری بری برینه مخالف اولموب برابر اولمقدر تراصک معناسی
یوقاروده مرور ایلمشدر ودخی ابن خزیمه صحیحنده براء بن عازب
رضی الله عنه دن روایت ایدوب بیورمشلر که حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم قچانکه صفک اطرافنه کلوب نظر ایلدکلرنده
صفک اعوجاجنی تسویه ایدوب جماعتک کوکوسلرینی
واوموزلرینی برابر ایدرلر ایدی وبیورر لر ایدیکه یا قوم سز اختلاف
ایتمک سزک اختلاف فکرایله قلبلریکز دخی مختلف اولور یعنی
صفکزی برابر ایلمک بر بریکزه متصل اولک و قریب اولک که
سزک قلبلریکز دخی الله تعالی ییتمن اولسون ودخی الله تعالی
حضرتلری ذات عظیملیه ودخی ملائکه کرام صف اول اوزرینه
صلوه ایدرلر یعنی صف اولده اولان جماعته رحمت ومغفرت
انزال ایدر حدیث آخرده اقیموا الصفوف فکم وتراصوا فانی
اراکم من وراء ظهری بیورمشدر معنیسی سز صفلریکزی تمام ایلک

وعلم کلامده اعتماد نام کتابی وفدارک التنزیل وکشف الاسرار وحقائق التأویلی

وفات مزبور سنه ٧١٠

ولادت ابو الفضل سنه ٤٥٧

وفات مزبور سنه ٥٤٣

التراص والمقاربة والاستواء

و صفده استوا دخی سنعذر تراص ومقارنت صح

الرؤية من معجزات المخصوصة لرسول الله صلى الله عليه وسلم

وبرابر اولمك متفرق ايكن غير مستوى ايكن طورمك و دخي طن
ايتمك كه بن سزي كورميم تحقيقا بن سزي آرديمدن كوررم اولوقدنه
كوردوكم كبي ديو بيورمشلردر بو رؤيت معجزات رسول صلى الله
عليه وسلمدندر و آنلره مخصوص صدر انظار [redacted] ايديكه لا تختلفوا
فتختلف قلوبكم تركيبنده بو جمله جزاء دعاء صيغه طرزنده قرينه غيري
شغل ايله مشغول اولمك انجق صفي تسويه ايله تعقيد و اهتمام
ايلمك اختلاف ايله خلافك بينلرنده فرق واردر اختلاف
قول و فعلده استعمال اولنور اما خلاف انجق قولده استعمال اولنور

الفرق بين الخلاف والاختلاف

مثلا مسئلهده ائمه مذهبك قولري و يا فعللري اكثريسي مبني
تعارض واقع اولسه و فيه اختلاف الائمه دينلور بعض مباحث
ادله اكثر قول و فعلك صحتني مأخذلرندن استخراج و استنباط ايدرو
والاصح قولي ايله اصطلاح ايدرلر و خلاف صورتنده مثلا و فيه
خلاف لابي يوسف اولابي حنيفه اولمحمد دينلور انجق خلاف
قولده مشترك اولور انجق فيه معنى بو ايله دمك اولور كه تسويه
صف امر دين اكرچه اينه اهتمام مطلوب مبالات اولنوره اولوق
خارج صلوتده اولمق كبي تسويه صفي مراعات استحباب اولنور ايسه
قلبلر دخي مختلف اولور بر احاديث شريفه وارد اولمشدر
ان الله لا ينظر الى صوركم و [redacted] واموالكم ولكن ينظر الى قلوبكم
واعمالكم مضمونى ظاهر اولور آندن ظاهرا تسويه امرينه
اهمال اولنوب بر خوشجه صفلر برابر ايدرو تامور اولده
اوزره حركت و نتيجه قلبلر دخي مختلف اولورلر اصلا

١٨

147

ظاهر اختلاف باطني مستلزمدر حديث آخرده البعض
بين وجوهكم واقع اولمشدر يعني اكر تسويه صفوفي ترك
ايدوب بعضكز بعض اوزرينه تعدي ايدر سبيله الله تعالى ترك
آراكوره مخالفت وعداوت ايقاع ايدر ديمكدر ايقاع
صورتينه مخالفت عداوتك كيفيتينه و جمله درسيني
صفده تقدم متابعت امام حقنده وارد اولان احاديثدن
اما يخشى احدكم اذا رفع رأسه قبل الامام حديث شريفيدر
المشهدر قوله وروى الطبراني عن حديث علي رضي الله عنه
قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم استووا تستووا قلوبكم
وتماسوا تراحموا وروى مسلم واصحاب السنن الا الترمذي
عنه عليه السلام قال الا تصفون كما تصف الملائكة عند ربها
قالوا وكيف تصف الملائكة عند ربها قال يتمون الصفوف
الاول ويتراصون في الصف وفي رواية البخاري فكان
احدنا يلزق منكبه بمنكب صاحبه وقدمه بقدمه و بو
تسويه صفوف حقنده وارد اولان احاديثدندر كه امام
طبراني حضرت علي رضي الله عنهدن روايت ايدر حضرت رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشلردر كه صفلر برابر ايلك كه
قلبلر برابر اولسه دخي بربريكزه مس ايلك كه مرحمت اولنسز
يعني بربريكزك اثوابي اخري مس ايلسون عائله القتال
والصافقين عبارتدر و دخي امام مسلم و اصحاب سنن امام
ترمذيدن غيريسي حضرت رسولدن روايت ايدرلر كه حضرت

في النسخ وتماسوا

کیفیة صفوف الملائکة عند ربها

جماعته خطاب ایدوب بیورورلرکه اکاه اولك و ملئکه
اولك ملائکه کرام جناب باری حضورنده صف اولدقلری
کبی سز دخی ایله صف اولك الا حرف تنبیه اولدوغی
صورتده معنی بویله در استفهام اولدوغی صورتده معنی
بویله دیمك اولور که ملائکه کرامك صفی کبی سز دخی صف
اولمزمیسز انلر نیجه تسویه صفوف اوزره اهتمام ایدوب
حضور رب العالمینده خضوع و خشوع و سکینه و وقار ایله
طورورلر ایسه سز دخی ایله ایلك انلر جناب باریه قریبدر
برابر اغوز دیو تکاسل و اهمال ایلمك زیرا جناب
باری یاخود رحمته فی کل مکان و فی هذا المکان یا من لا
یخلو منه مکان صفتیله موصوف اولوب کرچه مکاندن
و رؤیته عیوندن و احاطه ظنوندن و کنهنه بلوغ عقولدن
منزه بر واجب الوجود در ایدوکنی بیلوب ادعا ایلیکز دیمکدر
بو معنالری ملاحظه و تفکر ایلیك و اول دخی صف اولك دیمکدر
حضرت رسولك لساننده بو کلام صادر اولدقده صحابه کرامدن رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین دیدیلر که یا رسول الله ملائکه کرام جناب باری حضورنده
نیجه صف اولورلر و کیفیتی نیجه در بزه اعلام ایلیك دیدکلرنده
حضرت بیوردیلر که اول ملائکه صفوف اولی‌یی اتمام ایدرلر
یعنی اکمال ایتمینجه بر درجه قالمز دخی صفده بربرلرینه
ملاصق اولورلر دیو بیوردیلر و دخی نکارینه تسویه صفوف
حقنده بویله روایت اولنمشدرکه حضرت بیورورلرکه قچان صف اولدقده

شول

شول وقتده تسویه حق اهتمام ایدرزکه بربریمزك اوموزلری برابر
اولان کمسنه‌نك اوموزینه ملاصق و متصل و آیاغمز دخی کذلك
آیاغمز دخی اولان کمسنه‌نك آیاغنه متصل اولوردی دیو بیوردیلر ایدی
تسویه صفوف سنت اولدوغنه بو احادیث شریفه دلالت واضحه
واردر قوله وروی ابوداود واحمد عن ابن عمر رضی الله عنه انه
علیه الصلوة والسلام قال اقیموا الصفوف وحاذوا بین المناکب
وسدّوا الخلل ولینوا بایدی اخوانکم ولا تذروا فرجات
الشیطان ومن وصل صفا وصله الله ومن قطع صفا قطعه الله
وروی البزار باسناد حسن عن النبی صلی الله علیه وسلم من سدّ
فرجة غفر له وفی روایة ابی داود عنه علیه الصلوة والسلام قال
خیارکم الینکم مناکب فی الصلوة وبهذا یعلم جهل من یتمسك
عند دخول داخل بجنبه فی الصف ویظن ان فسحه له ریاء
بسبب انه یتحرك لاجله بل ذلك اعانة له علی ادراك الفضیلة
واقامة لسد الفرجات المأمور بها فی الصف والاحادیث فی هذا
شهیرة کثیرة انتهی ودخی تسویه صفوف حقنده وارد اولان
احادیث شریفه‌دندر ابوداود و دخی احمد ابن عمر حضرتلرندن
روایت ایدرلرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه
صفلریکزی اقامت ایلیك یعنی طوغری و برابر ایلیك اقامتك
معناسی و اشتقاقی یوقاروده مفصل و مشروح بیان و تحقیق اولنمشدر
و دخی اوموزلریکزی بربریکزك اوموزلرینه برابر ایلیك و دخی صف
بیننده اولان خللی سد ایلیك و دخی اخوانکزك اللرینه یموشاق اولیکز

صح النسخ
حاذ عنه یحید حیدة ای مال وعدل

قوله ولینوا فی بعض النسخ لینوا بالکسر والسکون
وقوله ولا تذروا ولا تترکوا فرجات
للشیطان ای لا تترکوا منه

الفسحة الوسعة

خیارکم الینکم مناکب

الخيار الصلحاء دیو کتب لغاتنه تصریح اولمشدر یعنی
اومولریکوزی لتنی اوزره طوتوب خارجده برینی کلوب
صفه دخول مراد ایلیه و مولریکزی چکوب ال کمنه یه
یر ویروب فرجه بی سد ایلمکدر بو محلده لتنی منکبدن
مراد صفه دخل اولمق مراد ایدنه کمسنه اول صفده اولان
کمسنه یه برابر طوره جق اوراه ویاخود التی اوموزینه سیوزه
ایچون وضع ایله اول کمسنه اطاعت ایلیه مخالفت ایلمیه اکر
صفه داخل اولمق مراد ایلیه ترک ایلمیه اول کمسنه صفه داخل
اولمغه منع ایلمیه بعضیلر لتنی منکب صلوة ایچنده سکون
وخشوع وطمانینتدر دیمشلردر اما بو محله وجه اول لایقدر
و مناسبدر جواهر فقه صاحبی طاهر بن اسلام بن قاسم
الانصاری رحمه الله علیه تالیف ایلدوکی خزانه سنده بیوررلر که بر کمسنه
جامع شریفه داخل اولدقده صفده فرجه بولمیه یالکز جه
طوره بری جذب ایتمیه جوخلاصه دن نقل ایلمشدر اما
بعضیلر صفدن برینی جذب ایلیه ویانینه طوره دیمشلر
اما نجم الدین الزاهدی الخوارزمی قنیه ده بیورمشدر که فی زماننا
اول کمسنه یالکز جه طورمسی اولیدر زیرا عوام جاهللر اولدوغی
جهلک غلبه سندن اولوری اکر چه ایدرسه نمازی فاسد اولور
دیشی منیه المصلی ده معتبردر اولان کمسنه صفده فرجه اولدوغی
صورتده صفک آردنده قلمق مکروهدر فرجه بولورسه جذب
ایلیه جوتحریر ایلمش قوله وبهذا العلم الخ یعنی بو حدیث

الآدمی المبغض الحطاب
وصاحب شرح جامع الصغیر
عبد الرووف المناوی
الحدادی فانه تارخ ترجمه
الزبور ومن زعم انه یعنی لینا
المنکب السکون والخشوع فقد ابعد
منه

تلیین ایلمک یعنی صفه داخل اولمغه عکرده یانکزده اولان
کمسنه بی بکا یر ویر دیو الکز ایله ایتی ویروب و طوقنوب
اذا ایلمک سکون و وقار و خضوع ایله قایم اولکنسی ودخی
فرجات شیطانی اظهار ایدوب ایکی کشی بینینده خالی
یر قومق ترک ایلمک زیرا شیطان علیه اللعنه اول محلدن
جماعت ایچنه کیروب ممرک صلوتکز فساده ویرر صفلاری
ایدر خلل خانه جه نک فتحی ایله فرجه معناسنه در بر کیجه الق
دیمکدر ودخی خبرده کلمشدر که کمسنه صفه واصل اولدقده معنی
طشره ده جامعه کیروب صفه طوغری وارزو اول صفده صانع
وصول جانبنده اولان کمسنه نک ارسنه کیرسه حق تعالی دخی صل
ایدر معنی بو بله دیمک اولور که رحمت ومغفرته لایق اولور ومعنی
قطع ایلیه حضرت الله انی قطع ایدر قطع وصلک مقابلیدر
یعنی رحمت ومغفرتدن قطع ایدر جماعت ثوابنه نایل اولماز ودخی
بر از حضرت رسول علیه السلامدن اسناد صحیح ایله روایت
ایلدیلر که حضرت بیوردیلر که سزدن بریکوز فرجه سد ایلیه حق
تعالی انی مغفرت ایدر یعنی صفده اولان ارالغه کلوب داخل
اولوب ول ارالغی سد ایلیه مغفور اولور دیو بیورمشلردر و ابو
داوددن روایتده دخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حیرلرکز
نرک خیرلوکز یعنی صالح و ورع ومتقی اولانکز صلوة ایچنده
مناکبی الین اولانکزدر خیارکم ده که خیار لفظی خانه معجمه نک
فتحی ویانک شدی نک کسری ایله اولان خیرک جمعیدر

شرعك مضمونيله معلوم اولوركه خارجدن برکمسنه کلوب صفده
اولان کمسنه نك يانينه امامه اقتدا ايتمك ايچون طورجق يره اول
کمسنه يانينه اولان کمسنه يي طورتوب مراد ايلدکيه اول کمسنه يه يير
ويرمك ايچون طوردوغی يردن متحرك اولان کمسنه نك بو
وضعنی وبو فعلنی ريايه حمل ايدوب رياطن ايليه اول
مقوله کمسنه نك جهلی ظاهر ومعلوم اولور بو معنی عوام
جهلا بينينده مشهوردر که مثلا جماعت صف باغليوب امامه
اقتدا ايلدکلرينه طشره دن بری عجله ايله جامعه داخل
اولدقده صفلرده يير بولمدقده صفك ايچينه کيروب ايکی
کمسنه نك يانينه طورمق مراد ايلدکده اول کمسنه يه فرجه احجوب
يير ويرمك واکا خاطر ايچون صيقشوب متحرك اولمسنی
ريا ذوق نمازی فاسد اولور ديرلر مع هذا ايله دکلدر بلکه اول
کمسنه مأجوردر زيرا طشره دن کلان کمسنه يی جماعت ثواب
وفضيلتنه يتشدرمکله معين اولمغين مأجور اولور وعنده
ماعدا التسويه صفوف حقنده وارد اولان احاديث شريفه ايله
مأمور اولور وثمر فرجه لری سد ايلمك ثوابينه دخی نائل اولور
يعنی فضيلت جماعته اعانت وسد ايله مأجور اولور وغير
فرجانی اقامت واردر بو حديث شريف جماعتله نماز قيلمنك
نه مرتبه فضيلتی وترکی صعوبتی نه مرتبه عقابه مستحق وجماعت
سنت مؤکده اولوب قوته وجهته مشابه وترك صعوبتنه
تارك سنت اولمسنه اشارت واردر بلاحظه ايليه سن

برکمسنه

برکمسنه جماعتی بغير عذر ترك ايلسه تعزيره مستحق اولور دخی
قومشولری سکوت ايله آثم اولورلر حتی مفتی اهل مسجد جلال الدين
حضرتلری بو خصوصی استفتا ايتدکلرينه جماعتی ترك
ايليان کمسنه نك شهادتی مقبوله دکلدر ديو افتا ايتمشلردر
بو محلده جامعه کيروب جماعته داخل اولمنك کيفيتنی بيان
اولمغله بيان ايدهيم برکمسنه جامعه کيرمك مراد ايلسه اول
کمسنه اول صاغ اياغی […] صول اياغی ايله ابتدا ايليه
دخی داخل اولدوغی کبی بسم الله والحمد لله والسلام علی رسول الله
اللهم افتح لنا ابواب فضلك وابواب رحمتك انك انت الوهاب ديه
ياخود رب انزلنی منزلا مباركا وانت خير المنزلين ديه زيرا
رسول اکرم صلی الله عليه وسلم […] منزله نزول ايلرلر
بو دعايی اوقورلر ايدی […] امام صدر الدين […] الاسلام ابو اليسير
بيورمشلرکه بو دعای شريفی اکثرا اوقور ومداومت ايدرك وبو دعا
سببيله فوائد کثيره بولوردق ديو بيورمشلردر واياغی قابتی
چقارايکن يا بوجك چامور […] جامعك ديوارينه وحصيرينه
سلممه ويا بوجنی يره يا قبويه وجامع ايچنده کلام دنيوی
ايتميه واذان وخطبه اوقونورکن سوز سويلمه وتوکورمك […]
ايدرسه […] سنه توکوروب ايچنه […] بر صنعت ايله
تقييد ايلمه زيرا جامع موضع طاعت عبادتدر وجمل ذکر الله […]
ايلا […] طاعت وعبادته متعلق واکا منسوب برشی ايله مقيد
اولوب نمازه طوروجق اول نيت ايليه وشروع ايلدکی فرضی

بحث الفور علی ترك الجماعة

عدم قبول شهادة تارك الشهادة

دعاء النبی عليه السلام حين النزول

وياخود اعوذ بالله بكلمات الله التامات من شر ما خلق صح

وقت نمازیدر فرض هیدر سنت هیدر نافله هیدر و تطوع هیدر
کوکلندن نیت ایلمیه و دل ایله ذکر ایلمیه سنته شروع ایلدکده
نویت ان اصلی سنة الفجر دیه و فرضنه دخی نویت ان اصلی
لله تعالی فرض الفجر دیو نیت ایلمیه امام ایسه انا امام لمن تبعنی
دیه منفرد ایسه واقتدیت بهذا الامام دیه و نماز
قیلار ایکن یا بانه نظر ایتمیه خضوع و خشوع ایله طوره و بغیر عذر
واو کسور ملیه و بر حرف صلدر اولاجق صوت ایتمیه و یا ضحک
چاغلمیه و اثوابی ایله اوینامیه غیری یره التفات
ایتمیه و اگر جماعت اوندن زیاده اولورسه امام جماعته
توجه ایلمیه زیرا حرمت جماعت محرابدن افضلدر جماعت
اون نفردن اشغی ایسه محرابدن دونمیه بونک تفصیلی بو نماز کتابی
خاتمه ده متابعت امام بحثنده ذکر ایلمشدر و محرابده الذینی
قالدربیعا ایلمیه فاضل موضع الیه تعجیل ایله تعجیل ایله تسویه
صفوف حقنده وارد اولان احادیث شریفه مشهوره فی جوفه دیو
ختم کلام ایدوب تسویه صفوف و اذان حقنده وارد اولان
احادیث اخر بیاننه و تفصیله شروع بیورر یقول العبد الضعیف
قولی ایله سیاق و سباقی قطع بیوردیلر راوی مذبور احمدک
باباسی آتی یونسدر احمد بن عبدالله بن یونس الیربوعی التمیمی الکوفیدر
کنیتی ابو عبدالله در جدینه نسبت ایله احمد بن یونس دخی کله مشهوردر
عصرنده شیخ الاسلام ایدی هجرتک ایکیوز یگرمی طقوزنجی سنه سنده کوفه ده
وفات ایلمشدر و راوی آخر ابن عمرک اسمی عبدالله بن عمر بن الخطابدر

وجه المحاذی افضل من المحراب

ناقب راوی مذبور احمد وابن عمر

الوثقی

القرشی العدوی در قبل البلوغ باباسی ایله اسلام گلمشلردر حضرت
رسول علیه السلامک طریقتنه التزام و آثارک کلماتنه
رعایت ایدوب اتباع ایدر ایدی حتی غیری کیمسه بو غیدی حضرت رسول
علیه السلامدن بیک التی یوز اوتوز حدیث شریف روایت ایلمشلردر اصحاب
سنه نک بریدر عابد و عالم کثیر الصدقه ایدی حتی بر مجلسده
اوتوز بیک درهم تصدق ایدوب و حضرت رسول علیه السلام
متابعتده زیاده اعتنا ایدر ایدی حتی [illegible] نظیری یوغیدی حضرت رسول
علیه الصلوة والسلام مذبورک حقنده ان عبدالله رجل صالح دیو بیورمشلردر
امام زهری بیورمشلردر که حضرت رسول علیه الصلوة والسلامک وبعده
اصحابنک رأیی شریفلرینی التمش سنه یه دکین [illegible] ایدوب
رایلرینه مخالف بر وضع ایتمامشلردر و مسلمانلر بینلرنده
واقع اولان حروبه مقاتله ایتمامشلردر بعده حج مکه ده [illegible] اوج
سنه سنده ابن زبیرک مقتلندن اوج آی مقدم انتقال ایدوب
محصبده دفن اولنمشدر بعضیلر [illegible] ایله و خارجه ایله مکه قربنده
فخ نام موضعده دفن اولندی دیمشلردر و نمازینی حجاج قلدیرمشدر
قوله یقول العبد الضعیف عفی الله تعالی عنه مارواه البخاری
ومسلم عن ابی هریرة رضی الله عنه ان رسول الله صلی الله علیه وسلم
قال لو یعلم الناس ما فی النداء والصف الاول ثم لا یجدوا الا ان
یستهموا علیه لاستهموا علیه ومارواه ابن ماجه والنسائی وابن خزیمة
والحاکم عن العرباض بن ساریة ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
کان یستغفر للصف المقدم ثلثا وللثانی مرة فاصل موضع [illegible]

وجابر بیورمشلردر که

الاحادیث المرویة منه عدد ١٦٣٠

وفاتی اولمشدر ابن عمر سنه ٧٣

صح النسخ

ما فی النداء والصف الاول

لو یعلم

هو عرباض بن ساریة السلمی [illegible]
کان من اهل الصفة سکن الشام
مات بها سنة ٧٥ وقیل
فی فتنة ابن الزبیر سنة ٧٣
منه

تغمده الله بغفرانه بیوررلر که بو تسویهٔ صفوف حقنده وارد اولان
احادیث شریفه دندر که امام بخاری و امام مسلم حضرتلری ابو هریره
حضرتلرندن اولرق حضرت رسول علیه الصلوة والسلامدن روایت
ایدرلر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که اکر [illegible] اولان
نمش ندا ده و دخی صف اولده و نماز وقتی دخولده اذانه و قوعنده
اقامنه و بعد الاذان جامع شریفه داخل اولوب امامک آردینه واقع اولان
صف اولده حاضر اولان کمسنه لر حقلرینه اولان جزا و ثواب و فضیلتی
بلهلر ایدی و معلوملری اولایدی اقامنه و صف اولده حاضر اولمده
عظیم منازعه و مقاتله ایدرلر ایدی قوله ثم لا یجدون الا ان یستهموا
علیه لاستهموا علیه یعنی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلر که
قوم بو ندایه حاضر و صف اولده داخل اولمنک ثوابنی بیلمش اولسه لر
و اول ثوابی احراز ایچون مقاتله و جدال اولنورلر و استهام
ایدرلردی استهام اکه دیرلر که قوم بینلرنده قرعه ایدروب
هر کیمک قرعه سی یعنی نصیبی چقار ایسه اول اشیا اکا اولسون
دیو حکم قلالر فعلی اول اشیاده دیوار اوله اسامی تحریر ایدروب
مابینلرنده رضالریله اخراج اختیار ایتدیرلر معنی بویله دیمک
اولورکه اکر قوم صف اوله قرعه ایله واصل اولاجقلرینی بیلسه لردی
اول صف ثوابی ایچون منازعه و محاربه ایدروب حریص اولورلردی
استهام قرعه دیرلر وجه تسمیه بودر که بر فعل و بر امره مباشرت
دعوتی حاد ایدن قوم بر سهم اوقلرکه اوزرلرینه اسامی کتابت
ایدروب هر قنغیسنک اسمی خارج اولور ایسه موسوم و مشترط اولان

سهمی

سهمی اول السون دیو عنفا تعیین ایدیلر بو قرعه اصول شرعیه دن
بر عقد شرعیدر مشروعیتنک وجهی بودرکه صحابهٔ کرام رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین زمان شریفلرنده قادسیه نام شهر نصف نهاردن
فتح اولندقده غزات مسلمین عدونک آردنجه مقاتله ایدرک علی
طریق الغلبه کیدروب بعده رجوع ایتدکلرنده صلوة ظهر وقتی داخل
اولوب اذان اوقونمق لازم کلدکده ابتدا فتح اولنان شهرده اذان
اوقومنک جزا و فضیلتنه عالم اولدقلری ایله غزات مسلمین بینلرنده عظیم
نزاع و بربرلرینه شول مرتبه خصومت ایتدیلر که مقاتله یه شروع ایتدیلر
بو اثناده عشرهٔ مبشره دن و رئیس جیش اولان سعد بن ابی وقاص
حضرتلری بونلرک بینلرنده قرعه یی مناسب و هر کیمک اسمی
چقار ایسه اذانی اداوقوسون دیو معقول کوروب قرعه ایتدکلرنده
صحابه دن برینک اسمی چقوب تعیینه اول کمسنه اذانی اوقوب نمازی
ادا ایلدیلر و بینلرنده واقع و مؤدی الی القتال اولان نزاع
و خصومت مندفع اولدی مشروعیتی اجماع ایله ثابت اولمش اولدی الا انکه بر قوم
و یجود بر جماعت بینلرنده دلائلمند عالملری اولوب بر طرفینه ترجیح ممکن اولماز ایسه
قرعه مشروعه در جواهر الفقه صاحبی کتابنده امامتده دخی قرعه مشروعیتنی
مشروعیتنی بیان ایدوب مثلا بر جامع که نسبا و حسبا و دیانة و قراة
اول محلده مقارعه ایدرلر دیمشدر کیفیت مقارعه و تفصیلی بودر که ابتدا
امامته اولی اولان علم فقهه عالم اولاندر بعده اورع اولاندر بعده احسن
اولاندر هدایه ده دخی بو یلجه مسطوردر اما امام ابو یوسف اقرأ اولان اولی
بعلم قرائت و دخی مخارج حروفه رعایت ایدر و کیفیت اداسنه عالم اولان

الا

الاستهام الاقتراع

بینلرینه معلوم و مقصود و نزاع اولنان صحیح

القرعة فی الاصول الشرعیة

فتح قادسیة واقامة الاذان فیها

وقتنده

جواز القرعة فی امر الامامة

اولسه لر

کیفیة المقارعة فی الامامة وتفصیلها

دیمشیدر یا خلاصه‌ده اقرار واورع وعلم مساوی اولسه‌لر اعلم اولی
اولی در علمده دخی مساوی اولسه‌لر ورع جهتندن افضل اولانلر
بونیه دخی مساوی اولسه‌لر سنا اکبر اولانلر بونیه دخی مساوی اولسه‌لر
وجها احسن اولانلر بونیه دخی مساوی اولسه‌لر انسب اولانلر
بو مجموعنک جمله‌سنده تساوی بولنوب وخصال مذکوره جمع اولسه
بو صورتده مقارعه ایده‌لر یاخود انجلرندن رضالریله بری امام
ایده‌لر خلاصه صاحبی اعلمهم ثم اتقیهم ثم دین ایله واحسنهم
وجها کلامی اکثر صلوة باللیل ایله تقیید ایلمشدر زیرا حدیث
شریفده من کثرت صلوته باللیل حسن وجهه بالنهار وارد اولمشدر
بو تفصیله صیکره نهایه صاحبی دیرکه بو فضائل تقدیرنده صیکره قومک
خلقا احسن اولانی اولی در وبو ترتیب افضلیت حقنده در بونه خلافه
جوازینه دکلدر انتهی بیان المقارعه قوله وما رواه ابن ماجه
الحدیث ابن ماجه وامام شافعی وابن خزیمه ودخی حاکم بودرت
راوی عرباض بن ساریه‌دن روایت ایلدیلر حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمدن روایت ایدرکه حضرت رسول صف اوله اوچ کره دعا ایتدی
اوچ کره استغفار صف ثانی جماعتی حقنده برکره استغفار ایدرلر
ایدی بو حدیث شریفدن معلوم اولورکه صف اولده اولان جماعته
نه مرتبه فضیلت واردر قوله ثم لم یجدوا وبعض نسخه‌ده ثم لم یجدوا
واقع اولمشدر سؤال اولنسه که ثم لا یجدوا اصولنده
نونک حذفنه موجب نه در جواب بریلور که نحاتک
بعضیلری ناصب وجازم یوق ایکن نونک حذفنی تجویز

تحقیق

تحقیق ایتمکه تجویز ایتمشلردر نظمده ونثرده کلام فصیح واقع
اولمشدر سعد بن ابی وقاص حضرتلرینک کنیه‌لری ابو اسحاق بن
ابی وقاص مالک بن وهیب بن عبد مناف بن زهره القرشی
الزهری در وقاص قاف مشدده ایله در اشتقاقی وقصدندر
کسر معناسنه در جنت ایله مبشر اولان اون صحابه‌نک بری بودر
ودخی حضرت عمر امر خلافتی تفویض ایلدکلری التی شوری
اصحابنک ودخی صفه‌نک بری بودر اون طقوز ویا اون یدی
یاشنده اسلامه کلمشلردر واسلامه کلنلرک یدنجیسی بو ایدی
بعده حضرت رسول صلی الله علیه وسلمدن مقدم مدینه‌یه هجرت
ایتمشدر وحضرت رسول ایله غزوالرک کلیسنده حاضر اولمشدر
ومستجاب الدعوه ایدی زیرا حضرت رسول علیه الصلوة
والسلام خبر بیوردی اللهم استجب دعوته وسدد رمیته
دیو بو دعا ایله دعا ایتمشلردر اوچ شبهه مستجاب الدعوه
اولدی فی سبیل الله اوق اتانلرک بری بودر ودخی
اراقه دم ایدنلرک بری بودر ودخی اول عصرده بین
الصحابه فارس الاسلام دیو معروف ایدی وحضرت
عمر رضی الله عنه خبر بیوردی قادسیه فتحنده اولان عسکره
امیر نصب ایتمشلر ایدی وبو بیت اول تاریخه حقنده سویلنمشدر
الم تر ان الله قد اظهر دینه * وسعد بباب القادسیه معتصم
فابنا وقد آمت نساء کثیرة * ونسوة سعد لیس فیهن ایم
وقد ابن کسری بی دخی فتح ایدوب وکوفه‌یی بنا ایتمشدر

مناقب سعد بن ابی وقاص

احد العشرة المبشرة

اول من رمی بسهم فی سبیل الله

القادسیة موضع بقرب کوفه
منه

وحضرت عمر عراقه والی قلمشدر احد عراسی کوندر
دمشقده بیکا دفن اولنمشدر دیو روایت ایتمشدر
حضرت علی دخی روایت اولنمشدرکه بو مشارکه بن حضرت
رسول علیه السلامدن استماع ایلدمکه بر کیمسهنک
ابوینی جمع ایتمز ایدی دیمشدر الا ایکی خربوزک جمع اولمشدر
ایدرایدم احدده ارم فداک بابی وامی قولنی استماع
ایلدم دیو بیوردیلر ودخی حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم خربوز حقنده هذا خالی فلیات کل احد
بخاله دیو بیوردیلر حضرت رسول علیه السلامدن
ایکیوز یتمش حدیث نقل ایتمشلردر بونلرک بعضنی امام
بخاری ذکر ایلمشدر هجرتک اللی یدی یاخود اللی
بش ویاخود اللی التی ویاخود اللی سکز
سنهسنده مدینه منوره دن اون میل قریب عقیق
نام موضعده دار آخرته انتقال ایدوب اعناق رجال ایله
مدینهیه نقل اولنوب اول وقتده مدینهده والی
اولان مروان بن الحکم مسجد رسول اللهده نمازینی قیلوب
بقیعده دفن اولنمشدر اصح اقوال اللی بر سنهسیدر
وعشره مبشرهنک موتی حقنده اخبار روایت اولنمشدر
حال احتضارده صوفیه مصنوعه پنجهلری وار ایدی
آلی یانینه کتوروب بکا بونی کفن ایلک زیرا بن بونلرک
الجنده بدر غزاسنده چوق مشرک قتل ایلدم بوکره چکنم

ابو عبید خفیز کتب نوادرجینی نوادر الاخبار
فی روایات الاخبار نام کتابنده
خزاعی خربوز دمشقده آمدیکی
ذکر اولنان بیک اوقک اکثری
اوچی دمشقده اصابت ایتمشدر
باقیسی هر بریکا خسد اصابت
ایدوب سبب هلاکی اولمشدر
دیو نقل صحیح ایله نقله ظفر
بولمشدر رحمه الله علیه منه

الاحادیث المرویه عنه
٢٧٠

وفات خربوز سنه
٥١

آخر فوت عشره مبشره سعد

دار در دیو بیوردیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة قوله وما رواه
مسلم وابو داود والنسائی والترمذی عن ابی هریرة رضی الله عنه
قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر صفوف الرجال اولها وشرها آخرها
وخیر صفوف النساء آخرها وشرها اولها قال الشیخ اکمل الدین
فی شرح المشارق ودخی الصف الاول هو ما یلی الامام سواء جاء
صاحبه متقدما او متأخرا وسواء تخلله مقصورة ونحوها ام
لم یتخلل ودخی تسویه صفوف حقنده وارد اولان احادیث بیلدرکه
امام مسلم وابو داود ودخی امام نسائی وامام ترمذی حضرتلری
ابو هریره رضی الله عنه دن اولدخی حضرت رسول علیه الصلوة
والسلامدن روایت ایدرلرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
بیوردیلرکه جامع شریفده اولان رجال جماعتنک صفلرینک
خیرلوسی صف اولی در شرلیسی آخری در ونسا جماعتنک
صفلرینک خیرلوسی آخری شرلیسی اولی در دیو بیوردیلر یعنی اولی
اولان امامه ایرشوب صف اوله داخل اولمقدر زیرا جمیع صفلرک
خیرلوسی اول اولیجق اول صفه اشد اولکه ایله نماز قلمنک فضیلتی
نه قدر اولدیغی معلوم اولور آخرها لفظندن مراد اول که ارده اولان
صفدر کلر رجاله صفلرک آردنه واقع اولان صفلردر که ایدن
غیری نماز قیلانلر کیمسنه اولمیه وضمیر تانیث دعاکرده لالت ایدر که
صفوف لفظنه راجعدر وعورتلرک صفلرینک خیرلوسی آخری
وشرلیسی اولی در دیمشی بودرکه رجال تقدیم ایله مأمورلردر آمدی
تقدم ایتمسهلر اکثر اولان تنظیم ایتمسه همشدر وتعظیمه تحقیر

لم النکر
وتفضل صفوف صلوة الجنازة اخرها قوله تکون
وفی غیرها اولها ازکارها الی الصفوف وترغیب الغنیه
تتنا عنه اروحی اخبار الی الصفوف ان فاز فی صلیه
وعن النبی صلی الله علیه وسلم انه قال من صلی
علیه ثمنه صفوف فقد ترکه بصفیة لصفوف
التقدم فی صلوة الجنازة واحد وخلفه ثلثة
ثمه صفوف ثم ترم واحد واحد وجواه
وخلفهم اثنان وخلفهم واحد فی ترکیبه
العنیه ما قلاع من الغنیه

خیر صفوف الرجال اولها وشرها آخرها

قوله خیر صفوف الرجال المراد بالخیر کثرة الثواب وبالشر
انه الصف الاول اعلم کالالمام فیکون فی نیة المرکز وتوابع
وام داود وعدو منه الکن کانت متأخرة فی نیة الکثیر
یخونها اذ الصفوف التی لرخص فی السعدر للاد الصفوف
الناس اللواتی یصلین فی الرجال وانما فضل اخرها ولو حرم
محاذات الرجال
منه

النساء مورث بالحجاب

التسوية في زماننا على كراهة حضور النساء الجماعة

امر شرع دخی بویله در و انلر اکون حاصل اولان ثواب غیری
اکون حاصل اولماز اما نسوان بونلر رجالدن حجاب ایله مأمور در
ویونه تقدما هر [illegible] تبغیضی اکثرا صف رجاله قریب اولنلر
ایله اولنجه حجابی ترک ایتمک ایله صف آخرده اولان نسوانک
شر اولمش اولورلر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
صفوف نساء ذریه مراد شرعلری نسانک حجابه نیه کوزد در زیرا
فقهانک بکره للنساء حضور الجماعة دیدکلری برده ای النسوات
منهن ایله تعبیر ایتمشلردر زیرا علمانک جمله نسوانه نسوانی
جماعته حضورلرندن منع ایتمشلردر اما عجایزک حضورلری صلوة
عید و صلوة جمعه و دخی فجر و عشاده مساجده ظهر و عصر و مغرب
نمازلرینه جایزدر دیدکلر دیمشلر اما فی زماننا فتوی اوقات خمسه
مجموعنده حضورلری مکروه اولمق اوزره در زیرا فی زماننا
فساد و فتنه زیاده اولدی عندنا اولورلر و مجلس وعظه
و حمامه دخی حضور و خروجلری بویله در خیر صفوف الرجال
خیرلغندن مراد صالح اولاندر زیرا عالم و ورع و متقی و حسن
اولنلر صف اولده طور انلر در بونلرک خلافنده اولنلر
شر اولنلردر که آخر صفده طور انلر در بو محلده مشارق
شارحی شیخ اکمل الدینک وکوحا ان الصف الاول هو یلی
الامام دیدوکی ترکیبده صحیح اولان کلام جمع محرا ایله امامی ولی
ایدوب امامه قریب و آرد نده اولان صفدر کرک اول صفک
صاحبی مقدم کلسون کرک صکره کلسون و کرک اول صفی

جامعک

ثالث الکاتب الشیخ محمود

جامعک مقصوره سی تحلیل ایتسون کرک ایتمسون مقصوره
لغتده جوهری برقاج لغتی یازمشدر لکن بو محله مناسب
و مقصود اولان جامعک مقصوره سیدر یعنی جامعک صفه سی
و دخی منبری و جوانبی اولوردخی بزا امام ایله اول تحجیه
توسط ایلسون کرک ایلمسون همان اول کمسنه صف اولده
قلمش حکمنده در اول فضیلتی احراز ایتمش اولورو متقدما عبارتی
قبل الاذان جامعه کیروب اما مک ارد نده اولان صفده
منتهی اولسون و یاخود امامه قندا انید کلرندن صکره
کلوب داخل اولسون و یاخود صف اولده بر فرجه بولوب
اول فرجه بی سد المسونینه اول کمسنه صف اولده اولان
فضیلتی احراز ایتمش اولور دیمکلردر مرحوم شیخ اکمل الدینک اسم
شریفلری محمد بن محمد بن محمود اکمل الدین البابرتی در جمیع علومده
براعت طبقه سنه بالغ و فنون و درس و افاده ده عصر ینک
فریدی و سیدی اولوب جمله مصنفاتندن علم حدیثده امام صغانینک
مشارق الانوارنه بر شرح لطیف یازمشدر و بین العلما شرح
مذکور کند و سیله معروف و مشهوردر و عنایه سیله مسمی هدایه یه
دخی بر شرح یازوب الآن بین العلما معتبردر و شیخ اکمل دیمکله دخی
انمیله معروفدر و فرد دو ریده و متن مناره بر شرح یازمشدر
علم معانی و بیانده اولان تلخیصه دخی بر شرح یازمشدر و ابن
حاجبک مختصرینه دخی شرح ایتمشدر و علم فرائضده سراجیه
بر شرح یازمشدر و بینه علم نحوده هر مستعمل مقدمه یازمشدر و تصریح

مناقب شیخ اکمل الدین و مصنفاته

توادو التعریر
و بعد شرح اصول فخر الاسلام
البزدوی کونها شیخ الاسلام الشیخ اکمل الدین
محمد بن محمد بن محمود البابرتی شارح الهدایة
و له شرح المنار و شرح مختصر ابن الحاجب
فی الاصول و شرح النواعض الرازی و شرح
التجرید فی علم الکلام و حاشیة علی الکشاف
فی الزهراوین و شرح التلخیص فی علم البیان
و شرح المشارق فی الحدیث مات لیلة الجمعة
تسع عشر شهر رمضان سنة ست و ثمانین
و سبعمایة
للمرحوم محمد بن محمد المحسن المرخو
بزرک زاده فی ترجم
علما الاسلام

کوسینک تجدیدنده دخی بر شرح یازمشدر و زمان اوتبک تمامنه دکین
کتابنه بر حاشیه یازمشدر غایتله مصنفات و مؤلفاتی چوق
فضیلتی بیره صاحبی اولدیغنه عصرنده بولنان کلیجه دوررو
عصوراینده علما و فضلا اتفاق ایتمشلردر تحریکت بین تورک سک
الی رمضان المبارکنک اونطقوزنجی کونی جمعه کیجه‌سی دار
آخرته انتقال و عنده ملیک مقتدر آسوده اولمشدر رحمة الله علیه
رحمة واسعة قوله وما رواه ابو داود عن عائشة رضي الله عنها
ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يزال قوم يتأخرون عن
الصف الاول حتى يؤخرهم الله تعالى في النار وما رواه الصابوني
عن البراء كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان الله تعالى
وملائكته يصلون على الذين يلون الصفوف الاولى وما
من خطوة احب الى الله تعالى من خطوة يمشيها العبد يصل بها
صفا ودخی احادیث مذکوره دن ابو داود حضرت
عائشه رضي الله عنها دن روایت ایلدوکی حدیثده حضرت عائشه
بیوردیلر که حضرت رسول اکرم صلى الله عليه وسلم بیوردیلر که صف
اولدن تأخر ایدن قوم زائل اولمازلر حتی الله تعالی انلری نارده تأخیر
ایتدیرر یعنی بر قوم که صف اولدن داخل اولمیوب تأخیر ایدرلر
صف ثانی و صف ثالثه قبلا صف اول قوم آخرته نارده خروجده
دخی تأخیر اولنورلر زیرا عصاة مؤمنین عصیانی مقداری نارده
داخل اولورلر ولکن اولنلردن خروجده تأخیر اولنورلر
بر مدت آخرهم حتی یؤخرهم الله تعالی فی دخول الجنة واقع اولمشدر

وفات مزبور سنه ۸۶
بر یوز اللی الی سنه‌سنده ... سنه‌سنده
شروع ایدوب ... یوز ... سنه‌سنده
اتمام ایلدوکی مدرسه‌ده ... المعتل
مدرس ایکن صح

بو تقدیرجه بر کمسنه خیرات و طاعاته چوق مسرع و الی
و اول خیر و طاعاتدن تأخر ایله اول طاعت و خیرلرک
ثوابندن محروم و اول طاعتک ثوابی سببیله جنته کیرمکه تأخیر
اولنورلر دیمکدر بو عبد فقیر بو بزمه مقدم کتب فتاوادن تتبع
و تصویر صورت سؤال بعده جوابه احسن وجه او زره املا
اولنوب مجموع فقها اختیار ایلدکلری کتب و ابواب و فصول الملی
جمع و ترتیب و مسند القضاة دیو تسمیه ایلدیکم مجموعه‌م نه بوذکر او
موحدین و مسلمینک عصاة معصیتلری مقداری نارده دخولری
و بعده حق تعالی لطف و کرمندن اخراجی تصویر اولنوب جواب
ویرلکدن صکره تعلیق یعنی تحریر اولنمشدر اول محل بو مسائله
مناسب اولمغله تحریر ایتدم مسئله کفره و مشرکین معذب
فی النار اولورلرمی و ابدا اخراج اولنمیوب مخلد اولورلرمی نص
ثابت اولوب لکن موحدین و مسلمینک عصاتی دخی دنیاده
ایلدکلری معصیت مقداری تأدیب اولنوب بعده حق سبحانه و تعالی
کمال لطف و کرمندن اخراج و جنته ادخال ایتمه‌سی حقنده نص
و حدیث شریف وارد اولمشدر لکن کیفیت تأدیب نیجه در بیان
بیوریله الجواب کفره و مشرکین معذب فی النار لردر و عذاب
کفاره مخصوص اولمسی اعدت للکافرین نص جلیله ثابت اولمشدر
لکن عصاة موحدین بونلر تأدیب اولنورلار بو وجهله عذاب اولنمازلر
انبیاره حضرتی رضي الله عنه رسول اکرم صلى الله عليه وسلمدن
روایت ایدوب حضرت بیوردیلر که حق تعالی حضرتی موحدینی

عصاة المؤمنین

عصاة

باره ادخال ایتدکلرنده اول حالده اماته ایدر و اخراج
ایتمزدن اول تعذیب اولنورلر و وقت اول ساعتده الم عذابه حس ایدرلر
متهالکه طوبوردرلر بو بیورمشلردر حق تعالی حضرتلرینک مؤمنین
قوللرینه ایتدکلری لطف وکرمه نهایت یوقدر لکن فخر قوللر
بو لطفدن غافل اولوب نیجه عصیانه ایتمدیکلری حالی دکلدر
الله تعالی حضرتلری جمله‌مزه عنایت و هدایت ایروب عذابندن
خلاص اولاجق عمل ایشلمکه موفق ایلیه آمین ای الکفار
وهم المعذبون بها وفی تخصیص طوق العذاب بالکفار اشارة
الی ان الموحدین هم المؤدبون بالنار ان لزم التأدیب
لا معذبون وعن ابی هریرة رضی الله عنه قال ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم قال اذا ادخل الله الموحدین النار اماتهم فیها
فاذا اراد ان یخرج امسّهم الم العذاب تلک الساعة کذا نقل
عن الشیخ الکلاباذی فی آخر شرح التعرف م التطبیق
شرح الوقایة فی شرح دعاء القنوت عند قوله ان عذابک بالکفار
ملحق انتهی ودخی ابو داود حضرتلری روایت ایلدکلری
براء بن عازب حضرتلرندن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلری دایما بیورورلر ایدی که تحقیق الله سبحانه
وتعالی عظمت وکبریاسیله ودخی ملائکه کرام صف اولی و ثانی
ایدن اکه قریب اولان جماعت اوزرینه صلوات ایدرلر
الله تعالینک صلواتی قوللرینه رحمت اعطا ایتمکدر وملائکه
صلواتی رحمت ومغفرت طلب ایتمکدر ودخی صف
اولده واروب اکون ایتدکلری خطوه‌لردن بر خطوه

بوقدر

157

ما من خطوة احب الی الله یمشیها یصل بها صفا الی آخره

بوقدر ذکر الله تعالی‌یه محبوب اولوب خلقلرینی بیت
ایتمش ایله الا اول خطوه که انکله صفده وصل اوله
اول خطوه‌دن احب یوقدر بو حدیث شریفده صف
اولده نماز قلمنک وصف اوله واصل اولمق ایچون
یوریوب واردیغی صفه یا نور اولنانی وجه اوزره
طوروب اماما اقتدا ایتمکده نه قدر فضیلت وار ایدوکی
مفهوم اولور جواهر الفقه صاحبی فصل فی المسائل المنثورة
صف اوله واصل اولمنک فضیلتی مفهوم اولور خلاصة
الفتاوادن نقل طریق التعلیل ایکی مسئله نادره بیان بیوردیلر
اول فی بیان مناسبت ولمعلنه بو محله تحریر ایلدیلر بر
کیمسنه نماز ایچنده ایکنجی قاتنده اولان صفده
فرجه کوردکده اول صفه وارسه وارکنده اولکی
صفده‌کی ایکنجی صفنده فرجه کورسه کذلک طوروغی
صفدن مشی ایله وارکنده که صفه وار اوب آنده بر تعجیل
طورسه بعد اول بر صفه وارسه کذلک بر فاجر آدم
آشورر بو کیفیت ایله یوریسه نمازی فاسد اولماز اما
ایکی صف مقداری دفعة واحدة ایله یوریسه نمازی فاسد
اولور ودخی خلاصه‌دن نقل ایدرلر که خارج صلوتده اولان
بر کیمسنه جماعتله نمازه طورمش بر کیمسنه‌یه قوجاقلیوب
بر صف مقداری ویاخود دخی زیاده کوتورسه تعجیله بره
وضع ایلسه نمازی فاسد اولمازاما اول کیمسنه‌یه کوتوررکن

مناقب عايشه الصديقه رضي الله عنها

مصلينك يوزيني قبله دن تحويل وارقاني قبله يه مقابل
ايله نمازي فاسد اولور ديو تحرير اولنمشدر امدي بو قدر
لطفلر وحضنلر جمعت ثوابني وصف اوله وصل اولمنك
ثوابني وفضيلتني احراز ايدن اولمش اولور حديث مرويدر
ا ونسبي عايشه صديقه رضي الله عنها صديقه صفتيله موصوفه در
ابو بكر صديق حضرتلرينك قزلريدر كنيتي ام عبد الله در بو كنيتي
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم مزبوره نك قز قرنداشي اسمانك
اوغلي عبد الله اسميله قومشلردر حضرت رسول عليه السلام مكه ده
مدينه يه هجرتدن اول تزوج ايلديلر بعده بدردن مدينه يه كلدكده
آنده زفاف واقع اولمشدر ونسنلري التي ياشنده ايدي تفضيلر
هجرتنك بدنجي سنه سنده ايدي حضرت عايشه طقوز ياشنده ايدي
ديمشلر حضرت عايشه نك فضايلنده احاديث صحيحه في وارددر
جمله دن بري حضرت رسول عليه السلامدن احاديث روايت
ايدن آلتي صحابه نك بري بودر ديمشلردر بيك ايكيوز اون حديث
شريف روايت ايلمشدر ايكيوز بكرمي سكز حديثني بخاري
ذكر ايلمشدر ودخي حضرت رسول عليه السلام مزبوره نك
منزلنده مبارك باشلريني عايشه نك صدرينه قويوب
اول حالده آخرته انتقال ايلديلر وقتاكه حضرت رسول عليه السلام
زوجه لري وخليفه لري ابو بكر صديقنك قزلريدر وحجره سعادت
نيه مزبوره نك منزلنده دفن اولنمشدر ودخي وحي مزبوره نك
منزلنده واقع اولدي آنه مشرف اولمشدر بوندن غيري زوجاتنه

مزبوره نك

احاديث مرويه
١٢١٠

شرف وحي ايدي

بوذ

بوذكر اولنان لطفلرك بري معتبر اولمامشدر ومزبوره دن
غيري بكر تزوج ايتمامشلردر وقرآن عظيم واحاديث شريفه يه اعلم
مزبوره دن غيري كمسنه يوقدر ابو موسى الاشعري بيورمشلردركه صحابه
كرام براوج ومسايل مشكله دن بر مسئله ده استشكال ايلسه لر مزبوره يه
واروب سؤال ايتديكلرنده جوابيني ويروب حل اشكال ايدرلر ايدي
مدينه منوره ده وفات ايدوب بقيعده دفن اولنمشدر وفاتلري هجرتك
التي سنه سنده واقع اولمشدر نمازلريني ابو هريره حضرتلري قلمشدر وجوه
كرامنه بو وجه اوزره تحرير اولنمشدر رحمة الله عليهم اجمعين قوله
وما رواه ايضا عن انس رضي الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال رصوا صفوفكم وقاربوا بينها وحاذوا بالاعناق فوالذي
نفسي بيده اني لارى الشيطان يتخلل ويدخل من خلل الصفوف
كانها الحذف وفي اخرى ان رسول الله عليه السلام قال اتموا الصف
المقدم ثم الذي يليه فما كان من نقص فليكن في الصف المؤخر
وما رواه ايضا عن عائشة رضي الله عنها ان رسول الله صلى الله عليه
وسلم قال ان الله تعالى وملائكته يصلون على ميامن الصفوف
ودخي احاديث مذكوره دن برنيه ابو داود والنسائي حضرتلري
روايت ايدرلر اولكي حضرت رسول عليه السلام حضرت انسه بيورديلر
صفلريكزي تسويه ايدرك وامورلريكزي بربريكزه ضم ايدرك
ملاصق اولك ودخي اول صفده بعضكز اولك ودخي مناكبلر
بربريكزه دعولرينه برابر ايلك جويه دقت ايدوب صفلر
بو كلام شريفك تعذيري تعقيب وقسم ايدوب بيوريرلركه رسول

وفات عايشه رضي الله عنها سنه ٥٨

التي سنه

صحيح المسلم

والحذف بتحريك غنم سود صغار من غنم الحجاز الواحده حذفه وفي الحديث كانها بنات حذف مختار الصحاح

بزار

الله هیچ بر که بن نفسم وجودم واحیا واماته م انک قدرتنده در
انک حیثجوه تحقیقا بن شیطانی کوردم مجاز صفتلر جونیجه نتوب
اولمیوب متوزع اولدی وعلکز زمانده اول صفدرکه بیننه
اولان خللده یعنی الی العنم کانه اولملاعبن حذف کبی یعنی
اوراحق سیاه قیونلر کبی درت ایاقلی اولوب سزی تخلل
وایچکره کیروب سزی اضلال وتمازیکزی افساد ایدر کانها
لنطضا اولان ضمیر تانیث اول عملک مقدارینه راجعدر یعنی
اول ملعون کندو بعینه قیون کبی حاینته قوبار حذف حانک
معجمه نک ودال معجمه نک فتحلری ایله حجازک قوبر قیسه قولاقلی
سیاه وصغار قیونلرینه دیرلر واحدی حذفه در زین العرب
بو محلده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم شیطانک تون ایله
تخلله تشبیه بیوردقلرینه بروجه ایشدر بونک نظیری نتیجه
الجنه خرسوزلر کندولرینی درت ایاقلی کلب کبی قیلوب در
ایچنی دخی بوقار وقالدرد آنی قوبردعی ظن ایتسونلر دیو
~~قالمک~~ بوررد کلرینه سارقک بو هیئته تشبیه ایتمشلر در
حضرت رسول اکرمک سایر حیواناتدن بونه تشبیه بیورمیوب
غنمه تشبیهلرینک وجهی بودرکه اول سیاه قیونجغز درت
ایاقلری ایله یریرلرینه تخلل ایدرکن بورر لرانه بونلر
دخی ایله بورر لرامدی بونک معلوم اولدیکه مشابهت انجق
درت ایاقلی اولملرنده در مثلا زید کالاسد دن علاقه مشابهت
انجق شجاعتده اولمق بونده دخی علاقه مشابهت انجق درت ایاقلی

اولملرنده

اولملرنده در مشبهه بهک بر عضو بینی تشبیه ایله مشبه ایک
عینی اولوب جمیع اعضاسنده وذاتنده تشبیه لازم کلمز ودخی حدیث
آخرده حضرت بیوررلرکه بنده صف مقدمی اتمام ایلک بعده
آرد نده اولان صفی اتمام ایلک بوندن صکره هر قنغی صف
ناقص ایسه آنی اتمام ایلک واروب اول صفده قیلک صف
مؤخره وار یجه بو ایله ایلک دیو بیورمشلردر ودخی ابوداود حضرت
عائشه دن روایت ایلدیکی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم روایت
ایدوب بیوررلرکه حضرت بیوردیلرکه تحقیقا الله سبحانه وتعالی ودخی
ملائکه صفلرک صاغ جانبنده اولان جماعته صلوة ایدرلر یعنی الله
زیاده ایدر رحمتنی عزوجل وعلا وملائکه نک صلواتلرینک
کیفیتلرین انفا ذکر ایلمشیدی تکرارینه حاجت یوقدر قوله وما رواه
الطبرانی فی الکبیر عن ابن عباس رضی الله عنهما مرفوعا من ترک الصف
الاول ... فلا اجران وما رواه ابن ماجه وابن خزیمه
وابن حبان والحاکم عن عائشة رضی الله عنها عن رسول الله صلی الله علیه وسلم
قال ان الله وملائکته یصلون علی الذین یصلون الصفوف [illegible]
ابن ماجه ومن سد فرجة رفعه الله بها درجة ودخی فضل موصل الصف
نعوذ الله بغفرانه تسویه صفوف حقنده ایراد ایلدوکی احادیث شریفه در
امام طبرانی کبیرنده ابن عباس حضرتلرندن اولدیغی حضرت رسول
علیه الصلوة والسلامدن حدیث شریف مرفوع اولدیغی حالده
روایت ایدرکه حضرت بیوررلرکه کیمسنه جامع شریفه کیردکده صفلرک
صول طرفنی اهلی قلیل در دیو تعمیر ایلسه جماعت آنی زاد ایلدی

طرفنه واروب طور رسنه اول کمسنه کچون ایکی اجر وار در
تعبیردن مراد ارالق اولانه بره طور سعیدر بکاشه اولادرجه بی
سنه ایله تعبیر اتمشلر ولور درخی ابن ماجه و ابن سعد وابن خزیمه وابن
حبان کذلک درخی حاکم بو نلرک جمله سی حضرت عایشه رضی الله عنهادن
روایت ایدرلرکه اول صفه حضرتنه حضرت سورلرکه تحقیقا
الله تعالی ودخی ملایکه کرامی صفلره واصل اولانه کمسنه لره صلوة
ایدرلر لکن ابن ماجه بو حدیث شریفی اورینه مزید ایلدر فرجه
رفعه الله درجة مولی شریفی زیاده اتمشلردر یعنی برکمسنه صفده
بر فرجه سدایله حق تعالی حضرتلری اول کمسنه بی درجه جهتندن
رفع ایدر یعنی درجه سنی و مقامنی و مکانی مرتفع و معالی ایدر دیو بویور
مادر خبر بورابن عباسک اسمی عبد الله بن العباس بن عبد المطلب در
ابن عم رسول الله صلی الله علیه وسلم در کنیتی ابو العباس در انا لری ام الفضل در
حضرت رسول علیه السلامک زوجه لری میمونه نک قرنداشلریدر
حضرت رسول بویوره اللهم علمه الکتاب دیو دعا اتمشلردر ورو ایتده
اللهم فقهه فی الدین دیو دعا اتمشلردر وابن مسعود دخی بویورکی حضره نعم
ترجمان القرآن ابن عباس دیو بیورمشلردر وحضرت عمر بن الخطابک
دخی بویوره تنظیم و توقیرلری جمله صغار و کبارک معلوملریدر عبادله ک
بری بو ردر عبادله درت نفر کمسنه در بری عبد الله بن عباس و عبد الله
بن عمر و عبد الله بن زبیر و عبد الله بن عمرو العاص در اما جمله جوهری
ابن العاص یرلی ابن مسعود دردنجی قولی مردوددر دیو بویور اصحاب
سته نک بری در اصحاب سته وهم ابو هریره وابن عمر و عایشه و جابر بن

مناقب ابن عباس رضی الله عنه

العبادلة اربعة نفر

اصحاب سته

عبد الله و ابن عباسدر دیرلر و فی انس در و ابن عباسدن غیری زیاده
حدیث روایت اتمش بعض قیدر میمون بن مهران بویورمشلردر که دیو بور
ابن عباس حضرتلری انتقال ایتدکلرنده نمازلرینی قلمق ایچون مصلی یه
جنازه سنی وضع ایتدکلرنده اول حالده دیو بورکی کوکدن اکجنه طیر
ابیض وروشوت بعده دفن اولندقده طیر دیو بورتجسس اولنوب
بولنمدقده میتک اورینه طپراق اتدقلرنده قبردن بر صوت
ظاهر اولوب یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة
مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی بو آیت کریمه قرائت
اولنوب اول جلده حاضر اولانلر جمله سی استماع ایلدیلر دیو
روایت اتمشلردر ولادتی هجرتک اوچ سنه سندن مقدم واقع
اولدی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام انتقال ایلدکلرنده دیو بور
اون اوچ یاشنده ایدی التمش سکز سنه سنده طایفده وفات ایدوب نمازینی
محمد بن حنیفه قیلمشلردر جانب غسلده مات ربانی هذه الامة
دیو بیورمشلردر و حضرت رسول علیه السلامدن بیک التیوز التمش حدیث
شریف روایت ایلمشلردر و آخر عمرنده عمی عارض اولوب بابسی
ابو العباس و جدی عبد المطلب کذلک بونلر ایدیلر و دخی بو
یرین غایت کثره بکاسندن کوزینک یاشی اثر ایدروب
ناظر اولنلر مشاهده و معاینه ایدرلر ایدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

قوله وما رواه احمد والطبرانی عن ابی امامة رضی الله عنه عن النبی
صلی الله علیه وسلم لتسون الصفوف او لتطمسن الوجوه فی المحشر او
لتخطفن ابصارکم دیو دخی تسویه صفوف حقنده اولان احادیثدندر

ولادتی دیور سنه ٣

وفاتی دیور سنه ٦٨

صح النقل

احمد و امام طبرانی ابی امامه دن روایت ایلدکلری حدیثده کلدیکه الرکوع
حضرت رسول علیه الصلوة والسلامدن روایت ایدر حضرت بیوردیلر که
قوم صفلرینی تسویه ایدرلر یاخود حق تعالی حضرتلری یوم محشرده یوزلرینی
محو ایدر ویاخود کوزلری یوم محشرده خطف اولنور لتخطفن بنای مجهول
اولدر یعنی بو ایکی امردن بری واقعدر اگر بو تسویه صفوفدن امتناع
ایدرسکز یوم محشرده اعضا کوزلر اولان یوزلریکز محو اولور
و تغییر اولنوب مسخ اولنورسز ویاخود استلاب اولنوب خطف
اولنورسز خطف بر شیئی سرعت ایله اخذه دیرلر یعنی کوزلریکز سلب
اولنور سلب دخی بر شخصی لباسندن تجرید ایده دیرلر سلب ایدی ثوبه
دیمک خود ثیابندن ثوبه الذی علیه دیمکدر مثلا زیدی لباسندن
تجرید اولنیجه شکلا اولنده شکل آخره تشکل ایتدیکی کبی بو حکمده
دخی وجوه و ابصار طمس و خطف اولنور دیمک معناسینه مسخ اولنوب
شکل آخره کیررسز دیمکدر و مسخ الله تعالی کت اوزرینه لعنت
ایده دیمکدر اولنور اولور تسویه صفوف ایدنه مخالفتلری ظاهر
اولانه کسنه لرک مثلی قبل الامام باشلرینی رفع ایدنلرک
باشلری راس حماره تحویل اولندوغی کبی اولور بونده دخی
امتناع ایدرسکز یوم محشرده بو ایکی امردن بری البته واقعدر
دیو بیوردیلر طمس یطمس طموسا اکیفیه بابندندر محو و تغییر ایتمک
و هلاک ایتمک و ذهب العین معناسنه دخی کلور نتکیم آیت
کریمه ده ربنا اطمس علی اموالهم درلر غیرها ایله تغییر اولنمشدر خطف
آیه فاتیق و شیئی سرعتله برکسنه نک الندن المغه دیرلر و دخی

لغت خطف

لغت استلاب

لغت طمس

بوکا

بوکا اشارت واردر که برکسنه بر عضو ایله گناه ایشلیه
اول عضوه عقوبت لاحق اولمدن خوف اولنور نتکیم بو صحیح
اوده اما یخشی الذی یرفع راسه قبل الامام ان یحول الله
راسه راس حمار بیورلمشدر بو معنی ظاهر اولور بو حدیث
شریفده واقع اولان او لفظی ایکی امردن برینی تقسیم ایچوندر معنده
البته طمس وجوه و خطف ابصار ایکیسندن بری مقرردر حکمنده
اولیجق لفظ آیه یعنی وجوهکم حدیث شریفنده دخی معنی بو ایله دردر بو
طمس وجوه و خطف ابصار بونک برلیسی ایله عقوبت اولنسون دیو نکره
عملک جنسندن اولانه شیئی ایله جزادر تسویه صفوف بو اعضانک
وجودیله و رؤیه عینی ایله حاصل اولور ترکی دخی بو اعضادن
هر برینک خلقلرینه آی اعمال ایتدر مسبوب تعالی
وصل بونلره مقصود اولانه مسخدر زیرا مسخ صورتیله بو اعضا
دخلدر ویاخود حق تعالی حبیبی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
اوامرینه مخالفت ایتدکلرینه مشئوم اولوب شامتلری سببیله
یوزلرینی تقبیح و کریه المنظر ایدرلر دیمکدر امام نووی بو طمس
وجوه و خطف ابصاردن مقصود حق تعالی حضرتلرینک اول
اعضانی مسخ و صورتلرینی [illegible] اخری یه و ادبارینه تحویل ایتسیدر
دیو بیورمشلردر و بو معنی دخی محتملدر اولا که فلا تجزی الا مثلها
آیت کریمه سینک مضمونی ظاهر اوله شها صمدی معاهم و محل
به سیئه یه حسنه یه راجع اوله اگر سیئه ایسه انک مثلی و اگر حسنه
ایسه انک مثلی جزا اولنور دیمکدر لیسوون ده که لام تاکید و قسم

اكوسنز بو صيغه لرده قسم مقدردر انكچون نون مشدد ايله تأكيد
اولنمشدر يا خود ولفظ عطف اكچون اوله معنى تسويه صفوف
ايلمكمز وجوه بينكده ترديد اولنورسز يعني تسويه صفوف ايدرسز
يوغسه عذابدن خلاص اولورسز ويا خود اتمزسكوز اول عذابه راضي
اولورسز ديمكدر امام كرماني بو جمله دنركه وجه دن مراد ذات
اوله بو تقديرجه مخالفت مقاصد حسبيله اولمش اولور ويا خود
عضو مخصوص مراد اولنه بو صورتده معنى لغت صورتندن انسانيه
حسبيله اولمش اولور بو ايكيسنده دخي حال اولماز نه صفت حسبيله
به قدام دوران حسبيله اوله راوي خبر اولور ابو امامه همزه نك
فتحي ايله اسمي اسعد بن سهل بن حنيف بضم الحاء ابن احمد الانصاري
الاوسي المدني الصحابي در اسعد اسمي وابو امامه كنيتيدر حضرت
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم متوفا اولدقده هجرتك يوزنجي سنه سنده
مليك معتدر اسود اولمشدر رحمة الله عليه رحمة واسعة قوله وعارف
مسلم والنسائي عن ابن مسعود ديمكدر رضي الله عنه قال كان رسول الله صلى
عليه وسلم يمسح مناكبنا في الصلوة ويقول استووا ولا تختلفوا
فتختلف قلوبكم ليليني منكم اولوا الاحلام والنهى ثم الذين يلونهم
ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ودخي احاديث مذكوره دندر
امام مسلم وامام نسائي ابن مسعود حضرتلرندن روايت ايدرلر ابن مسعود
سويلر لركه حقا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ايله نماز قلدقده تمام
حضرت رسول عليه السلام بالذات نماز كچنده مبارك الاريله اوموزلر
مسح ايدر صفلري وسويلر لرايديكه برابر اولك صفده يكري

ومعنى

مناقب ابو امامه

وفاتنه درلور سنه ۱۰۰

صح النقل

والنهية بالضم واحدة النهى وهي العقول لانها تنهى عن القبيح
صحاح

عزيز

برابر

برابر ايلك اكر طور مكده برابر ايكيدن اعرض وطوب
متقوق ومختلف اولمك كه ظاهر بكوزك اختلاف وتفرقي
باطنكزك وقلبلرنكزك اختلاف وتفرقته باعث اولور بني
امام اولور ديمكدر وقنده احلام ونهى صاحبلري بكا يقين طورسونلر
يعني نهم ارزده صف اولنده طورسونلر احلام حلمك جمعي در
اولكو لفظي صاحب معناسنه در سكون ووقار صاحبلري
ديمكدر نهى نونك ضمي وهانك فتحي ايله نهيه نك جمعي در
صاحب عقل اولانلر ديمكدر يعني نهم ارزده عاقل اولانلر
سكون ووقار صاحبي اولانلر عاقللر بكا يقين طورسونلر
زيرا عقلا وعالملر ووقار صاحبلري بكا قريب اولمقي
نهم نمازمي حفظ ايدرلر اكر بنده سهو صادر اولورسه
بني اكاه ايدرلر وفتح وبكا خبر ويررلر وبن قضا ايدرم
وبني ربهم خليفه قيلارم وبونلر حمله عبرسندن
اسحلان وتقدملري اولى وواجب دررلر وبو سكون ووقار
عقل صاحبلري صف اولده بكا يقين اولانلر بونلردن صكره
صف ثانيده صف اولنده اصحي اولوب اوسط باشي اولانلر
طورسونلر وبونلردن صكره صف ثالثده صف ثانيده اشغري ادني
اولانلر طورسونلر بو ترتيبي رعايت ايدك بو وجهله درره طورسونلر
ومصابيحده ذكر اولنمشدركه حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم تسويه صفوف ايتمزدن اصحابي تأكيد ايتدكلرينى
كوردكلرنده بو حديث شريفي اوقيه سويلرلر يعني نهم

بيانه لغت اولوا الاحلام والنهى ح

الحلم صاحب السكون والوقار والنهية صاحب العقل والفهم ح

آيرومه علماسكوت ودفا صحيحدر وصف ثانيه بونلردن
دونر اولنلر وصف الثه ثانيه آدني اولنلر طوره لركاشته
صفنه بنيه اولانلر ظاهرده صف اوله اقتدا ايدرلر اما كعبه ده
بونلرك كلمسنه مانعه اقتدا ايدرلر وحديث شريفك بو معنايه
دخي احتمالي واردر كه جميعكوز نمازده ونمازك شرائطني بندن
تعلم ايدوب صف اوله تابع اولنلر دخي ام ايلرلر تعلم
ايدوب آخرده تابعه دكين برقرن قرن آخردن تعلم ايتسه
بو منوال اوزره اوله امتثال ايدرلر ديو بيورديلر قوله

وما رواه مسلم عن النعمان بن بشير قال كان رسول الله
صلى الله عليه وسلم يسوي صفوفنا حتى كان بما يسوي القداح
حتى راى انا قد عقلنا عنه ثم خرج يوما فقام حتى كاد
ان يكبر فرأى رجلا باديا صدره فقال عباد الله لتسون
صفوفكم او ليخالفن الله بين وجوهكم قال النووي فيه جواز
الكلام بين الاقامة والدخول في الصلوة وهذا مذهبنا
ومذهب مشاهير العلماء ودخي تسويه صفوفه متعلق
اولان احاديثدندر امام مسلم نعمان بن بشيردن روايت
ايدرا ولدوغي بودر كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
ايله نماز قلدوغمز وقت صفلريمزي شول مرتبه تسويه
ايدرلر ايديكه تا نسنه ديله سز اوقلري برابر ايتدكلري
كبي انجه تسويه ايدرلر ايدي قداح قافك فتحي ايله اوقلريسي وتحري
دخي كميوب تمغه صالح اولميان اوقلره درلر

(حاشيه: والنهى — ستام اولوا الاحلام والنهى ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم كذا وكذا ه)
(حاشيه: قوله)
(حاشيه: جواز الكلام بين الاقامة ودخول الصلوة)
(حاشيه: جماهير العلماء خ)
(حاشيه: القداح السهام التي لا ريش لها ولا نصل)

كسر قاف ايله در ذلك سكوننده قدحك جمعيدر يعني حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم بزم جمله صفلريمزي تسويه
ايدركلريدي صكره بركون نيه جامع شريفه چيقوب نماز قلمغه
استدكلرينده تسويه صفوفدن صكره تكبيره شروع اوليه جق
محلده صفه نظر ايتدكلرينده بريمز تكاسل وعقليمزدن
ناشي كلكيفيمز برلسنيك صدري صفوف قومدن مقدم وصفدن
طشره ظاهر وآشكاره اولدوغني كوردكلرينده اول كوزه
اول صفه توجه وعباد الله لفظيله خطاب ايدوب بيورديلر كه
سز صفلريكزي تسويه ايلك اگر امتناع ايدرسكز الله تعالى بينه
مخالفت ايتمش اولورسز زيرا ادب ظاهرك ادب باطنك
علامتيدر ظاهرده اتفاق واتحاديكز اولميجق بو كدورت
قلوبه سرايت واضطراب بينكزده عداوت ظاهر اولور
بربريكوزه اعراض ايتكله الله تعالينك ورسولنك امرينه
امتثال ايتمش اولورسز عدم المعتكوز ومعتكورشه متفق
حتى تيجه حضرتلرينك وقتيده بعض اختلاف القاع ايدوب
بربريكوزه بغض وعداوت وكدورت وخسارت اظهار
ايتكوز ايله اختلاف ظاهر اختلاف باطني مستلزم اولدوغي صورت
حقده نمايان اولوب قريحه اعضا اولانلره
محو وتعبير وتقبيح اولنوب تسويه صفوف ركنيه اولان وعيده
مستحق اولورسز حضرت رسول عليه الصلوة والسلامك ذكر
اولنان حديث شريفك راويسي اولان نعمان بن بشيرك

(حاشيه: اختلاف الظاهر يستلزم اختلاف الباطن ه)

فرأی رجلا بادیا صدره کلامنده صدره رفع ایله بادیا لفظنک
ما عطف ایکن خارجا صدره دیمک اولور نصب ایله بادیا حال اولورای
لفظنک مفعولی اوله یعنی اول صفده صدرینی اظهار و صفده تقدمدن
تقدیم ایدر کیمسه دیمک اولور یعنی اول فعلک فاعلی اکثر شخص واحدیکن حضرت
رسول اکرمک تخصیص بیورکت بو فعله اسناد ایلدکلری کوردکلرندن
اول حالده عباد الله لتسون صفوفکم دیو صیغه جمع ایله خطاب
بیوردقلری ذکر عام و اراده خاص و یاخود ذکر جمع و اراده واحد
قبیلندندر اذکوننه کیم توضیح صاحبی عبید الله بن مسعود بن تاج الشریعه
فصل فی حکم العام ده جمع ذکر اولنوب انکله واحد اراده اولندیغنه
حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک سوره آل عمرانده الذین قال لهم الناس
ان الناس کلام شریفی ایله استشهاد ایتمشدر ناس اولدن مراد نعیم بن
مسعود و یاخود بر اعرابی اوله ناس ثانیدن مراد اهل مکه در
مجموعی اولمق او لتصریح ایتمشدر بو محلده خطاب حقیقتده شخص مذکوره
وانکه جنسنده در و مقصود اولان اولدر لکن حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه و سلم حضرتلرینک غایت لطف و کرم و حلملرندن ناشی اول شخصی اول
صفنک قومی ایچنده تخجیل و اول فعلی تجویز ایتمشدر دیو بطریق
التعیین تخصیص بیورمیوب جمله یه خطاب بیورمشدر جمله صفده اولانلری
اول فعله تشریک ایتدکلری وجهی بودر المقدر و یاخود شخص مذکور
صدرینی اظهار و صفده تقدمدن اجتناب و تقدیم ایتمکله کأنه اول صفه
خلل ویرمدی بیورکت بو فعلی اول صفک جماعتنه سرایت ایتمکله کأنه
اول فعل ایله مجموع صفده اولنلر متصف و المتبسی ملاحظه بیوردر

ذکر عام اراده خاص

فایده الذکر لطف النبی علیه السلام کرم و حلمه

اول

164

الله تعالی اعلم بما یفعل و رسوله احق و صدق بما یقول و حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه و سلمک تسویه صفوفی قداح ایله
ضرب مثل و اکه تشبیه ایلدکلری ابلغ اشیادندر زیرا قداح ایله
و غزلی کچوب تمام اولمدن مقصود بالفعل اولان امره صالح اولمز
تمام اول اوقدرکه تمرینی و بلکه تسویه کچوب دستواده نهایت
قصوی حسنه بالغ و منتهی اولمیجه اثمیه صالح اولمدیغی کبی تسویه صفوف
دخی طوغری و برابر طورت مامور اولنان اوزره بولاوقدرکه تسویه
کبی جماعت مستوی اولمیوب متفرق ایکن اولدقلری حالده
نمازلری درست اولور کمالی بولمز و جمیع کتب احادیث تسویه صفوف
حقنده تحریر اولنان احادیث کثیره ده واقع اولان وعیدلره مظهر
اولورلار و تسویه یه غایت صورتیله اولنان وعد و لطف و کرمدن
محروم اولورلار و اتمام بیوردی حضرتلری حضرت رسولک بو حدیث شریفده
اقامت ایله صلوته داخل اولمق بیننده در بو منادی کلامک
جوازینه رخصت وار در رجوع بیورمشدر و بو کلام ترجمه ینه ده دخی
جمیع مشاهیر علمانک مذهبلریدر و حنفیه مذهب بونکله درکه
حضرت رسول اکرمک جمله صفده تسویه اولندقدنصکره تکبیر و تحقق
صددینه بو خطابلر مضمونی اولان بودرکه نمازه اقامت اولندقدنصکره
تکبیر ایله نمازه داخل اولمق ارسنده کلام جائز اوله نعمان بن بشیر
حضرتلری انصاری صحابه دندر نعمان بن بشیر بن سعد بن ثعلبة الانصاری
الخزرجی الکوفی در اناسنک اسمی عمره بنت رواحه در عبد الله بن رواحه
قرنداشیدر حضرت رسول صلی الله علیه و سلمک مدینه یه قدوملرندنصکره

وجه تشبیه القداح بالتسویه

مناقب نعمان بن بشیر و وفاته

انصاره بونزاول کمنه دنیایه کلمشدر حضرت رسول علیه السلام قد
بوزاوین ارث حدیث شریف روایت ایتمشدر معاویه زمانی حمصده
بعده کوفه ده استعمال ایتمشدر بوندن صکره یزید استعمال ایلدی یزید اولدکدنصکره
زبیر طرفندن والی اولوب اهل حمص خبر بوره مخالفت ایلدیکلرندن بوزاری
حمصدن اخراج ایلدیلر وآرد طوتوب حمص قراسنده غیلة نام قریه ده
قتل و شهید ایلدیلر ... سنه سنده واقع اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة
قوله وما رواه البخاری ومسلم عن انس رضی الله عنه قال قال رسول
صلی الله علیه وسلم سووا صفوفکم فان تسویة الصف من تمام الصلوة
وفی روایة من اقامة الصلوة وما رواه مالک فی الموطا عن نافع
ان ابن عمر بن الخطاب رضی الله عنهم کان یامر بتسویة الصفوف
فاذا جاؤه واخبروه ان قد استوت کبر ودخی تسویه حقنده
وارد اولان احادیث شریفه دندر امام بخاری و امام مسلم انس
حضرتلرندن روایت ایدرلر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بعد ح
سکت وکلم حضرتلرینه روایت ایدرلر که حضرت بیوردیلر که صفلریکوزی
تسویه ایلک زیرا تسویه صف صلوتک تمامندندر بعضی تسویه صف
بونتیجه اول صلوة تمام اولماز دیو بیورمشلردر و بر روایتده من
تمام الصلوة یرینه من اقامة الصلوة واقع اولمشدر ایکیسنک دخی
معنالری بردر لکن من تمام الصلوة عبارتی من اقامة الصلوة عبارتندن
دخی احسن در زیرا فرق اتمی بونک وجهی بیان اولنور واقف
ایله تمام لفظینک یا بیلنه فرق نه در و استعماللرینه جهتلری
ذهن سلیم و طبع مستقیم صاحبی اولانلر کندیلری تفکر ایده

الاحادیث المرویة عنه ۱۲۴

وفاتی ... سنه ۶۴

لا صلوة لمن لم یسو الصف

ویکا هو حقه بو محلی استخراج مراد ایدن بخاری حقکی بابنک
فی باب اثم من لم یتم الصفوف نظر ایلسونلر تا فهم ایدهلر
ودخی امام مالک موطا اولوکتابنده امام نافعدن روایت
ایدر امام نافع بیوردیلر که حضرت عمر بن خطاب حضرتلرینک عادتلری
دائما تسویه صفوفه امر ایدر وسولر وبته ایهام ایدرلر ایدی کیم
صفلر تمام تسویه اولنوب اول اصحاب صفوف قتبوره تعلیق
تسویه صفوف امری تمام اولدی دیو خبر دیردکلرنده تکبیر ایدرلر
ونمازه شروع ایدرلر ایدی قوله وما رواه البخاری عن انس
رضی الله عنه انه قدم المدینة فقیل له ما انکرت منا منذ یوم
عهدت رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ما انکرت شیئا الا
انکم لا تقیمون الصفوف وبهذا الحدیث استدل البخاری علی وجوب
التسویة حیث قال فی باب اثم من لم یتم الصفوف واما الجمهور
فذهبوا الی کونها سنة واستدل لهم بما رواه البخاری ایضا
عن ابی هریرة رضی الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم قال اقیموا
الصف فان اقامة الصف من حسن الصلوة فان حسن
الشیء زیادة علی تمامه وذلک زیادة علی الوجوب ودخی
امام بخاری انس حضرتلرندن روایت ایدرلر که انس حضرتلری مدینه
منوره یه داخل اولدقلرنده اهل مدینه ... سؤال
ایدوب دیدیلر که یا انس حضرت رسول علیه الصلوة والسلامک
زماننه نسبتله بزم بو کونکی حالمزده نه شیئی انکار ایلدیکز یعنی
بزم قیلدیغمز نمازلرده قصورمز ندر دخی حضرت رسول

التسویة سنة عند الجمهور وواجب عند البخاری

علیه السلامك ادعالرندن و امر ایتدیکلری اشیادن بریسنی ترك
وهی لغت ایتدیکمی دیدیکلرنده انس حضرتلری دخی بیوردیلرکه اول
گونلرده بردو سنر حضرت رسالتك سنتنه گوریرم دیو بریسنی انکار ایلمدم جمله
نوامیدن حسنات و داعرت مهمل ایدرسز لکن انجق تسویه صفوف
امرنده اهمال ایدوب صفلریکزی اقامت و تسویه ایتمیزسز دیو
سؤاللرینه جواب ویردیلر بو حدیث شریف ایله امام بخاری حضرتلری
تسویه صفوفك وجوب اولمسنه استدلال و صحیحنده باب اثم
من لم یتم الصفوف ده بو حدیث شریفی ایراد و تحریر ایلدیلر امام ابو
بو تسویه نك سنت و مسنه ذاهب اولمشلردر دخی جمهور ظرفندن
کذلك امام بخاری وجوب اولمسی استدلال ایلدکی کبی ابو هریره
حضرتلرینك حضرت رسول علیه الصلوة و السلامك اقیموا الصف
فان اقامة الصف من حسن الصلوة فان حسن الشیئ زیادة علی تمام
و ذلك زیادة علی الوجوب حدیث شریفی ایله استدلال ایلمشلردر
یعنی سز صفلریکزی تسویه ایلك تحقیقا اقامت صف صلوتك حسننددر
یعنی ارکان اسلامی و ارکان صلوتی تزیین و تکمیل و گوزلك ایدر
زیرا بر شینك حسن اولمسی اول شینك تمام و مسنه دلالت
ایتدوکنده [illegible] زیاده لك دخی ظاهر اولور و تمام اولور قد صکره
اول زیاده لك که حسن و جمیل اولمسیدر بو دخی وجوب
اوزرینه زیاده اولور ایله او نتیجه تسویه صفوف وجوب
اولمسنه قطعا شبهه و [illegible] اولور **قوله** یقول العبد الضعیف
عصمه الله القوی فیه نظر فان الحسن قد یکون داخلیا و قد یکون

اقامة الصف من حسن الصلوة

فاجیبا

خارجیا الا تری الی قولهم قد یحد المعانی والبیان یورث
الکلام حسنا و المحسنات البدیعیة تورثه احیانا ولو سلم
فیعارض بنحو سووا صفوفکم فان الامر حقیقة فی الوجوب
والترجیح مع البخاری اذ هو الاحوط فی باب العبادة ولو سلم
عدم الترجیح فیصار الی قول الصحابی و قد امر عمر و عثمان رضی الله
عنهما بالتسویة و واظبوا علیها فظهر قوة مذهب البخاری
فاضل مومی الیه نعمه الله بغفرانه و عصمه الله عما یخاف منه
اتفاق تحریر و بیان ایلدکلری حدیث شریف ایله امام بخاری حضرتلری
تسویه صفوفك وجوب اولمسنه و جمهور دخی سنت اولمسنه
ذاهب اولوب انلرك دخی کذلك کلاملرینی و صحت مذهبلرینی
اقیموا الصفوف فان اقامة الصف من حسن الصلوة حدیث شریفی ایله
استدلال ایلدکلرینی تقریر و بیان ایتدکلرندن صکره کندولری
بیوردیلرکه بو حدیث شریف یعنی اقامت صف نمازك حسننددر
یعنی محسنات و مکملاتندن اولوب دائما قامت صف بولنمیه
اول نماز کامل اولماز بو حسن نمازك تمام و مسنه زیاده
در زیاده لك یعنی وجوبه دلالت ایدر دیو کلتیه فاضل مومی الیه
بونده نظر واردر دیو بیوروب اول وجه نظری فان الحسن
قد یکون داخلیا و قد یکون خارجیا قولیله تحقیقه
شروع ایدوب آخرینه وارنجه ایضاح و تفصیل جواب ویروب
بیوردیلرکه فان اقامة الصف من حسن الصلوة ده اولان
حسن گاه داخل و گاه خارج اولور قوله الا تری

حسنا

ای قولهم الخ یعنی کوزل مبین نظر ایله کورکه قواعد معانی و بیان
کلامک حسن اولمسنی اثبات ایدر دیو اصحاب معانی و محققان بدیعیه
دخی کذلک کلامک حسن اولمسنی اثبات ایدر کبی اصحاب معانی علم معانی ده
تحقیق و امثله بیان ایتمشلردر الآثار کلمه تعجب ذکر مخاطب الخلق
برامر اوزرینه وقوف اولمق ایچون متعجب اولور آثار کلمه سنی
کبی مثلا آثار الی فلان دینلور یعنی سن کوزل مبین نظر ایله کر
فلانک نه شغل امرینه تعقیبله اشلدی و نه حال ایله وجوده کتوردی
استغراب و تعجب اولنه جق امردر نظر ایله و تعجب ایله دیکلر الم تر
و ارأیت بو نظر یعنی کلمه تعجب جمله سنک تعدیه لری الی ایله در
یعنی فاضل موهم البهک حسنک داخلی اولمسندن مراد شیدر یعنی
بودر که حسن و ضدی اولان قبح بر ذات ایله قائم اولمیوب
عوارض مقوله سندن اولمسی تصحیح و ما نحن فیه ده حسن تحقیق
صلوته داخل اولدوغی صورتده کانه ارکان صلوتدن اوله
بو صورتده تسویه یی ترک ایتمه همان ارکان صلوتدن بر
رکن ترک ایتمش اولنجه واجب اولمسی کورنور که امام بخارینک
مذهبی در و خارج اولمسندن مراد حسن قبل تکبیر التحریمه تسویه ده
تصور اولندوغی صورتده در تسویه ایله خارج صلوتدن در و دیکر
فعلک اجزاسندن بر جزئی حسن اولمسی اول فعلک اجزاء باقیه سی
تمام اولمسنه دلیل در و شرط حسن محلنه مصادف اولور شرط الت
تسویه صفوفدر اکر حسن مصادف اولمیجه مأمور به حسنه عاری
اولور و اول فعل اثر تمام اولور اول حسنک وجودیله داخل
مصادف اولمسیله مأمور به اولان فعلده زیاده لک تصور

کلمة آثار الآثار و آماری

حسن داخلی

حسن خارجی

اولنر

اولنور ما نحن فیه ده دخی حسن ایچون تسویه ده بولنمجه تسویه نك
ترک جوازی معتبر ولکن فضیلتنی بتمامها احراز ایتمش
اولور و بو محلده داخل و خارجدن مقصود معنای لغویلری
دخول و خروجدن مراد ظرف و مظروف یعنی صلوه ظرف و حسن
مظروف اوله ایله دکلدر حسن اثار تعقیبه اجزا
عارضه سندر اجزاء قائمه دن دکلدر زیرا بر ذات ایله قائم
اولماز ایچون کلام اول حسن ایله متحلی و متزین اولور ایما
بر شیده قرار ایتمز مصلی داخل صلوتده و یا خارج صلوتده
بر فعل مندوب اتیان ایله اول صلوته حسن و زیب اعطا ایتمش
اولور تو نحه نمازه فساد و یرمز ایچون فعل حسن ایله متحلی
و متزین اولور مثلا زید ملیح المنظر و زید کثیر المال در حسن
اولان ملاحت منظر و کثرت مال در تو ترک ایکیسی دخی زیده
قائم دکلدر عوارض ذاهبه دندر و متکلمدن صادر اولان
کلماتک معانیسی تحسین ایچون متکلم ایراد ایلدوکی کلام حسن کر
انکله کلام متحلی و متزین اولور و اقوال و افعالده دخی تصور
اولنور اقوالده تصوری دخی ایکی قسمدر بر قسمی معنایه راجع
اولور و بر قسمی لفظه راجع اولور قسم اوله مطابقت تسمیه
اولنور بو ایسه ایکی ضد اولان کلمه یی جمع ایتمکدر مثالی
اما والذی ابکی و اضحک والذی اماته و احیی والذی امره الا مر
بو نده ضحک ایله بکا بیننی و اماته ایله احیا بیننی جمع ایلدی
افعالده تصوری تسویه صفوف و دخی مقدمات صلوته

الحسن من العوارض الزاهیة

تصویر محسن فی الأقوال والأفعال

متعلق افعال وصفوف کبی وسائر کیفیاته بربری برلو
برینه رعایت اولنوب اوا اولنورسه اول فعلدن
حاصل اولان ومقصود بالفعل اولان شیئه حسن ویرر
وانی تکمیل ایدر وکلام صورتی دخی بویله در و بر لفظ حسن ایله
ایراد ایلدوکی کلامک جمیعنه حسن ویردیکی معلوم اولدیغی
امام بخاری انس حضرتلرندن روایت ایلدوکی حدیث شریف ایله
ابو هریره حضرتلرندن روایت ایلدوکی سووا صفوفکم حدیث
شریفی تعارض ایتمش اولورلار زیرا سووا امری حقیقتده
وجوب ایچوندر تسلیم ایدهلم بو ایکی حدیثده مرجح یوق
بو صورتده قول صحابه یه محتاج اولنورکه حضرت
عمر وعثمان رضی الله عنهما تسویه صفوفه امر ایلدیلر ودخی
بوکا مداومت ایلدیلر زیرا قاعده اصول بودر که ایکی
حدیث بربرینه معارض اوله و آحد همایی مرجح بولنمیه
اجماعه مراجعت اولنورکه بونده دخی اجماع حضرت عمر ایله
حضرت عثمانک امرلری و مداومتلری اولمش اولور زیرا
باب عباداتده احوط اولان دخی بودر امدی قول صحابه یه
افتقاردن واندک امر و مواظبتلرندن امام بخارینک
مذهبنک قوی ظاهر اولمش اولور محسنات بدیعیه که مفتاحک
آخرنده باب الحسن والقبح ده تحریر وتعریفات کثیره سی
وار دخی تحسین معانی افاده ایدر بکره درت وجهی تقریر
وتنظیم اولنمشدر بر وجهی شعرده مناسبت ایله تحریر اولنور

تعارض الحدیثین

بیان المراجعة الى الاجماع

المحسنات البدیعیة

ابو

ودینه کتاب خربورجه بونجی قسمده استعاره بحثنده تحقیق
اولنمشدرکه استعارهنک حسن اولمسنه برقاچ شرط وارد
اکر اول استعاره اول شروطه مصادف اولورسه حسن
ومقبول اولور اکر مصادف اولمزایسه حسندن عاری اولور غیر
مقبول اولور کاهی استعاره قبح ایله مکتسبه اولور
زیرا حسننک شرطنک انعدامی قبحی مقتضی دکلدر بلکه
عدم حسنی مقتضیدر عدم حسن البته متحققدر بو تصریح
اولنمشدر بو ذکر اولنان کلمات معنا حکمدر اما علم صفتلری
توضیحک فصل ثانی الثامنه سی وفی صفة الحسن والقبح اده
بو محله مناسب اولان کلمات استنباط وتحریر اولنمشدر
ابتدا حسن تحقیق ایدهلم که شفا صدر حاصل اولنمق فصل
ویوره تصریح اولنمشکه حسن ایکی نوعدر بر نوعی کندو نفسنده
بر معنی ایچون حسندر وبر نوعی نفسنک غیری معنی ایچون
حسندر و بو حسن ایله قبح امر و نهیدن مجرددر بلکه مامور
اولان فعلی حسن ایدر یا خود قبیح ایدر وبو دخی لعینه اولور و یاخود
لشیء آخر اولور اول شیئ دخی یا حسن لعینه در یا قبیح لعینه
اولدغی حسنه داخل اولمق واردر یا خارج اولمق وار
وبو حسن دخی اول فعلدن جزء اوله یا کل اوله وجزء بودر
دخی کلمه صادق اوله عبادت کبی بو عبادت صلوة صادق
اولور صلوة ایسه عبادت مخصوصه دن عبارتدر عبادت
اول صلوتک جزء اولمش اولور یا صادق اولمیه که صلوتک

انعدام شرط الحسن لا یقتضی قبحه

حسن لعینه قبیح لعینه

کندو

اولمق وار

اجزاء خارجیه سندن اولان بجوده کبی بواثیه صلوه صادق
اولماز خارجکه اول فعله صادق اوله یا اولمیه صادق
اولمیه جهاد کبی جهاد دن مراد اعلاء کلمة الله در جهاد
حسن اولمش اولدر یعنی کلمة الله اولدوغندن اولوری اعلاء
اول جهادک مفهومندن خارج اولدی صادق ولمسی وضوء
کبی وضوء صلوه ایچون حسندر صلوه ایسه وضوه صادق
اولمازاندر حسنک بو اقسامه اتفاقی ثابت اولدر قبح دخی
بویله در وحسن لعینه مطلق اول فعلدر عبادت کبی بوایسه
بولنمزالا اول فعلک جزئیات موجوده سی ضمننده بولنور
وجزء صادق دخلی ایله [illegible] جزء صادق
خارجینک سیئه زیره فرق اول فعلک مفهومی اکا اوزرینه
متوقف اوله اول خارجدر صلوه کبی بوصلو[illegible]نک مفهوم
شرعیسی عبادت مخصوصه در خصوصیات معلومه ایله بونک
مفهومی عبادته متوقفدر اما جهاد ایسه بونک مفهومی کفار
قتل وضرب ونهب در اعلاء کلمة الله بومفهومه داخل
دکلدر بلکه خارجدر ایله ولجه لازم اولور بوفرق ذاتی
دعوضی بینینه مشهوردر بوندن معلوم اولدیکه فعلک ذاتیله
حسن وقبح اولمسنی انکار ایدنلر کمسنه نک قولی باطل اولور
حسن فعل وقبح فعل اضافت اعتباریله در ذاتیله حسن
اولمز وقبیح اولماز زیرا اضافت ایله اختلاف ایدر کرار الثانیه
دلالت ایلمز زیرا اضافت اول فعلک ایچنده داخل در فعل

المراد من الجهاد اعلاء کلمة الله والمقاتلة مع الکفار

مفهوم الصلوة دده العبادة المخصوصة

اعراض نسبیه دندر اعراض نسبیه ایسه نسبت واضافت ایله
متقوم اولور شکر المنعم حسن لذاته قولمزک معناسی
منعمه مضاف اولان شکر حسندر زیرا شکرک ذاتی اضافتسز
حسندر انتهی کلام صاحب التوضیح تطویل کلام تحث اولور
دیو بوقدر ایله اکتفا اولندی دخی تفصیل مراد ایدن محلنه
مراجعت ایلسون ایدی بومحله کلوجه مفتاح دلوضیحک حسن
وقبح بحثنده ایتدکلری کلماتی تحریر دن صکره بوکلماتدن حاصل
بواولدیکه بزم صددیمزده وبومحلده دخی امر تسویه صفوفات
صلوتدن اولدیکه برشی لازم اولماز ایچون تسویه صفوف
حقنده وارد اولان احادیث شریفه مضمونلرینه اولا وعد ونوابات
وفضیلتدن حرمان وترک صورتنده اولا وعیده مستحق اولور دیمکدر
فاضل موی الیه تعمد ایله تعجیل ایله اتفاقن ده تسویه صفوف حقنده
ایراد ایلدوکی حدیث شریف تسویه صفوفه حضرت عمر ایله
حضرت عثمانک امر ایلدیکلری دخی مواظبت ایلدکلری دیو
ذکر اولنمش ایدی بومناسبتله مزبورلرک مناقب وفضائلنی
بیان ایتمه لم اولا حضرت عمر رضی الله عنه امیر المؤمنین اسملیله
مسمی در وچهار یارک علی الترتیب ایکنجیسیدر وعشره مبشره دن
بری بونلردر کنیتلری ابو حفصدر نسبلری عمر بن الخطاب بن
نفیل بن عبد العزی بن رباح بن عبد الله بن قرط بن رزاح
بن عدی بن کعب القرشی العدوی در مکه ده اسلامه کلمشلر در وحضرت
رسول علیه السلام ایله بدر غزاسنه وغزوات جمیعنده حاضر

مناقب حضرت عمر رضی الله عنه

اولمشلردر وذو بو حقنده حضرت رسول علیه الصلوة والسلام
انت منی وانا منك دیو بیورمشلردر وابو بکر صدیقدن صکره
اون سنه دورت آی التی گون خلیفه اولمشلردر هجرتك یکرمی اوچ
سنه‌سی ذی الحجه‌سنك دردنجی گونی ارتعا گونی ابو لؤلؤه
ضرب ومجروح ایدوب یکرمی درت سنه‌سی محرمی غره‌سنده
آخرته انتقال ایلدیلر وسنلری حضرت رسول وابو بکر سنلری
مقداری ایدی حضرت رسول ایله معا حضرت عائشه‌نك حجره شریفه‌سنه
دفن اولندیلر و نمازینی صهیب قیلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة
وحضرت عثمان رضی الله عنهك سلسله‌سی امیر المؤمنین عثمان
بن عفان بن ابی [redacted] العاص بن امیه بن عبد
شمس بن عبد مناف الاموی القرشی در ابو بکر یدنده اول
اسلامه گلمشدر و ذو النورین لقبیله ملقب ایدیلر زیرا
حضرت رسولك ایکی کریمه‌لرینی تزوج ایتمشدر بری رقیه
بعد وفاتها ام کلثوم در و عشره مبشره‌نك اوچنجیسی در
حضرت رسولدن بو فرق الی حدیث شریف روایت ایتمشدر
هجرتك یکرمی درت سنه‌سی محرمنك اول گونی حضرت عمردن
صکره خلیفه اولمشدر و اون ایکی سنه ذی الحجه‌نك اون سکزنجی
گونی جمعه گونی اسود تجیبی مصری ضرب ایدوب جام شهادتی
نوش و سکسکنجی گیجه‌سی بقیعده دفن اولنمشدر و حکیم بن حزام
نمازینی قیلدیلر وسنلری سکسن ایکی ده ایدی گیجه دفن اولندی
وجهی بو در که خوارجدن و قاتلنك اعوانندن خوف

عشره مبشره‌نك ایکنجیسی در

نام غلامی مزبوری

وخلافتی اون ایکی ییل اولمشدر

خلافت مزبور سنه ۱۰

وفات عمر سنه ۲۳

مناقب حضرت عثمان رضی الله عنه

خلافت مزبور سنه ۱۲

وفات مزبور سنه ۳۵

اولندوغی

اولندوغی ایچوندر که دفنینی خفا ایلدیلر مزبور وعلی حسنی
وعمر وحقلرینه شهدانك اعظم وعلوکی مزبورلردر دیو علمای
امت اتفاق ایتمشلردر رحمة الله علیه رحمة واسعة قوله
وما رواه ابو داود عن انس رضی الله عنه قال ان النبی
صلی الله علیه وسلم کان اذا قام الی الصلوة اخذ بیمینه
ثم التفت وقال اعتدلوا وسووا صفوفکم ثم اخذ بیساره
وقال اعتدلوا وسووا صفوفکم ودخی تسویه صفوف
حقنده وارد اولان احادیث شریفه دندر ابو داود خبرلری
انس حضرتلرندن روایت ایدرلر انس حضرتلری رضی الله عنه
بیوردیلر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صلوته قایم
اولوب جماعت صف اولدقلرنده اولا صاغ جانبلرینه التفات
ایدرلر ایدی یعنی اول مبارك صاغ طرفنه نظر ایدوب
بعده مبارك یوزلرینی دوندروب خبر اعتدال ایلك
ودخی صفلریکزی تسویه ایلك یعنی برابر طوروب برکیکزدن
صدریکزی وظهریکزی اظهار ایلمك دیو بیوروب قدردن صکره
صول طرفلرینه التفات بیوروب کذلك بو کلامی تکرار
ایدرلر ایدی آمدی بو حدیث شریفده دخی تسویه صفوفه اهتمام
اولندوغی اعلام واشعار بیورلرلر ایدی التفات جمیع
اعضاسی ایله توجه تام ایتمکدر بو حدیث شریفده متقدم سنه
انس حضرتلرندن بعینه بو حدیث روایت اولنمشدر
بو نده اعتدلوا عباره‌سی زیاده اولمشدر امام بخاری

معنی الالتفات

حضرتلرینک مذهبلرینک قوتی بونده ظاهر و بو حدیثک
مضمونی حدیث سابقی مؤکد اولوب تسویه نک اوجب
اولمسی فهم اولنور **قوله** وما رواه مالک فی الموطا عن
ابی سهیل عن ابیه قال کنت مع عثمان فقامت الصلوة
وانا اکلمه فی ان تفرض لی فلم ازل اکلمه وهو یسوی الحصباء
بنعلیه حتی جاء رجال قد کان وکلهم بتسویة الصفوف
فاخبروه ان قد استوت فقال لی استو فی الصف
ثم کبر و دخی تسویه صفوفه متعلق احادیث شریفه دندر
امام مالک حضرتلری موطا آدلو کتابنده ابی سهیلدن اول دخی
باباسندن روایت ایدرلر که بو مثللو که برکون حضرت
عثمان رضی الله عنه ایله جامع شریفده ایکن نمازه اقامت
اولندقده اول اثناده بن حضرت عثمانه تسویه صفوفه
متعلق کلمات ایدردم دخی قطع کلام ایتموب تکلم
ایدر ایکن بو اثناده حضرت عثمان مبارک
نعلینلری ایله او اوجق طاشلری تسویه ایدرلر ایدی
بو حالده بکا جواب ویرمیوب اول آنده جامع شریفده
تسویه صفوف ایچون جماعته بو کیلر ارسال بیورمشلر ایدی
برقاچ کمسنه کلوب حضرت عثمانه امر تسویه تمام اولدی
و جماعتک صفلرینه تکمیلا تمام اولوندی تمام صفلری ادا
ایلدیلر دیو خبر ویردکلرینه حضرت عثمان دخی بکا
خطاب ایدوب سن دخی صفی تسویه ایله دیر ایدی

عن وابصة بن معبد

بعده تکبیر ایله دیو بیورر دیلر امدی بو حدیث شریفده دخی تسویه
امرینه غایتله اهتمام اولنمسی لازم ایدوکنه دلالت قویه واردر
قوله وما رواه الترمذی عن وابصة بن معبد ان رسول الله
صلی الله علیه وسلم رأی رجلا یصلی خلف الصف وحده فامره
ان یعید الصلوة فبعض العلماء ذهبوا الی فساد صلوته
والجمهور علی کراهتها هذا اذا وجد فرجة قبله واذا لم یوجد
لا یکره ولا یلزم فی المختار جذب رجل الی جنبه من الصف
المقدم والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب
و دخی تسویه صفوفه متعلق احادیثدندر امام ترمذی حضرتلری
وابصه بن معبددن روایت ایدرلر که وابصه بن معبد بیورورلر که برکون
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جامعده نماز قیلار ایکن صفک
آردنده بر کمسنه یالکزجه صفدن خارج محلده نماز قیلار ایکن کوردکده
اول کمسنه یه نمازینی اعاده ایله دیو امر ایدیلر حضرتک بو امرلرندن
بعض علما اول کمسنه نک نمازینک فسادینه ذاهب و مثللو
و جمهور ایسه کراهتنه ذاهب اولمشلردر اول کمسنه نک نمازینک
فسادی امام اقتدا ایتدیکی مقدم اول صفده فرجه بولنوب
سد ایتموب بو صورتده منفردا خارج صلوته قیلدوغی صورتده
و اول زمانده در اما فرجه بولنمسه اول کمسنه نک نمازینه فساد
و کراهت یوقدر دیمشلردر و مذهب مختارده بو دخی بودر که
صف مقدمدن بر کمسنه یی چکوب یانینه الوب انکله معا طورمق
لازم دکلدر والحمد لله علی اتمامه والشکر علی انعامه

اشبو رساله مباركه نك ترجمه سنه سكز يوز التمش اوچ تاريخنده شروع
اولنوب لكن يوم شروعدن يوم اتمامه كلنجه اكدار دهر دوندن ومصائب
چرخ بوقلموندن اصابت تعاقبى وذو رود دراز غول بى
هنكام وغوائل فساد والآلام تزاحمى ايله نه آئينه خاطرده
صورت صفا پيدا ونه صورت امنيه حصول مرام هويدا
اولمغله قلم سريع البنان رجاعنانى كوستر اولوب اول حالده
نسخه بنهاد وسنه لر تراكم اولنمشيدى الحمد لله وفضله رساله مذكوره
مؤلفى مرحوم ومغفور له بركلى محمد افنديك وخاطرلر اميددن الهى
اشبو بيك يتمش برسنه سى رمضان المباركنك يكرمى برنجى فرخنده كونى
تمام اولوب على قدر البضاعة تراكيبنه وايراد اولنان احاديث
شريفه نك معانى لطيفه سنه ورواة احاديثك ولادت
ومناقبنى محللرندن تتبع واخذ وتركيب لسانيله ترجمه وايضاح
ايدوب صلوات خمسه نك تعديل اركانه وسائر
وواجباتنى بو رساله ده تحرير وتسطير اولنان وجه اوزره
نمازه مداومت ايدن مؤمن وموحد قرنداشلرمزدن
اميددر كه بو ترجمه يه نظر ايدوب استفاده ايتدكلرنده
واقع اولان خطا وخللى قلم لطفلرى ايله اصلاح ايدوب صحيح
بو عبد فقير كثير الجرمى دعاء خير ايله ياد ايده لر
اولدر كه ذيل كرم ايله اوله مستور ◦ مشوى حرف خطا كيم اى ثابت ايليه ارقام
اى كرم ولطف خداوندكله ◦ سن محو ايله نيم سهوم اى قادر علام
كرچه بو قليل البضاعة ◦ وضعيف الاستطاعة جرم اولدم عذر

ماده

172

ماده كه وسعقدار بو قدر كه بو نوعى زياده فصاحت
وبلاغت خرج وصرف ايله اكتفا لقدر الوسع والطاقة
اللذان كلامى دريغ اتمشوب بو قدره قدرتى اولمشدر
مشك اكر اندك شود خوش بوى كردد در زود دماغ
خانه را روشن كنند كرچه بود كوچك چراغ
جرعه كافى بود از خم براى چاشنى
مجلسى را بس بود يك دسته ريحان زباغ
معترفا بالعجز ومعترفا بالتقصير بو ترجمه بو مرتبه اختصار
وترتيب وتحقيق اولندى والله اعلم بالصواب
واليه المرجع والمآب والحمد لله رب العالمين
وصلى الله على سيدنا محمد خير خلقه وعلى آله
وصحبه اجمعين آمين يا رب
العالمين

ثم وقع الفراغ من تبييض هذه الاوراق من النسخة التى زيد
عليها مقدار ربعها بعد الاتمام والتدوين
بعون الله الملك المعين فى اليوم العشرين
من شهر ذى الحجة الشريفة لسنة اربع
وسبعين والف

[illegible]

Süleymaniye U. Kütüphanesi	
Kısmı	Fatih
Yeni Kayıt No.	
Eski Kayıt No.	1528